

БІБЛІОТЕЧНЕ ЗАКАРПАТТЯ

СТОРІНКИ ІСТОРІЇ ТА СУЧАСНОСТІ

БІБЛІОТЕЧНЕ ЗАКАРПАТТЯ

*До 55-річчя
Закарпатської обласної
універсальної наукової бібліотеки*

БІБЛІОТЕКАРЮ

*Вас зустрічати ми будемо маршами,
Слуги при книгах, над книгами – маршали,
Тихоголосі, у спокій залюблені,
В книгах – знавці,
а в житті – геть розгублені,
Душ покалічених лагідні лікарі,
Скромні красуні бібліотекарі.
Всі ваші рухи наповнені чарами,
Зали читалень вважаються храмами.
Хто ми без вас?
Ті, хто губиться в заметі,
Люди без завтра і люди без пам'яті.*

*Л. Ошанін,
переклад В. Юрченко.*

**Указ
Президента України**

**Про встановлення
Всеукраїнського дня бібліотек**

Враховуючи великий внесок бібліотек України у розвиток вітчизняної освіти, науки і культури, необхідність дальшого підвищення їх ролі у житті суспільства та підтримуючи ініціативу бібліотечної громадськості, **п о с т а н о в л я ю:**

1. Установити Всеукраїнський день бібліотек і відзначати його щорічно 30 вересня.
2. Центральним органам виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській і Севастопольській міським адміністраціям забезпечити проведення у рамках Всеукраїнського дня бібліотек заходів, спрямованих на підвищення ролі книги у суспільно-політичному та історико-культурному житті населення України, а також на вирішення проблем щодо розвитку бібліотечної справи.

Президент України

м. Київ;
14 травня 1998 року;
№ 471/98

**УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСНА УНІВЕРСАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА**

БІБЛІОТЕЧНЕ ЗАКАРПАТТЯ

СТОРІНКИ ІСТОРІЇ ТА СУЧАСНОСТІ

УЖГОРОД

2000

ББК 78.34(4Укр-43ак)

Б 59

УДК 027.53(477.87)

Довідник містить історичні та довідкові матеріали про діяльність бібліотек Закарпаття до сьогодення.

Крім відомостей про бібліотечні установи області, видання збагачене великою кількістю фотографій, персоналіями осіб, які багато зробили для розвитку бібліотечної справи в області, залишили помітний слід у вдячній пам'яті широкого читацького загалу.

У збірник ввійшли матеріали про видавничу діяльність ЗОУНБ. Автори статей: В.С. Габорець, В.Г. Лехцер, Л.З. Григаш, В.Д. Чіка, З.Л. Вдовіна, В.О. Юрченко, О.І. Почекутова, М.І. Цифра, Г.Г. Черевко, Г.В. Митровка, І.М. Піскар, М.М. Медвідь, П.М. Федака, Н.М.Панчук, В.І. Падяк (персоналії видатних діячів минулого).

Для бібліотечних працівників, діячів культури, освіти, студентів бібліотечних факультетів, читацької громадськості краю та всіх, хто цікавиться історією та сучасним станом бібліотекознавства на Закарпатті.

Видання побачило світ за благодійної підтримки
Закарпатського відділення Західноукраїнського фонду підтримки науки
(директор В. М. Різак),
Закарпатського відділення Українського фонду культури
(координатор А. П. Литвинов)
та колективу

Найцінніший скарб нашої доби

В 2000 році виповнюється 55 років з часу заснування на Закарпатті мережі бібліотек, якими опікувалась держава. З вересня 1945 року розпочалася історія Закарпатської обласної універсальної наукової бібліотеки, обласної бібліотеки для дітей ім. Д. Вакарова, наукової бібліотеки Ужгородського державного університету. Ці 3 бібліотеки стали базою, організаторами, науково-методичними

центрами створення і розвитку широкої мережі масових, дитячих та бібліотек учбових закладів в області.

Видання, що об'єднує на своїх сторінках матеріали про історію і сучасний стан бібліотечної справи Закарпаття, по-справжньому актуальне. Адже роль книги, як основного джерела освіти, духовної культури в умовах дальшого розширення важливих суспільних реформ постійно зростає. Бібліотеки виявились надзвичайно потрібні нашому молодому суспільству, як найбільш демократичні, доступні установи, своєрідні острівці стабільності, довіри і духовності.

Саме тому з кожним роком зростає увага держави до бібліотечної справи, до проблем бібліотек. Свідчення цього – прийняття законів України "Про бібліотеки і бібліотечну справу" (1995), "Про обов'язковий примірник" (1999), Указу Президента України "Про встановлення Всеукраїнського дня бібліотек" (1998), Постанови Кабінету Міністрів "Мінімальні соціальні нормативи забезпечення населення публічними бібліотеками в Україні" (1997). Все це додає надії на збереження і дальший розвиток бібліотек як частини національного культурного надбання, найціннішого скарбу нашої доби, нашого спадку поколінням третього тисячоліття.

Зібраний матеріал, що прослідковує шлях книгозбірні у часі, доводить, що бібліотека повинна бути динамічною організацією, яка постійно змінюється, аби відповідати потребам суспільства. Адже зміни, що нині відбуваються в суспільстві, викликають до життя нові, ще не бачені форми діяльності книгозбірень, вимагаючи змін і вдосконалення і від тих, хто присвятив книзі усе своє життя.

Бібліотеки Закарпаття завжди були багаті на таких людей. Тому хочу висловити впевненість, що їм під силу і апробація нових моделей бібліотечної діяльності, і раціональне використання сучасних книжкових ресурсів, і налагодження контактів з діловим світом, словом, все те, що дозволить вписати нову сторінку в історію бібліотечної справи краю.

Іван Різак,
заступник голови облдержадміністрації

*В.С. Габорець,
начальник управління культури
Закарпатської облдержадміністрації*

Габорець Василь Степанович

*заслужений працівник
культури України*

*Народився 1936 р. у с. Липча на
Хустщині, в 1959 р. закінчив
філологічний факультет
Ужгородського державного
університету.*

*Певний час працював на
комсомольській роботі,
а з 1965 р. - відповідальним
секретарем облпрофради.
з 1983 р.- начальник управління
культури.*

*Щоденна напружена робота є
сенсом його життя.*

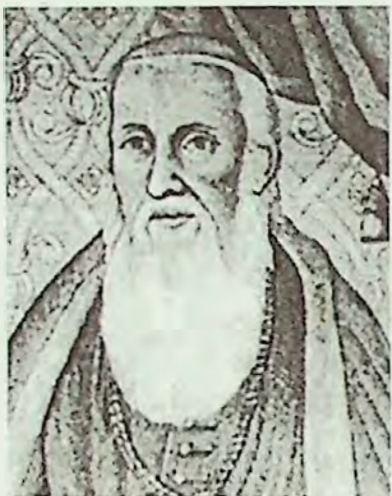
*У 1979 р. йому присвоєно звання
«Заслужений працівник культури
України». За особистий внесок
у розвиток національної культури і
мистецтва, вагомі творчі здобутки
у вересні 1999 р. нагороджений
відзнакою Президента України -
орденом "За заслуги" III ступеня.*

Коротка історія становлення бібліотек Закарпаття

Закарпаття має цікаву і багатогранну історію духовного і культурного розвитку. В основі її лежить багато чинників, серед яких один з важливих, безумовно, – це географічне розташування краю. Як стверджують вчені, тут уже в X–XII столітті були відомі численні пам'ятки давньоруської писемності, які проникли сюди різними шляхами – через торгівлю, ремісничі стосунки, мандрівників-ченців та ін.

До наших днів дійшли уривки “Остромирового євангелія” 1056-1057 рр., Мукачівських та Імстичівських Міней XII ст., написані давньоруською мовою. В кінці XI – на початку XII століття в церквах і монастирях Закарпаття, а також у світському вжитку починає утверджуватись і латинська писемність, котра на той час була офіційною мовою угорського королівства, до складу якого входило Закарпаття. Незважаючи на значне поширення письма, історія поки що немає фактів про існування значних книгозбірень у краї до XVII століття. Найбільшу і найціннішу бібліотеку у ті часи мав Мукачівський монастир, значні зібрання книг – Грушівська, Тячівська та Углянська обителі.

Одна з найдавніших бібліотек краю – бібліотека Мукачівського монастиря заснована у XVII столітті (за деякими джерелами – XIV ст.). Історично склалося так, що ця бібліотека відіграла неабияку роль не тільки в духовному розвитку краю, але й у збереженні історичної пам'яті та національної свідомості корінного населення в часи панування Австро-Угорщини. В ній збереглися і дійшли до наших часів деякі сторінки давньої історії Закарпаття, а також рідкісні пам'ятки писемності, в тому числі “Євангеліє”, написане у 1401 році в Королівському замку на Виноградівщині, “Біблія” Івана Федорова, видана в Острозі у 1581 році. Історія книгозбірні Мукачівського монастиря нерозривно пов'язана з іменами таких відомих просвітителів та культурних діячів краю, як Арсеній Коцак, Анатолій Кралицький, Андрій Бачинсь-

Бачинський Андрій Федорович

Видатний церковний та культурно-освітній діяч Закарпаття, єпископ Мукачівський. Очолює рух по здобуттю церковно-адміністративної автономії для русинів (греко-католиків) та ввів спархію з-під адміністративного підпорядкування католицьким єпископам Угорщини. Народився 1732 р. в с.Бенятині Міхаловецького округу на Східній Словаччині в сім'ї сільського священика. Після закінчення Ужгородської гімназії здобув теологічну освіту в Трнாவі. У 1772 р. став єпископом Мукачівської єпархії, яку очолював близько 40 років. У 1775 р. він переносить свою резиденцію з Мукачєва в Ужгород. З його іменем пов'язані найбільші реформи в культурно-національному та церковному

кий та інші. Як свідчать історичні джерела, у XV- XVII ст. чималі бібліотеки були і в інших монастирях та церквах, при яких відкривались і школи, де готували служителів католицької церкви та управителів домініального господарства. З початку XV століття в Ужгороді діяла і перша міська школа, при якій була і невелика книгозбірня. Оскільки до середини XVIII ст. більшість історичних джерел написані латинською мовою, значна частина їх дотепер лишається не вивченою і тому багато відомостей про бібліотеки тих часів поки що не введені в науковий обіг. Крім того, хоча слов'янська писемність розповсюдилась на Закарпатті досить рано (як вважають історики— у II половині IX ст.) учнями Кирила і Мефодія, майже тисячу років ішла латинізація та мадяризація краю. Проте основна маса населення продовжувала користуватися слов'янською писемністю для релігійних та світських потреб.

Протягом XVIII – XIX століть бібліотеки в краї були, як правило, власністю монастирів, духовних, світських та навчальних закладів, а також окремих представників інтелігенції, духовенства.

Помітний слід в історії культури краю залишила бібліотека, створена єпископом Мукачівської єпархії А.Ф. Бачинським (1732-1809 рр.). За свідченням сучасників, вона була доступна широкому загалу читачів.

У 1804 р. А. Бачинський видав п'ятитомну "Біблію", сприяв публікації творів вчених і письменників Закарпаття. Книговидавничу та просвітницьку діяльність А. Бачинського високо оцінював І. Франко.

Значну роль у розповсюдженні книги кириличним шрифтом відіграла утворена О. Духновичем та його соратниками у Пряшеві літературна спілка (1850-1856) та засноване у 1864 р. "Общество святого Василя Великого", яке з перемінним успіхом проіснувало до 1902 р., видаючи місяцеслови, календарі, шкільні підручники.

Ці видання, осідаючи в основному у приватних книгозбірнях та невеликих бібліотеках навчальних закладів, зіграли певну просвітницьку роль у збереженні національної свідомості "руського", як тоді писали населення краю.

Після розвалу Австро-Угорщини та входження Закарпаття до складу Чехословацької Республіки почалася активізація громадського та культурного життя краю, видання різномовної періодики. В 1921 р. Національні-

ими зборами Чехословацької Республіки прийнято Закон про обов'язкове запровадження общинних бібліотек. Для підтримки бібліотек вводився спеціальний податок. В 1927 р. в краї нараховувалось 271 бібліотека з книжковим фондом 42.106 примірників, якими користувались 7 264 читачі. У 20-ті роки у багатьох містах і селах Закарпаття виникли осередки товариства "Просвіта" та товариства ім. О. Духновича, при яких починали діяти бібліотеки та громадські читальні. У вдячній пам'яті жителів Перечина збереглися, наприклад, відомості про діяльність бібліотеки при місцевому осередку "Просвіти" та бібліотекаря Панааса Лешка. Всього в середині 30-х років на Закарпатті було 10 філій та 235 читалень осередків "Просвіти" з книжковим фондом 32.000 примірників, а на кінець 1938 р. в бібліотеках товариства "Просвіта" нараховувалось 38.287 книг. Бібліотека народного дому "Просвіти" в Ужгороді налічувала 8000 книг, але внаслідок подій 1939-44 рр. книги були втрачені. З цього приводу варто процитувати "Повідомлення Стеблівського районного нотаріату по Хустському окр. дружному управлінню від 27 листопада 1939 р.": "З пошаною повідомляємо, що це 24 квітня 1939 р. на території районного нотаріату всі українські та протиугорські книги були конфісковані для знищення на підставі розпорядження № 142/1039 окружного військового командування. Книжки були здані на вагу і знищені окружним військовим командуванням."

В кінці 30-х років за свідченням деяких джерел 315 читалень та 288 невеликих бібліотек мало в населених пунктах краю товариство ім. О. Духновича (даних про книжковий фонд виявити не вдалося). Виникло питання і про створення публічної бібліотеки в м. Мукачево, хоча організація самої бібліотеки почалась лише на початку 1929 р. У листопаді того ж року була відкрита читальня з періодичними виданнями і лише через рік було організовано видачу книг на абонементі. Бібліотека для читання, як видно з архівних документів, "мала чотири відділи: руський, чеський, мадярський, сврейський". Членами бібліотечної ради міським представництвом були обрані найпочесніші мужі міста. Утримання бібліотеки брала на себе міська влада, хоча бібліотека мала і свої прибутки в основному за рахунок так званих "вступних", тобто абонементної плати від читачів, а також за рахунок продажу

*житті краю кінця
XVIII — початку XIX ст.
Він засновує в Ужгородському залку
руську духовну семінарію,
закладає, розширює та робить
загальнодоступною бібліотеку
Мукачівської єпархії,
суттєво збільшує чисельність її
книжкових фондів, виступає проти
латинізації навчання у семінаріях,
підвищує статус рідної мови як
загальноживаної, літературної,
сприяє виданню церковних книг
та підручників.*

*Іван Франко пише:
«Мукачівський єпископ Андрій
Бачинський згуртовує навколо себе
значне число вчених, сприяє
розповсюдженню грамотності й
освіти серед простого народу,
допомагає друкуванню книг і
підручників».*

*На початку XIX століття
бібліотека єпархії,
заснована Л. Бачинським,
нараховувала 6 тисяч томів і була
найбільшою книгозбірнею краю.
Чимало стародруків з цієї бібліотеки
згодом склали основу
відділу стародруків
наукової бібліотеки УжДУ
та обласного краєзнавчого музею.
Помер Л.Ф. Бачинський у
1809 році. Похований у крипті
Ужгородського
кафедрального храму.*

В. Падык.

*Духлович
Олександр Васильович*

Видатний громадсько-культурний діяч, просвітителі, поет, письменник, педагог, збирач фольклору. Один з найяскравіших представників будителів, що стояли біля витоків руху культурно-національного відродження русинів у середині XIX століття. Народився 24 квітня 1803 року в селі Тополя Гуменського округу (теперішня Східна Словаччина) в сім'ї сільського священика. Початкову освіту здобував у рідному селі та сусідньому с.Клокочів, повний гімназійальний курс (1813-1821) пройшов в Ужгородській гімназії. З 1821 року, отримавши стипендію від Пряшівського єпископа Г.Тарковича, як кандидат у богослови навчається на "філософських студіях" у м. Кошице, після закінчення яких завершує освіту в Ужгородській духовній семінарії (1823-1827). У 1828 р. одержує сан священика, працює

газет і журналів. В архівних матеріалах віднайдено немало цікавих даних про становлення цієї першої в краї бібліотеки. Так, на першому році діяльності у читальному залі Мукачівської публічної бібліотеки було представлено 90 назв газет та журналів на чеській, "руській", угорській, єврейській, німецькій, французькій, англійській мовах. Преса краю, тодішньої Підкарпатської Русі, була представлена повністю.

Цікаво й те, що серед найбільш активних читачів-група купців і торгівельних працівників. Група міської інтелігенції складала всього 5,2% від загальної кількості читачів. Через п'ять років книжковий фонд вже становив 8.353 примірників, ним користувалися 1.489 читачів, книговидача становила 25.710 одиниць. Про дальшу діяльність цієї бібліотеки даних в архіві не знайдено. А з жовтня 1946 р. почалася нова історія Мукачівської міської бібліотеки.

Після сумнозвісного "очищення фондів" та систематизації за новими правилами бібліотека втратила одразу половину книг, в т.ч. твори закарпатських вчених та просвітителів, книги російської та української еміграції, іншу "ідейно шкідливу літературу". Натомість в бібліотеку поступила радянська література, фонд через рік становив 20.777 примірників книг, якими користувалось 2.357 читачів, в т.ч. 700 дітей. А так званих "антикварних книг" залишилось всього 740, в основному довідкові видання довоєнного періоду, класика світової літератури.

Однак, з 1947 року, як свідчать документи, почалось і структурне вдосконалення, і розширення функцій бібліотеки. У 1947 р. в Мукачівській міській бібліотеці працювали відділи: абонемент російської та української літератури, абонемент іноземної літератури, читальний зал, відділ пересувних бібліотек і міжбібліотечний абонемент. Книжковий фонд уже складав 59.400 книг. Постійно зростає і кількість читачів. У 1950 році вона досягла майже 5 тисяч.

Вся суперечливість того непростого часу відбита у звітних документах бібліотеки. З одного боку – величезний потяг читачів до знань, напружена праця бібліотечників, з іншого – гнітюча заполітизованість, регламентованість всієї бібліотечної діяльності. Так, за 1951 рік бібліотеку відвідало 49 666 читачів, або в середньому – 167 читачів щоденно. Але що пропонувалось читачам? Красномовною є цитата із річного звіту: "*Робота*

бібліотеки по руководству читаням в 1951 году проходила только в рекомендации и подборе основного и дополнительного материала читателям, самостоятельно изучающим наших вождей, краткий курс истории партии...”

Словом, далі історія Мукачівської міської бібліотеки нічим не відрізняється (хіба що, крім деяких цифр) від сотень інших бібліотек. Про загальні тенденції та зміни, що наступили в бібліотечній мережі області в період хрущовської “відлиги” та пізніше – в часи централізації бібліотечної справи мова йтиме далі.

Історія другої публічної бібліотеки, перейменованої згодом в Ужгородську міську, почалась на кілька років пізніше Мукачівської – у 1932 році. Хоча вперше так звана народна бібліотека в Ужгороді була започаткована ще у 1902 році. Ужгород, перебуваючи в складі Австро-Угорщини, одержав у дар від Будапешта дві дубові книжкові шафи та тисячу книг угорською мовою. За 20 років своєї діяльності ця бібліотека не розширювалась, не поповнювалась новими книгами.

У 1923 році (Ужгород вже був у складі Чехословацької республіки) культурною комісією міста було вирішено організувати міську публічну бібліотеку. Основу фонду склали книги, що належали народній бібліотеці, решта були одержані в дар від різних установ та окремих осіб.

Лише в 1932 році публічна бібліотека в Ужгороді одержала спеціально збудоване приміщення та інвентар і почала діяти за правилами бібліотеки такого типу. Через десять років фонд бібліотеки вже становив майже 10 тисяч примірників книг чеською, угорською та, як тоді писали, карпаторуською мовою (вони, до речі, становили найменшу частку фонду). За свідченням сучасників та письмових джерел, підбір книг був здебільшого випадковим, адже книги надходили до бібліотеки в основному як подарунки від громадських організацій та приватних осіб. Кількість читачів на початку 40-х років не перевищувала 380 чоловік. У вересні 1945 року на базі Ужгородської міської публічної бібліотеки було створено обласну бібліотеку для дорослих. А в 1951 році по вул. Мукачівській було відкрито міську бібліотеку №2, яку через 10 років переведено знову у приміщення, збудоване у 1932 році (обласна бібліотека для дорослих на той час

“письмоводителем” Пряшівської спархіяльної канцелярії, згодом домашнім учителем в Ужгороді, знов (у 1833р.) у канцелярії Пряшівського єпископа. Звідти його відправляють священиком у сільську місцевість Пряшівщини (с. Колоша та Біловежа), а у 1838 р. переводять в Ужгород на посаду завідуючого нотаріальним відділом Мукачівської єпископської канцелярії. З 1838 р. до кінця 1843 року, працюючи в Ужгороді, мав можливість ознайомитися з найбільшою на той час у краї бібліотекою, заснованою Андрієм Бачицьким. З 1844 року до кінця життя (номер 29 березня 1865 р.) був каноником Пряшівської капітули. Цей період життя Духновича був найбільш плідним — як у літературній творчості, так і в громадсько-культурній діяльності. Тут він створив свої педагогічні, історичні, теологічні, філософські та публіцистичні літературні альманахи «Поздравление Русинов на год 1851 от литературного заведения Пряшевскаго», «Поздравление Русинов на год 1852», підготував календарі-місяцеслови, написав більшість літературних творів, підручників для школярів. Важливу роль у розвитку національної свідомості руського населення краю відіграло «Літературное заведение Пряшевское», членами якого були відомі письменники та діячі культури краю. Духнович вів активне листування з багатьма відомими діячами культури Праги, Львова, Санкт-Петербурга, Відня. Його статті, кореспонденції про соціально-економічне становище народу, громадське, політичне життя рідного краю друкувались на

сторінках багатьох львівських видань. На його адресу надходило чимало книжкових, газетних та журнальних видань. З метою надання практичної допомоги молоді у здобутті освіти видатний просвітитель доклав багато зусиль до створення товариства Івана Хрестителя у 1862 р. Збереглися свідчення сучасників про те, що Духнович безкоштовно роздавав селянам підручники та календарі.

Із літературної спадщини письменника (а вона досить значна) найбільш відомі його вірші "Вручание" ("Я русин был, есмь и буду...") та "Подкарпатскии русины". (Перший вірш ще за життя поета став популярною народно-патріотичною піснею, а другий твір - «Подкарпатские русины, оставте глубокий сон» - у часи Чехословацької республіки, покладений на музику, став державним гімном Підкарпатської Русі. Як писав сучасник Духновича галичанин К. Студинський, «Своею піснею «Я русин был, есмь и буду» підняв він могутий протест проти мадяризації та відступництва від нації, за збереження своєї народності, своїми підручниками для шкіл будив він національну свідомість, своїми історичними творами відсвіжував давні традиції, своїми виданнями, призначеними для народа, хотів двигнути його із занепаду та темноти...».

Відомий Духнович і як організатор бібліотечної справи на Закарпатті. Зібравши чималу приватну колекцію книжок, він ласково дозволяв користуватись нею представникам інтелігенції, молоді, а наприкінці життя у крапцях традицій

одержала інше приміщення). З того часу (з 1961 року) адреса Ужгородської міської бібліотеки не змінювалась.

В 1976 році під час централізації державних бібліотек було об'єднано під централізованим адміністративним та господарським керівництвом міські бібліотеки для дорослих №1, 2, 3 та міські дитячі № 1, 2, а міську бібліотеку №2 перейменовано в Центральну міську бібліотеку.

Протягом всіх років своєї діяльності ця бібліотека внесла свій помітний вклад у розвиток культури обласного центру не тільки завдяки значному книжковому фонду (нині він складає майже 300 тисяч примірників книг), але й завдяки використанню цікавих форм бібліотечної роботи. Тут на базі читального залу була створена одна з перших в області літературно-мистецька вітальня, а нещодавно відкрито бібліотеку сімейного читання.

Історію державної мережі області започатковано постановою Ради народних комісарів УРСР №1792 від 21 листопада 1945 року "Про затвердження плану розвитку культурно-освітніх установ". Згідно цього плану в краї необхідно було відкрити 17 бібліотек, в т.ч. одну дитячу, 505 сільських клубів та хат-читалень. Головам сільських народних комітетів в свою чергу були направлені листи-інструкції обласного відомства політосвітних установ, де було, зокрема, рекомендовано: "При хаті читальні повинні бути декілька кімнат: загальний зал, де буде проводитись політ-культурно-масова робота, кімната для гуртків (по вивченню тов. Сталіна, про Велику Вітчизняну війну Радянського Союзу, театральний, музично-хоровий, драматичний, літературний, фізкультурний, балетний); кімната для різних ігор і читальня зі своєю бібліотекою. В обов'язковому порядку при клубах, хатах-читальнях, бібліотеках та сільських комітетах повинні бути влаштовані вітрини, в яких кожного дня вивішувати нові центральні газети та останні вісті Інформбюро. На проведення ремонту хат-читалень сільський комітет повинен зібрати кошти з населення, в першу чергу наложити податки на спекулянтів та прихильників фашизму. Виплачуватися повинні лише витрати на закупівлю матеріалу, використання на ремонт. Робочу та тяглову силу повинно поставити сільське населення". Так почалося створення в області державної мережі бібліотек, які покликані були в першу чергу стати закладами ідейно-політичного впливу на населення но-

воствореної області. Поява практично в кожному населеному пункті бібліотеки чи хати-читальні мала безперечно і позитивний вплив на загальний розвиток освіти і культури в краї.

Саме з 1946-1947 рр. почали свою діяльність більшість районних та сільських бібліотек Закарпаття. Обсяг роботи бібліотек та їх книжковий фонд постійно зростає. Так, для прикладу, книжковий фонд Тячівської районної масової бібліотеки (тепер Тячівська центральна районна бібліотека) у 1953 році, через 6 років існування становив 10.322 прим. книг, читачів – 1.490, книговидача складала 22.157 одиниць. Діяльність окремих районних бібліотек ускладнювалась через відсутність необхідних приміщень, а також переїзд з одного приміщення в інше. Особливо складною в цьому плані була історія Ужгородської центральної районної бібліотеки, яку переміщали не тільки з одного приміщення в інше, але й з одного населеного пункту в інші. За півстоліття ця бібліотека (відкрита у червні 1946 р. в м. Ужгороді по вул. Минайській) була переміщена спочатку в с. Дравці, яке тоді не входило до території обласного центру, з 1968 – у м. Чоп, а в кінці 1991р. в с. Струмківка. Це щоразу приводило до значних змін колективу, а значить, напрацьованих традицій бібліотеки, втрачав книжкового фонду, читачького активу.

Державна бібліотечна мережа області активно створювалась та удосконалювалась протягом 50-60-х років. Великою перешкодою в організації бібліотечної справи була відсутність підготовлених місцевих кадрів, особливо в селах, внаслідок чого робота перших бібліотекарів часто зводилась в основному до механічної видачі книг. У подоланні труднощів організаційного переходу значну допомогу надавали вчителі, які становили майже половину культосвітнього активу. Для підготовки культурно-освітніх кадрів з місцевого населення велике значення мало відкриття в березні 1947 р. Хустського культосвітнього технікуму (з 1985 р. – Ужгородське училище культури), а також навчання в Харківському бібліотечному інституті (з 1964 р. – інститут культури, з 1999 р. – Харківська державна академія культури).

Уже у 1959 р. бібліотеки області мали 60% працівників з вищою і середньою спеціальною освітою, а в 1964 р. вищу освіту мали 29% працівників районних і 20% міських бібліотек, 60% працівників сільських бібліотек –

просвітництва розпорядився цим скарбом – заповів бібліотеку Краснобрідському монастирю. Даруючи книги О. Духнович сформулював вимоги, за яких мають бути передані книги, а також правила користування бібліотекою. Їх він записав у своєму дарчому листі, відомому як "Акт основи бібліотеки Краснобрідсько-Монастирської". Головна вимога дарителя – щоб бібліотекою могли користуватись не тільки ченці монастиря, але й широкий читацький загал краю, щоб книжки були обліковані і видавались читачам "по реверсалу". Ця Духновичева бібліотека стала першою публічною (світською) бібліотекою на Закарпатті.

В. Падык.

Бібліографічний покажчик
«Олександр Духнович»
(Ужгород, 1995).

Укладачі:

О. Закривидорога,
Г. Ковальчук, В. Коллар,
О. Люта, Л. Мельник,
М. Рушак, Т. Туренко.

ОЛЕКСАНДР ДУХНОВИЧ

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖИЧ

Випуск 1995

*Кралецький
Анатолій Федорович*

*Священик, найпомітніший
русицький прозаїк XIX ст.,
етнограф, фольклорист, історик,
журналіст, активний громадський
діяч – один зі світочів русицького
відродження, т.з. будителів.*

*Народився 1835 р. (за іншими
джерелами – 1834 р.) у с. Чабини
(нині Вишні Чабини) на Лабірщині
(нині Східна Словаччина) у
багатодітній родині сільського дяка.*

*Початкову освіту здобував
у сусідньому селі при
Краснобрідському монастирі – на
той час відомому духовному
•середку русинів. У сімнадцять років
попранів до Святомиколаївського
монастиря біля Мукачевея як
кандидат у ченці. Перебував також*

*у Марія-Повчанському (1854-1856,
вдруге у 1858-1863рр.) та
Краснобрідському (1856-1858)
монастирях. Весною 1858 р. у
Прячеві його висвячено у священики.*

*З 1863 року – знов у Мукачівському
монастирі, з 1869 р. до кінця життя
с ігуменом (управителем) цього
духовного осередку. Помер*

середню спеціальну. Треба відзначити, що цифрові дані тих років у зв'язку з санкціонованим зверху прагненням до "круглої цифри" часто не відповідають дійсному стану справ. Це стосується, зокрема, проценту охоплення населення читанням.

Активно створювалась і мережа бібліотек інших систем і відомств. В жовтні 1945 р. на базі колишньої єпископської бібліотеки відкривається наукова бібліотека Ужгородського державного університету. Частина фонду, сформованого ще публічною бібліотекою м. Ужгорода, передає їй обласна бібліотека для дорослих. Зараз це найбільша бібліотека Закарпаття, має унікальні книжкові колекції, багатий інформаційний потенціал.

З квітня 1946 р. приймає перших читачів обласна медична бібліотека. В 1950 р. заснована обласна профспілкова, в 1965р.– обласна технічна. Найбільшого розвитку і вдосконалення набула мережа профспілкових, медичних, технічних, санаторно-лікувальних закладів та інших відомчих бібліотек в 60-70-х рр.

Систематична методична допомога обласних бібліотек бібліотекам середньої та низової ланки, закріплення на місцях бібліотечних кадрів з вищою та середньою спеціальною освітою в 60-ті роки дали свій результат. Велике значення мало створення міжбібліотечного абонементу, який почав діяти на початку 60-х років і досяг піку на початку 90-х. Завдяки йому сотні читачів, насамперед студентів-заочників, науковців, спеціалістів народного господарства мали змогу користуватися не тільки фондами найбільших бібліотек області, але й книгами з усіх інших книгозбірень колишнього Союзу та 19 країн світу.

З 1959 р. в бібліотеках області почав запроваджуватись відкритий доступ до книжкових фондів, що давало читачам можливість самим переглядати і вибирати книги на стелажах бібліотеки. Першою в умовах відкритого доступу почала працювати Перечинська бібліотека для дорослих.

Дальшому розширенню інформаційного потенціалу бібліотек державної мережі сприяла їх централізація, що проходила з 1974 по 1979 рік. Було створено 13 районних та 2 міські централізовані бібліотечні системи. Централізація бібліотек дала певні позитивні результати: покращилась матеріальна база деяких бібліотек, у центральних бібліотеках було відкрито нові структурні підрозділи,

ініціювалась організація та використання книжкових фондів. Мало своє позитивне значення і створення в кінці 80-х років довідково-бібліографічних фондів з питань українського господарства (ДІФн).

У 1976 році була централізована і мережа медичних бібліотек, а в 1981– профспілкових. На 1.01.91 року в області активно діяли 1485 бібліотек різних систем і форм, в т.ч. 704 державних, 658 шкільних, 19 медичних, 47 профспілкових.

Однак проімперська політика русифікації всієї культурної сфери колишнім СРСР згубно позначилася, в першу чергу, на діяльності бібліотек, більшість книжкового фонду яких була представлена російською книгою. Основних причин у деяких бібліотеках цей дисбаланс на сьогодні ще й сьогодні.

Після проголошення України суверенною державою зменшилася заідеологізованість бібліотек, що загалом позитивно позначилося на їх діяльності. Разом з тим складна економічна ситуація в Україні, нестача коштів на утримання бібліотек призвела до різкого скорочення відомості бібліотек, масового переходу державних бібліотек на роботу за скороченим робочим режимом, руйнування системи планового централізованого постачання літератури і т.п.

Ситуацію ускладнило стихійне лихо, що спіткало Закарпаття – листопадова повінь 1998 р. Фонди майже сотні бібліотек були пошкоджені. Зруйновано також деякі приміщення бібліотек.

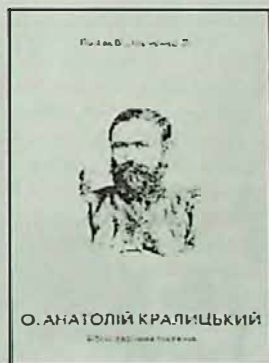
Якщо друга половина 80-х років, початок 90-х характеризували популярністю бібліотек різних ланок, урізноманітненням змісту їх роботи, активізацією краєзнавчого і етнографічного аспектів, пошуком нових форм і методів бібліотечної діяльності, то кінець 90-х дає очевидний спад бібліотечної роботи, особливо на місцях, різке зменшення їх інформаційного потенціалу, комунікативних можливостей, що, безумовно, негативно впливає на розвиток культури та моральний стан населення регіону.

Бібліотеки певною мірою випробували на собі наслідки економічної кризи, в той же час і накопичили досвід боротьби з численним зовнішнім і внутрішнім негативним факторам. Так, за ініціативою 3-х обласних бібліотек і 60 провідних видавництв та бібліотек зголосилися передати безоплатно закарпатським бібліотекам тисячі примірників книг для відновлення фондів. “Видавничі

11 лютого (30 січня за стилем) 1894 р. Похований у крипті церкви Мукачівського монастиря.

З Мукачевом пов'язані найкращі роки творчої діяльності Кралицького. Увійшов у літературний процес як автор низки романтичних оповідань, серед яких “Князь Лаборець”, “Пастир у лозинах”, “Не ходи, Грицю, на вечорниці!” тощо. Стояв біля витоків місцевої журналістики; своїми груповими дослідженнями, здійсненими повідомленнями, етнографічними статтями, цікавими розвідками з історії краю, прозовими замальовками, які систематично протягом трьох десятиліть друкував на сторінках ужгородських газет і журналів, суттєво впливав на світогляд читачів. Активно надсилав кореспонденції до редакцій періодичних видань Москви, Петербурга, Києва, Львова. Через ці інституції, а також через багаточисельних знайомих російських та українських діячів культури отримував чимало літератури церковного та світського змісту. Це дозволило йому

Бібліографічний покажчик «О. Анатолій Кралицький» (Ужгород, 1994).
Укладачі: В. Падяк, Л. Ільченко.

уконкомплектувати багату приватну бібліотеку, яка завжди була відкритою для друзів та одиодумців і яку заповів

Мукачівському монастирю.

Кралецький залишив слід в історії краю і як перший професійний бібліотекар. За три десятиліття він доклав багато зусиль, щоб впорядкувати чималі фонди бібліотеки Мукачівського монастиря - найбільшої книгозбірні краю. Саме він першим виявив серед книжкового масиву пергаментний рукопис XV ст. "Мукачівський исалтир", рукописи І.Пастеля, Антонія Коцака, О.Духновича, протоігуменів Макарія Шуґайди, Іоанікія Скрипки тощо, про які час від часу повідомляв у пресі.

В. Паляк.

1994 р.

Під час відкриття відновленого пам'ятника А.Кралецькому (скульптор Юрій Гавула) в його рідному селі Чабини Гуменського округу Східнословачького краю Словаччини.

програма" Міжнародного фонду "Відродження" очолила цю всеукраїнську акцію з тим, щоб об'єднати зусилля видавництва та бібліотек і надати організовану фінансову підтримку для доставки книг бібліотекам, що постраждали від повені.

У проведенні акції взяли участь Українська бібліотечна асоціація, Британська Рада у Львові, Дім Америки, Інститут Гете в Києві та ін. Доставку 70 тисяч книг, що поповнили фонди наших бібліотек, оплатив українсько-американський добротинний фонд "Сейбр-Світло" (м. Львів).

В 1997 році на виконання Постанови Кабінету Міністрів України №510 від 30 травня 1997 року "Про мінімальні соціальні нормативи забезпечення населення публічними бібліотеками в Україні" в області проведено впорядкування державної бібліотечної мережі відповідно до встановлених нормативів. Мережу бібліотек було в основному збережено. На сьогодні в області діють 585 бібліотек, в т.ч. 515 в сільській місцевості. Всі бібліотеки внесені до Державного реєстру бібліотек України.

Бібліотечні фонди в області нараховують 7,3 млн. примірників. З них мовами: українською- 3 млн. - 40,8%, російською- 3,8 млн.- 52,9%, іншими- 0,5 млн.- 6,3%.

З 1995 року спостерігається тенденція до збільшення надходжень україномовних видань. Так, в 1995 р. надійшло 48,5% літератури українською мовою, в 1997 р.- 52,3%, а в 1998 р.- 71,5%.

В області діють 123 бібліотеки, що обслуговують національні меншини: з них 106- угорців, 8- румунів, 5- німців, 4- словаків.

При Закарпатській обласній універсальній науковій бібліотеці працює відділ літератури іноземними мовами, на базі якого створено сектор літератури угорською мовою. Відділ угорської літератури працює при Виноградівській централізованій бібліотечній системі, бібліотеку літератури угорською мовою відкрито в Мукачеві.

Забезпечення національних меншин літературою рідною мовою здійснюється, головним чином, за рахунок одностороннього міжнародного книгообміну та гуманітарної допомоги.

Більш активно поповнюється фонд угорської літератури бібліотек області. Він нараховує 423,8 тис. прим.-

5,9%. Завдяки зв'язкам обласної універсальної наукової бібліотеки та Берегівської централізованої бібліотечної системи з бібліотеками Угорщини книги надходять від видавництва "Інтермікс", банку Розвитку Угорщини, Міністерства сільського господарства, снілки письменників, фонду "Агора", бібліотек м. Ніредьгаза, Сегед, Дебрецен, Будапешт (Угорщина). Фонд румунською мовою становить 12,5 тис., або 0,2%, німецькою—4,9 тис., або 0,05%, словацькою— 6,2 тис., або 0,07%. З метою збільшення надходжень налагоджуються зв'язки з університетською бібліотекою м. Лейпциг (Німеччина), Словацькою національною бібліотекою "Матица Словенська", Кошицькою державною науковою бібліотекою (Словаччина), Празькою центральною універсальною науковою бібліотекою, Національною бібліотекою Румунії (м. Бухарест).

Бібліотеки спрямовують свою діяльність на розкриття перед громадськістю змісту своєї діяльності, наявних можливостей щодо надання інформаційних та інших послуг населенню. Значна увага приділяється вдосконаленню ДБА, створенню фактографічного банку даних. Інформація дедалі більше стає товаром.

Але в цьому питанні є чимало проблем, розв'язання яких потребує додаткових коштів, державної підтримки. Адже, лише Закарпатська обласна універсальна наукова бібліотека та ще кілька бібліотек мають мінімальну комп'ютерну базу. Лише завдяки творчим стосункам з товариством угорської культури ЗОУНБ має доступ до інформаційної системи INTERNET. З метою оперативного отримання інформації з інших бібліотек України Закарпатська обласна універсальна наукова бібліотека використовує електронну пошту.

Існуюча технічна база (комп'ютери, ксерокс) допомагають Закарпатській обласній універсальній науковій бібліотеці розкрити свій інформаційний потенціал за рахунок активізації видавничої діяльності. Нею видаються ретроспективні та поточні бібліографічні показники "Література про Закарпатську область", "Календар знаменних і пам'ятних дат", зведені друковані каталоги періодичних видань, що передплачуються бібліотеками м. Ужгорода, «Хроніка культурного життя області», численні персональні показники і т. ін.

*Лелекач Микола Михайлович
(19.12.1907 - 6.9.1975)*

Відомий історик, бібліограф. Народився 19 грудня 1907 р. у с. Коритяни на Ужгородщині. Після закінчення гімназії навчався на філософському факультеті Празького університету, який закінчив у 1934 р. Дослідницьку наукову роботу розпочав ще студентом університету. У 30-40 рр. опублікував цілий ряд статей, присвячених політичній та культурній історії краю: «Матеріали до історії культурного життя Підкарпатської Русі» (1935), «Яка давня назва «українець» на «Підкарпатті» (1938), «Вибір з староруського письменства Підкарпаття» (1944), «Підкарпатське письменство на початку ХХ ст.» та інші. З 1936 р. історик працював у земському архіві Підкарпатської Русі в Ужгороді. Бездоганно орієнтуючись у книжковому масиві літератури про Закарпаття, систематично вивчаючи матеріали книгозшивиць, архівів, бібліотек вчений поступово наближався до найголовнішої своєї наукової праці - у 1944 р. (спільно з І. Гарайдою)

видав в Ужгороді «Загальну бібліографію Подкарпаття». Це і понині найповніша бібліографія регіону, що охоплює 2799 статей. Як військовозобов'язаний під час війни служив в угорській армії, у 1944 році потрапив на фронті у полон, працював перекладачем однієї з військових частин. У складі Червоної армії дійшов до Праги. На Закарпаття повернувся наприкінці 1945 р. Став керівником облдержархіву і водночас старшим викладачем кафедри загальної історії УжДУ. У 1948-56 рр. - завідувачий цією кафедрою. З 1959 р. - кандидат наук. Помітним внеском у дослідження історії Закарпаття були його наукові розвідки «Про приналежність Закарпаття до Київської Русі в X-XI ст.», «Процес закріпачення закарпатського селянства у XIV-XV ст.», «Культурні зв'язки Закарпаття з Україною і Росією у XVII-XVIII ст.» та інші. Брав активну участь у створенні тому «Історія міст і сіл УРСР: Закарпатська область» (1969).

В. Паляк.

Обкладинка відомого покажчика «Загальна бібліографія Подкарпаття» (1944 р.). Укладачі: М. Лелекач, І. Гарайда.

Обласними бібліотеками для дітей та юнацтва видаються персональні покажчики та бібліографія "малої форми" – пам'ятки, закладки, бесіди про книги.

За останній час значно покращився якісний склад бібліотечних кадрів. Серед них 79,6% мають вищу або середню спеціальну фахову освіту, десяти кращим бібліотечним працівникам присвоєно звання "Заслужений працівник культури України".

Сьогодні в області діють 1282 бібліотеки різних систем і відомств, які попри всі негаразди проводять велику просвітницьку, інформаційну, дозвілєву роботу, займають гідне місце в системі закладів, що працюють на утвердження молодого незалежної держави.

Обкладинка «Подручного каталога» за 1929-1930 рр. російського відділення міської бібліотеки м. Мукачева.

Бібліотеки системи Міністерства культури та мистецтв України

Мережа державних бібліотек нараховує 585 бібліотек, в т.ч. 3 обласні (універсальна наукова, для юнацтва ім. С. Вайди, для дітей ім. Д. Вакарова). 582 бібліотеки об'єднані в 13 районних та 2 міські централізовані бібліотечні системи. З них 13 рай., 2 міськ. центральні бібліотеки, 13 рай., 2 міськ. центр. бібліотеки для дітей, 15 міськ., 537 сільськ. бібліотек-філіалів. Юнацтво обслугов. 8 аб., 14 кафедр., 544 групи. 132 бібліот. обслугов. компактно проживаючі національні групи — угорців, румун, німців, словаків. Фонди універс. 7359,4 тис. прим., в т.ч. укр. мовою 40,8 %, мовами націон. меншин — 6,2 %. До бібліотек залучено 40 % населення, книгозабезпеченість — 13,9, сер. відвідув. — 8,1.

В.Г. Лехцер,
головний спеціаліст управління культури
облдержадміністрації

Бібліотеки області: сучасні тенденції та напрями діяльності

Основи функціонування бібліотек області визначас Закон України «Про бібліотеки і бібліотечну справу», який спрямовує їх діяльність на вільний доступ населення до духовних цінностей, інтелектуального надбання людства, широке і багатогранне співробітництво з громадськістю, забезпечення всіх суспільних структур необхідною інформацією.

Зусиллями управління культури, міськрайвідділів культури, широкого загалу громадськості в області в основному збережена державна мережа бібліотек. Згідно постанови Кабінету Міністрів України від 30 травня 1997 р. №510 «Про мінімальні соціальні нормативи забезпе-

Лехцер Валентина Григорівна

Народилася 1949 р. в м. Ной-Рупін (Німеччина) за місцем служби батька — кадрового військового. У 1968 р. закінчила Хустське культосвітнє училище, у 1972 р. — КДІК. З 1966 р. працювала в Закарпатській обласній універсальній науковій бібліотеці на посадах молодшого бібліотекаря, старшого методиста, головного бібліотекаря, заступника директора з наукової роботи. З 1981 по 1990 рік була методистом наукової бібліотеки УжДУ. З 1994 р. — головний спеціаліст управління культури облдержадміністрації. На всіх посадах проявила себе як ініціативна, творча людина, справжній професіонал бібліотечної справи. Різномісний досвід, глибокі знання допомагають вірно спрямовувати діяльність бібліотек області, сприяти підвищенню їх впливу на громадсько-культурне життя краю.

Микитась Василь Лазарович

(23. 10. 1924 р.-20. 03. 1999 р.)

Відомий критик, літературознавець, доктор філологічних наук, професор, член Спілки письменників України (1963). Народився в с. Жовте П'ятихатського району на Дніпропетровщині. Учасник Великої Вітчизняної війни. У 1951 р. закінчив філологічний факультет Дніпропетровського університету, згодом (1954р.) аспірантуру Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН України. З 1955 по 1970 рр. працював в УжДУ ст. викладачем, доцентом, професором, зав. кафедрою української літератури. На противагу офіційній радянській історіографії, що відверто ігнорувала цілі пластини русинської культури як «попівські», соціально слабкі, а тому її не варти вивчення, він високо оцінив цю культуру спадщину і тим самим започаткував рух по реабілітації «попівської» історії Закарпаття. Автор книг

чення населення публічними бібліотеками в Україні» проведено впорядкування бібліотечної мережі. При скороченні враховувалось, щоб кожний населений пункт був охоплений якщо не спеціальною бібліотекою, то нестационарними формами обслуговування.

В результаті проведеної роботи в області нині діють 585 бібліотек системи Міністерства культури і мистецтв України, в тому числі 70 бібліотечних установ внаслідок реорганізації набули статусів клуб-бібліотека, бібліотека-музей.

Нестача коштів змушує відділи культури переводити працівників центральних районних та сільських бібліотек-філіалів на режим роботи з неповним робочим днем.

Але, незважаючи на це, в області чимало робиться для забезпечення населення бібліотечним обслуговуванням. Щорічно обслуговується близько 600 тис. користувачів, яким видається понад 10 млн. прим. видань.

Бібліотеки області в силу своїх можливостей намагаються стати інформаційно-культурними центрами, місцями духовного спілкування, організації змістовного дозвілля різних верств населення. В їх роботі значна увага приділяється таким проблемам: історичне минуле України та краю, розвиток національних культур, природа Карпат та їх охорона, мистецька спадщина, реалії соціально-економічного та громадського життя.

Спільно з громадськими організаціями і товариствами, педагогічними колективами навчальних закладів бібліотеки проводять різноманітні масові заходи. Улюбленим місцем зібрання широкого кола інтелігенції, молоді, підлітків на літературно-мистецькі та тематичні вечори, прем'єри книг стали обласна універсальна наукова бібліотека, Виноградівська, Перечинська, Хустська, Ужгородська центральні районні, Мукачівська міська бібліотеки, які очолюють висококваліфіковані фахівці, ентузіасти бібліотечної справи: Григаш Л.З., Герцег Л.М., Лефтер Н.С., Вашкеба К.Г., Комарницька З.О., Валієва В.Н., Стадник О.А.

Популярністю у читачів користуються клуби за інтересами, любительські об'єднання, які діють при бібліотеках: «Шовкова косиця», «Берегиня», «Народна криниця» — Іршавської ЦБС, «Фітодизайнер», «Візерунок», «Струмок поезії» — Мукачівської ЦБС, «Едельвейс», «Господарочка» — Свалявської ЦБС.

Доброю прикметою наших днів стала популяризація красзнавчих та народознавчих знань. В бібліотеках ведеться пошукова робота по відновленню історії населених пунктів, запису свят, обрядів, звичаїв народу, пісень, прикмет, говірок тощо. Наслідки цієї роботи оформляються в спеціальних альбомах, тематичних стендах, папках, красзнавчих кутках, де зібрані вироби народних умільців, національні костюми, предмети народного побуту. Прикладом можуть бути Тячівська, Міжгірська, Рахівська, В. Березнянська ЦБС.

Цікавий досвід нагромадили бібліотеки Воловеччини. При центральній районній бібліотеці за ініціативою бібліотечних працівників відкрито історико-красзнавчий музей, на базі якого здійснюється значна просвітницька робота: екскурсії, тематичні вечори, вечорниці, театралізовані старовинні обряди тощо. Фольклорний клуб «Верховинка», що діє при ЦРБ, неодноразово брав участь у творчих звітах, де представляв фольклорні обряди району.

Духовними світлицями для дітей стали Мукачівська, Ужгородська міські, Міжгірська, Іршавська, Перечинська, Виноградівська районні дитячі бібліотеки. Тут проводиться змістовна робота по організації культурного дозвілля дітей, підлітків, залучаються до цього батьки, вчителі, керівники дитячого читання.

Бібліотечні працівники області використовують і нетрадиційні форми роботи. Так, бібліотекарі Перечинського, Ужгородського, Свалявського районів організували вокальні ансамблі, які з успіхом виступають перед населенням. Художньому колективу бібліотечних працівників Свалявщини «Берегиня» присвоєно звання «народний».

В області здійснюється робота по вдосконаленню структури бібліотечних установ, створенню нових моделей та варіантів діяльності бібліотек-філіалів. Так, спільно з національно-культурними товариствами в містах Мукачеві, Ужгороді, Виноградівському, Ужгородському, Рахівському районах відкрито бібліотеки-філіали угорської, німецької та словацької літератури, бібліотеки сімейного читання, бібліотеки-музеї, бібліотеки-клуби, сектори красзнавчої літератури тощо.

Бібліотеками області здійснюється довідково-бібліографічне та інформаційне обслуговування населен-

*«О.В.Духнович» (1959р.).
«Український письменник-полеміст
М. Андруля» (1960р.), «Давня
література Закарпаття» (1968р.),
упорядник (спільно із О.Рудловчак)
антології «Поети Закарпаття
XVIст.- 1945 р.» (1965 р.).
Надзвичайно плідною була праця
вченого по вивченню рукописів та
стародруків бібліотеки
Ужгородського університету та
Закарпатського красзнавчого музею.
Їх бібліографічний опис здійснено в
двох унікальних книгах: «Давні
рукописи і стародруки» (ч.1 - 1961,
ч. 11 - 1964) та «Давні книги
Закарпатського державного
красзнавчого музею»(1964 р.).
З 1970 р. Микитась працював у
системі АН України (в Інституті
історії), з 1979 р. - в Інституті
літератури ім. Т. Шевченка на
посадах старшого наукового
співробітника, завідуючого відділом
давньої української літератури, але із
Закарпаттям творчих стосунків
ніколи не поривав.*

В. Падяк.

Обкладинка каталога «Давні книги Закарпатського державного красзнавчого музею» (Ужгород, 1964)
Укладач: В. Микитась.

Сак Юрій Михайлович

(17. 04. 1917-4. 08. 1997)

*Відомий вчений,
перекладач, педагог.*

*Народився в селянській родині
у с.Брід Іршавського району
Закарпатської області. На відміню
закінчив Ужгородську гімназію,
поступив у 1936 р. до Карлового
університету в Празі,
а завершив освіту в
Дебреценському університеті,
отримавши спеціальність викладача
класичної філології.*

*З 1946 р. по 1998 р. працював в
Ужгородському державному
університеті викладачем,
ст. викладачем, доцентом кафедри
класичних мов, зав. кафедрою
французької філології та класичних
мов (1965-1975), доцентом кафедри
загального і слов'янського
мовознавства (1977-1988). Автор
більше ста наукових праць. З 1955 р.
- кандидат наук.*

*Близкучий латиніст, він багато
уваги приділяв перекладам творів*

ня з широкого кола питань. Для цього формуються інформаційні банки даних, поповнюються картотеки фактографічного змісту, змінюються форми і теми інформацій у відповідності до конкретних замовлень абонентів, виявляються нові споживачі інформації. Певний досвід в цій роботі набула обласна універсальна наукова бібліотека, Виноградівська, Тячівська районні, Мукачівська міська бібліотеки.

Бібліотеки області шукають шляхи самофінансування, надають читачам додаткові платні послуги, залучають спонсорські кошти. Так, щорічно бібліотеками надається платних послуг на суму біля 30 тис. грн. Особливо активно працюють в цьому напрямку обласні бібліотеки, бібліотеки Мукачівської міської, Виноградівської, Воловецької, Свалявської, Тячівської районних ЦС. В наданні населенню платних послуг перевага надається «кнічному абонементу», видачі комерційної та цінної літератури, платі за обліково-реєстраційну документацію, підбору джерел інформації за темами тощо. Бібліотеки Іршавської, Міжгірської, Перечинської, Виноградівської, Свалявської ЦС отримують кошти від оренди за приміщення, автотранспорту. Всі ці кошти використовуються для передплати періодичних видань, закупівлі книг, канцелярських та господарських товарів, проведення масових заходів тощо.

Організаційно-методична діяльність як обласних, так і районних бібліотек здійснюється шляхом проведення нарад, семінарів, практикумів, комплексних обстежень ЦБС, підготовки письмових консультацій, інструктивно-методичних матеріалів, аналітичних оглядів діяльності бібліотек. Їх теми: «Бібліотеки області: сучасні тенденції і напрями їх діяльності», «Бібліотека, як центр культури та духовності юних користувачів», «Пріоритети та функції бібліотек на порозі ХХІ століття» (семінари, практикуми, заняття школи керівника); «Профілактика правопорушень серед неповнолітніх», «Організація збереження книжкових фондів бібліотек, що ліквідуються», «Пропаганда бібліотечно-бібліографічних знань в бібліотеках» (методичні поради, консультації); «Практика пошуку бібліотеками області шляхів самофінансування та самопідтримки», «Бібліотечне краєзнавство області», «Стан довідково-бібліографічного та інформа-

цінного обслуговування користувачів в бібліотеках області» (оглядові довідки).

Слід відмітити роботу в цьому напрямку обласних бібліотек, бібліотек районних методичних центрів Хустської, Перечинської, Іршавської, Виноградівської, В. Березнянської ЦС.

Разом з тим, в роботі бібліотек області є багато проблем, які вимагають загальнодержавного вирішення: це майже повна відсутність коштів на придбання інвентаря, обладнання, апаратури, палива, проведення ремонтів тощо.

Але найболючіша з них — відсутність державного фінансування на комплектування бібліотечних фондів, що призводить до їх збіднення.

Бібліотеки у багатьох випадках не задовільняють запити населення, які викликані сучасним розвитком суспільства, новими навчальними програмами в навчальних закладах тощо. Дарунки книг від окремих авторів та організації щорічно становлять біля 10-15 тис. примірників. Але це не надолужує прогалин у бібліотечних фондах області.

Існує диспропорція між кількістю фондів українською — 40,8 % та російською — 52,9 % мовами на користь другої. Це можна пояснити тим, що у попередні роки нові надходження до бібліотечних фондів були переважно російською мовою. Ще і сьогодні українською мовою видається обмежена кількість довідкової, енциклопедичної та наукової літератури, на яку підвищений попит у науковців та спеціалістів народного господарства, освіти, охорони здоров'я. Є проблеми у забезпеченні виданнями рідною мовою компактно-проживаючих національних груп населення області.

З бюджету кошти виділяються лише на передплату періодичних видань, яких також у бібліотеках не вистачає. Сільські бібліотеки отримують в основному 2-3 назви газет та журналів. Для переважної більшості сільських бібліотек не передплачено центральні періодичні видання, дитяча періодика.

Таким чином, бібліотеки втрачають інформаційний потенціал. Більшість з них не мають змоги здійснювати повноцінне забезпечення населення необхідною інформацією.

закарпатських письменників. Під його керівництвом здійснено переклад фундаментальної шеститомної праці М. Лучкая "Історія карпатських русинів". Постійно підтримував зв'язки з Науковою бібліотекою УжДУ, де у відділі рідкісної та рукописної книги віднайшов, а згодом і описав цілі інкунабули (періодруки, видані не пізніше 1500 р.) та стародруки ("Інкунабули бібліотеки Ужгородського університету". - Ужгород, 1974), відкриття яких стало важливою науковою подією.

В. Паляк.

● Обкладинка книги «Інкунабули бібліотеки Ужгородського державного університету» (1974)
Автор: Ю. Сак.

Районні бібліотеки не забезпечені комп'ютерами, множинною технікою, що також знижує їх інформаційні можливості.

Отже для нормального функціонування бібліотек, як головних ланок поширення політичної, виробничої та освітньої інформації, необхідно відновити державне фінансування комплектування книжкових фондів, здійснити їх технічне переоснащення, зміцнити матеріально-технічну базу.

1968 р. На обласному семінарі працівників районних методичних центрів.

Сидять (зліва-направо): 2. Дребітко В.М., 3. Пилип К.П., 4. Козловська Т.М., 5. Пудсакулч О.П., 6. Буццак І.Й., 7. Распопін П.Ф., 8. Цапулич Г.І., 9. Турянин С.І., 11. Маруццак Г. С.

Стоять: 1. Дзигун В. М., 6. Карабіньон Д. І., 7. Вісневська Л. І., 8. Срошева Н. М., 9. Данч Г. А., 10. Губіна В. І., 11. Андрєсва К., 12. Еп'к А., 13. Ковальчук О. О., 14. Агафонова Г. Я., 17. Сторожук Г. С.

Закарпатська обласна універсальна наукова бібліотека

Адреса бібліотеки: 88018, Ужгород, просп. Свободи, 16, тел.: 2-39-98, 2-39-82, факс 2-97-11.
E-mail: root@libr.ua

Відділ літератури іноземними мовами знаходиться по вул. Капітульній, 10, тел.: 3-68-28.

Режим роботи бібліотеки: з 9-ої до 19 год., у неділю та передсвяткові дні — з 10-ої до 17-ої год.

Вихідний — субота.

Санітарний день — останній вівторок місяця.

Л. З. Григаши,
директор ЗОУНБ

Книгозбірня вчора, нині і завтра

Закарпатська обласна універсальна наукова бібліотека друга за обсягом (після бібліотеки університету) книгозбірня області — один із провідних культурних центрів краю. Створена вона у вересні 1945 р. на базі Ужгородської міської публічної бібліотеки. На період створення кількість її читачів не перевищувала 380 чол., а вже через рік їх було 800. Штат за рік зріс від 6 до 10 чол. (директор, завідувачі чигальним залом, абонементом, бібліографічним відділами та відділом літератури іноземними мовами; 3 бібліотекарі, кур'єр та прибиральниця). Тривалий час у штаті новоствореної бібліотеки трудились деякі колишні працівники міської публічної бібліотеки - Д.О.Сас, Н.П.Загоні-Бартовська, Т.М. Баренблат.

Першим директором бібліотеки був Дмитро Дмитрович Сас, а пізніше — Любов Іванівна Качалко, Пилип Остапович Гаврилко, Ольга Остапівна Стоколос, Дмитро Олександрович Вдовін, Павло Федорович Распопін, Ольга Павлівна Пудсакуліч, Людмила Захарівна Григаши.

З 1952 року, коли до штату було введено посаду заступника директора з наукової роботи її займали Марія Йосипівна Дулка, Іван Іванович Кирячок, Нінель Гри-

Григаши Людмила Захарівна.

заслужений працівник
культури України

Народилася 1945 р. у м. Нижній Тагіл (Росія). У 1970 р. з відзнакою закінчила Хустське культосвітнє училище, у 1976 — КДІК (Рівн. бібліотечний факультет). З 1962 р. працює в бібліотеках Ужгородського району - сс. Петрівка. Середнє. інспектором райвідділу культури. З 1971 р. — в обласній бібліотеці для дітей ім. Д. Вакарова - бібліотекар, методист, зав. відділом, заст. директора з наукової роботи. директор. У 1986-88 рр. - старший бібліограф бібліотекаря. З 1989 р. - директор ЗОУНБ. Членом експертної робочої групи "Бібліотечна програма" Київської філії Міжнародного фонду "Відродження".
З ініціативи Л.З. Григаши у бібліотеці відбулося чимало якісних змін, що позитивно позначилося на громадсько-культурному житті як обласного центру, так і області в цілому. У 1995р. їй присвоєно звання "Заслужений працівник культури України".

Дурунда Оксана Степанівна

*Заступник директора ЗОУНБ
з наукової роботи*

*Народилася 1961 р. у с. Драгово
Хустського району Закарпатської
області. В 1979 р. закінчила
Хустське культосвітнє училище і
працювала бібліотекарем. В 1983 р.
закінчила Київський державний
інститут культури і за направле-
нням працює в Закарпатській
універсальній бібліотеці на посадах
ст. методиста, в. о. зав. науково-
методичним відділом, ст. бібліогра-
фом, зав. сектором інформації з
питань культури і мистецтва, зав.
відділом довідково-бібліографічної та
інформаційної роботи.
З 1994 р. – заступник директора
з наукової роботи.
Оксана Степанівна відзначається
високим професіоналізмом,
принциповістю, вимогливістю до
себе і до колективу. Користується
повагою і авторитетом серед колег.*

горівна Коростильова, Галина Степанівна Сторожук, Олена Миколаївна Касьяненко, Валентина Григорівна Лехцер, Оксана Степанівна Дурунда.

У різні часи в штаті бібліотеки були відомий письменник Семен Панько, Василь Сочка, заслужений артист України Василь Арендаш, дитяча письменниця Галина Малнк, поетеса Надія Панчук та ін.

Фонди бібліотеки 1945 року становили лише 2000 прим. книг. В цей час велику допомогу у комплектуванні літературою надали колективи бібліотек Києва, Львова, Москви, Ленінграда, Казані та інших міст Радянського Союзу. Протягом 2-х років надійшло близько 40 тис. прим. видань (книг, газет, журналів, плакатів). У 1947 році бібліотека почала одержувати обов'язковий платний примірник російськомовної літератури і до 1990 р. отримувала його регулярно.

Минали роки, зростали книжкові фонди, але й сьогодні предметом особливої турботи є формування фонду, його організація і зберігання. Багато зробили для розвитку відділів комплектування і обробки фондів М.Ф. Кулик, Г.С. Насіковська, О.П. Боровикова, довгий час тут працювали О.О. Омельченко, Е.М. Шемет, Н.В. Мініна, М.В. Ховней.

1951 р. На абонементі в обласній бібліотеці для дорослих.

Формуючи фонд бібліотеки, працівники відділу комплектування (ВК) дбають про те, щоб кожен читач зміг знайти літературу відповідно до власних інтересів. З цією метою в різні роки організовувались вивчення якісного складу фонду та відповідності їх профілю комплектування. На основі результатів вивчення формувалася тематико-гномологічний план комплектування та здійснювались замовлення до бібліотечного колектора. До послуг читачів сьогодні 423 тис. прим. видань. В т.ч. за галузями знань: 111 тис. — суспільного характеру, 62 тис. — з природничих наук, 60 тис. — технічних, 189 тис. — гуманітарних. **За мовами:** українською — 59,5 тис., рос. — 318 тис., угорською — 30,5 тис., німецькою — 3,0 тис., словацькою — 5,5 тис., англійською — 2,6 тис., французькою — 1,1 тис. та ін. Всього 18 мовами. **За видами:** газет і журналів — 85 тис., нот — 225 од., кінофотофодокументів — 631 од. Розпочато формування фонду на нетрадиційних носіях інформації. За останні роки бібліотека почала більш активно формувати фонди українською мовою. Так, придбання 1990 р. українською мовою склали 8,2 %, в 1996 р. вже 32 %, а в 1998 — 53 %. Щороку бібліотека передплачує 380-450 назв газет і журналів.

За останні роки повністю знищено планову систему поповнення бібліотек літературою. Кризова ситуація видавничої справи і бібліотек перевершила всі передбачення — навіть великі бібліотеки практично припинили поповнення своїх фондів. В умовах відсутності постійних джерел комплектування і хронічної нестачі коштів винахідливі бібліотекарі намагаються виконати свій обов'язок перед читачем, використовують щонайменшу можливість для придбання видань: безпосередні зв'язки з видавництвами, українською діаспорою, збирання книг від авторів, купівля окремих видань від приватних осіб, розшук необхідних видань через обмінні фонди інших бібліотек України. В такий спосіб бібліотека отримує 4-5 тис. примірників видань за рік. Звичайно, це недостатньо, адже надходження 80-х—початку 90-х рр. становили 25 тис. Значно поповнились фонди бібліотеки цього року завдяки Всеукраїнській акції «Видавництва і бібліотеки — читачам Закарпаття», що її організували Міжнародний фонд «Відродження» (директор Є. Бистрицький, менеджер «Видавничої програми» Л. Грива) та українсько-американський добродійний фонд «Сейбр-Світло» (директор О. Ісасвич). 60 організацій надіслали до об-

Ерошова Ніна Миколаївна,
заслужений працівник
культури України

Народилася 1929 р. в с. Чернянка Бєлгородської обл. (Росія). Спеціальну освіту здобула у Харківському бібліотечному інституті (1952 р.). Після закінчення була направлена в Закарпатську область на посаду завідувачої Мукачівської районної бібліотеки для дорослих (з 1980 р. — директор Мукачівської ЦБС), де і працювала до виходу на пенсію у 1984 р. Під її керівництвом Мукачівська ЦБС стала однією з кращих в області, а центральна районна бібліотека — справжнім вогнищем культури. За багаторічну сумлінну працю нагороджена значком "За відмінну роботу" Міністерства культури УРСР, медаллю "За доблесну працю". Майже двадцять років очолювала райком профспілки працівників культури Мукачівського району, була членом обкому профспілки працівників культури. В 1973 р. їй присвоєно звання "Заслужений працівник культури УРСР".

*Данч Галина Адамівна
(1930 – 1990)
заслужений працівник
культури України*

На Закарпатті оселилась після закриття Харківського бібліотечного інституту у 1952 р. і була призначена зав. Берегівською районною бібліотекою для дітей, а з 1960 р. переведена на посаду зав. Берегівською районною бібліотекою для дорослих. У 1976 р. призначена на посаду зав. відділом культури Берегівського райвиконкому, де і працювала до кінця життя.

Показала себе здібним працівником та організатором бібліотечної справи. За відмінні успіхи в роботі районній бібліотеці для дорослих, яку вона очолювала, однієї з перших в області було присвоєно звання "Бібліотека відмінної роботи". Такі ж звання було присвоєно і 14 сільським бібліотекам району. Брала активну участь у громадському житті міста і району, обиралась головою міжвідомчої Ради бібліотек, головою районної жіночої ради. За багаторічну сумлінну роботу у 1977 р. їй присвоєно звання "Заслужений працівник культури України".

ласті близько 70 тис. (в т.ч. до ОУНБ — 5 тис.) книг нових і минулих років видання, різної тематики і різного читачького призначення.

Певні надії покладає бібліотека на прийнятий в квітні 1999р. закон України «Про обов'язковий примірник документів», який визначає правові засади функціонування системи обов'язкового примірника та оптимізує якісне поповнення фондів бібліотек, а відтак — збагачення духовної культури народу.

* * *

Всі нові надходження проходять повну бібліотечну обробку у відділі обробки фондів та організації каталогів (ВОФОК). Саме від діяльності цього відділу залежить якість і оперативність обслуговування користувачів бібліотечними фондами. Відділ формує і контролює роботу системи каталогів бібліотеки, які є складовою частиною довідково-бібліографічного апарату.

Система каталогів та картотек дає можливість користувачам одержати вичерпну інформацію про всі види документів, що зберігаються у фонді бібліотеки, познайомитися з новими авторами та виданнями, дізнатись про стан, обсяг певних наук, тем, наукових проблем, вивчити нові терміни, народжені часом. При відділі працює координативна рада, яка визначає завдання кожного відділу щодо створення і ведення необхідних каталогів.

Систему каталогів та картотек складають: генеральний та читачький алфавітні, систематичний каталог, алфавітний і систематичний каталог нових надходжень.

*50-і роки. Обласна бібліотека для дорослих:
О.О.Ковальчук, О.П.Боровикова, М.Ф.Кулик.*

зведений краснавччий каталог, хронологічний каталог місцевого друку, алфавітний і систематичний каталоги іноземними мовами, алфавітний і систематичний каталоги звукозапису, нот, хронологічний каталог періодичних видань, алфавітна картотека назв художніх творів, надрукованих в періодичних виданнях, систематична картотека статей за матеріалами преси, систематичний каталог довідково-бібліографічних видань, алфавітний каталог назв художніх творів, тематична картотека поезії «Світ в образах», алфавітна картотека «Лауреатів премій України в галузі літератури», алфавітний каталог обмінно-резервного фонду, каталог-індикатор. Значно розширює можливості бібліографічного пошуку «Алфавітно-предметний покажчик» до всієї системи каталогів і картотек бібліотеки, ведення якого координує ВОФОК.

* * *

Одна із найболючіших і найпріоритетніших проблем для ОУНБ — це збереження бібліотечного фонду. Відділ книгозберігання (ВКЗ) до структури бібліотеки введено в 1969 р. Організовували його роботу І.В. Бонкало, А.Ф. Іваницька, М.К. Полив'яний, Г.Ю. Качало, А.М. Дзембас, Г.І. Місвра.

Протягом 1995 - 1999 рр. організовано повну перевірку бібліотечного фонду, якої не проводилось з 1946 р. Виявлено зношену, дублетну, застарілу за змістом літературу, виведено нестачу, значну частину якої відшкодовано рівноцінними виданнями, фонди закріплено за відділами, створено індикаторний каталог, ведеться заключний етап перевірки — перевіряються каталоги на предмет їх відповідності наявному фонду.

Недостатність фінансування бібліотеки, несприятливе екологічне становище, критичні умови зберігання становлять реальну загрозу втрати фондів (значна частина вже втрачена в попередні роки) і особливо — періодики минулих років, адже зберігається фонд періодики у вологих підвалах, і з 1994 року комплекти газет і журналів не опрацьовуються, що негативно позначається на інтенсивності їх використання. Ускладнює роботу цього відділу по обслуговуванню читачів і децентралізоване розміщення фондів у декількох приміщеннях на значній відстані від центральної споруди бібліотеки, і темні приміщення, і високі стелажі, і неможливість користуватись драбинами, візками і т.ін.

*Гаврилко Пилип Остапович
(1916 – 1995)*

Народився 1916 року в с. Каташин Тростянецького району Вінницької області. У 1936 році закінчив Тульчинський культосвітній технікум, у 1940 р. - Харківський бібліотечний інститут.

У 1940-1941 рр. призначався директором обласної бібліотеки для дорослих спочатку у м. Рівне, потім у Кіровограді. З жовтня 1941 р. і до кінця війни – на фронтах Великої Вітчизняної війни, нагороджений орденами Вітчизняної війни II ступеня, медалями "За бойові заслуги", "За визволення Праги", "За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.", низкою ювілейних медалей. На початку 1946 р. був направлений в Закарпаття, працював директором Мукачівської бібліотеки, директором обласної бібліотеки для дорослих, заступником начальника обласного управління культури, директором та заступником директора обласної філармонії, старшим бібліографом обласної наукової медичної бібліотеки.

Раснопін Павло Федорович

Народився в 1919 р. в с. Цигани Татаурівського району Кірової області. Закінчив Харківський бібліотечний інститут. В роки Великої Вітчизняної війни був у діючій армії, за бойові заслуги нагороджений кількома орденами та медалями. В 1950 р. приїхав на Закарпаття. Спочатку був призначений завідувачим Виноградівською міською бібліотекою, а з 1964 по 1973 рік очолював обласну бібліотеку для дорослих. Під його керівництвом бібліотека стала дійовим методичним центром, поділилась робота по обслуговуванню книгою спеціалістів народного господарства, розпочалась видавнича діяльність бібліотеки, набрали більшої ефективності заходи по навчанню бібліотечних кадрів області.

На виконання «Національної Програми збереження бібліотечних та архівних фондів України в області розроблено аналогічну регіональну Програму на 2000-2005 рр. Загальний обсяг фінансування завдань Програми щодо державних бібліотек становить 748,5 тис. грн., у т.ч. для ЗОУНБ - 400 тис. грн. Кошти будуть витрачатись на здійснення капітального ремонту фондосховищ, обладнання локальної комп'ютерної сітки, вивчення стану бібліотечних фондів, умов їх зберігання, забезпечення ксерокопіювання актуальних для користувачів документів, що є в обмеженій кількості, створення системи захисту фондів від розкрадання та пожежо-охоронних заходів, відкриття палітурної майстерні тощо.

Працівники бібліотеки намагаються використати будь-які засоби щодо збереження наявних фондів. В усіх відділах визначено коло літератури, що не видається додому, або скорочено на них терміни користування. Ведеться особливий контроль за поверненням книг, які користуються підвищеним попитом і є в обмеженій кількості. Ці книги на палітурках мають спеціальні позначки. Проводиться роз'яснююча робота серед читачів, що недбало ставляться до книги, деякі позбавляються права користування бібліотекою. Ремонтуючи книги, праців-

1970 р. Обласна бібліотека для дорослих. Профспілковий актив. Катерина Стрілець, Ніна Тимченко, Павло Федорович Золотовський, Ольга Ковальчук, Валентина Лехцер, Галина Сторожук.

вники продовжують їх життя, що в умовах відсутності приміщення та постійної нестачі коштів на папір, клей, інші матеріали робити досить важко.

Відділом книгозберігання організовано роботу по виявленню рідкісних і цінних видань (спеціального обліку яких до цього часу не велось). На сьогодні виявлено біля 2 тис. примірників, серед яких видання 1880-х років, найбільш цінна частина книгозбірні — фонд красназвничих видань, зокрема раритетних — видання 1915-1930-х років, колекція книг з автографами авторів, колекція мініатюрних видань, альбоми з репродукціями відомих митців, а також окремі рідкісні видання. На них створюється зведений (по області) каталог, розроблено план їх популяризації. Так, великою популярністю користувались виставки «Наші раритети», «Книжки-мініатюри». Планом передбачено ще цього року організувати виставку подарункових книг з автографами авторів. До речі, це поряд з популяризацією цих видань буде і засобом поповнення фондів новими виданнями нових авторів.

* * *

Постійні зміни, що відбуваються в суспільстві, економічна нестабільність і, як наслідок, — погіршення стану інформованості багатьох категорій населення вимагають від бібліотечних працівників посилення уваги до інформаційно-бібліографічної роботи, спрямованої на забезпечення вільного і своєчасного доступу та обміну інформацією.

Бібліографи одні з перших відчують зміни, що відбуваються в житті суспільства. Відділ довідково-бібліографічної та інформаційної роботи — це справжній ключ до книжкових багатств бібліотеки. Базою для довідково-бібліографічного обслуговування є систематична картотека статей (СКС) — універсальна за змістом, відображає статті з більш як 500 назв періодичних видань, тематичних збірників, видань, що продовжуються, бібліографічних покажчиків і т.ін. Підтримуючи актуальний стан бібліографічних баз даних, бібліографи приводять у відповідність до реалій життя структуру, назви розділів СКС, що дозволяє накопичити інформацію про весь спектр соціальних, економічних, культурних процесів, які відбуваються в державі та за її межами. Останнім часом вони поповнилися новими рубриками «Інтелекція і культура», «Молодь і бізнес», «Фондови

Бібліотечне Закарпаття

*Ковач Ілона Павлівна,
заслужений працівник
культури України.*

Народилась 1941 року в с. Береги Берегівського району. З 1961 по 1996 рік працювала завідуючою сільською бібліотекою в рідному селі. В 1966 р. заочно закінчила Хустське культосвітнє училище. Очолована нею бібліотека одна з перших отримала звання "Бібліотека відмінної роботи". На її базі працювала школа передового досвіду з питань організації роботи бібліотек, що обслуговують компактно проживаючі національні групи. Активна, добре знаюча свою справу Ілона Павлівна користувалась повагою і авторитетом у сільчан. працівників культосвітніх установ району. За вагомий особистий внесок у розвиток бібліотечної справи в області в квітні 1985 року їй присвоєно звання "Заслужений працівник культури України".

*Гадар Широшкова Томашівна,
заслужений працівник
культури України.*

Народилася 1935 р. в с. Баркасово Мукачівського району Закарпатської обл. Спеціальну освіту здобула в Хустському культосвітньому училищі (1961 р.) та КДК ім. О. Корнійчука (1970). Трудову діяльність розпочала в бібліотеці с. Баркасово. У 1963 р. була переведена бібліотекарем в обласну бібліотеку для дорослих, де працювала на посадах ст. бібліотекаря відділу літератури іноземними мовами, завідуючою цим відділом більше 30 років. Бездоганне володіння рідною угорською мовою, знання інших мов допомогли їй налагодити тісні контакти з кафедрою іноземних мов УжДУ. Завдяки їй в ЗОУНБ створено читачький клуб шанувальників угорської літератури ім. Г. Дравої. За багаторічну сумлінну працю у 1989 р. їй присвоєно звання "Заслужений працівник культури України". Певгамовна, вона і на пенсії знайшла для себе цікаве заняття - вивчас і впорядковує архіви Ужгородської реформатської церкви.

ринки», «Офшорний бізнес», «Благодійні фонди», «Етика підприємця», «Культура — паспорт нації», «Скарб нації — її інтелект». "Нове в податковій службі" та багато інших.

Система бібліографічного обслуговування читачів складалася поступово, на кожному етапі вона враховувала потреби в бібліографічній інформації, конкретні умови, в яких доводилось працювати, особливості певних категорій користувачів і включала весь комплекс форм групової та індивідуальної інформації. Формували систему бібліографи Л.І. Вісневська, Т.І. Аكوпова, І.І. Холопенко, Є.С. Шкурда, Н.М. Панчук, О.С. Дурунда та інші.

Для поглиблення інформаційної орієнтації читачів в бібліотеці систематично організовуються виставки видань державної бібліографії України, а також тематичні виставки «Бібліографія — орієнтир в книжковому світі», «Чи вместе ви читати?», Дні бібліографії, цикли занять (з основ бібліотечно-бібліографічних знань), під час яких приділяється увага прищепленню навичок самостійного пошуку необхідних матеріалів. Щомісяця, традиційно останньої середни, в читальній залі проводиться загальнобібліотечний День інформації, під час якого читачі мають змогу познайомитись з новими надходженнями, прослухати огляд нових видань, отримати консультації щодо користування інформаційними та довідковими джерелами.

Щорік зростає кількість відвідувачів бібліотеки, видача їм довідкових і бібліографічних видань (облік видачі яких раніше навіть не було потреби враховувати), а також виконаних довідок. Щороку їх видається понад 14.000 тис. В бібліотеці розроблено «Координаційний план інформаційної роботи», що складався на основі вивчення профілю, статистики, економіки регіону, конкретного аналізу читачької аудиторії. В результаті проведеної роботи, планом передбачено розширення тематичної спрямованості бібліографічної інформації, конкретизовано цільове призначення і читачька адреса інформаційних матеріалів.

Вже не один рік отримують інформацію на платній основі відділи облдержадміністрації за темами «Закарпаття на сторінках преси», «Місцеве самоврядування. Закон. Досвід. Проблеми», «Коментарі до урядових документів на сторінках місцевої преси», в 1999 р. до них

приснався ще один абонент — Ужгородська міська рада. Бібліотека має всі умови для оперативної інформації з питань, які розглядаються на пленарних засіданнях та у комісіях обласної і міської рад, підготовки профільних добірок книг та періодичних видань для роботи комісій.

На платній основі інформуються Карпатське митне територіальне управління, швейна фабрика, готель «Ужгород», фірма «Ореол», «Квант» та інші. Робота по інформаційному забезпеченню спеціалістів народного господарства, підприємців аналізується. Вже цього року планується провести вивчення за анкетною «Стан інформованості населення: потреба, можливості».

Однією з найпоширеніших форм інформаційної роботи є організація виставок. Пошук нових підходів до їх організації призвів до урізноманітнення їх видів і тематики. Так, на виставку «Національний банк України: вчора, сьогодні, завтра», присвячену 8-й річниці його діяльності, було запрошено представників банків м. Ужгорода, а літературу та ксерокопії документів запозичено від обласного управління Національного банку України, і презентувала виставку — спеціаліст, представник цього банку. Виставка «Пером і пензлем», присвячена ювілею В. Ладичця, запам'яталась відвідувачам вдало доповненими фотографіями, документами, взятими з домашнього архіву родини письменника. Виставки творчості читачів — рушників, картин, писанок, саморобок та ін. в поєднанні з ретельно підбраною літературою та чудовим художнім оформленням (завдяки художнику Шевченко Ю.Г.) значно розширюють коло зацікавлених користувачів, забезпечують позитивні відгуки про інформаційний потенціал бібліотеки.

Спеціалісти культури і мистецтва області забезпечують інформацією в системі диференційованого забезпечення процесів керівництва (ДЗК) та вибіркового розповсюдження інформації (ВРІ). Певний час створювали систему інформцентру В.Г. Рибак, Г.М. Малик, Т.Г. Фролова. Грамотно і оперативно друкували інформаційні матеріали Г.І. Костик, Є.Р. Гошовська. Налаштовано висхідний і нисхідний потоки інформації. Тісна співпраця з установами культури і мистецтва дозволяє комплектувати фонд неопублікованих документів та щомісячно готувати «Хроніку культурного життя області». Проблемним поки що залишається підготовка виперед-

*Трухманова Марія Корпіївна
(1923 – 1995)
заслужений працівник
культури України*

Народилася 1923 р. в с. Бслово Алтайського краю. Спеціальну освіту здобула в Харківському бібліотечному інституті (1958 р.). У системі державних бібліотек області працювала з 1950 року — завідуючою пересувним фондом, завідуючою читальним залом Мукачівської районної бібліотеки, завідуючою Мукачівської міської бібліотеки для дорослих, а з 1977 р. — директором Мукачівської міської ЦБС. Під її керівництвом міська бібліотека стала справжнім центром спілкування інтелігенції, місцем, де впроваджувались найновіші форми і методи роботи з читачами, виховувались здібні бібліотечні працівники. Покращилась координація діяльності бібліотек всіх систем і відомств, яку вона здійснювала як голова міської міжвідомчої бібліотечної Ради. В грудні 1979 р. їй присвоєно звання “Заслужений працівник культури України”.

Халахан Анастасія Станіславівна

Народилася 1931 р. в с. Верхня Бистра Великоберезнянського району Закарпатської області. Спеціальну освіту здобула у Харківському державному бібліотечному інституті (1957 р.). Почала працювати в системі культури з 1951 р., спочатку інспектором бібліотек, а з 1953 по 1960 р. старшим інспектором обласного управління культури, з 1960 по 1963 — в.о. завідувачою відділом культосвітньої роботи. У 1963 р. призначена зав. Ужгородською міською бібліотекою для дітей, у 1965 р. — зав. Ужгородським районним відділом культури, а пізніше, з 1967 р. — методистом, зав. методичним відділом, заступником директора з наукової роботи обласної бібліотеки для дітей ім. Д. Вакарова. З 1978 по 1986 р. працює директором Ужгородської міської централізованої бібліотечної мережі. Під її керівництвом була завершена централізація міської бібліотечної системи, удосконалювались форми роботи з читачами. А.С. Халахан продовжує працювати на посаді методиста, є наставником для молоді.

жувальної інформації, оглядово-аналітичних довідок, створення краснавчих досьє та архіву виконаних довідок. Це обумовлюється об'єктивними причинами, адже нестача коштів, скорочення штатів, брак приміщення, відсутність інформаторів у театральних-видовищних і культурно-освітніх закладах негативно впливають на повноту і оперативність інформаційних матеріалів з питань культури і мистецтва.

Розширення ролі бібліотек у сучасному суспільстві неможливе без постійного розвитку інформаційних функцій та культурологічних завдань, повноцінному виконанню яких сприяє використання інформаційної мережі INTERNET, створення і використання автоматизованих баз даних, надання інформації на CD тощо.

В 1997 році бібліотекою активізовано впровадження автоматизації. Створено спеціальний сектор, обладнано приміщення, знайдено спеціаліста. Дещо модернізовано 2 комп'ютери. За допомогою Міжнародного фонду «Відродження» придбано комп'ютер Pentium-120, встановлено електронну пошту, йде підготовка до підключення до Міжнародної комп'ютерної мережі INTERNET. Але сьогодні немає можливості інтенсивно продовжувати цю роботу за браком коштів. Так, немає коштів на придбання або розробку бібліотечних програм, які б забезпечили підготовку аналітичної інформації та доступ до баз даних як для органів влади, так і всіх інших абонентів.

Наш регіон є певною мірою обличчям нашої держави, але робота по впровадженню провідних інформаційних технологій ведеться бібліотекою без державної підтримки.

Незважаючи на повну відсутність уваги до цієї проблеми з боку влади, бібліотека робить перші кроки на шляху до автоматизації бібліотечних технологій. Актив Асоціації угорських бібліотечарів Закарпаття, що традиційно базується при відділі літератури іноземними мовами ЗОУНБ та Берегівській центральній районній бібліотеці, зосередив свої зусилля на створенні відповідної технічної бази та набуття необхідної кваліфікації для користування нею. За сприяння Міжнародного фонду «Відродження» та консульства Угорської Республіки в Ужгороді, відділ літератури іноземними мовами отримав комп'ютер і програмне забезпечення. Завдяки цьому читачі вже всебічно використовують відповідні сторінки

INTERNET — одні для розшуку невідомих гілок свого родоводу, інші — для підбору матеріалів з проблем угорського мовознавства, літератури, історії і т.п. Активісти Асоціації готують свою Web-сторінку з інформацією про угорськомовних письменників Закарпаття та щоквартальний бюлетень про найважливіші події бібліотечного життя регіону.

Традиційний міжнародний книгообмін з Угорською Національною бібліотекою ім. Сечені та іншими бібліотеками останнім часом доповнився обміном електронною інформацією. Реальною перспективою стає і зібрання та зберігання різнопланової інформації та налагодження зв'язків між потенційними користувачами, включаючи як державні бібліотеки, так і бібліотеки національно-культурних товариств, релігійних громад, приватні зібрання і т.ін.

Сьогодні в області розробляється Програма інформатизації галузі культури і мистецтва. Базою визначено саме нашу бібліотеку, що додає надії на поліпшення матеріальної бази, забезпечення технічного оснащення бібліотеки. Програмою передбачається протягом 2000-2005 рр. сприяти підвищенню інтелектуального потенціалу населення, забезпечення його потреб інформацією на основі передових технологій, забезпечити доступ до електронних каталогів та інших бібліографічних ресурсів Національних бібліотек України і світу, включення бібліотек області у всеукраїнську інформаційну систему мережі довідкового апарату Інформцентру з питань культури та мистецтва, науково-дослідної роботи у бібліотечних закладах, культурного співробітництва із зарубіжними країнами і т.ін.

* * *

Одна з найактуальніших проблем — збереження контингенту читачів, що склався за роки функціонування бібліотеки та активне прилучення до книжкових надбань нових поколінь. Основа ядра контингенту читачів — науковці, викладачі університету та інституту інформатики, економіки і права, спеціалісти різних галузей народного господарства, освіти, культури, вивчення запитів яких — головний зміст діяльності бібліотеки сьогодні. З цією метою двічі на рік проводяться Дні суцільного обліку запитів читачів, а їх аналіз є основою для задоволення читачьких вимог. Постійна увага приділяється задоволенню конкретних запитів тих читачів, які потре-

*Ковальчук Ольга Остапівна
1922 – 1991*

Народилась 1922 р. в с. Новоселиця Катеринопільського району Черкаської області. В 1946 р. закінчила Львівський технікум підготовки культосвітніх працівників, а в 1954 р. Харківський бібліотечний інститут. Працювати почала у 1940 р. піонервожатою в рідному селі. Під час Вітчизняної війни працювала на бавовняному заводі в Таджикистані. Після повернення працювала за направленням в Закарпатському обласному відділі к/о установ інспектором по кадрах. З 1949 р. – в обласній бібліотеці для дорослих на посадах зав. МБА, старшим бібліотекарем, зав. абонементом, директором. Енергія, працьовитість, відповідальне ставлення до обов'язків були відмічені нагородами - медаллю «За доблестний труд в Великой Отечественной войне 1941 – 1945 гг.» (1990), «За доблестный труд» (1970), «Ветеран труда», значком «Відмінник культосвітньої роботи», почесними грамотами.

Кулик Марія Федорівна

Народилась 1921 р. в с. Кошманівка Полтавської області. До війни закінчила два курси Харківського бібліотечного інституту. Під час фашистської окупації працювала на чорнових роботах в м. Карлівці. Після звільнення в 1943 р. поступила і в 1945 р. закінчила Харківський педагогічний інститут ім. Сковороди по спеціальності бібліотекознавець масових бібліотек. Комітетом в справах культосвітніх установ УРСР направлена в Закарпатську область на посаду зав. сектором бібліотек відділу К/о установ. У 1947 р. переведена в обласну бібліотеку для дорослих (нині ЗОУНБ), де на посаді завідувачки відділом комплектування і обробки працювала до 1989 року. Довгий час була уновноваженою і експертом Книжкової Палати УРСР і Міністерства культури з питань вивозу літератури за кордон. Неодноразово відзначалась почесними грамотами Міністерства культури.

бують соціального захисту: інвалідів, громадян похилого віку, багатодітних сімей. Їх пріоритетне обслуговування — складова частина гуманізації роботи бібліотеки. Для них передбачено пільги в послугах, що надаються іншим користувачам на платній основі, застосовується форма обслуговування «замовлення по телефону додому», створюються додаткові зручності під час відвідування ними бібліотеки, тощо.

З метою оперативного обслуговування читачів вводиться система попереднього замовлення і бронювання літератури з книгосховища, проводиться робота по ліквідації відмовлень, що в умовах дефіциту коштів на комплектування зробити не завжди буває легко. В бібліотеці розроблено інструкції «Шлях книги» та «Робота з відмовленнями».

Бібліотекарі-ветерани пригадують черги читачів. Теперішнім читачам, які ділять свій вільний час між телевізором, відеофільмами, магнітофоном, газетами та іншими засобами масової інформації, важко уявити місто, у якому функціонують тільки бібліотека і кіно, а книжкові запшти студентів нововідкритого університету набагато випереджають можливості новостворених бібліотек. Специфіка спілкування з книгою така, що і телевізор, і відеомагнітофон знайшли свою нішу в духовному житті людини, але книгу такі не замінили.

Сьогодні книжковими скарбами користується понад 15 тисяч читачів. Щороку їм видається близько 500 тисяч друкованих і недрукованих видань. Про потяг населення до знань свідчить статистика: в останні 5 років кількість відвідувань зросла на 49 тис., книговидача на 60 тис., з іншого боку, ця статистика свідчить і про інтенсивність роботи колективу, адже площі не збільшувались, кількість надходжень зменшилась і штат скоротився на 19 чоловік.

* * *

Найбільші показники відвідувань і книговидачі у відділі читальної зали (ВЧЗ). Читальна зала має у своїх фондах найбільш цінну наукову літературу з різних галузей знань. Значну частину становить фонд сектору видань з питань мистецтва. У секторі періодики читач може ознайомитися як з найновішою періодикою України та країн СНД, так і з газетами та журналами минулих років. У різні часи привітно зустрічали читачів в читальному залі І.В. Бонкало, М.Ю. Гойда, Н.М. Панчук, В.Г. Лехуер, В.Д. Годам, завідувачка відділом М.І. Іваш-

ко, яка і тепер є наставником молоді, організатором і ведучою багатьох змістовних масових заходів, що презентують українську культуру. Пропагуючи досягнення науки і техніки, бібліотека прагне бути справжнім центром культури, осередком національного відродження. Цій меті служили цілий комплекс масових міроприємств, серед яких найвиразнішими були літературно-мистецьке свято “З криниці Тарасового слова”, літературні вечори “Людина, поет, легенда” (В. Стус), “Журба і радість Олександра Олеся” та інші.

Великою популярністю користується відділ літератури іноземними мовами (ВЛІМ). Відділ знаходиться в окремому приміщенні по вул. Капітульна, 10. Фонд налічує 45 тис. прим книг на 16 мовах. Вартій уваги фонд енциклопедій та словників (майже 2 тис. прим.), що включає час і словники з рідковживаних у Європі мов — японської, турецької, ескімоської та ін.

Сектор літератури угорською мовою включає місцеві періодичні видання угорською мовою, літературу про Закарпаття, видану в різних країнах Європи з XVIII ст. до наших днів, з питань гунгарології різними мовами, фонди перекладів українських авторів угорською мовою, і т.п.

Майже 40 років праці віддала бібліотеці перша завідувачка відділом літератури іноземними мовами Й.І. Матлах. Завдяки зусиллям працівників П.Т. Гадар, Є.Р. Майер, О.А. Бардош при відділі почали діяти курси угорської мови, згуртувався читацький актив відділу, серед якого, наприклад, відомі представники творчої інтелігенції — брати Ласло та Павло Балла. Понад 12 років тут змістовно працює клуб шанувальників угорської культури ім. Гізели Дравой, створений за ініціативою Ш.Т. Гадар, у засіданнях якого беруть участь не тільки науковці, письменники, музиканти, громадськість Ужгорода, але й гості з Угорщини, Німеччини, Франції, США та інших країн світу. В поточному році відділом започатковано цикл виставок художників, що організовуються в рамках засідань клубу. Урочисто було відкрито виставки робіт художників Іштвана Молнара, Яноша Рейті, Роберта Товта.

Обслуговування користувачів літературою з питань економіки, сільського господарства, техніки організова-

*Василиха Ганна Михайлівна,
заслужений працівник
культури України*

Народилася 1938 р. в с. Арданово Іршавського р-ну Закарпатської обл. Освіту здобула в Хустському культосвітньому училищі (1961 р.) та Київському інституті культури ім. О.Корнійчука (бібл. відділ., 1969 р.). Трудову діяльність розпочала зав. клубом с. Середнє. Пізніше зав. клубом с. Солонці та завідувачкою бібліотекою с. Паладь-Комарівці Ужгородського району. У 1963 р. була призначена на посаду бібліотекаря Перечинської районної бібліотеки для дорослих, а у 1969 р. - завідуючою цієї бібліотеки. У 1976 р. стала директором Перечинської районної ЦБС, а з 1978 по 1994 р. до виходу на пенсію, очолювала відділ культури Перечинського райвиконкому. За сумлінну багаторічну працю нагороджена медаллю “За доблесну працю”, у 1989 р. їй присвоєно почесне звання “Заслужений працівник культури України”. Тривалий час була членом президії обкому профспілки працівників культури, головою райкому профспілки працівників культури, головою районного товариства книголюбів.

*Иудаскулич Ольга Павлівна
(1933 – 1994)*

За період своєї виробничої діяльності (з 1953 р.) пройшла шлях від бібліотекаря Воловецької районної бібліотеки для дорослих до директора Закарпатської обласної універсальної наукової бібліотеки.

У 1958 р. заочно закінчила Харківський державний бібліотечний інститут, працювала зав. Воловецькою районною бібліотекою, читальним залом обласної бібліотеки для дітей, зав. Ужгородською міською бібліотекою для дітей та юнацтва №2, головним бібліотекарем обласної бібліотеки для дорослих, завідувачою відділом культурноосвітніх установ обласного управління культури. На посаді директора обласної універсальної наукової бібліотеки пропрацювала 15 років. Під її керівництвом в області було посилено методичний вплив на низові ланки бібліотек області.

но в спеціалізованому відділі виробничої літератури (ВВЛ) Продовжуючи традиції, що їх закладали Г.П. Прядченко, В.В. Романюк, Н.І. Сизова, З.Ф. Боровець, Г.Ю. Качало, (які працювали у відділах технічної та сільськогосподарської літератури), відділ проводить активну роботу по пропаганді літератури на допомогу виробництву, організації підприємницької діяльності. При відділі працює читачький клуб «Фазенда». Література з розгорнутих книжково-ілюстративних виставок «Ринкова економіка: Досвід. Пошук. Ідеї», «Для дому, для сім'ї», «Моя ім'я — комп'ютер», «Економічні реформи на селі» користується постійним попитом не тільки у мешканців м. Ужгорода, а і абонентів з Мукачеве, Берегове, Сваляви, Ужгородського району.

З метою збереження фонду галузевої літератури і підвищення комфортності обслуговування читачів за умов постійної нестачі коштів на комплектування відділ абонементу реорганізовано у відділ художньої літератури (ВХЛ). На абонементі завжди працювали чуйні, завзяті люди, серед яких знавці літератури М.Ю. Гойда, О.М. Касьяненко, Т.І. Скидан, Г.В. Бобонич, Й.М. Кіш, Н.Д. Шпак. Кількісний і якісний склад підсобного фонду було поповнено з ОРФ, ВКЗ, ВЧЗ, частково з книжкових магазинів. Основу фонду склали твори української та світової класики. Тут зосереджено також книги з літературознавства. За програмою середніх і вищих навчальних закладів фонди укомплектовано майже на 100 відсотків. Відділ видає книги і журнали мешканцям Ужгорода додому (не більше 5 книг строком до 30 днів, книги, що входять до навчальних програм — не більше 2, на книги, що є в бібліотеці в обмеженій кількості, скорочується і термін користування — до 15 днів. Шанувальники так званих «комерційних» серій — «Шарм», «Алая роза», інших популярних серед деяких категорій читачів видань мають можливість отримати ці книги додому за плату — 50 копійок на 15 днів. Кошти використовуються на поповнення цього ж фонду.

Працівники знаходяться в пошуку свого місця в загальнобібліотечній системі популяризації книги, намагаються чітко визначити пріоритетні форми і методи роботи з художньою літературою. Досить вдалими визнано роботу в рамках клубів за інтересами, що працюють при

У читальному залі ЗОУНБ завжди людно.

1999 р. Такою має бути будівля нової бібліотеки. Валентина Лехцер – головний спеціаліст управління культури облдержадміністрації.

Начальник управління культури облдержадміністрації Василь Степанович Габорець відкриває літературно-мистецький вечір, присвячений 90-річчю Зореслава. Грудень 1999 р.

В кабінеті директора на диво,
спокійно.
Людмила Григаш. 1999 р.

1999 р. Перші до будь-якої роботи. Багато років разом. Відділі комплектування та обробки фондів.
Зліва-направо сидять: Алла Годя, Ганна Місєвра, Ганна Бобонич, стоять: Валентина Галаговець, Маріна
Гулянич, Ганна Веклюк, Наталя Вакерич.

1999 р. Два заступники
директора:
Христина Шкода
та Оксана Дурунда.

1999 р. Завжди раді допомогти підприємцям. Колектив відділу виробничої літератури.
Зліва-направо: Галина Демчук, Оксана Черненко, Наталя Балко, Мар'яна Булина.

1999 р. Відділ книгозберігання.
Найважчі умови праці –
а вони посміхаються.
Зліва-направо: Світлана Петрушак, Раїса
Файзова, Ганна Корчницька, Вікторія Рошко.

1999 р. Сектор автоматизації бібліотечних
технологій. За комп'ютером Дмитро Рубін.

1999 р.
Молоді, вродливі
і завзяті.
Колектив читальної
зали.
Зліва-направо:
Свєнґія Сгорова,
Маргарита Бадида,
Вікторія Сорока,
Мар'яна Григаш,
Ольга Дзуровчнк,
Людмила
Апполонова.

1999 р.
Відділ художньої літератури.
Вони вміють вислухати і
поділити біль і радість
відвідувачів. Зліва-направо
сидять: Анжеліка
Машкаринець, Зоя Луцкер;
стоять: Наталія Волошина,
Ольга Маринець, Тамара
Білоус.

1999 р. Зал каталогов.
Ці гарні дівчата знають усе!
Зліва-направо:
Марія Гумен,
Надія Яблонська,
Магдаліна Дзямко,
Вікторія Замула.

1998 р.
Дружній і
відповідальний
колектив красназничого
відділу.
Зліва направо:
Галіна Ковальчук,
Тамара Васильєва,
Марія Руцук,
Наталія Боднар,
Власта Магада.

2000 р. Колектив ЗОУНБ.

1 ряд: Антононова Л. М., Гумен М. В., Боднар Н. І., Булина М. Ю., Гришин М. В., Ройко В. Г., Сорока В. М., Машкаринець А. І., Яблонська Н. М., Вакерич Н. М., Лукєча К. В., Дзурович О. М., Пересавак Р. І.
 2 ряд: Петрова І. Р., Василюва Т. І., Корчицька Г. В., Петрицак С. І., Місєвра Г. І., Григаи Л. З., Бобонич Г. В., Рудяк М. Ю., Волошинна Н. О., Черненко О. С., Луцкер З. Т., Галаговець В. В., Гулянич М. В., Земченко Г. П.
 3 ряд: Горват І. М., Гонко І. А., Годя А. П., Балаже Т. Г., Камеліца Г. О., Файзізова Р. Г., Дзвичко М. Ю., Дурунда О. С., Шкода Х. М., Шемець І. В., Магада В. О., Замула В. В., Ковальчук Г. К., Сторова Є. О.

1999 р.
Відділ літератури
ноземними мовами
вул. Капітульна, 10)
зліва-направо:
Єва Слуцька,
Іванна Петрова,
Ілона Горват.

1999 р.
В секторі періодики
зліва-направо:
Руслана Пересоляк,
Володимир Цупик,
Марія Івашко,
Розалія Карпинець.

1999 р. У відділі красназавчої літератури ЗОУНБ. Зліва-направо: Ірина Гонко, Вікторія Шимон, Лариса Ільченко, Ірина Шемень.

Валентина Чіка, директор ОЮБ

Колектив обласної бібліотеки для юнацтва ім. С. Вайди, 1999 р.

Зліва-направо: Хмара І. М., Кравець І. Б., Борисова Н. Б., Павлице Т. М., Чіка В. Д., Шимоня В. В., Малик С. М., Дадико Д. В., Грибова Л. І.

відділі. Зокрема, «Альманах цікавих зустрічей» (спільно з іншими відділами бібліотеки — ВЧЗ, ВВЛ, ВКЛ), «Шолом», а також новоствореної «Літературної вітальні».

* * *

Незважаючи на те, що обласна бібліотека протягом 45 років вважалася перш за все ідеологічною установою, а книжковий фонд ніс на собі відбиток ідеологічних догм, свою освітницьку роль вона все ж таки виконувала, будучи не тільки однією з найбільших книгозбірень області, а й центром міжбібліотечного абонементу, читачі бібліотеки мали змогу одержувати необхідну наукову та іншу літературу з найбільших бібліотек власної держави та сусідніх країн. Майже три десятиліття відділ МБА очолювала О.А. Бардош, людина по-справжньому віддана бібліотечній справі. Робота відділу була узагальнена республіканською бібліотекою. Для вивчення її роботи приїздили не тільки з інших областей, але й з інших республік. На превеликий жаль, економічні негаразди сьогодення позначилися і на цій формі обслуговування. Сектор МБА здійснює пересилку необхідних видань лише за рахунок користувача, що зменшило кількість замовлень. Крім того, бібліотеки в останні роки не дуже охоче виконують замовлення, оберігаючи свої фонди від можливих втрат, а отримання замовлень з бібліотек дальнього і близького зарубіжжя взагалі стало проблематичним.

* * *

Протягом останніх років наша бібліотека не раз сприяла об'єднанню зусиль різних товариств і організацій для повернення в історію краю достойних його імен. Адже саме з ініціативи працівників бібліотеки було проведено перші загальноміські літературно-мистецькі вечори, присвячені життю і творчості Олександра Духновича (БК профспілок), Василя Гренджі-Донського (Народний Дім «Просвіти»), Олександра Маркуша (укрмуздрамтеатр).

З 1991 р. всю роботу з проблем краєзнавства координує відділ краєзнавчої літератури (ВКЛ), основні якого складали Н.Т. Кермас, М.Ю. Руцак, С.Е. Калачова. До складу фонду відділу входять різні види краєзнавчих документів: книги, брошури, періодичні видання, географічні карти, листівки, плакати, ноти, друкована графіка, автореферати, дисертації, неопубліковані документи-рукописи. Добрий слід у бібліотеці залишив бібліограф Володимир Іванович Неточасв, історик за основною спеціальністю. Він багато зробив для створення і

Дубинич Микола Васильович – один з найактивніших читачів бібліотеки протягом 48 років

Народився 1934 р. в с. Королево Виноградівського району.

В 1952 р. поступив на біологічний факультет УжДУ і став читачем обласної бібліотеки для дорослих.

В 1957 р. закінчив з відзнакою УжДУ і працював вчителем хімії і біології.

В 1965 р. по конкурсу пройшов на посаду старшого наукового співробітника кафедри ботаніки, до пенсії працював заступником декана факультету.

З 1994 р. – науковий працівник Інституту захисту рослин національної Академії наук.

Має близько 30 публікацій з питань ботанічного ресурсознавства.

Щодня відвідує нашу бібліотеку.

Якщо Микола Васильович не прийшов, то знаємо – або захворів, або його немає в місті.

Завжди усміхнений, завжди з новими запитаннями і завжди з великою повагою і вдячністю до бібліотекарів.

Касьяненко Олена Миколаївна

Народилася 1940 р. у м. Ворошиловград (тепер Луганськ). Спеціальну освіту здобула у Київському культосвітньому технікумі (1960) та Харківському інституті культури (1968). На бібліотечній роботі з 1960 р. Працювала бібліотекарем, зав. відділом абонементу, заступником директора з наукової роботи, зав. відділом літератури з мистецтва та на інших посадах у Закарпатській області універсальній науковій бібліотеці.

Бібліотечній справі віддала майже чотири десятиліття, виховала двох доньок, які також стали бібліотекарями. Чарівна жінка, хороша людина, вона зарекомендувала себе як здібний, кваліфікований, авторитетний працівник.

За багаторічну сумлінну працю неодноразово нагороджувалась Почесними грамотами Міністерства культури УРСР, медаллю "Ветеран праці".

наповнення красназвачого каталогу, виявлення і збирання красназвачих джерел. Тільки тепер, через десятки років, ця робота може бути осягнута і поцінована. Адже сьогодні зведений красназвачий каталог, який ведеться з 1944 року, нараховує 180000 карток, і щороку поповнюється 6 тис. картками з інформацією про історію, досягнення науки, організацію промисловості і сільського господарства, літературне і мистецьке життя краю. Значна робота здійснюється по формуванню фактографічного банку даних. Він поповнюється новими темами: «Діловий світ Закарпаття» (підприємства, фірми, їх адреса, керівництво, напрямки діяльності), «Закарпаття пропонує» (формується картотека послуг реклами), завершився перший етап підготовки «Інформаційного портрету регіону», що започатковано Книжковою палатою України, та асоціацією «Українські джерела». Повнота відображення матеріалів задовільняє сучасні потреби споживачів.

Бібліотека веде науково-бібліографічну роботу, результатом якої стали видання бібліографічних покажчиків, в тому числі «Література про Закарпатську область» (охоплює період 1973-1985 рр.), «Література про пам'ятки історії та культури, красназвачі, фольклорні матеріали на сторінках преси Закарпаття», «Поточний красназвачий бібліографічний покажчик», «Природні скарби Закарпаття, їх використання і охорона», «Розвиток культурно-освітньої роботи в Закарпатті», покажчиків-персоналій, і т.п. Популярністю користується щорічний «Календар красназвачих пам'ятних дат», який містить довідковий, інформаційний матеріал, бібліографію. Систематично проводяться Дні красназвачства, засідання клубу «Біла витоків», які допомагають читачам краще пізнати історію рідного краю. Для багатьох читачів справжнім відкриттям були літературно-музичні вечори, присвячені Василю Довговичу, Петру Лодію, Федору Потушняку, Василю Кукольніку, Юлію Боршош-Кум'ятському, Івану Орлаю, Якову Штернбергу, Петру Лінтуру, Володимиру Ладижцю, Федору Лазорику. Це далеко не повний перелік імен, які збирали в стінах бібліотеки велику аудиторію інтелігенції і молоді міста. Бібліотека тісно взаємодіє з обласною організацією Національної спілки письменників, обласним товариством ім. О. Теліги, крайовим товариством «Просвіта», УЖДУ. Міцні зв'язки з училищем культури — директором — М.М. Митровкою, викладачами Г.Г. Черевко, Л.П. Кребс, П.П. Пінзени-

ком, Т.І. Гарагоничем, Я.І. Рендер, О.О. Карбованцем та їх вихованцями дозволили на високому художньому рівні організувати презентації книги А. Кралицького «Кому мила сесть отчина», журналу «Наш рідний край», літературних вечорів, присвячених ювілеям Юрія Гойди, Фелікса Кривіна, Людмили Кудрявської та багато інших.

Високому художньому рівню заходів бібліотеки сприяють і професійні митці, що є постійними їх учасниками. Серед них — народні артисти України П. Матій, М. Зубанич, заслужені артисти України К. Лабик, М. Попенко, заслужений працівник культури України П. Сокач та інші.

* * *

Працівники бібліотеки розуміють, що для нинішнього стану бібліотечної справи характерною стає невідповідність потенційних можливостей бібліотек їх реальній ролі в житті суспільства. Тому дедалі більше уваги приділяється рекламуванню, розширенню номенклатури їх послуг. В умовах непростого економічного ситуації важлива роль відводиться наданню додаткових бібліотечних платних послуг, перелік яких бібліотека прагне розширити.

Виготовлення ксерокопій, підготовка бібліографічних списків та каталогів для приватних бібліотек і бібліотек підприємств, організацій, інформаційне обслуговування підприємств та окремих осіб за угодою (на задану тему), «нічний абонемент», надання послуг видавництвам, авторам в систематизації видань, складанні бібліографічного опису, анотацій, надання послуг в оформленні реєстраційних документів, резервування документів, продаж видавничої продукції, дублетної, непрофільної літератури, використання приміщення (стіл, вікон, стелажів, тощо) для реклами, організація виставок-продажу (картин, художніх виробів), організація Днів інформації, і т.ін. Щороку бібліотека заробляє 10-15 тис. грн., які використовуються на придбання літератури, обслуговування комп'ютера і множинної техніки, часткову опрацювання періодики, видання бібліографії і т.ін.

На жаль, слабка матеріально-технічна база, відсутність комфорту в приміщенні і нестача посадкових місць, щорічне зменшення нових надходжень і збіднення інформаційного потенціалу, відставання у впровадженні новітніх технологій значно обмежують коло додаткових платних послуг населенню.

Буцак Іванна Йосипівна

Народилася 1935 р. в с. Волотківці Судово-вишнянського району Дрогобицької області.

Спеціальну освіту здобула у Львівському культурно-освітньому технікумі (1955) та Харківському бібліотечному інституті (1963).

Трудову діяльність розпочала в бібліотеці с. Волотків. У 1963 р. переїхала в Закарпатську область, де працювала зав. методичним відділом та завідувачою Перечинської районної бібліотекою для дорослих, а з 1970 р. по 1994 р. - старшим інспектором обласного управління культури, з 1994 по 1997 р. — зав. методичним відділом обласної бібліотеки для дітей ім. Д. Вакарова.

Знавець бібліотечної справи, своєю діяльністю сприяла її розвитку. За сумлінну роботу неодноразово нагороджувалася Почесними грамотами управління культури та Міністерства культури УРСР. медаллю "Ветеран праці".

Хлянта Іван Васильович

Народився 20 квітня 1941 р. в с. Конацинево Хустського району на Закарпатті. Закінчив філологічний факультет УжДУ (1964р.), аспірантуру Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М.Т. Рильського Академії наук України (1974 р.). Кандидат філологічних наук (1976 р.).

Після закінчення вузу працював учителем української мови та літератури у Донецькій області, у Тячівському районі на Закарпатті, в Ужгороді, бібліотекарем наукової бібліотеки Ужгородського університету, асистентом, доцентом кафедри української літератури УжДУ, провідним бібліографом ОУНБ. Його головні наукове зацікавлення - фольклор Закарпаття та краснавча бібліографія. Він - автор ряду бібліографічних покажчиків та монографій, близько 40 окремих видань та кількох десятків публікацій. Особливі резонанс мали численні видання записів пісень та казок краю, відкриття невідомих досі казкарів, постів фольклору, а також фундаментальний біобібліографічний покажчик "Літературне Закарпаття у ХХ столітті" (1995 р.).

* * *

Організаційно-методична робота зосереджувалась у методичному кабінеті, реорганізованому у 1968 р. у науково-методичний відділ. Тривалий час успішно очолювала цей відділ В.І. Губіна. Методистами працювали В.Ф. Сможаник, Л.Т. Генкіна, К.І. Стрілець, В.Г. Лехцер Р.М. Юськова, З.Т. Луцкер, М.В. Гумен та ін.

Відділ відіграв важливу роль у проведенні централізації бібліотек області, у впорядкуванні та впровадженні в практику роботи передового бібліотечного досвіду, організації змагань за звання «Бібліотека відмінної роботи» тощо. Багато років в області успішно діяли школи передового досвіду: з питань методичної роботи на базі Свалявської ЦБС, формування та збереження фондів — Вишгородівської, на допомогу виробництву — Іршавської і т.п. Працівники відділу щорічно здійснювали понад 100 виїздів на місця з метою надання методичної і практичної допомоги. В 60-х роках до штату було введено посаду головного бібліотекаря по координаційній роботі з бібліотеками інших систем і відомств. Цю посаду по черзі займали М.І. Бобнік, О.П. Пудсакуліч, В.Д. Годам, В.Г. Лехцер, М.Ю. Дзямко та інші. В 70-ті роки активно проводились міжвідомчі конференції, спільні семінари, почали розроблятися координаційні плани довідково-бібліографічної та масової роботи тощо.

В 1994 р., із введенням нових умов господарювання, відділ реорганізовано у відділ новацій, менеджменту, маркетингу з сектором автоматизації. Головним напрямком роботи відділу стало аналізування, прогнозування розвитку бібліотечної справи, визначення нових орієнтирів у діяльності книгозбірень, застосування основних принципів маркетингової концепції в діяльності бібліотек, виявлення новацій, проведення їх випробувань та впровадження в практику роботи бібліотек, організація локальних соціологічних досліджень. Змістовно проведено відділом (спільно з бібліотеками, ОЮБ, ОДБ) обласні семінари «Маркетинг та менеджмент в роботі бібліотек», «Роль і місце бібліотеки в процесі відродження національної культури», «Національно-культурницькі та

І. В. ХЛЯНТА

**ЛІТЕРАТУРНЕ
ЗАКАРПАТТЯ
У ХХ СТОЛІТТІ**

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ
ПОКАЖНИК

Обкладинка біобібліографічного покажчика «Літературне Закарпаття у ХХ столітті». Укладач І. В. Хлянта.

інформаційні функції бібліотек в сучасних умовах», «Через книги до добра: сучасні форми роботи з читачами», також спільно з обласними бібліотеками для юнацтва ім. С. Вайди, дітей ім. Д. Вакарова, науковою медичною та УжДУ проведено науково-практичну конференцію «Проблеми збереження бібліотек, як частини національного культурного надбання в сучасних умовах».

Спеціалісти бібліотек залучаються до роботи обласних курсів підвищення кваліфікації культуросвітніх працівників при управлінні культури облдержадміністрації.

Збереження головних функцій бібліотек та їх матеріальної бази і книжкових фондів, кадрові та фінансові проблеми, задоволення потреб читачів — ці та інші питання порушує бібліотека перед владними структурами, запрошуючи їх на семінари, науково-практичні конференції, виступаючи на сторінках преси, радіо і телебаченні, готуючи спеціальні звернення тощо.

* * *

Історія бібліотеки — невід’ємна від історії краю і не тільки тому, що володіє найповнішим зібранням карпатки та унікальними довідково-бібліографічними матеріалами, але й тому, що завжди, а особливо в останнє десятиліття, була місцем творчого спілкування широких кіл читачів, своєрідною лабораторією нових форм різних громадських об’єднань та бібліотечної роботи.

Заходи, що проводяться, завжди є результатом взаємодії бібліотеки з управлінням культури облдержадміністрації, краєзнавчим музеєм, театрами, видавництвами, з письменницькою організацією, кафедрами літератури, історії університету. Ми вже не уявляємо своєї роботи без допомоги, консультацій і безпосередньої участі в ній В.С.Габорця, В.С.Попа, І.М.Сенька, Н.С.Ференц, Н.М.Панчук, Ю.І.Балеги, Ю.С.Чорі, Є.Ф.Горват, Й.В.Кобаля, К.Г.Горват, П.П.Бобонича, В.І.Падяка, І.В.Хлапті, Й.О.Баглая, О.С.Ладжиць, Д.М.Федаки, Ю.Ю.Керекеша, Л.Й.Луцкера, П.М.Федаки, І.М.Кущик, В.С.Басараба та багатьох-багатьох інших. Всім їм велика подяка і шаня.

Колектив докладає зусиль для піднесення іміджу бібліотеки. Десять років тому започаткували ми цикл вечорів з метою залучення читачів і зміцнення авторитету бібліотеки, падіння якого в той час нас дуже хвилювало. Минув час — і читачі є, і аудиторію не треба «зганяти», і авторитет, сподіваємось, є, а відмовитись від цієї роботи ми вже не можемо. Ці вечори стали потребою для читачів і нашою візитною карткою.

Бібліотечне Закарпаття

Матлах Йолана Йосипівна

Народилась 1923 р. в с. Кам'янське Іршавського району Закарпатської області в сім'ї вчителя. В 1945 р. закінчила факультет природознавства і географії університету в Дебрецені (Угорщина), в 1951 — Хустський культуросвітній технікум, а в 1957 р. Харківський бібліотечний інститут. Працювала вчителем в м. Берегове, референтом в Ужгороді. З 1946 по 1981 рр. — в обласній бібліотеці для дорослих (нині ЗОУНБ) зав. сектором, а потім зав. відділом літератури іноземними мовами. Завдяки її ініціативі, високому рівню професійних знань відділ завжди був серед кращих. Працівники відділу активно впливали на підвищення рівня роботи районних і сільських бібліотек, що обслуговували угорське населення. Висококваліфікований спеціаліст і чудова людина, вона користувалась заслуженим авторитетом колег, її пам'ятають вдячні читачі.

Бардощ Олена Антонівна

Народилась в 1932 р. в м. Мукачєво Закарпатської обл. В 1954 р. закінчила Хустський технікум культосвітніх працівників, а в 1971 р. Київський державний інститут культури. З 1947р. працює в Мукачівській міській бібліотеці на посадах бібліотекаря, зав. пересувним фондом, зав. абонементом. З 1965 р. і до виходу на пенсію в 1993 р. – в ЗОУНБ на посадах старшого бібліотекаря читальної зали, завідувачкою відділом міжбібліотечного абонементу, який встановив зв'язки з 280 бібліотеками СРСР, США, Канади, Франції, Угорщини та ін., що забезпечило високий рівень обслуговування читачів-спеціалістів. Відділ, очолюваний Оленою Антонівною, завжди домагався високих показників. Їй присвоєно звання «Відмінник культосвітньої роботи», вона нагороджена медаллю «Ветеран праці».

Не останнє місце в створенні іміджу і авторитету бібліотеки займають і умови праці читачів і бібліотекарів. В 1961 році бібліотеку було переведено у приміщення, в якому вона знаходиться й досі, хоч воно вже давно стало для неї тісним. Багато років забезпечували порядок в приміщенні А.А. Білецький, який мав «золоті руки» до будь-якої роботи, прибиральниці Є.Й. Реута, М. Барні, Ю.М. Беке. Майже 30 років привітно зустрічала читачів гардеробниця Є.І. Сароз та інші. В умовах постійної нестачі коштів на утримання приміщення адміністративно-господарська служба робить все можливе, щоб будь-якому відвідувачу було затишно в наших залах. А про те, якою мала би бути будівля бібліотеки, нагадує макет її розбудови, що зберігається в кабінеті директора.

Складна соціально-економічна ситуація не може не відбиватись на різних аспектах діяльності бібліотеки. Але ми сподіваємось, що прийде час і цей макет нарешті матеріалізується, що поменшає проблем з поповненням фондів, що комп'ютеризація бібліотечної справи бодай наблизиться до європейського рівня, а ми працівники бібліотеки, зробимо все, щоб зберегти і зміцнити цей багатогранний організм, максимально повно забезпечити все зростаючі запити читачів.

В. Неточась. Фото з архіву.

Бібліотечне Закарпаття

Колектив ЗОУНБ

(на 01.01.2000 року)

1. **Апполонова** Людмила Миколаївна — головний бібліотекар читальної зали. В 1989 р. закінчила з відзнакою Ужгородське училище культури, за направленням працює в ЗОУНБ на посаді бібліот. II, I категорій, зав. сектором періодики. В 1995 р. закінчила заочно КДІК.
2. **Бадида** Маргарита Богданівна — зав. відділом читальної зали. В 1991 р. закінчила КДІК. За направл. прац. в обл. бібліот. для юнацтва зав. метод. відділом. З 1995 р. - в ЗОУНБ.
3. **Бадида** Юрій Юрійович — електрик, в бібліот. прац. з 1996 року.
4. **Балаж** Тетяна Григорівна — головний бібліограф відділу довідково-бібліографічної та інформаційної роботи. В 1975 р. закінч. УжДУ, рос. філолог. У 1977-84 рр. працювала в ЗОУНБ на посадах бібліот. і зав. чит. зали. З 1984 по 1994 рр. — зав. об'єдн. бібліот. науково-технічної і художньої літератури ВАТ "Модуль" заводу "Ужгородприлад". З 1995 р. — в ЗОУНБ.
5. **Балог** Світлана Віталівна — прибиральниця в ЗОУНБ — з 1996 р.
6. **Білоус** Тамара Степанівна — бібліотекар I категорії відділу художньої літератури. В 1975 р. закінч. УжДУ, рос. філолог. З 1984-85 рр. прац. в обл. бібліот. для юнацтва, з 1989 р. бібліот. ЗОУНБ. У 1998 р. заочно з відзн. закінч. Ужгород. учил. культ.
7. **Бобонич** Ганна Василівна — зав. відділом обробки фондів та організації каталогів. У 1965-67 рр. працювала в культосвітніх закладах Мукачівського району. В 1967 р. закінч. Хустське культосвітнє училище, а в 1976 — УжДУ, історич. фак-т. З 1967 р. прац. в ЗОУНБ на посадах бібліот., старшого бібліот. Досвідчений працівник, наставник для молоді. В 1996 – 98 рр. виконувала обов'язки заступника директора. Багато років очолювала профспілкову організацію.
8. **Боднар** Наталія Іванівна — бібліотекар I категорії відділу краєзнавчої літератури. У 1989 р. закінч. Ужгородське учил. культ., за направл. прац. в ЗОУНБ.
9. **Булина** Мар'яна Юріївна — головний бібліотекар відділу виробничої літератури. В 1990 р. закінч. з відзн. Ужгород. учил. культ. і за направл. прац. в ЗОУНБ на посадах бібліот., зав. сект. обліку фондів, в.о. зав. відділом новачій, маркетингу, менеджменту. В 1995 р. заочно закінч. з відзн. КДІК.
10. **Вакерич** Наталія Михайлівна — бібліотекар II категорії відділу комплектування. В ЗОУНБ працює з 1997 р. Навчається заочно в Ужгород. учил. культ.
11. **Васильсва** Тамара Іванівна — зав. сектором краєзнавчої бібліографії відділу краєзнавчої літератури.
12. **Веклюк** Ганна Олександрівна — зав. сектором обмінно-резервного фонду відділу комплектування. В 1986 р. закінч. заочно Ужгород. учил. культ., з 1985 р. працює в ЗОУНБ на посадах бібліот., ст. бібліот.
13. **Волошина** Наталія Олексіївна — зав. сектором МБА. В 1975 р. закінч. УжДУ, рос. філолог. В 1978-83 рр. та з 1985 р. прац. в ЗОУНБ на посад. бібліот. чит. зали, ст. бібліот., зав. відд. абонементу. Чудово знає літературу, користується повагою читачів, особливо серед інтелігенції.

14. **Галаговець** Валентина Василівна — зав. сектором систематизації відділу обробки фондів та організації каталогів. В 1985 р. закінч. РДК і за направл. прац. в ЗОУНБ на посад. метод., бібліогр., зав. відділом.
15. **Годя** Алла Петрівна — зав. сектором технічної обробки відділу обробки фондів та організації каталогів. В 1985 р. закінч. РДК і за направл. прац. в ЗОУНБ на посад. метод., бібліот. I кат.
16. **Горват** Ілона Михайлівна — зав. відділом літератури іноземними мовами. В 1980 р. закінчила УЖДУ, угорськ. філолог. З 1981 р. прац. в ЗОУНБ на посад. бібліот., ст. бібліографа. Завдяки їй зміцнюються міжнародні зв'язки бібліотеки.
17. **Горват** Чоба Олександрович — бібліотекар відділу літератури іноземними мовами. В ЗОУНБ з 1998 р.
18. **Григаш** Людмила Захарівна — директор.
19. **Григаш** Мар'яна Василівна — зав. сектором обслуговування студентської молоді відділу читальної зали. В 1996 р. закінч. Ужгород. учил. культури. В ЗОУНБ прац. з 1993 р. на посад. бібліот., бібліот. II кат.
20. **Гулянич** Марина Валеріївна — головний бібліотекар відділу обробки фондів та організації каталогів. В 1993 р. закінч. ХДК, прац. на посаді бібліотекаря в Дебальцевській ЦБС. В ЗОУНБ- з 1996 р.
21. **Гумен** Марія Василівна — зав. відділом довідково-бібліографічної та інформаційної роботи. В 1981 р. закінч. Хуст. культосвітнє учил. з відзн. і за направл. прац. в ЗОУНБ на посад. методиста по фондах, ст. бібліографа. В 1989 р. закінч. заочно УЖДУ, укр. філолог. Очолює ВДБІР з 1995 р.
22. **Данканич** Віра Юліївна — головний методист. В 1994 р. закінч. Ужгород. учил. культ. з відзн. В ЗОУНБ прац. з 1993 р. на посаді бібліот., зав. сектором. В 1997 р. закінч. з відзн. КДК.
23. **Дарчук** Марія Яківна — прибиральниця в ЗОУНБ з 1995 р.
24. **Демчук** Галина Олександрівна — головний бібліограф відділу виробничої літератури. В 1968 р. закінчила ХДК, за направленням працює в ЗОУНБ на посадах старшого бібліотекаря, зав. відділом читального залу. З 1972-95 рр. — зав. технічною бібліотекою Ужгородського машзаводу (ВО "Тиса"). З 1995 р. — знов в ЗОУНБ.
25. **Дзуровчик** Ольга Михайлівна — зав. сектором літератури з мистецтва читальної зали. В ЗОУНБ прац. з 1988 р. на посад. бібліот., метод., зав. відділом. В 1996 р. заочно закінч. КДК.
26. **Дзямко** Магдаліна Юріївна — головний бібліограф відділу довідково-бібліографічної та інформаційної роботи. В 1971 р. закінч. Хуст. культосвітнє учил. Прац. в бібліот. с. Руські Комарівці Ужгородського району, в 1971 – 76 рр. — в Ужгород. рай. бібліот. для дорослих, в 1976-79 рр. — в ЗОУНБ на посад. ст. бібліот., зав. абонем. В 1978 р. закінч. заочно КДК і до 1981 р. прац. інженером ДІФУ в "Укрсільгосспроєкт". З 1989 р. в ЗОУНБ на посад. гол. бібліот. по координації, зав. відділом ДБІР. Досвідчений працівник, може виконувати будь-які функції в бібліотеці.
27. **Дурунда** Оксана Степанівна — заступник директора з наукової роботи.
28. **Єгорова** Євгенія Олександрівна — провідний бібліотекар читальної зали. В 1991 р. закінч. Ужгород. учил. культ. і за направл. прац. в ЗОУНБ на посад. бібліот., бібліот. II, I кат. В 1996 р. закінч. заочно КДК.

29. **Замула** Вікторія Василівна — зав. сектором інформації з питань культури та мистецтв. В 1989 р. закінч. з відзн. Ужгород. учил. культ., за направл. прац. в ЗОУНБ на посад. метод., бібліот. II, I кат. В 1996 р. закінч. УжДУ, англ. філолог.
30. **Зенченко** Галина Петрівна — бібліограф I катег. відділу довідково-бібліографічної та інформаційної роботи. В 1979 р. закінч. Уральськ. державн. університет, філософське відділ. В ЗОУНБ прац. з 1990 р. на посад. редактора, бібліот. II, I катег. В 1998 р. заочно з відзнакою закінч. Ужгород. учил. культури.
31. **Іванов** Михайло Володимирович — технік, в ЗОУНБ з 1998 р.
32. **Івашко** Марія Іванівна — в.о. завідуючої відділом читальної зали.
33. **Ільченко** Лариса Олександрівна — головний бібліограф відділу красназвчої літератури. В 1985 р. закінч. КДІК, за направл. прац. в Закарпатській обл. бібліотеці для дітей ім. Д. Вакарова, зав. метод. відділом. З 1992 р. — в ЗОУНБ на посад. в.о. зав. наук.-метод. відділом, гол. бібліот.
34. **Карнінець** Розалія Миколаївна — гардеробниця, в ЗОУНБ з 1999 р.
35. **Ковальчук** Галина Костянтинівна — зав. відділом красназвчої літератури. В 1990 р. закінч. Рівненський ДІК, за направл. прац. в ЗОУНБ на посад. метод. II категорії, зав. сект. красн. бібліографії.
36. **Корчинська** Ганна Василівна — зав. відділом книгозберігання. В 1977 р. закінчила Хуст. культосвітнє учил., за направл. прац. бібліот. в ЗОУНБ по 1979 р. З 1979 по 1983 рр. — в бібліот. Мукачівської ЦБС та міжспілкової централізованої бібліотеки облпрофради. З 1990 р. знов в ЗОУНБ.
37. **Кребе** Олександр Станіславович — оператор газової котельні. В ЗОУНБ з 1996 р.
38. **Лукеча** Катерина В'ячеславівна — в.о. зав. сектором періодики читальної зали. В 1997 році з відзн. закінч. Ужгород. учил. культ. і за направл. прац. на посад. бібліот., бібліот. II кат. Навчається в УжДУ.
39. **Луцкер** Зоя Трохимівна — зав. відділом художньої літератури. В 1977 р. закінчила КДІК, за направл. прац. в ЗОУНБ на посад. метод., ст. метод., гол. бібліот., зав. науково-метод. відділом, зав. сект. МБА. Грамотний зав. відділом. Мас особисте хобі — пише гарні вірші-присвяти своїм колегам.
40. **Лютнянський** Йосип Михайлович — водій, в ЗОУНБ з 1994 р.
41. **Магада** Власта Омелянівна — бібліограф I категорії відділу красназвчої літератури. В 1984 р. закінч. Хуст. культосвітнє учил. В ЗОУНБ прац. з 1981 року на посад. бібліот., бібліографа II кат.
42. **Маринець** Ольга Іванівна — бібліотекар I категорії відділу художньої літератури. В 1984 р. закінч. Хуст. культосвітнє учил., за направл. прац. в ЗОУНБ на посад. бібліот., ст. бібліот., бібліот. II кат.
43. **Машкаринець** Анжеліка Іванівна — бібліотекар II категорії відділу художньої літератури. В 1993 році закінч. Ужгород. учил. культ. В ЗОУНБ прац. з 1992 р. на посаді бібліот. Навчається в УжДУ.
44. **Місєвра** Ганна Іванівна — зав. відділом комплектування бібліотечних фондів. В 1968 р. закінч. Хуст. культосвітнє учил. До 1972 р. прац. в Мукачівській міськ. бібліот. для дорослих та ЦБС Мукачівського району. З 1972 р. працює в ЗОУНБ на посадах бібліот., ст. бібліот. Саме завдяки їй бібліотека поповнюється новими виданнями в умовах повної відсутності коштів на комплектування.

45. **Пересоляк** Руслана Іванівна — бібліотекар II категорії читальної зали. В 1993 р. закінч. Ужгород. учил. культ., за направл. прац. в ЗОУНБ на посад. бібліот. II кат., в.о. за сектором.
46. **Петрова** Іванна Ростиславівна — бібліотекар II категорії відділу іноземними мовами. В 1999 р. закінч. Ужгород. учил. культ., прац. в ЗОУНБ за направл.
47. **Петрушак** Світлана Іванівна — бібліотекар I категорії відділу книгозберігання. В 1984 р. закінч. Хуст. культосвітнє учил. За направл. прац. в ЗОУНБ на посад. бібліот. в.о. зав. сектором.
48. **Рошко** Віталія Гаврилівна — бібліотекар II категорії відділу книгозберігання. В ЗОУНБ працює з 1992 р. на посад. бібліот. В 1997 р. заочно закінч. Ужгород. учил. культ.
49. **Рубін** Дмитро Оттович — зав. сектором автоматизації бібліотечних технологій відділу новачії, менеджменту і маркетингу. З 1994 р. по 1997 р. прац. в Центральній науковій сільськогосподарській бібліот. та Книжковій палаті України на посад. бібліот. , бібліографа I кат., ст. редактора, провідн. бібліографа. В 1997 р. з відзн. закінч. КДІК. Прац. в ЗОУНБ з 1997 р. Прикріпл. до аспірантури Київського Національного університету культури і мистецтв як пошукувач.
50. **Рушак** Марія Юріївна — бібліограф I категорії відділу красзнавчої літератури. В 1976 р. закінч. Хуст. культосвітнє учил., а в 1983 р. — КДІК. З 1975 р. прац. в ЗОУНБ на посад. бібліот., гол. бібліогр., зав. відділ. красзн. літ. Була безпосереднім організатором відділу літератури з красзнавства.
51. **Слуцька** Єва Йосипівна — зав. сектором літератури угорською мовою відділу літератури іноземними мовами. В 1993 р. закінч. Ужгород. учил. культ. і прац. в ЗОУНБ на посад. бібліот., бібліот. II кат.
52. **Сорока** Віталія Михайлівна — бібліотекар II категорії відділу читальної зали. В 1996 р. закінч. Ужгород. учил. культ. і за направл. прац. в ЗОУНБ.
53. **Фаїзова** Рушанія Габдулівна — зав. сектором основного книгозховища відділу книгозберігання. В 1981 р. закінч. Хуст. культосвітнє учил., а в 1987 — УЖДУ, істор. фак-т. В ЗОУНБ прац. з 1981 р. на посад. бібліот., ст. бібліот. В своєму творчому доробку має чудову добірку малюнків, присвячених м. Ужгороду.
54. **Цупик** Володимир Омелянович — завідувач сектору обліку бібліотечних фондів відділу комплектування. В 1976 р. закінч. Хуст. культосвітнє учил., а в 1980 р. — РДІК. Прац. в бібліот. Хустщини, обл. базовій профспілковій бібліот. та в Закарпатській обл. бібліот. для юнацтва. З 1993 р. прац. в ЗОУНБ — на посад. бібліот. I категорії, провідн. бібліографа.
55. **Чаварга** Любов Михайлівна — прибиральниця. В ЗОУНБ працює з 1992 р.
56. **Черненко** Оксана Сергіївна — зав. відділом виробничої літератури. В 1985 р. закінч. Східно-Сибірськ. ін-т культ. В ЗОУНБ прац. з 1989 р. на посад. бібліот., ст. бібліот.
57. **Шевченко** Юрій Георгійович — художник, в ЗОУНБ працює з 1991 р.
58. **Шемець** Ірина Василівна — бібліотекар II категорії відділу виробничої літератури. В 1999 р. закінч. Ужгород. учил. культ. і за направл. прац. в ЗОУНБ.
59. **Шимон** Вікторія Георгіївна — бібліотекар I категорії відділу художньої літератури. В ЗОУНБ прац. з 1992 р. на посад. бібліот., бібліот. II кат. В 1995 р. закінч. УЖДУ, укр. філолог, а в 1998 р. — заочно Ужгород. учил. культ.

60. **Шкода Христина Михайлівна** — заступник директора з адміністративно-господарських питань. В 1984 р. закінчила УЖДУ, економ. фак-т. В ЗОУНБ прац. з 1998 р.
61. **Яблонська Надія Михайлівна** — зав. відділом новачій, менеджменту та маркетингу. В 1995 р. з відзн. закінч. Ужгород. учил. культ., а в 1998 р. також з відзнакою - — КДУКІМ. За направл. прац. в ЗОУНБ.

1968 р. Колектив ЗОУНБ.

Зліва-направо: 1 ряд, сидять: Боровикова О. П., Ковальчук О. О., Распопін П. Ф., Скидан Т. І., Годам В. Д., Сторожук Г. С., Бобошич Г. В., Гичуги В. М.

2 ряд: Омельченко О. О., Костик Г. П., Оладенко М. І., Іваницька А. Ф., Кулик М. Ф., Касьяненко О. М., Бардош О. А., Губіна В. І., Лехцер В. Г., Матлах Й. Й.

3 ряд: Савіценко Г. Ф., Полів'яний М. К., Бобик М. І., Сочка-Боржавин В. А., Неточас В. І., Холопенко І. І.

СТОРІНКА ВДЯЧНОСТІ

Як показав час, випробування періоду геополітичних та суспільних змін кінця 80– початку 90-х років і бібліотеки області, і їх читачі витримали з честю.

В останні роки набуває все більшого поширення благородна місія меценатства бібліотекам віддано допомагають як установи, організації, ділові структури, так і окремі громадяни, автори різних видань, а то і просто давні читачі.

Тільки ЗОУНБ за 1994 – 1995 рр. одержала таким чином близько 10 тис. книг.

“Сторінка вдячності” – перша спроба зібрати разом імена всіх, хто допомагав і допомагає ЗОУНБ виконувати свої функції, бути для сотень читачів осередком найширшої інформаційного місцем спілкування і розширення духовних обріїв.

Серед тих, хто сприяє технічному оснащенню бібліотеки, її видавничій діяльності допомагає з ремонтом приміщення та обладнання, надає послуги на пільгових умовах :

Зарева Іван Іванович, помічник голови обласної Ради;

Ландовський Еміл Федорович, заступник міського голови м. Ужгорода

Лінгур Василь Петрович, заступник голови облдержадміністрації;

Лігвінов Андрій Павлович, координатор обласного фонду культури;

Мацюла Василь Іванович, генеральний директор готельно-туристичного комплексу “Інтурист – Закарпаття”;

Різак Василь Михайлович, директор фонду сприяння науки;

Сембер Степан Васильович, міський голова м. Ужгорода;

Шкода Юрій Андрійович, голова кооперативу “Рекорд”.

АВТОРИ, ЧИТАЧІ, ЛЮДИ ДОБРОЇ ВДАЧІ, ЯКІ ПОСТІЙНО, РОКАМИ ДОПОМАГАЮТЬ ПОПОВНЮВАТИ НАШІ ФОНДИ НОВИМИ ВИДАННЯМИ

Афанасьєв Анатолій Павлович

Баглай Йосип Олексійович

Багринець Василь Михайлович

Балагурі Едуард Альбертович

Балла Ласло Карлович

Басараб Василь Стефанович

Белень Михайло Олексійович

Божук Ганна Василівна

Боржавин (Сочка) Василь Андрійович

о. Васков Йосиф-Андрій

Вароді Василь Іванович

Вегеш Микола Миколайович

Вовчок Василь Юрійович

Ганус Сергій Олексійович

Гармасій Ірина Михайлівна

Гиря Володимир Іванович

Гранчак Іван Михайлович

Гурницький Казимір Іванович

Густі Василь Петрович

Даншлюк Дмитро Дмитрович

Довганч Омелян Дмитрович

Долгош Іван Іванович

Дурунда Андрій Ілліч

Жупанши Степан Ілліч

Зейкан Юлія Петрівна

Ємець Григорій Степанович

Керекеш Юрій Юрійович

Керечанши Василь Михайлович

Жешеля Дмитро Михайлович
Жобаль Василь Васильович
Жовтюк Степан Іванович
Жомендар Василь Іванович
Жопинець Карло Федорович
Жороль Іван Федорович
Жохан Василь Іванович
Жривін Фелікс Давидович
Жудрявська Людмила Борисівна
Жузан Василь Васильович
Жул Юлій Антонович
Жуля Федір Андрійович
Жухта Василь Васильович
Жадижець Олена Сергіївна
Жемак Василь Васильович
Жендел Михайло Андрійович
Жакара Микола Петрович
Жалик Галина Миколаївна
Жацола Василь Васильович
Жигович Іван Іванович
Жишанич Олекса Васильович
Жфіциньський Роман Андрійович
Жавленко Григорій Васильович
Жагіря Василь Васильович
Жадяк Валерій Іванович
Жалінчак Микола Михайлович
Жанчук Надія Михайлівна

Петровцій Іван Юрійович
Піпаш-Косівський Василь Олексійович
Погоріляк Йосип Михайлович
Пойда Петро Михайлович
Пойда Степан Петрович
Пономарьов Генадій Іванович
Поп Василь Степанович
о. Сабов Юрій
Сенько Іван Михайлович
Сирохман Михайло Васильович
Скунець Петро Миколайович
Тиводар Михайло Петрович
Товтін Володимир Юрійович
Токар Маріан Юрійович
Угляренко Петро Володимирович
Жедака Павло Михайлович
Жедака Сергій Дмитрович
Жединишинець Володимир Степанович
Жиминець Василь Васильович
Жланта Іван Васильович
Жуданич Василь Іванович
Жендей Іван Михайлович
Жонка Омелян Олексійович
Жорі Юрій Георгійович
Жучка Павло Павлович
Жейко Юрій Дмитрович
Жип Юрій Васильович
Жкіря Василь Васильович

ДОБРОДІЇ З УКРАЇНСЬКОЇ ДІАСПОРИ

Українсько-американський Фонд "Сейбр-Світло"
Шкільна Рада при УККА (Нью-Йорк, США)
Британська Рада (м. Львів)
Зірка Гренджа-Донська (США)
Імре Кардашинець (США)
Павло Роберт Магочій (Канада)
Василь Маркусь (США)
Микола Мушника (Словаччина)
Олександр Палаташ (США)
Петро Стерчо (Канада)
Йосип Тереля (Канада)
Юліан Жиминець (США)
Вікентій Шандор (США)

1947 рік. Колектив обласної бібліотеки для дорослих.

Сидять: Колесник М., Полів'яний М., Кадарман О., Гаврилко П., Коломієць Л., Кулик М., Матлах Й.

Стоять: Ворхало М., Техан Є., Полів'яна М., Гордієнко А., Немировська Д., Кремечек І.

Закарпатська обласна бібліотека для юнацтва ім. С. Вайди

Адреса бібліотеки: 88000, м. Ужгород,
вул. Підгірна, 25, тел.: 3-50-57.

Режим роботи: ч. з. та аб. з 9 до 18 год., неділя з 10
до 16 год.

Санітарний день — остання середа місяця.

Вихідний — субота.

Основні функції: бібл. обслуг. юнацтво віком 14-21
рр., педагогів; центр орг.-метод. допомоги б-кам обл.,
координ. та кооперув. їх діяльн. по обслуг. юнацтва.
Бібліот. фонд універс. 51 тис. прим. укр., рос., угор., англ.
мовами, в т.ч. діапозитиви, магнітні стрічки (з 1980 р.),
65 назв журн., 72 назви газ. ДБА. Кат., в т.ч. красн.;
бібліогр. картотеки, в т.ч. «У світі прекрасного», «Про-
фесії, що дають училища»; ф. довідк. і бібліогр. вид. Бібл.
обслуг.: 2 ч.з. (заг., відділу мистецтв), аб., МБА. До-
датк. платні послуги: прокат аудіокасет, грамплатівок,
комп'ютерні ігри. Бібліогр. довідки універс. тематики.
Інформ.-бібліогр. обслуг. координ. з ін. б-ками; ДОК, Дні
інформації, перегляди літ., виставки нових надходжень.
Бібліогр. вид. б-ки: покажч. красн. характеру.

В. Д. Чіка,
директор ЗОІЮБ

Бібліотека для юнацтва в системі бібліотечного обслуговування молоді

Кремлівська, 25, пізніше - Капітульна, 25, і зовсім
недавно - Підгірна, 25. Так змінювалась адреса бібліоте-
ки для юнацтва. Тільки незмінно залишалась цифра - 25,
- вік молодої людини. Саме для юнацтва та молоді в 1980
році була заснована Закарпатська обласна бібліотека для
юнацтва, офіційне відкриття якої відбулося 27 липня 1981
року.

Чіка Валентина Дмитрівна

Народилася 1958 р.
у м. Лек Курської області (Росія).
У 1979 р. закінчила Харківський
державний інститут культури.
За направленням міністерства
культури працювала у Закарпатській
обласній бібліотеці для дітей
ім. Д. Вакарова - старшим методис-
том, зав. науково-методичним
відділом. З 1984 р. по переводу в
обласну бібліотеку для юнацтва -
зав. відділом комплектування,
з 1995 р. - заст. директора
з наукової роботи,
з 1997 р. - директор бібліотеки.

*Хмара Інна Михайлівна.
Заступник директора
з наукової роботи.*

*Народилася 1966 р.
в м. Мукачєво*

Закарпатської області.

*В 1987 р. закінчила Київський
державний інститут культури
ім. О. Корнійчука. За направленням
працювала в обласній базовій
бібліотеці Закарпатської
обл. профради на посаді
бібліотекаря.*

*З 1993 р. працює в обласній
бібліотеці для юнацтва завідуючою
відділом обслуговування. З 1996 р. –
заступник директора.*

*Грамотний фахівець,
чудово володіє юнацькою
аудиторією, користується
авторитетом серед колег.*

Юнацької книгозбірні не було до того в Ужгороді. Мета її відкриття - створення найбільш сприятливих умов для всебічного виховання юнацтва, поліпшення обслуговування цієї категорії громадян літературою, підвищення рівня організаційно-методичної роботи в області.

Багато зусиль, вміння та праці було віддано створенню цієї бібліотеки першим директором - Губіною Вірою Іванівною. Тривалий час вона успішно очолювала науково-методичний відділ ЗОУНБ. А з 1981 р. по 1997 р. - вона директор Закарпатської обласної бібліотеки для юнацтва. Важко було починати з нуля. Не було ні колективу, ні приміщення, ні фонду ... І те, що було зроблено за ці роки, безперечно, успіх. Давався він нелегко ... Але був дружний колектив і велике прагнення - досягти задуманого.

Місце для бібліотеки теж було обрано не випадково: поблизу - торговельний технікум, училища - музичне, прикладного мистецтва, ПТУ, школи міста.

Уже з перших років свого існування бібліотека з максимальною повнотою формувала універсальний за складом бібліотечний фонд для молоді та юнацтва. На початок відкриття він становив понад 6 тисяч примірників книг, на сьогоднішній день книжковий фонд нараховує близько 60 тисяч примірників різногалузевих видань.

Одним з перших в області при ЗОЮБ був створений відділ мистецтв. Тут на протязі багатьох років була зібрана найбільша в області фонотека, що налічує майже 5 тис. грамплатівок. Фонд відділу мистецтв, крім літератури з питань мистецтва, комплектувався нотними виданнями, художніми альбомами, слайдами, діафільмами, діапозитивами, кінофільмами.

Були придбані кінопроеційна апаратура, електропрогравачі, магнітофони, телевізори, піаніно. Все це привертало значну увагу молоді до бібліотеки, позитивне позначалось на її авторитеті.

9 квітня 1985 р. Постановою Ради Міністрів УРСР Закарпатській обласній бібліотеці для юнацтва було присвоєно ім'я Героя Радянського Союзу С.М. Вайди.

За час свого існування книгозбірня стала не тільки просвітницьким, інформаційним, але й комунікативно-дозвілєвим центром для молоді міста і краю. Користувачі бібліотеки - це юнаки та дівчата віком від 15 до 21 року, учні шкіл, училищ, студенти технікумів та вузів

воїни української армії. Бібліотека щорічно обслуговує 66 тис. читачів, яким видається понад 125 тис. примірників книг, газет, журналів, грамплатівок, касет. Бібліотека намагається створити найбільш зручні і сприятливі умови для ефективного використання широким молодіжним загалом всіх носіїв документально-інформаційних ресурсів. До послуг читачів бібліотеки абонемент, читальна зала, відділ мистецтва, довідково-бібліографічний та інформаційний відділ.

Та нечисленний колектив бібліотеки аж ніяк не обмежується видачею книг і обслуговуванням читачів.

Багаторічна співпраця зв'язує колектив бібліотеки з середніми школами міста, ПТУ №5, 6, 19, комерційним технікумом, КПІ «Чоп», «Ужгород», військовою частиною № 1778, Ужгородським музичним училищем ім. Д. Задора, училищем культури. На базах вищезгаданих закладів протягом багатьох років діяли різні клуби за інтересами: «Закон і ми», «Орієнтир», «Щит та меч», «Факел», «У світі прекрасного», «Клуб зелених», «Мистецтво і час», «Світогляд».

З 1990 р. при бібліотеці працює літературно-мистецька вітальня «Словоспів», постійними гостями якої є письменники, музиканти, художники, творча та наукова інтелігенція Ужгорода. В рамках вітальні «Словоспів» проводяться цікаві літературно-музичні вечори, презентації нових видань, Дні краєзнавства, зустрічі з цікавими людьми, вечори поезії та музики, вікторини тощо.

Посилились зв'язки і координація роботи бібліотеки з товариством української мови ім. Т.Г. Шевченка, крайовим товариством «Просвіта», в рамках пропаганди історії мови, а також поглибленого пізнання культурного надбання груп населення інших національностей, що живуть у нашому краю.

Працівники бібліотеки завжди на вістрі проблем молоді, завжди в пошуку нових форм популяризації літератури. Вони не тільки сприяють освіті читачів, а й надають молодим людям соціально-психологічну підтримку, сприяють відродженню української культури і мови, організують змістовне дозвілля.

В травні 1992 р. в Ужгороді з ініціативи В.І. Губіної пройшов Перший Міжнародний фестиваль-конкурс української поезії «Срібна земля», участь в підготовці та проведенні якого взяла і обласна бібліотека для юнацт-

Губіна Віра Іванівна

Народилася 1940 р. в с. Кути Буського району Львівської області. Закінчила Львівський культосвітній технікум (1959) та Львівський державний університет (філологічний факультет, 1966).

Бібліотечну діяльність розпочала у сільських бібліотеках Львівщини (1959-1967). Та найбільше розкрила свої професійні знання та здібності в Закарпатті — спочатку на посаді завідувачої науково-методичним відділом обласної бібліотеки для дорослих (1968-1980), потім - директора Закарпатської обласної бібліотеки для юнацтва (1980-1997). Високий професіоналізм, вміння бачити перспективу, надзвичайна енергія сприяли успіху всіх її починань. Під її керівництвом в області пройшла централізація бібліотечної мережі, організація і заснування новоутвореної обласної бібліотеки для юнацтва ім. С. Вайди.

Разом з колективом вона не тільки організувала нову бібліотеку, але й зробила її громадсько-культурним центром молодіжного життя Ужгорода.

Івасюк Марія Іванівна

*Народилася 1939 р.
в с. Лісоводи Городоцького району
Хмельницької області.*

*У 1958 р. закінчила Хустський
культосвітний технікум, у 1971 р. -
Ужгородський університет.*

*Працювала у бібліотеках
с. Циганівці Ужгородського району,
м. Сміла Черкаської області,
науковій бібліотеці УжДУ,
Закарпатській обласній бібліотеці
для дорослих. З 1982 по 1991 рр. -
заступник директора з наукової
роботи обласної бібліотеки для
юнацтва. Потім знову в ЗОУНБ на
посаді завідувачки читальною залом.
Відділ, очолюваний нею, вніс значний
вклад у популяризацію серед
читацького загалу творів української
літератури. Літературно-мистецькі
вечори, які вона готує і проводить,
збирають широку читацьку
аудиторію і завжди отримують
схвальну оцінку громадськості.
Нагороджена медаллю
«Ветеран труда», знаками
«Відмінник культосвітньої роботи».
Почесними грамотами Міністерства
культури України та управління
культури облдержадміністрації.*

ва. Мета фестивалю — сприяння національно-культурно-духовному відродженню українців, формування високої свідомості духу, що завжди нуртували в поезіях Григорія Сковороди, Івана Котляревського, Тараса Шевченка, Василя Симоненка та інших майстрів слова. У роботі фестивалю приймали участь поети Києва, Львова, Ужгорода. Українську діаспору представляли поети з Словаччини, Канади, Угорщини, Росії. Протягом двох днів відбувалися їх зустрічі із мешканцями Ужгорода та області, були організовані творчі вечори.

В рамках поетичного фестивалю відбувся перший конкурс читачів-виконавців української поезії, які прибули з Києва, Волинської, Тернопільської, Харківської, Івано-Франківської, Вінницької, Луганської, Чернівецької, Кіровоградської, Миколаївської, Донецької, Хмельницької та Закарпатської областей. Фестиваль «Срібна земля» по-справжньому став святом української поезії.

Також цілий комплекс заходів провела бібліотека, відзначаючи Свято міста в 1995 р. «Ужгород - серце моє». Це і літературно-музична композиція, і бліц-турнір, і виступи молодих талантів, і продаж картин молодих художників «Мій рідний край, моя земля».

Традиційним є проведення в Україні Всеукраїнського тижня дитячої та юнацької книги. Форми масових заходів в обласній бібліотеці для юнацтва змінилися на краще, стали більш живі, сучасні, не заорганізовані.

«Соціальні проблеми молоді та їх вирішення» - під такою назвою вже декілька років проходить ряд заходів, організованих ОЮБ та Закарпатським центром соціальної служби для молоді. Це і зустрічі за «круглим столом» з фахівцями Центру (психологом, юристом, лікарем-гінекологом, наркологом), показом відеофільмів на морально-етичні теми, тематичні вечори, диспути, виставки дискусії. Заходи проходять в рамках клубу «Світогляд».

За ринкових відносин особливого значення набуває профорієнтаційна робота бібліотеки. З цією метою використовуються всі методи інформаційного процесу, щоб допомогти вибрати молоді професії відповідно до своїх нахилів та здібностей. Саме в цьому напрямі працює клуб «Орієнтир», який діє на абонементі з 1981 року.

Важлива роль в організації роботи належить вивченню та прогнозуванню реальних інформаційних потреб молоді. Найперше, що цікавить молодь - це те, де одержати освіту, професію, зміцнити своє здоров'я, змістовно про-

вести дозвілля, підвищити свій культурний рівень. Тому з 1997 року бібліотека розпочала роботу по формуванню «Банку соціальної інформації з питань молоді та юнацтва» за такими розділами:

I. Біржа інформації з питань освіти.

II. Молодіжна біржа праці.

III. Закарпатський центр соціальної служби. Дні молоді - для вас.

IV. Консультації кваліфікованих спеціалістів для молоді (юрист, психолог, педагог, нарколог, сексопатолог, інші).

V. Молодь та дозвілля.

VI. Творчі школи міста.

VII. Салони краси та здоров'я.

VIII. Розклад руху авто- та залізничного транспорту.

За довгі роки склалася система видань бібліографічних покажчиків, зокрема «Письменники Закарпаття - лауреати премії ім. Д. Вакарова», «Семен Панько», «Дмитро Вакаров», «Юрій Керекеш», «Петро Угляренко», «Василь Вовчок», «Василь Пагіря», «Іван Чопей». В цьому напрямку бібліотека плідно співпрацює з відомим в краї бібліографом І.В. Хлантаю.

Довідково-бібліографічним відділом бібліотеки готуються та видаються інформаційні списки літератури «Для вас, педагоги!» для вчителів історії, географії, української мови та літератури, світової літератури, хімії, математики, біології, правознавства, фізкультури, «Нове у законодавстві з нотаріальних питань», інші.

Закарпатська обласна бібліотека для юнацтва є методичним центром по роботі з молоддю та юнацтвом для ЦБС області. В 80-ті роки була сформована структура юнацьких підрозділів, що включає 8 юнацьких абонементів, 14 кафедр, 544 групи. Щорічно обласна бібліотека для юнацтва проводить семінари для бібліотекарів, що обслуговують молодь, готує консультації, проводить заняття по підвищенню кваліфікації бібліотечних працівників, стажуванню бібліотекарів юнацьких підрозділів, комплексні обстеження діяльності бібліотек ЦБС області. Бібліотекою узагальнюється та поширюється кращий досвід бібліотек з питань обслуговування юнацтва, розробляються сценарії літературно-музичних вечорів, розповсюджуються методичні та бібліографічні матеріали.

Кадри ... Саме вони - найбільша цінність бібліотеки. Більше сотні чоловік пройшли через її кафедри, щоб здо-

Бібліотечне Закарпаття

Дадико Діана Володимирівна

Народилася 1937 р. в с. В. Топаль Клинцівського району Бriansької області (Росія). Спеціальну освіту здобула в Московському бібліотечному інституті (1963 р.). На бібліотечній роботі — з 1957 р. Свою бібліотечну діяльність на Закарпатті, куди переїхала за місцем служби чоловіка-військового, розпочала у 1971 р. з посади зав. відділом Іршавської районної бібліотеки для дорослих. Далі працювала завідувачою Іршавською районною бібліотекою для дітей. З 1978 р. займала посаду зав. методичним відділом Виноградівської ЦБС, а з 1983 по 1991 р була заступником директора з наукової роботи обласної професійкової бібліотеки. З 1991 р. переведена в обласну бібліотеку для юнацтва, де працює на посадах — зав. методичним відділом, заступник директора бібліотеки з наукової роботи, бібліографом. Д.В. Дадико — вдумливий, ініціативний, ерудований фахівець. Своім багаторічним досвідом вона щиро ділиться з молодими колегами.

Немеш Маргарита Іванівна

Народилася 1932 р.

у м. Свалява

Закарпатської області.

Спеціальну освіту здобула у

Хустському культосвітньому

техникумі (1956 р.) та Харківському

інституті культури (1969 р.)

На бібліотечній роботі з 1951 р.

Працювала на різних посадах у

Свалявській, Рахівській, Хустській

районних бібліотеках для дорослих.

У 1976 р. була призначена директо-

ром Хустської районної централізо-

ваної бібліотечної системи. На цій

посаді проявила себе ініціативним

керівником, вмілим пропагандистом

книги, завойовала авторитет і повагу

бібліотечних працівників

та населення міста.

ЦБС під її керівництвом виїхала

у число краєвих в області.

бувши тут професійну майстерність, людську мудрість зайняти уже в інших бібліотеках посади завідуючих відділами, провідних спеціалістів з найважливіших напрямків роботи.

Сьогодні всі працівники бібліотеки мають вищу освіту, або навчаються у вузах. В діяльності кожного - чимало творчих надбань. На провідних ділянках багате років сумлінно трудяться Дадико Д.В., Грибова Л.І., Павлище Н.Ф., Павлище Т.М., Яцкович М.Й., Хиллю І.Б., Хмара І.М., Ігнацевич Г.В. та інші.

Майже на протязі 15 років пропрацювала в бібліотеці Хланта М.В. (в лютому 1999 р. пішла на іншу роботу). Багато зусиль віддавала вона пропаганді красназавчої літератури, передавала читачам свою любов до рідного краю, до народних традицій, до своєї історії: організувала зустрічі молоді з письменниками, літературознавцями, артистами Закарпаття. Однією з перших розпочала формувати «Зведений красназавчий каталог», у якому вже зібрано понад 10 тис. карток на книги і окремі статті з місцевої преси.

З 90-х років, як і для всіх галузей культури, для колективу обласної бібліотеки для юнацтва почався період випробувань. Економічна скрута, неповне фінансування зачепили всі сторони функціонування бібліотеки, комплектування фондів, автоматизацію бібліотечних процесів, видавничу діяльність, кадри. Та попри все, колектив з оптимізмом дивиться в майбутнє, шукає шляхів виходу з кризи, вірить, що держава повернеться обличчям до закладів, які працюють з молоддю. Адже це означає - працювати на майбутнє України.

Зав. відділом читальної залі ОІОБ М.Й. Яцкович.

Зав. відділом комплектування ОІОБ Н.П. Павлище.

Колектив ОЮБ ім. С. Вайди (на 01.01.2000 р.)

1. Борисова Наталія Борисівна — бібліотекар II категорії відділу читальної зали. 1976 р. нар. В 1994 р. закінч. Ужгород. учил. культ. і за направл. прац. в ОЮБ.
2. Грибівка Любов Іванівна — головний бібліотekar сектору книгозберігання відділу комплектування та організації бібліотечних фондів. 1949 р. нар. В 1971 р. закінч. Сумський педінститут. до 1985 р. прац. вчит. рос. мови. З 1985 по 1991 р. прац. в обл. базовій профспілк. бібліот. ст. редактором. З 1991 р. — в ОЮБ на посад. бібліот., ст. бібліот. За багаторічну сумлінну працю відзначалася Почесними грамотами.
3. Далико Діана Володимирівна — провідний бібліограф.
4. Ігнацевич Галина Василівна — провідний бібліограф науково-методичного відділу. 1960 р. нар. В 1983 р. закінч. КДІК, за направл. прац. в обл. бібліот. для юнацтва, ст. бібліот. З 1986 по 1991 рік — головн. бібліограф обл. базов. профсп. бібліот. З 1993 р. — в ОЮБ на посад. зав. відділом мистецтва, заст. директора з наук. роботи.
5. Кузьменко Наталія Мстиславівна — бібліотekar I категорії відділу абонементу. 1952 р. нар. В 1974 р. закінч. УжДУ, рос. філол. З 1976 р. прац. ст. бібліотekarем в Ужгород. міськ. ЦБС, обл. бібліот. для дітей. З 1997 р. — в ОЮБ.
6. Малик Світлана Михайлівна — оператор розмножувальної техніки відділу науково-методичної роботи. 1952 р. нар. В 1971 р. закінч. Ужгород. техн. учил. №5 за спеціальн. кресляр-конструктор. З 1997 р. — в ОЮБ. За сумлінну працю неодноразово відзначалася Почесними грамотами.
7. Павлице Надія Федорівна — завідувач відділом комплектування та організації бібліотечних фондів. 1947 р. нар. В 1965 р. закінч. Хуст. культосвітнє учил., а в 1972 р. заочно — КДІК. Прац. зав. сільск. бібліот. Іршавського р-ну, з 1967 по 1973 р. — метод. Іршавськ. рай. бібліот. для доросл., з 1979 по 1991 р. — редактор обл. базов. профсп. бібліот. З 1993 р. — в ОЮБ. Активна, корист. авторитетом серед колег.
8. Павлице Тетяна Михайлівна — головний бібліотekar сектору мистецтва відділу читальної зали. 1970 р. нар. В 1988 р. закінч. Ужгород. учил. культ, а в 1995 — заочно УжДУ, укр. філол. Прац. бібліот. обл. базов. профсп. бібліот. З 1991 р. — в ОЮБ на посад. зав. сектором мистецтва.
9. Петричківч Любов Миколаївна — завідувач науково-методичним відділом. 1967 р. нар. В 1989 р. закінч. Рівненск. держ. ін-т культ., за направл. прац. в ОЮБ.
10. Попович Наталія Василівна — бібліотekar II категорії відділу читальної зали. 1977 р. нар. В 1995 р. закінч. Ужгород. учил. культ. і за направл. прац. в ОЮБ.
11. Хилюк Ірина Богданівна — завідувач абонементом. 1965 р. нар. В 1987 р. закінч. Рівненськ. держ. ін-т культ. і за направл. прац. в ОЮБ.
12. Хмара Іна Михайлівна — заступник директора з наукової роботи.
13. Чіка Валентина Дмитрівна — директор.
14. Шимоця Богдана Василівна — бібліограф II категорії відділу науково-методичної роботи. 1979 р. нар. В 1997 р. закінч. з відзн. Ужгород. учил. культ і за направл. прац. в ОЮБ. Навчається заочно в інст. інформатики, економіки і права, м. Ужгород.
15. Яцкович Маріанна Йосипівна — завідувач відділом читальної зали. 1962 р. нар. В 1984 р. закінч. УжДУ, угорськ. філол., прац. в обл. універс. наук. бібліот. ст. бібліот. З 1985 р. — в ОЮБ на посад. ст. бібліот., зав. сектором.

Відзначення 45-річчя ЗОУНБ

(фото з архіву)

В гостях у бібліотеки Ласло Балла та Іван Чендей.

Колектив бібліотеки вітає голову профспілки працівників культури Н.М.Товтін.

*Виступає заслужений артист України, колишній працівник бібліотеки Василь Арєндац.
Серед гостей: Раїса Юськова, Юрій Граб, Галина Митровка*

Закарпатська обласна бібліотека для дітей ім. Д. Вакарова

Адреса бібліотеки: 88000, м. Ужгород, вул. Волошини-
на, 20, тел.: 3-35-15, 3-61-00.

Режим роботи з 9 до 17 год. Вихідний — субота.
Санітарний день — остання середа місяця.

Основні функції: бібл. обслуг. дошкільнят, учнів 1 – 9 кл., та керів. дитячого читання: учителів, батьків, вихователів дитячих садків, шкіль-інтернатів, тощо. В основу бібл. обслуг. покладається забезпечення права дитини на повноту і свободу доступу до інформації, допомога кожній дитині у вирішенні та задоволенні інформаційних потреб, створення позитивного впливу на організацію їхнього змістовного дозвілля. Бібліотека виконує функції обласного сховища творів друку для дітей, методичного та консультативного центру для бібліотек, що обслуговують дітей та підлітків. Бібліот. фонд універс.: 97548 тис. прим. укр., рос., угор., чеською, англ., нім. мовами, в т.ч. діафільми, діапозитиви, грамплатівки, 36 назв журналів, 39 назв газет. ДБА: каталоги, бібліогр. картотеки, в т.ч. красн. для учнів 5-9 кл., назв художніх творів, фонд довідк. і бібліогр. видань. Бібл. обслуг.: ч.з. (заг.), аб., МБА. Бібліогр. довідки видаються переважно на допомогу засвоєнню навч. програм письм., усно, в т.ч. по тел. ЛБО здійснюється в координації з ін. б-ками; Дні інформації, Дні бібліографії, перегляди літератури, виставки нових надходжень. Бібліогр. вид. б-ки: метод.-бібліогр. матеріали красн. характеру.

З.Л.ВДОВІНА,
директор ЗОДБ

**БІБЛІОТЕКА ДЛЯ ДІТЕЙ - ЦЕНТР ДУХОВНОЇ
КУЛЬТУРИ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ДОЗВІЛЛЯ**

На період жовтня 1945 - березня 1946 року припадає створення бібліотеки. Директором була призначена

Вдовіна Зінаїда Леонідівна

Народилася 1954 р.
в м. Вятка Гомельської обл.
(Республіка Білорусь).

У 1973 р. закінчила Могильовський
бібліотечний технікум. У 1983 р. —
Челябінський інститут культури.

З січня 1980 р. працює
в обласній бібліотеці для дітей
ім. Д. Вакарова, де займала такі
посади: бібліотекар (1990 р.); зав.
відділом комплектування та обробки
фондів (1991 р.);
заступник директора з наукової
роботи (1996 р.).
У червні 1999 р. призначена на
посаду директора.

Малиновська Галина Павлівна

Народилась у 1932 р.

Після закінчення Харківського державного бібліотечного інституту була направлена в Закарпаття — спочатку на посаду завідувачої Ужгородською міською бібліотекою для дітей та юнацтва, а з 1956 по 1988 рік - директором Закарпатської обласної бібліотеки для дітей.

Незважаючи на те, що в рік призначення на цю посаду Галина Павлівна була наймолодшим директором обласної бібліотеки в республіці (їй було лише 24 роки), за короткий час показала себе талановитим керівником, організатором бібліотечної справи. За її ініціативою та за досягнення бібліотеки в пропаганді літератури про край бібліотеці було присвоєно ім'я закарпатського поета-патріота Дмитра Вакарова. За час її роботи на посаді директора обласна бібліотека для дітей стала справжнім методичним центром організації виховної роботи серед юних читачів, творчою лабораторією для впровадження багатьох нових форм і методів роботи з

виpusкниця Харківського бібліотечного інституту Киресва О.Ф. Штат бібліотеки складався з 6-ти бібліотечних і одного технічного працівників. Від братніх республік дітям Закарпаття надійшло 8 тисяч примірників книг. По вулиці Жовтневій, 18 бібліотека одержала приміщення, де були організовані: абонемент для дітей та юнацтва, читальний зал, методичний відділ.

В 1956 році бібліотека перейшла в інше приміщення, де розташована і в теперішній час. В 1960 році був організований відкритий доступ до книжкових фондів бібліотеки.

В кінці 1962 року у відповідності до наказу Міністерства культури УРСР бібліотека повністю перебудувала свою роботу. Для кращого керівництва читанням дітей були створені 2 відділи обслуговування:

для дошкільнят та учнів молодшого шкільного віку для учнів середнього шкільного віку.

Література для юнацтва і відповідна категорія читачів були передані в масові бібліотеки.

Книжкові виставки, бібліотечні плакати, літературні ранки, читацькі конференції, подорожі по книгах, конкурси, усні журнали - ось далеко не повний перелік міроприємств, що проводились в бібліотеці в цей час. Всі більше уваги приділяється індивідуальному керівництву читанням, форми і методи якого з кожним днем урізноманітнюються.

На 50-ті роки припадає створення в області мережі районних і міських бібліотек для дітей.

Обласна бібліотека для дітей стає центром методичного керівництва бібліотечними закладами всіх систем відомств, що обслуговують дітей. Координуючи їх роботу, бібліотека узагальнює та поширює передовий досвід, надає методичну і практичну допомогу безпосередньо працівникам бібліотек. Провідаючи актуальні методичні матеріали. Постійна увага приділяється підвищенню кваліфікації кадрів шляхом проведення обласних, міжобласних семінарів, практикумів.

В 1965 році бібліотека відзначала своє 20-річчя. З цієї нагоди за досягнуті успіхи в роботі з читачами Рад Міністрів УРСР постановою № 1240 від 28 грудня 1965 року присвоїла Закарпатській обласній бібліотеці для дітей ім'я поета-антифашиста Д. О. Вакарова.

В кінці 70-х, на початку 80-х років в практику роботи бібліотеки входить комплексність в постановці всіх

справи виховання читачів-дітей. Від окремих розрізнених форм роботи працівники бібліотеки переходять до циклів книжкових виставок, групових бесід, коментованих переглядів діафільмів та ін. В ці роки був зроблений значний крок вперед в справі пропаганди бібліотечно-бібліографічних знань і виховання культури читання. Бібліотека проводить змістовну інформаційну та довідково-бібліографічну роботу з шкільними політінформаторами, читачьким активом. В бібліотеці запроваджується КСУЯП (комплексна система управління якістю праці), розгортається змагання за звання «Відділ відмінної роботи», «Краший за професією». З 1975 до 1987 року між колективами Закарпатської обласної бібліотеки для дітей ім. Д. Вакарова і Кошицької бібліотеки для дітей (Чехословаччина) укладений договір на творчу співпрацю, обмін досвідом.

В 1983 році в бібліотеці почали працювати клуби за інтересами: юних політінформаторів «Глобус», морально-правового спрямування «Промінь», профорієнтаційного - «Горизонт», юних краснавиць - «Шовкова косиця», ляльковий театр «Сонечко».

В травні 1985 року на базі бібліотеки на високому професійному рівні був проведений республіканський семінар по темі «Основні завдання і шляхи підвищення ефективності та якості роботи бібліотек для дітей у світлі шкільної реформи».

Говорячи про обсяг, форми і зміст роботи бібліотеки, необхідно сказати й про людей, що вклали в цю справу весь свій хист, любов до дітей.

Не одне покоління юних читачів одержало свої перші книжки з рук Галини Карпівни Іванюсь, Катерини Трохимівни Ушакової, Марії Василівни Славинець, Зінаїди Пантелеймонівни Ковач, Галини Клавдівни Савицької, Ганни Іванівни Заяць.

Методичними порадами, практичною допомогою на місцях, змістовними консультаціями та рекомендаційними виданнями виховали не одну плеяду бібліотечних фахівців Валерія Олександрівна Юрченко, Анастасія Станіславівна Халахан, Людмила Захарівна Григаш, Ніна Григорівна Хрипак, Тамара Іванівна Васильєва, Варвара Михайлівна Гросич.

Три десятиліття бібліотеку очолювала директор Малиновська Галина Павлівна. Саме її талант керівни-

дітьми, виховання здібних бібліотечних кадрів. Багато керівників бібліотек області саме Галині Павлівні завдячують своїми знаннями, вмінням організувати колективи на добрі справи. Після виходу на пенсію тривалий час працювала методистом обласних курсів підвищення кваліфікації культосвітніх працівників. Вона і тепер заслужено користується великим авторитетом серед бібліотечних працівників області, активно працює в раді ветеранів.

ПОЕТ-ПАТРІОТ

**ДМИТРО
ВАКАРОВ**

1920-1945
ЧИТАЧАМ - УЧНЯМ
7-8 КЛАСІВ

На фото: Дмитро Вакаров поет-патріот: 1920-1945. Пам'ятка читачам - учням 7-8 класів, видана обласною бібліотекою для дітей ім. Д.Вакарова (1976 р.). Укладач Т.І.Васильєва.

Тимошко Світлана Георгіївна

Народилася 1939 року в м. Короча Білгородської області (Росія). У 1967 р. закінчила Харківський державний інститут культури. В обласній бібліотеці для дітей ім. Д. Вакарова Світлана Георгіївна працює з 1963 року: бібліографом, старшим бібліотекарем, завідуючою відділом комплектування та обробки фондів, з 1989 по 1999 р. — на посаді директора. Завдяки її інтересу до історії, політики, економіки, знанням класичної і сучасної музики, любові до літератури і природи з нею охоче спілкувались читачі всіх вікових груп. Була вимогливим, принциповим керівником. За час її діяльності значно зрізнен матеріальна база бібліотеки.

ка сприяв створенню великого авторитету бібліотеки серед дитячих бібліотек України та громадськості області.

В кінці 80-х на початку 90-х років в практику роботи ввійшли нові форми господарювання, обслуговування читачів. Двічі за цей період змінювався статут бібліотеки та завдання, які стоять перед працівниками. Для кращого обслуговування читачів в бібліотеці пройшла реорганізація: був створений єдиний відділ обслуговування учнів 1-9 класів з одним фондом і з окремими кафедрами видачі літератури учням 1-3, 4-6, 7-9 класів, відділ естетичного виховання та масової роботи, сектор нестационарних форм обслуговування.

В бібліотеці організуються: літературні кросворди, прем'єри книг, конкурси, веселі свята «Поле чудес», «Що? Де? Коли?», проведення великих заходів разом з батьками - години сімейного відпочинку.

Великим здобутком цих часів було створення сектору угорської літератури та залучення до бібліотечного читання учнів школи №10 з угорською мовою навчання. Біля 5 тисяч книжок, більшість з яких отримані в дарунок від бібліотек Угорщини, до послуг читачів.

Перехід нашої бібліотеки в 1990 році на новий спосіб господарювання, який запроваджувався в різних сферах діяльності в той час, приніс значні матеріальні здобутки. За ініціативою директора бібліотеки Тимошко Світлани Георгіївни бібліотека перейшла на бригадну форму обслуговування, яка передбачала виконання роботи більших обсягів з меншою кількістю людей. За рахунок економії коштів було запроваджено цілу низку надбавок, доплат та премій, що суттєво збільшило заробітну плату бібліотекарів. За нашим прикладом в 1991 році бібліотеки області масово переходили на новий спосіб господарювання. В цей час зміцніла матеріально-технічна база: проведено капітальні ремонти даху, опалення, підлоги, перебудовані та змінили місце розташування різні структурні підрозділи, придбані комп'ютери, зручні меблі, що створили комфорт та затишок в бібліотеці, кращі умови обслуговування читачів та праці бібліотекарів.

Геополітичні зміни, що відбулися на території колишнього СРСР, поява у 1991 році на політичній карті світу незалежної України, докорінно змінили завдання та цілі діяльності бібліотек.

Відійшли в минуле напрямки комуністичного, атеїстичного виховання, натомість на порядок денний ввійш-

ли питання державотворення, національного виховання, народознавства. В бібліотеці пройшла робота по реорганізації діяльності, по формуванню та організації книжкових фондів в зв'язку з геополітичними змінами, по новому організовані ДБА, значна увага стала приділятися українській книзі, газеті, журналу. Відновлюється робота на допомогу патріотичному, моральному, художньо-естетичному, трудовому, фізичному і екологічному вихованню підростаючого покоління. Домінуючим в роботі бібліотеки залишаються питання поглиблення знань дітей про своє історичне коріння та витоки і особливості рідної культури, збагачення внутрішнього світу читачів, розвиток і виховання кожного з них як вільної, духовно повноцінної, творчої особистості. Вирішенню їх сприяють такі форми роботи з читачами-дітьми як уроки народознавства, турніри знавців історії, виставки-вікторини, літературно-музичні вечори, диспути, свята рідної мови, подорожі тощо.

Як і завжди, значна увага приділяється довідково-бібліографічному та інформаційному забезпеченню юних читачів. Серед форм інформаційно-бібліографічного впливу є Дні інформації, Дні бібліографії, відкриті перегляди літератури, прем'єри книг, уроки бібліотечно-бібліографічних знань, створюються інформаційні бази даних з питань дитинства.

Зміни в суспільному житті країни наповнили новим змістом і форми науково-методичної діяльності, які в основному залишилися традиційними: надання практичної і методичної допомоги на місцях, винесення питань бібліотечно-інформаційного обслуговування читачів на розгляд колегій управління культури, робота в системі підвищення кваліфікації бібліотечних працівників, підготовка та видання методичних матеріалів.

Бібліотека поступово переходить на рельси ринкової економіки. Поруч з безкоштовними послугами впроваджуються платні, а саме: "нічний абонемент", обслуговування непрофільних читачів, продаж непрофільної літератури, комп'ютерні ігри.

В рік 50-річчя (1996) в бібліотеці діяло 6 відділів: комплектування та обробки літератури; збереження бібліотечного фонду; обслуговування дошкільнят та учнів 1-4 кл.; обслуговування учнів 5-9 класів; довідково-бібліографічної, інформаційної та масової роботи; методичної роботи та новацій. 3 сектори: угорської

Ушакова Катерина Трохимівна

Народилась 1931 р. в с. Капустинці Синівського р-ну Сумської області. Після закінчення Харківського бібліотечного інституту приїхала за призначенням у Закарпатську обласну бібліотеку для дітей ім. Д. Вакарова де й працювала більше 40 років.

Методист, зав. абонементом, зав. відділом обслуговування, комплектування — така трудова біографія Катерини Трохимівни. Висока організованість, сумління ставлення до виконання службових обов'язків, вимогливість до себе і підлеглих — такі риси характерні для всієї її трудової діяльності.

За багаторічну сумлінну працю К.Т. Ушакова нагороджена значком Міністерства культури СРСР "За отличную работу", медаллю "Ветеран праці", численними Почесними грамотами Міністерства культури України та управління культури.

Шнильха Марія Юріївна

Народилась 1930 р. в с. Невицьке Ужгородського району Закарпатської обл. У 1950 р. заочно закінчила Хустське культурно-освітнє училище. У системі культури працює з 1949 р. В Ужгородську міську бібліотеку №2 вона прийшла у 1953 р., а з 1956 р. стала завідувачкою цієї бібліотеки (з 1976 р. — заступник директора Ужгородської міської ЦБС по роботі з дітьми). Три десятиліття віддала роботі з юними читачами. Завдяки педагогічному такту, професійним навичкам, творчій ініціативі вона користувалась заслуженим авторитетом серед педагогів та юних читачів міста. Тривалий час очолювала міжвідомчу раду по бібліотечній роботі м. Ужгорода. За багаторічну сумлінну роботу неодноразово нагороджувалась Почесними грамотами обласного управління культури.

літератури, автоматизації бібліотечних процесів, господарської діяльності. Штат бібліотеки в цей час нараховує 35,5 одиниць, з них 30 фахівців. Бібліотека береть активну участь у складанні регіональної Національної програми "Діти України" та працює над її реалізацією.

Протягом 1997-1998 років відбулися корінні зміни в організації бібліотечного обслуговування дітей. На виконання Указу Президента України № 187/97 "Про заходи щодо забезпечення наповнення державного бюджету та посилення фінансової дисципліни" (1997 р.), Постанови Кабінету Міністрів № 855 "Про чисельність працівників бюджетних установ" (1998) та у зв'язку із зменшенням фінансування на розвиток бібліотечної справи штат бібліотеки був приведений у відповідність виділеним коштам, проведено скорочення 19 штатних одиниць.

Значні зміни сталися у структурі відділів обслуговування. В бібліотеці почали діяти такі структурні підрозділи:

- відділ комплектування, обробки та збереження фондів;
- відділ абонементного книгообміну та сімейного читання (для дошкільнят та учнів 1 – 9 класів);
- відділ розвитку інтелектуальних і творчих здібностей дітей, організації дозвілля;

Обласна бібліотека для дітей ім. Д.Вакаровського. Стоять (зліва направо): Світлана Георгіївна Тимощук, Віра Кіндратівна Шаракова, Катерина Трохимівна Ушакова. Сидять: Ганна Іванівна Федака, Зінаїда Леонідівна Вдовиченко.

- відділ довідково-бібліографічної та інформаційної роботи;

- відділ організаційно-методичної роботи.

На 1.01.2000 року штат бібліотеки нараховує 16,5 одиниць.

Приймаючись до сучасних економічних умов та виходячи з реальних обставин сьогодення, бібліотека визначила свою структуру, враховуючи всі аспекти виховання, духовного зросту та саморозвитку читачів. Після реорганізації структура представлена таким чином:

- керівництво;

- відділ обслуговування дошкільнят, учнів 1-4 класів та сімейного читання;

- відділ обслуговування учнів 5-9 класів та керівників дитячого читання;

- відділ формування, обробки та збереження фондів;

- відділ організаційно-методичної та інформаційно-бібліографічної роботи;

- господарська група.

Все це свідчить, що бібліотека знаходиться в складних умовах загальної соціальної та культурної кризи. Але в непростий для нашого суспільства час залишається важливою складовою частиною інформаційної структури держави і робить усе можливе, щоб виконати поставлені перед нею завдання.

52 роки трудового стажу Галини Карпюк Іванюць.
Ужгородська центральна бібліотека для дітей.

Славинець Марія Василівна

Народилась 1933 р.
в с. Теремля Тячівського району
Закарпатської області. Спеціальну
освіту здобула в Хустському
культосвітньому технікумі (1952)
та Харківському бібліотечному
інституті.

Трудову діяльність розпочала
бібліотекарем Тячівської районної
бібліотеки для дорослих
у 1952 р. Більше чотирьох десяти-
літь віддала обласній бібліотеці
для дітей ім. Д. Вакарова. З 1956 р.
на посаді бібліотекаря, пізніше —
старшого бібліотекаря, а у 1980 р.
очолила відділ дошкільнят та учнів
1-3 класів. На цій посаді особливо
яскраво розкрився її педагогічний
талант, творчі здібності. Сотні
маленьких читачів під керівництвом
Марії Василівни відкривали для себе
світ природи, книги, мистецтва.

Колектив обласної бібліотеки для дітей ім. Д. Вакарова на 01.01.2000 р.

1. **Вайда** Анастасія Василівна — завідувача відділом комплектування та зберігання бібліотечних фондів. З 1972 р. прац. зав. бібліот. с. Жорнава, потім на посад. зав. чит. залом відділом комплектув. В. Березнянської ЦБС. В 1975 р. закінч. Хуст. культосвітн. учил. З 1986 р. — в ОДБ на посад. бібліот., ст. бібліот., зав. відділом. Сумлінна, з почуттям високої відповідальності за доручену справу.

2. **Вдовіна** Зінаїда Леонідівна — директор.

3. **Буратчук** Євгенія Михайлівна — бібліограф II категорії відділу інформаційно-бібліографічної роботи. В 1999 р. закінч. Ужгород. учил. культ., за направл. прац. в ОДБ.

4. **Голяна** Наталія Василівна — бібліотекар II категорії відділу інформаційно-бібліографічної роботи. В 1995 р. закінч. Ужгород. учил. культ. і за направл. прац. в ОДБ.

5. **Горкій** Оксана Михайлівна — бібліотекар II категорії групи методичного забезпечення. В 1994 р. закінч. Ужгород. учил. культ. і за направл. прац. в ОДБ.

6. **Гуменюк** Лариса Михайлівна — в.о. завідувачої відділом читальної зали. В бібліотеках прац. з 1976 р. В 1985 р. закінч. УЖДУ. 2 роки прац. вчителем рос. мови та літ. В 1991-92 рр. та 1993-96 рр. методист, зав. бібліот. військ. част. З 1992 по 1993 р. та з 1999 р. прац. в ОДБ на посад. метод., в.о. зав. відділом обслугов.

7. **Забалусьва** Валентина Павлівна — завідувача відділом абонементу. В ОДБ прац. з 1972 р. на посад. бібліот. відділу дошкільн. та учнів 1-3 кл., бібліограф, зав. відділом обслугов. учнів середн. та ст. шкільн. віку, заст. директора з наукової роботи. З 1979. по 1985 р. бібліотекар Закарпат. обкому ЛКСМУ, з 1985 р. — знову в ОДБ. Досвідчений фахівець.

1996 р. Обласна бібліотека для дітей святкує 50-річчя
Начальник обласного управління культури Василь Степанович Габорець, ветеран бібліотечної справи Миколай Костянтинівич Полів'яний, Галина Павлівна Малиновська яка очолювала бібліотеку 32 роки

8. **Зенченко** Ганна Юріївна — бібліотекар II категорії відділу абонементу. В ОДБ з 1995 р. В 1998 р. закінч. з відзн. Ужгород. учил. культ. Навчається в УЖДУ.

9. **Маленкова** Кристина Юріївна — бібліотекар II категорії відділу комплектування та зберігання бібліотечних фондів. В ОДБ з 1992 р. В 1995 р. закінч. з відзн. Ужгород. учил. культ.

10. **Раковська** Вікторія Вікторівна — бібліотекар I категорії відділу читальної зали. В 1971 р. закінч. Ленінград. ін-т культ. До 1974 р. прац. зав. автобібліотекою м. Луга. В 1974-87 рр. на посад. інструктора парку культури та відпочинку, інспектора відділу культ. м. Луга. З 1988-1994 р. — виховат. технікуму м. Чистополе (Казахстан). З 1994 р. — в ОДБ.

11. **Рибалко** Олеся Антонівна — художник. В 1984 р. закінч. Ужгород. учил. прикладного мист. В ОДБ з 1998 р.

12. **Трильо** Галина Степанівна — прибиральниця. В ОДБ з 1993 р.

13. **Федак** Ганна Іванівна — бібліотекар I категорії відділу комплектування та зберігання бібліотечних фондів. В 1975 р. закінч. Хуст. культосвітнє учил., прац. зав. бібліот. с. Лалово, інспект. Мукачівськ. райвідділу культ., ст. бібліот. відділу комплект. Мукачівськ. РЦБС. З 1987 р. в ОДБ на посад. бібліот., ст. бібліот., в.о. зав. відділом комплектув.

14. **Фролова** Алла Олександрівна — заступник директора з наукової роботи. В 1973 р. закінч. Івано-Франків. ін-т ім. В. Стефаника, філфак., прац. вчителем рос. мови та літ. в школах Івано-Франків. обл., Примор. краю. 2 роки прац. в бібліот. Львів. залізниці, була ст. редакт., ст. інженером наук. групи, коректором в газеті, друкарні та видавництвах. З 1993 р. в ОДБ на посад. бібліот. II кат., в.о. зав. відділом обслугов. учнів 5-9 кл., зав. відділом чит. зали.

15. **Цуняк** Олена Зіновіївна — бібліотекар II категорії відділу абонементу. В 1985 р. закінч. Хабаров. ін-т культ. по спеціальності "Дитячі бібліотеки". Прац. ст. бібліот. ЦБС. З 1999 р. — в ОДБ.

16. **Шестопалова** Тетяна Миколаївна — завідувача відділом інформаційно-бібліографічної роботи. В 1984 р. закінч. КДІК ім. О. Корнійчука і за направл. прац. в ОДБ на посад. бібліографа, бібліот., ст. бібліот., зав. відділом обслугов.

*Забалусва
Валентина Павлівна.
Відділ обслуговування малят
в обласній бібліотеці
для дітей
ім. Д.Вакарова.*

Червень 1985 р. Республіканський семінар в Ужгороді. Серед учасників: начальник відділу бібліотек Міністерства культури З. Печенєжська, заст. міністра В. Врублевська, начальник обласного управління культури В. Габорець, директор Республіканської бібліотеки для дітей Н. Кобзаренко, директори обласних бібліотек для дітей України.

70-і роки.
Літературна зустріч
письменника
Закарпаття
Ф. Кривіти
Ю. Мейгешем
П. Скупец
у м. Берегов.

Централізовані бібліотечні системи

Берегівська централізована бібліотечна система

ЦБС створена в 1978 р. Бібліот. фонд універс. — 624 тис. од. в т.ч. укр. мовою — 139 тис., угорськ. — 201 тис. Щороку обслуговує понад 35 тис. читачів, в т.ч. 11 тис. дітей. 5 тис. юнацтва обслуг. юнацька кафедра та 42 групи.

37 бібліот. системи обслуг. компактно прожив. групи угорського населення. Завдяки зв'язкам із бібліотеками Угорщини отримують літературу, періодику угорською мовою. В ЦБС працюють 7 гуртків по вивченню української мови, 18 читачьких клубів за інтересами. Працівники ЦБС були ініціаторами створення Спілки угорських бібліотекарів Закарпаття.

Структура:

1. Центральна районна бібліотека Берегівської ЦБС

Адреса: 90200, м. Берегове, вул. Кошута, 2.

Тел.: 2-43-51, ВК 2-30-29.

Режим роботи: ч.з., аб. з 10 до 18 год.

Вихідний — субота, неділя.

Штат 20 чол.

Заснов. 1949 р. Фонд — універс. 186 тис. прим., в т.ч. укр. мовою 36 тис. 52 назв. газ., журн.

ДБА: Кат., в т.ч. красн., бібліогр. картотеки, в т.ч. назв творів худож. літ.; ф. довідки і бібліогр. вид.

Бібліот. обслуг.: ч.з., аб., МБА, юн. кафедра. Інформ. - бібліогр. обслуг. координується з ін. б-ками. Дні інформації, перегляди літ., виставки нових надходжень. З 1996 р. виконує функції базової бібліотеки по обслуговуванню угорського населення області. На її базі за участю бібліотечних спеціалістів з Угорщини щорічно проводять-

Левриць Лівія Павлівна

Директор ЦБС.

Народилася 1940 р. в с. Н. Село Берегівського р-ну.

В 1959 р. закінчила Хустське культосвітнє училище, потім Харківський інститут культури.

З 1959 р. працювала на посадах бібліотекаря, методиста Берегівської районної бібліотеки.

З 1981 р. — директор ЦБС.

Досвідчений фахівець.

Голова спілки угорських бібліотекарів Закарпаття.

Недь Ольга Павлівна

*Заступник директора ЦБС
по роботі з дітьми.*

*Народилася 1957 р. в с. Кушниця
Іршавського району.
В 1975 р. закінчила
Хустське культосвітнє училище,
до 1977 р. працювала
в бібліотеці с. Кушниця,
з 1979 р. на посаді
ст. бібліотекаря відділу
обслуговування Берегівської ЦРБ,
методиста РБК,
з 1994 р. — заступник
директора ЦБС.*

Зав. відділом обслуговування Берегівської ЦБС Маргітич С. А. (в центрі) проводить перегляд літератури.

ся обласні заходи по підвищенню кваліфікації працівників що обслуговують угорців в Закарпатті. За ініціативою ветерана бібліотечної справи п. Маргітич С.А. організуються масштабні масові міроприємства різної тематичної спрямованості.

2. Центральна районна бібліотека для дітей Берегівської ЦБС

Адреса: 90200, м. Берегове, пл. Кошута, 2.

Режим роботи: з 9 до 17 год.

Вихідні. — субота, неділя. Штат — 4 чол.

Заснов. в 1952 р. Фонд універс. 68 тис. прим. .укр-рос., угорск. мовами, 18 назв період. вид.

ДБА: алф., сист. кат. 5-9 кл., ілюстр. темат. карт. сист. карт. статей.

Бібліот. обслуг. — аб. 1-9 кл., ч/з 1-9 кл.

3. 40 бібліотек-філіалів в сс. Астей, Бадалово, Бакош, Балажер, Батрадь, Батьово, Бене, Берегуйфалу, Боржава, Вари, В. Бакта, В. Бийгань, В. Ремети, Галабор, Гать, Гетен, Геча, Горонглаб, Гуняді, Гут, Дийда, Запсонь, Каштаново, Квасово, Кідьош, Кішпапі, Косонь, М. Бийгань, Мочола, Мужісво, Н. Ремети, Оросієво, Попово, Рафайнилово, Свобода, Четфалва, Чома, Шом.

4. Клуби-бібліотеки сс. Данилівка, Затишне.

Великобerezнянська централізована бібліотечна система

ЦБС створена в 1979 р. Бібліот. фонд універс. 316 тис. прим., в т.ч. укр. мовою — 155 тис. Щороку об-слуг. 15 тис. читачів, в т.ч. дітей — понад 4 тис. Біля 2 тис. юнаків обслугов. 28 груп.

В ЦБС працюють 2 читацьких об'єднання та літературна вітальня.

Структура:

1. Центральна районна бібліотека В. Березнянської ЦБС

Адреса: 89000, смт. Великий Березний, вул. Шевчен-ка, 7. Тел.: 2-16-33.

Режим роботи: з 11 до 19 год.

Вихідний — субота.

Штат — 7 чол.

Заснов. 1946 р. Фонд — універс. 25 тис. прим., в т.ч. укр. мовою — 9 тис., 18 назв газ., 28 — журн.

ДБА: Кат. в т.ч. алф., сист., красзн., картот., в т.ч. назв художн. тв., СКС, ф. довід. і бібліогр. вид.

Бібліот. обслуг.: ч.з., аб., МБА, інформ.-бібліогр. об-слуг., в т.ч. інформ. сл., перегляди літ., огляди, довід. ун-іверс. темат. Щороку обслуг. 2 тис. чит. Прац. чит. клуб за інтересами.

2. Центральна районна бібліотека для дітей В. Березнянської ЦБС

Адреса: 89000, смт. Великий Березний, вул. Шевчен-ка, 37. Тел.: 2-17-33.

Режим роботи: з 8 до 17 год.

Вихідний — субота.

Штат — 3 чол.

Заснов. 1946 р. Фонд — універс.. 25,7 тис. прим., в т.ч. укр. мовою — 14,9 ти.

ДБА — алф., сист. кат., СКС, довідк. вид.

Бібліот. обслуг.: аб., ч/з, МБА.

Костенко Олена Юрївна

Директор ЦБС

*Народилася в 1957 р. у с. Мочар
Великобerezнянського району.*

*В 1979 р. закінчила
Хустське культосвітнє училище.
З 1980 р. працювала бібліотекарем
зав.відділом комплектування
бібліотечних фондів.
З 1998 р. — директор ЦБС.*

Сеймон Мар'яна Юріївна

*Заступник директора ЦБС
по роботі з дітьми.*

*Народилася в 1973 р.,
в с. Костева Пастіль
Великобerezнянського району.
В 1990 р. закінчила Ужгородсь-
ке училище культури.
З 1991 р. працювала бібліотекарем,
з 1999 р. — заступник
директора ЦБС.*

3. 27 бібліотек-філіалів в сс. Бегендецька Пастіль, Буківцьово, В.-Бистра, Вишка, Волосянка, Домашня Жорнава, Забрідь, Загорб, Княгиня, Костева Пастіль, Кострино, Лубня, Луг, Люта, М. Березний, Мирча, Ростоцька Пастіль, Руський Мочар, Сіль, Смереково, Стане. Стричава, Стужиця, Тихий, Ужок, Черногорова.

*1998 р. Семінар працівників сільських філіалів
В. Березнянської ЦБС.*

Виноградівська централізована бібліотечна система

ЦБС створена в 1978 р. Бібліот. фонд універс. — 728 тис. од., в т.ч. укр. мовою 287 тис., угорськ. — 78 тис. Щороку обслуговує 51 тис. користув., в т.ч. 17 тис. дітей. 8 тис. юнацтва обслуг. 2 абонем., 45 груп. 25 бібліот. системи обслуг. компактно прожив. групи угорського населення. В ЦБС прац. 10 красзнавч. клубів, 9 гуртків укр. мови.

Структура:

1. Центральна районна бібліотека Виноградівської ЦБС

Адреса: 90300, м. Виноградів, вул. Борканюка, 1.
Тел.: 2-10-93.

Режим роботи: з 10 до 18.

Штат — 15 чол.

Заснов. 1946 р. Фонд — універс. 78 тис. прим., укр. мовою — 21 тис., угорськ. — 6 тис., 35 назв газ., 10 журн.

ДБА: кат., в т.ч. красзн., бібліогр. карт., в т.ч. назв художн. тв., ф. довідок і бібліогр. вид.

Бібліот. обслуг.: ч/з, аб., МБА, аб. для юн., сект. угор. мов.

Додатк. платні послуги: “нічн. аб.”, інформ.-бібліогр. обслуг., в т.ч. Дні інформац., перегл. літ., інформ. списки, бібліогр. довід, оренда приміщ., тощо.

Бібліотекою обслугов. біля 4 тис. користув. Бібліотека є центром просвітницьких заходів, спілкування творчої інтелігенції.

2. Центральна районна бібліотека для дітей Виноградівської ЦБС

Адреса: 90300, м. Виноградів, вул. Миру, 11.
Тел.: 2-19-81.

Режим роботи: з 9 до 18. *Штат* — 5 чол.

Заснов. 1946 р. Фонд універс. 59 тис. прим., в т.ч. 26 назв. період. *ДБА:* ілюстр. тем. кат. для 1-4 кл., сист. кат. 5-9 кл., алф., СКС, красзн.

Бібліот. обслуг.: 2 аб. для уч. 1-4, 5-9 кл., ч/з, МБА.

Вашкеба Катерина Геїзівна

Директор ЦБС.

*Народилася в 1955 р.
в с. Буштино Тячівського району.
У 1988 р. закінчила КДІК
ім. О. Корнійчука.*

З 1974 р. працювала у Виноградівській ЦБС

*бібліотекарем, методистом.
З 1995 р. — директор ЦБС.*

*Грамотний працівник,
активний пропагандист книги.
Нагороджена грамотами відділу
культури, облдержадміністрації.*

Тетяна Єлизавети Олександрівни

Заступник директора ЦБС по роботі з дітьми.

Народилася 1959 р. в с. Богдан Рахівського району.

У 1977 р. закінчила Хустське культосвітнє училище.

Працює в центральній районній бібліотеці на посаді методиста, бібліотекаря відділу комплектування та обслуговування, з 1993 р — заступник директора.

Користується заслуженим авторитетом у читачів-дітей та вчителів.

3. Міські бібліотеки-філіали: № 1 (вул. Шевченка, 4); № 2 (вул. Першотравнева, 2); для дітей (адреса 90360, с. Королево, вул. Черняхівського, 1).

4. 33 бібліотеки-філіали в сс. Бобове, Боржавське, Букове, Велика Копаня, Велика Паладь, Великі Ком'яти, Вербовець, Веряця, Вилочок, Дротинці, Дяково-Заболоття, Клиновецька Гора, Королево, Мала Копаня, Матієво, Нове Село, Новоселиця, Олешник, Онок, Петрово, Підвиноградів, Пушкіно, Сасово, Теково, Тросник, Фанчиково, Хижа, Чена, Черна, Чорнотисів, Шаланки, Широке.

5. 8 клубів-бібліотек в сс. Братово, Горбки, Гетиня, Гудя, Дівичне, Дюла, Перехрестя, Холмовець.

1999. Колектив Виноградівської центральної районної бібліотеки.

Зліва-направо сидять: Варга К. С., Вашкеба К. Г., Гладій А. Г., Сафонова Г. І.

стоять: Власенко В. М., Попова Г. С., Філіп М. І., Форос В. І., Голіба Т. І., Староста М. Й., Гал Г. Й.

Воловецька централізована бібліотечна система

ЦБС створена в 1979 р. Бібліот. фонд універс. — 268 тис. од., в т.ч. укр. мовою — 132 тис. Щороку обслуговує 14 тис. читачів. Обслуг. юн. здійснюють 27 груп та юн. кафедра. В ЦБС працюють 6 краєзнавчих клубів. Майже в кожній бібліотеці ведеться пошукова робота по відтворенню народних традицій, свят, обрядів, оформлено рукописні альбоми - «літописи» сіл.

Структура:

1. Центральна районна бібліотека Воловецької ЦБС

Адреса: 89100, смт. Воловець, вул. Фабрична, 2.

Тел.: 2-28-70.

Режим роботи: з 10 до 19 год.

Вихідний — субота, неділя. *Штат* — 6 чол.

Заснов. 1947 р. Фонд — універс. 25 тис. прим. укр., рос. мовами. 23 назв газ., 30 — журн.

ДБА: Кат., в т.ч. краєзн., сист., алф., бібліогр. картот., СКС., ф. довідок, бібліогр. вид.

Бібліот. обслуг.: ч/з, аб., МБА, юн. кафедра. Інформ.-бібліогр. обслуг. коорд. з б-кою лісокомбінату; Бібліогр. сп., довідки універс. темат. Щороку обслуг. 1400 читачів. При бібліотеці працює історико-краєзнавчий музей, клуб «Верховинка», який є базою проведення фольклорних свят.

2. Центральна районна бібліотека для дітей Воловецької ЦБС

Адреса: 89100, смт. Воловець, вул. Коротка, 2.

Тел.: 2-28-41.

Режим роботи: з 8 до 17 год.

Вихідний — субота, неділя. *Штат* — 3 чол.

Заснов. в 1946 р. Фонд універс. 18,5 тис. прим. укр., рос. мовами, 12 назв газ., 20 — журн.

ДБА: кат., в т.ч. алф., темат. 1-4 кл., сист. 5-9 кл., СКС, бібліогр. картот.

Бібліот. обслуг. — аб., ч/з.

Шугасва Валентина Анатоліївна.

Директор ЦБС.

Народилася 1943 р., в с. Підгородня Маківського району Дніпропетровської області. У 1966 р. закінчила Харківський інститут культури. З 1964 р. працює бібліотекарем, з 1974 — директором ЦБС.

Саме за ініціативою Валентини Анатоліївни в ЦРБ створено історико-краєзнавчий музей, в кожній сільській бібліотеці ведеться робота по вивченню історії краю.

Білей Єлизавета Андріївна

*Заступник директора ЦБС
по роботі з дітьми.*

*Народилася 1950 р.,
в смт. Воловець.*

*В 1970 р. закінчила
Хустське культосвітнє училище.*

*З 1967 р. працювала
зав. бібліотекою с. Таламан,
з 1969 р. бібліотекарем,
зав. читальною залом РДБ,
старший бібліотекар,
методист ЦРБ,
з 1997 р. — заступник
директора ЦБС.*

3. 25 бібліотек-філіалів в с. Абранка, Біласовиця, Буковець, Верб'яж, Верхні Ворота, Грабівниця, Гукалівий, Жденієво, Завадка, Задільське, Збини, Канора, Кичерний, Котельниця, Лази, Нижні Ворота, Пашківці, Підполоззя, Розтока, Росток, Скотарське, Таламаш, Тишлов, Щербовець, Яблуново, Ялове.

*Історико-країзнавчий музей у
Воловецькій
центральной
районній бібліотеці.*

*Зліва-направо:
Фітас Н. М.,
Мартин Н. А.,
Шугасва В. А.,
Губаш С. В.,
Собран Н. М.,
Руйван М. І.*

Засідання клубу "Верховишка" Воловецької ЦБС.

Іршавська централізована бібліотечна система

ЦБС створена в 1979 р. Бібліот. фонд універс. — 452 тис. од. укр., рос. мовою. Щороку обслуговує 45 тис. читачів, в т.ч. 14 тис. дітей. 7 тис. юнацтва обслуг. 1 аб., 5 кафедр, 40 груп. В ЦБС прац. 11 красн. клубів та 10 ін. читацьких об'єднань. Всі бібліотеки активно працюють в тісній співдружності з клубними закладами, що значно підвищує рівень всіх дозвілєвих заходів.

Структура:

1. Центральна районна бібліотека Іршавської ЦБС

Адреса: 90100, м. Іршава, вул. Леніна, 24.

Тел.: 2-24-73.

Режим роботи: з 10 до 19 год.

Штат — 17 чол.

Заснов. 1947 р. Фонд — універс. 33 тис. прим., в т.ч. укр. мовою 26 тис., 16 назв газ., 18 — журн.

ДБА: кат., в т.ч. алф., сист., красн., бібліогр. картот., СКС, ф. довідок і бібліогр. вид.

Бібліот. обслуг.: ч/з, аб., юн. аб., МБА. Інформ.-бібліогр. обслуг., в т.ч. Дні інформ., перегляди літ., бібліогр. довідки універс. темат. Бібліот. обслуг. 3 тис. читачів. В б-ці працюють читацькі клуби за інтересами "Підліток і закон", "Мораль і ти".

2. Центральна районна бібліотека для дітей Іршавської ЦБС

Адреса: 90100, м. Іршава, вул. Леніна, 2

Тел.: 2-24-04.

Режим роботи: з 9 до 17.

Штат — 4 чол.

Воробканич Ольга Іванівна

Директор ЦБС.

*Народилася 1954 р.
в с. Бірки Зіньківського району
Полтавської області.
У 1976 р. закінчила
Харківський інститут культури.
З 1971 р. працювала бібліотекарем
Іршавської бібліотеки для дітей,
з 1987 р. — директор
центральної системи.
Відзначається дисциплінованістю,
вмінням організувати виконання
будь-якого завдання.*

Зейкан Марія Іванівна

*Заступник директора ЦБС
по роботі з дітьми.*

*Народилася 1958 р.
в с. Імстичево Іршавського району.
В 1977 р. закінчила Хустське
культуросвітнє училище.*

*За направленням
працювала бібліотекарем,
з 1989 р. — заступник
директора ЦБС.
Бібліотека, яку очолює
Марія Іванівна, одна
з краєвих в області.*

Заснов. 1951 р. Фонд універс. 29,7 тис. прим., в т.ч.
укр. мовою — 13 тис. 35 назв період. видань.

ДБА: кат. алф., систем., СКС, в т.ч. красзн.
Бібліот. обслуг.: аб 1-4 кл., ч/з 1-4 кл., 5-9 кл.

3. 45 бібліотек-філіалів в сс. Арданово, Білю
(центр), Білки (прис. Телятинець), Білки (прис. Ковбасе-
во), Богаревиця, Брід, Бронька, Велика Розтока, Веле-
кий Раковець, Вільхівка, Горбок, Гребля, Дешковичі,
Довге, Доробратово, Дубрівка, Дунковиця, Заболотне,
Загаття, Загаття (прис. Шелельовиця), Івашковиця, Ільня-
ця, Ільниця (прис. Новоселиця), Імстичево, Кам'янське,
Климовиця, Колодне, Крайня Мартинка, Кушниці, Льв-
сичево, Лоза, Луково, Малий Раковець, Малий Раковець
(прис. Плитянки), Мідяниця, Негрово, Нижнє Болотне,
Осій, Підгірне, Приборжавське, Сільце, Смологовиця,
Собагин, Чорний Потік, Хмільник.

*Письменник В. Шкіря в гостях у Іршавській ЦБС.
Зліва-направо: О. Воробкашич, О. Галинець, В. Лендел, В. Шкіря,
Н. Лендел, М. Ряско, Й. Вашикеба.*

Міжгірська централізована бібліотечна система

ЦБС створена в 1980 р. Бібліот. фонд універс. — 314 тис. од., в т.ч. укр. мовою — 167 тис. Щороку обслуговує 23 тис. читачів, в т.ч. дітей — 6 тис. 4 тис. юн. обслуг. 11 кафедр, 45 груп. В ЦБС прац. 7 краснавчих клубів та 118 інших чит. об'єднань.

Структура:

1. Центральна районна бібліотека Міжгірської ЦБС

Адреса: 90000, смт. Міжгір'я, вул. Шевченка, 75.

Тел.: 9-11-42.

Режим роботи: з 9 до 18 год.

Штат — 13 чол.

Заснов. 1946 р. Фонд — універс., 27 тис. прим. укр., рос. мовами, 15 назв газ., 40 — журн.

ДБА: кат., в т.ч. алф., сист., красзн., СКС, ін. бібліогр. картот., ф. довідок, бібліогр. вид.

Бібліот. обслуг.: ч/з., аб., МБА, юн. кафедра. Інформ.-бібліогр. обслуг. координується з б-кою мед. учил. Щороку обслуг. 2500 чит. При бібліот. працює читачький клуб “Подруга”.

2. Центральна районна бібліотека для дітей ім. В. Гренджі-Донського

Адреса: 90000, смт. Міжгір'я, вул. Шевченка, 104.

Тел.: 9-14-37

Режим роботи: з 9 до 17 год.

Штат — 3 чол.

Заснов. в 1947 р. Фонд універс. 15 тис. прим., 25 назв газ. і журн. Бібліот. обслуг. 1800 читачів.

ДБА: кат. алф., сист., для всіх віков. груп, в т.ч. красзн., СКС, темат. картот.

Басараба Марія Андріївна

Директор ЦБС.

*Народилася 1953 р.
в смт. Міжгір'я.*

*У 1974 р. закінчила
Хустське культосвітнє
училище. З 1974 р. працює
бібліотекарем. зав. відділом
обслуговування.
З 1998 р. - директор ЦБС.*

Горова Єва Іванівна

*Заступник директора ЦБС
по роботі з дітьми.*

*Народилася 1953 р. в с. Ізки
Міжгірського району.*

*У 1972 р. закінчила Хустське
культурно-освітнє училище. За
направленням працювала на посадах
бібліотекаря, старшого бібліотекаря,
методиста.*

*З 1989 р. — заступник
директора ЦБС.*

*Досвідчений працівник,
вмілий організатор, користується
заслуженим авторитетом серед
читачів-дітей, педагогів, колег.*

Бібліот. обслуг.: ч/з, аб. Діє красн. клуб "Трембета". При бібліот. прац. кафе "Теремок", яке є базою для організації сімейного відпочинку.

За активну роботу по популяризації красназвничих досягнень і вшануванню видатних людей краю в 1997 р. бібліотека присвоєно ім'я Василя Гренджі-Донського.

3. 41 бібліотеки-філіали в сс. Береги, Брадолець, Буковець, Верхній Бистрий, Верхній Студений, Вучков, Голятин, Горб, Дешево, Завийка, Запереділля, Ізки, Ключава-Лаз, Келечин, Лісковець, Лозянський, Лопуш, Майдан, Мершор, Негровець, Нижній Студений, Новоселиця, Обляска, Пилипець (прис. В. Кінець), Подобовець, Н. Потік, Приліп, Рекіти, Репинне, Річка, Розтока, Селевир, Синевирська Поляна, Синевирська Товчка, Соїми, Стригальня, Сухар, Сухий, Торунь, Тюшка.

4. Клуб-бібліотека в сс. Б. Потік, Н. Підголиця, Р. Діл, Слобода, Рудавець.

«Вечорниці» у с. Стригальня.

Мукачівська міська централізована бібліотечна система

ЦБС створена в 1977 р. Бібліот. фонд універс. — 283 тис. од., в т.ч. укр. мовою — 97 тис., угор. — 5 тис. Щороку обслуг. 19 тис. користувачів, в т.ч. 10,5 тис. дітей. 4,5 тис. юн. обслуг. 1 аб., 7 груп. 1 б-ка системи обслуг. компактно проживаючі групи угор. населення.

Структура:

1. Центральна міська бібліотека Мукачівської ЦБС

*Адреса: 89600, м. Мукачево, вул. Духновича, 1.
Тел.: 2-10-30, 2-20-46, 2-10-05.
Режим роботи: з 10 до 18 год.
Вихідний — неділя.
Штат — 16 чол.*

Заснов. 1929 р. Фонд — універс. 116 тис. прим., укр. мовою — 36 тис. 44 назв. газ., 60 — журн.

ДБА: кат., в т.ч. красзн., бібліогр. картотеки, ф. довідки, бібліогр. вид.

Бібліот. обслуг.: ч/з, аб., юн. аб., МБА.

Додаткові платні послуги: "нічний аб." Бібліогр. довідки універс. тем. Інформ.-бібліогр. обслуг. координується з ін. б-ками, інд., групове інформ.

ЦМБ — одна з кращих бібліот. області, центр зібрання широкого загалу громадськості.

2. Центральна міська бібліотека для дітей

*Адреса: 89600, м. Мукачево, вул. Духновича, 1.
Тел.: 2-15-97.
Режим роботи — з 9 до 17 год.
Вихідний — неділя.
Штат — 4 чол.*

Заснов. в 1947 р. Фонд універс. 42 тис. прим., в т.ч. укр. мовою — 17 тис., 34 назви газ., 41 назв. журн.

Стадиук Ольга Андріївна

Директор ЦБС.

*Народилася 1951 р.
в м. Мукачеві. В 1972 р. закінчила
Київський державний інститут
культури ім. О. Корнійчука.*

*За направленням працює
в бібліотеках м. Мукачева.
З 1985 р. — директор міської
централізованої системи.*

*Користується повагою серед
інтелігенції міста, виконує багато
громадських доручень.
Активний, ініціативний керівник.*

*Дарниченко
Наталія Костянтинівна*

*Заступник директора ЦБС
по роботі з дітьми.*

*Народилася 1949 р.
в с. Щалигіно Сумської обл.
На бібліотечній роботі з 1967 р.
В 1971 р. закінчила
Харківський інститут культури.
З 1991 р. — заступник
директора ЦБС.*

ДБА: кат. алф., систем. для учн. 5-9 кл., СКС,
в т.ч. красзн.

Бібліот. обслуг.: ч/з, аб. за віковими групами читачів.
Бібліотека с центром змістовного відпочинку дітей міста.

3. Бібліотеки-філіали: № 2 (вул. Червоноармійська, 56); №3 (вул. Підгорянська, 101); №4 (вул. Індустріальна, 35); №5 (наб. Першотравнева, 3, тел.: 4-41-78); №7 (вул. Росвигівська, 9, тел.: 2-86-92); № 8 (вул. І. Зріні, 4, тел.: 2-12-79); № 9 (вул. І. Зріні, 145).

*Мукачівська міська ЦБС.
Заняття гуртка "Макраме".*

*23. 03. 1997.
Вечір О. Духновича
в Мукачівській ЦМБ.
Алмазов М. І. — голова
обласного товариства
ім. О. Духновича та
Стадник О. А.
— директор ЦМБС.*

Мукачівська районна централізована бібліотечна система

ЦБС створена в 1980 р. Найбільша система в області. Бібліот. фонд універс. — 765 тис. од., в т.ч. укр. мовою — 371 тис., угор. — 18 тис., нім. — біля 2 тис. Щороку обслуг. 62 тис. користувачів, в т.ч. дітей, 9 тис. юн. обслуг. 78 груп. 7 бібліотек системи обслуг. компактно проживаючі групи угор. населення, 5 — німецького.

В ЦБС працюють 3 красзн. клуби, 2 гуртка укр. мови, 15 ін. чит. об'єднань. В ЦБС традиційно проводиться свято вшанування бібліотекарів району із широким залученням читацького активу з числа представників влади, інтелігенції, підприємств району.

Структура:

1. Центральна районна бібліотека Мукачівської ЦБС

Адреса: 89600, м. Мукачеве, вул. Миру, 30.

Тел.: 2-15-63.

Режим роботи: з 9 до 18 год. Штат — 16 чол.

Заснов. 1949 р. Фонд — універс. 32 тис. прим., в т.ч. укр. мовою — 16 тис. 34 назви газ., 14 — журн.

ДБА: кат., в т.ч. красзн, бібліогр. картот., ф. довідки, бібліогр. вид.

Бібліот. обслуг.: ч/з, аб., МБА.

Додатк. плат. посл.: “нічний аб.”

Інформ.-бібліогр. обслуг. в координації з ЦМБ, Дні інформації, інформ. списки, бібліогр. огляди, бібліогр. довідки універс. темат. Бібліот. обслуговує 3 тис. користувачів. Працює клуб за інтересами “Русь”.

2. Центральна районна бібліотека для дітей Мукачівської ЦБС

Адреса: 89625, В. Лучки Мукачівського р-ну, вул. Гагаріна, 35. Тел.: 6-15-45.

Режим роботи: з 9 до 18 год.

Плеша Ніна Сергіївна

Директор ЦБС.

Народилася 1946 р. в с. Н-Дар Шекенинського району Вологодської області. У 1969 р. закінчила Вологодський педагогічний інститут.

З 1978 р. працює бібліотекарем в Мукачівській районній бібліотеці, з 1987 р. — директор ЦБС.

Щиро вболіває за справу, вимогливій керівник.

Балог Любова Юрївни.

*Заступник директора ЦБС
по роботі з дітьми.*

*Народилася 1954 р.
в с. В. Лучки Мукачівського району.
У 1988 р. закінчила Рівненський
інститут культури.
З 1978 р. працює бібліотекарем,
з 1984 р. — заступник директора по
роботі з дітьми.*

Вихідний — субота.

Штат — 3 чол.

*Заснов. в 1951 р. Фонд універс. 35 тис. прим., в т.ч.
укр. мовою — 15 тис.*

ДБА: кат., СКС, красзн. картотека.

Бібліот. обслуг.: 1/3, аб.

3. 72 бібліотеки-філіали в сс. Бабичі, Баркасо-
во, Березинка, Бобовище, Бородівка, Брестів, Великі Луч-
ки, Верхній Коропець, Верхня Визниця, Визниця,
Вільховиця, Г. Майорня, Гандеровиця, Глинянець, Горон-
да, Грабово, Домбоки, Дрисина, Дубино, Жнятино, За-
видово, Залужжя, Зн. Драчино, Зняцьово, Зубівка,
Іванівці, Кайданово, Кальник, Кінлодь, Кірово, Клено-
вець. Клочки, Ключарки, Клячаново, Кольчино, Ко-
пинівці, Крите, Кузьмино, Кучава, Куштановиця,
Лалово, Лецовиця, Лохово, Макарово, Малі Лучки, Мед-
ведівці, Микулівці, Нижній Коропець, Нижня Грабівни-
ця, Нове Давидково, Новоселиця, Обава, Павшино,
Пістрялово, Плоскановиця, Пузняківці, Ракошино, Рівне,
Руське, Софія, Станово, Старе Давидково, Страбичово,
Тростяниця, Форинош, Червеньово, Чинадієво, Чомонин,
Шенборн, Щасливе, Яблунів.

4. Клуби-бібліотеки в сс. Буковинка, Ділок,
Лавки, Лісарня, Чопівці.

*1982 р. Мукачівська районна бібліотека. Зліва направо
Г.О.Зейкан, Ж.В. Керешкеш, В.А.Кисилевич, Г.В.Молчан,
Н.С.Плеша, Н.С.Сливка, Т.М.Гузнюк*

Бібліотечне Закарпаття

Перечинська централізована бібліотечна система

ЦБС створена в 1976 р. Бібліот. фонд універс. — 289 тис. прим., в т.ч. укр. мовою — 145 тис. Щороку обл. слуг. біля 18 тис. користувачів, в т.ч. дітей біля 5 тис. 2 тис. юнац. облуг. 1 кафедра, 18 груп. 1 бібліот. системи облуг. компактно проживаючі групи словацького населення. В ЦБС прац. 5 красн. клубів, 8 інш. чит. об'єднань.

Структура:

1. Центральна районна бібліотека Перечинської ЦБС

Адреса: 89200, смт. Перечин, вул. Жовтнева, 20.
Тел.: 2-14-90.

Режим роботи: з 9 до 18 год.

Вихідний — субота, неділя. Штат — 11 чол.

Заснов. 1946 р. Фонд — універс. 37 тис. прим., в т.ч. укр. мовою — 12 тис. 19 назв. газ., 16 — журн.

ДБА: кат., в т.ч. красн., бібліогр. картот., в т.ч. назв. худож. творів, ф. довідки, бібліогр. вид.

Бібліот. облуг.: ч/з, аб., юн. кафедра, МБА.

Щороку облуг. біля 3 тис. користувачів. ЦРБ, активно співпрацюючи з осередком "Просвіти", проводить заходи по відзначенню ювілеїв діячів культури, свята сіл. При ЦБС створено вокальний ансамбль "Просвітяночка", який з успіхом виступав перед населенням району.

2. Центральна районна бібліотека для дітей Перечинської ЦБС

Адреса: 89200, смт. Перечин, вул. Червоноармійська, 4. Тел.: 2-27-97.

Режим роботи: з 9 до 18 год.

Вихідний — субота, неділя. Штат — 3 чол.

Заснов. в 1950 р. Фонд універс. 16 тис. прим., в т.ч. укр. мовою — 8,8. 13 назв період. вид.

ДБА — кат., в т.ч. систем для учнів 5-9 кл., СКС, в т.ч. красн.

Бібліот. облуг.: аб., ч/з за віковими групами.

Герцег Любов Миколаївна,

заслужений працівник
культури України
Директор ЦБС.

Народилася 1950 р. в с. Шварц
Каресвського району
Тульської області.

У 1973 р. закінчила
КДІК ім. О. Корнійчука і за
направленням працювала
у Закарпатській обласній
універсальній науковій бібліотеці
на посаді бібліотекаря. старшого
бібліотекаря. З 1978 р. —
директор ЦБС.

Любов Миколаївна - спокійний,
рівноважений керівник,
грамотний фахівець.

Користується заслуженим
авторитетом громадськості району,
декілька років очолювала районний
осередок організації крайової
"Просвіти". За досягнення в роботі
неодноразово відзначалася
грамотами вищестоящих органів.
У вересні 1999 р. їй присвоєно звання
"Заслужений працівник
культури України".

Кадощ Ольга Юрійівна

*Заступник директора
по роботі з дітьми.*

*Народилася 1956 р.
в с. Кобилецька Поляна
Рахівського району.*

*У 1974 р. закінчила Хустське
культурноосвітнє училище.*

*З 1974 р. працювала бібліотекарем,
з 1986 р. - заступник директора.*

знавчої літ., де зібрано також твори майстрів народної творчості, самодіяльних художників. Працює 2 краєзнавчі клуби, клуб любителів поезії.

2. Центральна районна бібліотека для дітей Рахівської ЦБС

Адреса: 90600. м. Рахів, вул. Миру, 16.

Режим роботи: з 8 до 17 год.

Вихідний — субота. Штат — 4 чол.

Заснов. в 1946 р. Фонд універс. 33 тис. прим. укр.-рос. мовами. 42 назв. період. видань.

ДБА: кат., СКС, в т.ч. краєзн.

Бібліот. обслуг. — 1/3, аб.

3. 37 бібліотек-філіалів в сс. Банський, Березово, Біла Церква, Білні, Богдан, В. Бичків, Вовчий Водиця, В. Водяне, Говерла, Ділове, Загаття, Кваси, Кобилецька Поляна, Косівська Поляна, Костилівка, Лазещина, Лопушанка, Луг, Луги, М. Бичків, Плаюч, Плитоватий, Подерей, Ренегів, Ріка, Розтоки, Росішка, Свидовець, Середнє Водяне, Стебний, Студений, Тьовша, Хмелів, Ч. Тиса, Чуга, Ясіня.

*Рахівська центральна районна бібліотека.
Гуцульські вечорниці до Дня Покрови.*

Свалявська централізована бібліотечна система

ЦБС створена в 1978 р. Бібліот. фонд універс. — 390 тис. од., в т.ч. укр. мовою — 186 тис. Щороку обслуг. 27 тис. читачів, в т.ч. дітей — 9 тис. 4 тис. юнацтв. обслуг. 25 груп, юн. кафедра. В ЦБС прац. 3 красн. клуби, 2 чит. об'єднання.

Структура:

1. Центральна районна бібліотека Свалявської ЦБС

Адреса: 89300, м. Свалява, вул. Головна, 72.

Тел.: 2-13-60.

Режим роботи: з 10 до 18 год.

Штат — 10 чол.

Заснов. 1949 р. Фонд універс. — 77 тис. прим., в т.ч. укр. мовою — 27 тис. 10 назв газ., 11 — журн.

ДБА: кат., в т.ч. красн., бібліогр. картот., ф. довідки, бібліогр. вид.

Бібліот. обслуг.: ч/з, аб., МБА, юн. кафедра. Інформ. обслуг. координ. з бібліот. лісокомбінату.

Щороку обслуг. 3 тис. користувачів.

Свалявська ЦБС перша в області перейшла на централізовану систему обслуговування. Вона — ініціатор впровадження нових нетрадиційних форм роботи. З числа бібліот. працівників району організовано вокальний ансамбль "Берегиня", якому присвоєно звання "народний". Літературно-музичні композиції з репертуару ансамблю доповнюють масові заходи бібліотеки, різні громадські акції, репрезентують культуру краю серед відпочиваючих у санаторіях Закарпаття.

2. Центральна районна бібліотека для дітей Свалявської ЦБС

Адреса: 89300, м. Свалява, вул. Шевченка, 2.

Тел.: 2-22-75.

Режим роботи: з 8 до 14 год.

*Лєфтер Анастасія Степанівна,
Заслужений працівник
культури України.
Директор ЦБС.*

*Народилася 1942 р. в с. Онокорь
Сколівського району Львівської
області. Спеціальну освіту здобула в
Хустському культосвітньому училищі
(1961) та Київському державному
інституті культури (1970). Бібліотечну
діяльність розпочала у 1961 р.
на посаді зав. бібліотекою с. Строїне
Свалявського району. Найбільша
частина її трудового шляху пов'язана
з Свалявською районною централізо-
ваною бібліотечною системою, яку
вони очолює з 1977 р. Саме на цій
посаді найяскравіше виявився її
організаторський талант та творчі
здібності. ЦБС стала однією
з кращих в області. Впродовж
багатьох років при ЦБС діє фольклор-
ний ансамбль "Берегиня", який не
тільки урзноманитиє сценарії
масових заходів, але й гідно
представляє фольклор Закарпаття на
обласних оглядах
народного мистецтва.
Окрім того, вона - активний учасник
народного театру Свалявського РБК.
За високі показники в роботі у вересні
1990 р. їй присвоєно звання "Заслуже-
ний працівник культури України".*

Камінська Олена Іванівна

*Заступник директора ЦБС
по роботі з дітьми.*

*Народилася 1958 р.
в с. Хацнетівка Сняківського
району Донецької області.
У 1995 р. закінчила Рівненський
державний інститут культури
з 1985 р. зав. філіалом в с. Неліпно,
з 1997 р. — заст. директора ЦБС.*

Вихідний — субота.

Штат — 5 чол.

*Заснов. в 1947 р. Фонд універс. 54 тис. прим., в т.ч.
укр. мовою — 24 тис. 9 назв газет, 13 — журн.*

ДБА: кат., в т.ч. красн., СКС.

*Бібліот. обслуг.: аб. для 1-4 кл. та 5-9 кл.
ч/з для 1-9 кл*

3. 21 бібліотека-філіал в сс. Березники, Голубинне, Драчно, Дусино, Керецьки, Неліпно, Оленьово (прис. П. Потік), Пасіка, Плоске, Поляна, Родниківка, Ганьковця, Родникова Гута, Росош, Сасівка, Стройне, Сусково, Тибава, Уклин, Черник.

4. Клуби-бібліотеки в сс. Лопушанська, Мартинка, Плав'я, Солочин.

*Свалківська центральна районна бібліотека для дітей.
Засідання літературного клубу "Юні поети".*

Тячівська централізована бібліотечна система

ЦБС створена в 1979 р. Бібліот. фонд універс. — 707 тис. прим., в т.ч. укр. мовою — 329 тис., угор. — 6 тис., рум. — 3 тис. Щороку обслуг. 62 тис. читачів, в т.ч. дітей — 22 тис. 13 тис. юнацтва обслуг. 48 груп, 3 кафедри, 1 аб. 4 бібліот. системи обслуг. компактно прожив. групи угор. населення, 4 — румунське. В ЦБС працюють 8 гуртків укр. мови, 9 красн. клубів, 20 ін. чит. об'єднань.

Структура:

1. Центральна районна бібліотека Тячівської ЦБС

Адреса: 90500, м. Тячів, вул. Леніна, 54.

Тел.: 2-10-80.

Режим роботи: з 10 до 19 год.

Штат — 5 чол.

Заснов. 1947 р. Фонд — універс. 42 тис. прим. укр., рос., угор., румун. мовами. 22 назв. газ., 28 — журн.

ДБА: кат., в т.ч. красн., бібліогр. картот., ф. довідки і бібліот. вид.

Бібліот. обслуг.: ч/з, аб., МБА, юн. аб.

Щороку обслуг. біля 4 тис. користувачів. Працює клуб цікавих зустрічей.

2. Центральна районна бібліотека для дітей Тячівської ЦБС

Адреса: 90500, м. Тячів, вул. Леніна, 53.

Тел.: 2-12-62.

Режим роботи — з 10 до 19 год.

Штат — 3 чол.

Заснов. в 1948 р. Фонд універс. 30 тис. прим. укр., рос., угор., румун. мовами. 20 назв. період. видань. Щороку обслуг. 1,4 тис. читачів.

ДБА: кат., СКС.

Бібліот. обслуг.: аб., ч/з за віковими груп.

Волос Галина Петрівна

Директор ЦБС.

Народилася 1962 р. в с. Олександрівка Хустського району. У 1981 р. закінчила Хустське культосвітнє училище.

З 1981 р. працює бібліотекарем, зав. відділом комплектування у Тячівській районній бібліотеці.

З 1995 р. — директор ЦБС. Принциповий, вимогливий керівник.

Бора Христинна Іванівна

*Заступник директора
по роботі з дітьми.*

*Народилася 1946 р.
в с. Синевир Міжгірського району.*

*У 1966 р. закінчила Хустське
культосвітнє училище.*

*З 1966 р. працює бібліотекарем,
з 1998 р. — заст. директора ЦБС.*

3. 44 бібліотеки-філіали в сс. Бедевля, Біловарці, Буштино, Велика Уголька, Великий, Вільхівці Лазь, Вільхівці, Вільхівчик, Вишоватий, Вонігово, Ганичі, Глибкий Потік, Діброва, Добрянське, Дубове, Дулово, За́рка, Каліши, Колодне, Красна, Криве, Кричово, Лазь, Лопухів, Нересниця, Нижній Дубовець, Новобарово, Новоселиця, Округла, Петрушів, Пещера, Підлілеша, Руська-Мокра, Руське Поле, Солоне, Солотвино, Тарасівка, Теремля, Тересва, Терново, Тисалово, Топчино, Угля, Усть-Чорна, Чумальово, Широкий Луг.

У Тячівській ЦРБ "Гортаючи сторінки історії краю" – за такою назвою у читальному залі Тячівської районної бібліотеки влаштовано цікаву зустріч читачів з 84-річним мешканцем Тячева М. Левдарем, учасником подій 1938-1939 рр.

1997 р. 50 років Тячівській районній бібліотеці.

Ужгородська міська централізована бібліотечна система

ЦБС створена в 1976 р. Бібліот. фонд універс. — 239 тис. прим., укр. мовою — 92 тис. 35 назв газ., 64 — журн. Щороку обслуг. 22 тис. користувачів, в т.ч. дітей — 6 тис. 4 тис. юн. обслуг. 1 кафедра, 4 групи. При ЦБС працюють 4 красзнавчі клуби, літ. вітальня.

Структура:

1. Центральна бібліотека Ужгородської міської ЦБС

Адреса: 88000, м. Ужгород, вул. Волошина, 20.

Тел.: 3-42-75.

Режим роботи: з 9 до 17 год. Вихідний — понеділок.

Штат — 12 чол.

Заснов. 1902 р. Фонд — універс. 56 тис. прим., в т.ч. укр. мовою — 16 тис. 30 назв газ., 59 — журн.

ДБА: кат., в т.ч. красзн, бібліогр. карт., ф. довідки і бібліогр. вид.

Бібліот. обслуг.: ч/з, аб., юн. кафедра, МБА.

Додатк. плат. послуг. “нічний аб.”. Бібліогр. довідки універс. темат., інформ-бібліогр. обслуг. в координ. з ін. бібліог., інд. груп. інформування. Бібліот. обслуг. біля 6 тис. читачів, в т.ч. юн. - біля 3 тис. При бібліотеці працює літературно-мистецька вітальня, яка збирає і презентує самодіяльних художників творчого об'єднання “Барви Карпат”. Співпраця бібліотеки з творчим об'єднанням сприяє естетичному вихованню населення міста.

2. Центральна міська бібліотека для дітей Ужгородської міської ЦБС

Адреса: 88000, м. Ужгород, пл. Б. Хмельницького, 3.

Тел.: 3-33-64.

Режим роботи: з 8 до 17 год. Вихідний — субота.

Штат — 5 чол.

Бандурка Ганна Василівна

Директор ЦБС.

Народилася 1956 р. в с. Руське Мукачівського району. У 1988 р. закінчила КДІК ім. О. Корнійчука.

З 1974 р. працює в бібліотеці Мукачівської ЦБС на посадах бібліотекаря, методиста, директора.

З 1987 р. — директор Ужгородської міської ЦБС.

Ініціативний, досвідчений керівник.

Левко Олена Іванівна

*Заступник директора ЦБС
по роботі з дітьми.*

*Народилась 1951 р. в с. Мокре
Перечинського району.*

*У 1972 р. закінчила Хустське
культосвітнє училище.*

*З 1968 р. працює бібліотекарем, зав.
міською бібліотекою для дітей,
з 1981 р. — заст. директ. ЦБС.*

*За роки своєї праці багато зробила
для поліпшення матеріальної бази
дитячих бібліотек міста, автори-
тетна, користується повагою серед
працівників шкільних бібліотек міста,
вчителів, читачів-дітей.*

Заснов. в 1951 р. Фонд універс. 49,7 тис. прим., в т.ч. укр. мовою — 18 тис. 14 назв газ., 17 — журн.

ДБА: кат., в т.ч. алф., систем., СКС в т.ч. красзн.

Бібліот. обслуг.: аб. дошкільний, аб. 1-4 кл., ч/з 1-4 кл., ч/з 5-9 кл., зал масової роботи.

3. 5 бібліотек-філіалів: №1 (вул. Духновича, 49, зав. Карабчук Ліда Михайлівна); № 2 дитяча (вул. 8 Березня, 19, зав. Форкуца Марія Михайлівна); № 4 (вул. Доманинська, 235, зав. Новак Марія Михайлівна); № 5 (вул. Дендеші, 160, зав. Болодько Світлана Петрівна); № 6 (вул. Гагаріна, 98, зав. Іваніна Магдалина Вікторівна). 2 філіали реорганізовані у бібліотеки сімейного читання, де проводяться змістовні масові заходи.

*Читальний зал Ужгородської центральної
бібліотеки для дітей.*

Ужгородська районна централізована бібліотечна система

ЦБС створена в 1978 р. Бібліот. фонд універс. — 523 тис. прим., в т.ч. укр. мовою — 158 тис., угор. — 77 тис. Щороку обслуг. біля 29 тис. користувачів, в т.ч. дітей — 8,5 тис. 4 тис. юнацт. обслуг. 62 групи. 23 бібліот. системи обслуг. компактно проживаючі групи угор. населення, 3 — словац. Працює 5 гуртків укр. мови, 5 недільних шкіл різних релігійних конфесій та 20 інших чит. об'єднань. Бібліот. працівники є активними учасниками всіх культурно-дозвіллєвих загально-районних та обласних заходів, фестивалів, свят, що майже щомісяця організов. відділом культури (зав. — заслужений працівник культури України Єлизавета Михайлівна Сівак).

Структура:

1. Центральна районна бібліотека Ужгородської ЦБС

Адреса: 89432, с. Стурте Ужгородського р-ну, вул.

Ракоці, 119. Тел.: 7-52-06.

Режим роботи: з 11 до 19 год. Вихідний — субота.

Штат — 12 чол.

Заснов. 1903 р. Фонд — універс. 34 тис. прим., укр. мовою — біля 6 тис., угор. — 8 тис. 10 назв газ., 16 — журн.

ДБА: кат., в т.ч. Дні інформації, перегляди літ., бібліогр. довідки універс. тем.

Бібліот. обслуг.: біля 2 тис. читачів. Працює клуб за інтересами “З любов'ю до книги і пісні”.

2. Центральна районна бібліотека для дітей Ужгородської РЦБС

Адреса: м. Чоп, вул. Головна, 21. Тел.: 7-11-70.

Режим роботи: з 9 до 18 год.

Штат — 3 чол.

Валітса Валентина Никифорівна

Директор ЦБС.

Народилася 1951 р.

в Ленінграді.

У 1972 р. закінчила Ленінградський

державний інститут культури

ім. Н.К. Крупської.

З 1973 р. працює на

бібліотечній роботі.

З 1990 р. — директор ЦБС.

Орбан Каталіна Франтісеківна

*Заступник директора ЦБС
по роботі з дітьми.*

*Народилася в 1961 р. в м. Чоп.
У 1984 р. закінчила Хустське
культосвітнє училище.*

*З 1993 р. працює бібліотекарем, зав.
відділом комплектування,
з 1997 р. — заст. директора ЦБС.*

Заснов. в 1964 р. Фонд універс. 26 тис. прим., в т.ч. укр. мовою — 3,4 тис., угор. — 4 тис. 12 назв. період. вид. ДБА: кат. алф., систем., СКС, красн. карт., тем. карт. Бібліот. обл. слуг.: ч/з, аб.

3. 57 бібліотек-філіалів в сс. Андріївка, Анталовці, Баранинци, Барвінок, Велика Добронь, Великі Лазні, Верхнє Солотвино, Вовкове, Гайдош, Галоч, Глибоке, Гута, Демечі, Довге Поле, Дубрівка, Есень, Ірлява, Кам'яниця, Кибляри, Концово, Коритняни, Лемківці, Лінци, Малі Геївці, Мала Добронь, Невицьке, Нижнє Солотвино, Оноківці, Оріховиця, Павлово, Паладь Комарівці, Пацканьово, Петрівка, Підгорб, Ратовці, Руські Комарівці, Середнє, Соловка, Соломоново, Солонці, Сторожинця, Страж, Стрипа, Сюрте, Тарнівці, Тисаашвань, Тисянка, Холмок, Худльово, Циганівці, Чабанівка, Часлівці, Червоне, Чертеж, Шншлівці, Ярок.

4. Клуби-бібліотеки в сс. В. Геївці, Деревці, Прикордоннє, Холмці.

В сільській бібліотеці-філіалі с. Кибляри Ужгородського району. Бібліотекар Юстїна Король і її актив.

Хустська централізована бібліотечна система

ЦБС створена в 1978 р. Бібліот. фонд універс. 489 тис. од., в т.ч. укр. мовою. — 241 тис., угор. — 2 тис. Щороку обслуг. біля 40 тис. користувачів, в т.ч. дітей — 15 тис. 8 тис. юнац. обслуг. 2 аб., 37 груп. 4 бібліот. системи обслуг. компактно проживаючі групи угор. населення. В ЦБС працює 10 чигачьких клубів за інтересами.

Структура:

1. Центральна районна бібліотека Хустської ЦБС

Адреса: 90400, м. Хуст, вул. Жовтня, 24.

Тел.: 2-33-61.

Режим роботи: з 8 до 17 год. Штат — 10 чол.

Заснов. 1949 р. Фонд — універс. 43 тис. прим., в т.ч. укр. мовою. — 18 тис. 16 назв газ., 26 — журн.

ДБА: кат., в т.ч. красн., бібліогр. картот., ф. довідки, бібліогр. вид.

Бібліот. обслуг.: ч/з, аб., МБА, юн. аб. Бібліогр. довідки універс. тематики, інформ.-бібліогр. обслуг. в координ. з ін. бібліот., інд. і групова. інформ. Бібліот. обслуг. 3,5 тис. користувачів.

2. Центральна районна бібліотека для дітей Хустської ЦБС

Адреса: 90400, м. Хуст, вул. Соборної України, 20.

Тел.: 2-43-73.

Режим роботи: з 9 до 18 год. Штат — 5 чол.

Заснов. в 1947 р. Фонд універс. 26 тис. прим., в т.ч. укр. мовою — 10 тис. 15 назв газ., 13 — журн.

ДБА: кат., в т.ч. красн., СКС, тем. картотека.

Бібліот. обслуг.: ч/з, аб. для дошкільнят, 1-4 кл., 5-9 кл. Бібліот. обслуг. біля 3 тис. читачів.

Комарницька Зіна Олексіївна

Директор ЦБС.

Народилася в 1957 р. в м. Хуст.

У 1982 р. закінчила КДІК

ім. О. Корнійчука.

З 1975 р. працює бібліотекарем,

з 1988 р. — директором ЦБС.

Грамотний, розважливий керівник.

Сеневич Олена Василівна

*Заступник директора ЦБС
по роботі з дітьми.*

*Народилася 1962 р.
В 1987 р. закінчила Харківський
державний інститут культури.
За направленням працює
заст. директора ЦБС.*

3. Міська бібліотека-філіал: м. Хуст, вул. Рєпіна, 3.

4. 29 бібліотек-філіалів в сс. Березово, Бороняво, Велятино, Вертеп, Вишково, Вільшани, Горінчово, Данилово, Драгово, Забрідь (прис. Залом), Золотарьово, Іза, Копашново. Кошельово, Крайниково, Крива, Липецька Поляна, Липовець, Липча, Монастирець, Нанково, Нижній Бистрий, Нижнє Селище, Олександрівка, Рокосово, Сокирниця, прис. Хустець, Яблунівка.

5. Клуби-бібліотеки в сс. Кіреші, Кічерели, Лунка, Ніреші, Сюрюк, Широкий.

6. Клуб-музей с. Противень.

У рамках Тижня дитячої книги у Хустській районній бібліотеці для дітей зустріч читачів з художником-аматором М. Пацкан. Книги читачам вручає бібліотекар Габор О. В.

Закарпатська обласна наукова медична бібліотека

88018, м. Ужгород, вул. Капушанська, 27,
тел.: 2-74-65, 2-97-60.
Режим роботи читального залу з 8 до 18 год.
Заснована 1946 р.

Основні функції: бібліотечне обслуговування медичних працівників і спеціалістів суміжних професій м. Ужгорода та області, студентів медичного та біологічного факультетів університету; обласне сховище літератури з питань медицини; центр науково-медичної інформації, організаційно-методичної допомоги бібліотекам медичних установ і навчальних закладів регіону. Бібл. фонд становить 358165 одиниць зберігання українською, російською, угорською, словацькою, англійською мовами, якими користуються 14775 спеціалістів та студентів.

В.О. Юрченко,
директор ЗОНМБ

Медичні бібліотеки області: становлення, розвиток, сучасний стан

У системі бібліотек області, яка формувалася після 1945 року, органічне місце зайняла обласна наукова медична бібліотека - спеціалізований заклад з бібліотечно-інформаційного обслуговування медичних кадрів, організаційно-методичний центр мережі бібліотек області.

На жаль, не знайдено жодного документу про відкриття бібліотеки, але є перший наказ по бібліотеці, датований квітнем 1946 року: *«На основани прикази облздравотдела за номером 315 от 17.04.46 г., приступила к исполнению обязанностей директора областной научной медицинской библиотеки с 1 апреля 1946 г.»* Підпис нерозбірливий.

Наркомат здоров'я України, дбаючи про фахове зростання медичних кадрів, направив в обласні відділи охорони здоров'я західної зони штатні розписи з декількох осіб на медичні бібліотеки.

Юрченко Валерія Олександрівна

*Народилася на Луганщині.
В Ужгороді мешкає з 1964 року.
Закінчила Харківський державний
інститут культури. Працювала
заступником директора
обласної бібліотеки для дітей
ім. Д. Вакарова,
була на партійній роботі.
З 1988 року очолює обласну наукову
медичну бібліотеку.
Підготувала понад 60 публікацій з
питань культури, бібліотечної
роботи, етики.
Має особисте хобі — чудово малює,
пише вірші, видала 2 збірки
поетичних творів.*

Сторожук Галина Степанівна

Народилася 1932 р. в с. Паршині Потільнянського району Житомирської обл. У 1952 р. закінчила Київський технікум підготовки культосвітніх працівників і за призначенням поїхала працювати в Закарпатську область.

Працювала бібліотекарем та зав. читальною залом Великоберезнянської окружної бібліотеки, бібліотекарем та старшим бібліотекарем Закарпатської обласної бібліотеки для дітей. У 1963 р. закінчила Харківський бібліотечний інститут. З 1966 по 1977 р. займала посаду заступника директора з наукової роботи обласної бібліотеки для дорослих, з 1977 по 1987 р. була директором обласної медичної наукової бібліотеки. На цій посаді проявила себе активним, кваліфікованим фахівцем і керівником. В області була здійснена централізація медичних бібліотек, налагоджена робота 44 груп науково-медичної інформації. В 1986 році колективу, який очолювала Галина Степанівна, було присвоєно звання "Колектив високої культури". Нагороджена медаллю "За доблестний труд".

Республіканська наукова медична бібліотека оперативно забезпечила новостворені бібліотеки необхідними методичними, інструктивними матеріалами, робочими схемами класифікації літератури, орієнтовним переліком рубрик для складання краснзавчого каталогу.

У перших публікаціях про бібліотеку, які збереглися, знаходимо згадку про те, що в основу фонду бібліотеки були покладені книги, що належали Ужгородській фельдшерській школі, окремі видання приватних колекцій лікарів краю угорською, чеською, німецькою мовами. Деякі з них збереглися.

Неоціненну допомогу в комплектуванні подали бібліотеки медичних інститутів країни - Києва, Харкова, Москви, Новосибірська, Риги, Свердловська. Постійна книжкова виставка, обладнана у читальному залі бібліотеки, свідчить про рівень і якість подарованих видань.

Першими читачами бібліотеки стали викладачі і студенти щойно відкритого медичного факультету Ужгородського державного університету, лікарі, які повернулися з фронтів. Серед них: Фединець О.В., Котелянський Є.О., Пашенко С.І., Пашенко О.Ю., Циб А.Ф., Циткін І.С., Фатула М.І., Єфімова Л.К., Степанова Г.Г. згодом - академіки, професори і просто прекрасні лікарі.

Формується колектив бібліотеки. На жаль, лише прізвища під наказами нагадують про директорів Шнатдінову та Кудимову, більше знаємо і згадуємо Тетяну Максимівну Татарську. Саме вона вела широке листування з аналогічними установами, дбаючи про комплектування фонду бібліотеки.

У 1960 році директором починає працювати Тамара Пилипівна Акіпова. У ці роки зростає авторитет бібліотеки як наукового закладу, видаються методичні матеріали, описується досвід роботи, працівники відділів з оглядами літератури беруть участь у наукових засіданнях, товариствах, обласній медичній раді.

Копітку роботи по створенню довідково-бібліографічного апарату ведуть Марія Іванівна Жмайло, Катерина Федорівна Сентимрей, Ніна Андріївна Колотвіна.

Видається фундаментальний бібліографічний показник «Розвиток охорони здоров'я Закарпаття за роки Радянської влади (1946-1966 рр.)», авторами якого були старший бібліотекар З.М. Чумаріна та бібліограф Г.С. Насіковська. Як і у всій мережі медичних бібліотек

України, було проведено реорганізацію їх структури та книгопостачання.

З 1976 р. комплектування бібліотек лікарень покладалась на обласну бібліотеку. Тоді ж вона одержує прищеплення, в якому знаходиться і нині.

Впродовж 10 років, до 1988, директором бібліотеки працювала Сторожук Галина Степанівна. У цей час в бібліотеці зібрався сильний у професійному відношенні колектив.

З інших бібліотек міста до медичної прийшли О.О. Тронь, Г.К. Савицька. Олександра Олександрівна Тронь близько 18 років очолювала наукову діяльність бібліотеки, вела підготовку і навчання кадрів медичних бібліотек, узагальнювала досвід. Зокрема, підготовлено довідник «Закарпатская областная научная медицинская библиотека», рекомендації для проведення читачьких конференцій з різними категоріями абонентів.

Савицька Галина Клавдіївна стояла біля витоків груп наукової медичної інформації, багато часу віддавала красназничій бібліографії. Старанно працювали Юстина Михайлівна Вовчок, Ірина Василівна Бонкало, Анастасія Федорівна Іваницька, Олена Петрівна Дмитрів, Валентина Олексіївна Безверщенко, Пилип Остапович Гаврилко, Інна Павлівна Пілюгіна, Антоніна Миколаївна Кирилова.

Досвідчені працівники передають знання молодим, які постійно поповнюють колектив: це Катерина Турок, Іраїда Яким, Ірина Симочко, Марія Цифра, Надія Пендерецька, Магдалина Шемет, Світлана Печко, Катерина Арсірій, Жанна Лаврякова, Наталія Вакула.

Я працюю в бібліотеці з 1988 року. Першим кроком було вирішення питання комплектування бібліотеки через Центральний колектор наукових бібліотек, тобто одержання обов'язкового платного примірника літератури з медицини і суміжних наук. Книжкові фонди і каталоги були приведені у погодження з вимогами медичної науки і охорони здоров'я, впроваджена система універсальної десяткової класифікації. Непрофільна і дублетна література передана іншим бібліотекам.

Зберігається все цінне, накопичене колективом.

У червні 1989 року бібліотека бере активну участь і одержує подяку за сумлінну роботу в проведенні республіканського семінару з питань організації сільської охорони здоров'я.

Суренко Клавдія Іванівна

Народилася 1928 р. в с. Петрово Миколаївської області.

Трудовий шлях розпочала в Мукачівській міській бібліотеці для дітей №1 на посаді завідувачої абонентом, завідувачої, а з 1977 р. заступником директора Мукачівської ЦМБС по роботі з дітьми.

У 1967 р. бібліотеці було присвоєно звання "Бібліотека відмінної роботи". В усі роки бібліотека мала найкращі показники. К.І. Суренко неодноразово обиралась головою профкому

Мукачівської ЦМБС, головою першої організації товариства "Знання". Бібліотека і діти для неї не віддільні від життя.

Її нагороджено медаллю "Ветеран праці", Почесними грамотами та цінними подарунками Міністерства культури УРСР, обласного управління культури.

Цтчулич Ганна Іванівна

Народилася 1935 р. в с.М. Березній Великоберезнянського району Закарпатської обл. Спеціальну освіту здобула в Хустському культосвітньому технікумі (1958 р.).

На бібліотечній роботі — з 1953 р., завідувала бібліотекою с. Тихий, працювала методистом В. Березнянської та Перечинської районних бібліотек.

У 1977 р. призначена директором В. Березнянської ЦБС. На цій посаді показала себе здібним керівником, організатором і вмільм пропагандистом книги. Користувалась авторитетом серед працівників, безвідмовно виконувала різні громадські доручення.

Тривалий час брала активну участь у роботі народного ансамблю пісні і танцю "Ужаська долина".

Обласна бібліотека була і є в полі зору обласного управління охорони здоров'я. Про її діяльність на оперативних нарадах і Колегії звітувалися Юрченко В.О., Кирилова А.М.

Сильними форпостами обласної медичної в районах стали 18 бібліотек центральних районних лікарень, Ужгородської міської, науково-дослідних інститутів, медичних училищ. Плідну роботу по бібліотечно-бібліографічному забезпеченню медичних працівників та студентів медичних навчальних закладів впродовж багатьох років ведуть Олена Тушер (Рахівська центральна районна лікарня), Марія Росоха (Обласна дитяча клінічна лікарня), Галина Шуберт (Хустське медичне училище), Олена Коваль (Берегівська центральна районна лікарня).

В останні роки, коли був напрацьований професійний досвід, створена матеріальна база бібліотечної діяльності, стався розпад системи книговидання, національної бібліографії, катастрофічно зменшилося комплектування. Два останні роки обласна бібліотека, яка взяла на себе комплектування бібліотек лікарень, вже не мала можливостей повною мірою закуповувати для них літературу, почала інтенсивніше надавати свої фонди медичним працівникам області. Збільшено коло абонентів, яким надсилається наукова медична інформація, лікарі оперативно оповіщаються про нові досягнення вітчизняної і зарубіжної медицини та охорони здоров'я.

Нові видання експонуються на засіданнях наукових медичних товариств, лікарських конференціях.

Фонд документів централізованої бібліотечної системи медичних бібліотек області нині становить 358165 одиниць зберігання, яким користуються 14775 практичних лікарів, медичних сестер, викладачів і студентів медичного та біологічного факультетів Ужгородського державного університету та медичних училищ області.

Працівники бібліотеки ведуть широке листування з міжнародними науковими медичними товариствами та асоціаціями лікарів, звідки надходять нові періодичні видання, розповідають про свій досвід на сторінках періодичних видань.

Не втрачаючи надії на краще, колектив обласної наукової медичної бібліотеки працює чесно і віддано своєму фаху.

*М. М. Цифра,
завідувачка відділу
наукової медичної інформації ОНМБ*

Сучасний стан інформаційно-бібліографічного обслуговування читачів

Інформаційно-бібліографічне обслуговування читачів в обласній науковій медичній бібліотеці здійснює інформаційно-бібліографічний відділ.

Основою для релевантного й оперативного обслуговування користувачів є довідково-пошуковий апарат (ДПА). ДПА - це система каталогів і картотек. Вона включає близько мільйона бібліографічних описів і є своєрідним путівником по фонду бібліотеки. ДПА - це алфавітний, систематичний та предметний каталоги, а також картотеки:

- Охорона здоров'я Закарпаття;
- Праці медиків Закарпаття;
- Інформаційні листи Українського центру наукової медичної інформації МОЗ України;
- Систематична картотека статей;
- Картотека довідково-бібліографічного фонду та інші.

ДПА, починаючи з 1946 р. і до сьогоднішнього дня, зберігає базу даних з історії медицини, з розробок наукових медичних фармацевтичних проблем, організації охорони здоров'я населення тощо.

Відділ мріє про запровадження нової системи індексації документів по MeSH, що дало б можливість оперативно замовляти електронним зв'язком найновішу інформацію з Національної медичної бібліотеки США. Сьогодні цю інформацію ми одержуємо через Державну наукову медичну бібліотеку (ДНМБ).

Робота відділу спрямована також на забезпечення інформаційних запитів та підвищення інформаційної озброєності і компетентності медичних фахівців. Враховуючи значне зменшення надходжень документів, бібліотека більш активно і глибше розкриває свій інформаційний потенціал, використовуючи найрізноманітніші форми і методи його популяризації.

Цифра Марія Михайлівна

*Народилася в с. Дубриничі
Перечинського району.
Закінчила біологічний факультет
Ужгородського державного
університету в 1984 році.
З 1984 р. працює в обласній науковій
медичній бібліотеці
на посадах від бібліотекаря до
завідувача відділу.*

Сафонова Ганна Іванівна

Народилася 1939 р. в с. Росинка Рахівського району Закарпатської області. Спеціальну освіту здобула в Хустському культосвітньому технікумі (1956) та Київському інституті культури (1971).

В 1956 р. розпочала свою трудову діяльність зав. бібліотекою с. Косівська Поляна Рахівського району. У 1959 р. переведена на посаду зав. читальним залом Рахівської районної бібліотеки для дітей, у 1965 р. — завідуючою абонементом Виноградівської районної бібліотеки для дорослих. Згодом — методистом, а з 1978 р. призначена директором Виноградівської ЦБС.

Під її керівництвом в системі значно покращився стан бібліотечного обслуговування населення.

ЦБС за кількісними та якісними показниками вийшла в число кращих в області. За багаторічну сумлінну роботу Г.І. Сафонова неодноразово нагороджувалась Почесними грамотами та дипломами Міністерства культури та управління культури, значком "За відмінну роботу", медаллю "Ветеран праці".

Особливого значення набули прогресивні форми масової інформації: «Дні фахівця», «Дні інформації», відкриті перегляди та огляди літератури на конференціях та медичних товариствах. В підготовці та проведенні їх активну участь беруть групи наукової медичної інформації (36) при лікарнях області, до яких входять висококваліфіковані лікарі-інформатори.

Одним з основних завдань відділу є забезпечення практикуючого лікаря, науковця, організатора охорони здоров'я, фахівця-медика інформацією про нові досягнення вітчизняної і зарубіжної медицини та охорони здоров'я. Для виконання цих завдань відділ проводить пошук, наукову обробку, аналіз, узагальнення і розповсюдження інформаційних джерел у вигляді інформаційних бюлетнів та анотованих покажчиків: «Нові книги, що надійшли у фонд ЦБС», «Каталог періодичних видань, передплачених на ... рік бібліотеками області», «Здоров'я літніх людей» та ін. Оптимальному перерозподілу книжкового фонду сприяє покажчик «Література обмінного фонду».

Для більш повного використання медичної інформації читачам допомагають анотовані списки нової літератури, що надходять з ДНМБ МОЗ України. Це такі як: «Організація амбулаторно-поліклінічної допомоги». «Реабілітація і медико-соціальна експертиза». «Сімейний лікар». Профілактична медицина», «Організація роботи санітарно-епідеміологічної служби». «Гігієна навколишнього середовища», «Управління, фінансування та планування в охороні здоров'я та медицині». Страхова медицина», «Охорона здоров'я матері та дитини», «Організація спеціалізованої допомоги та роботи стаціонарів», «Соціальні та медичні аспекти аварії на Чорнобильській АЕС», «СНІД», «На допомогу лікарю швидкої допомоги», «На допомогу...» лікарям всіх фахів.

Широким попитом у абонементів користується український медичний реферативний журнал (МРЖ), який видає Український центр наукової медичної інформації та патентно-ліцензійної роботи. МРЖ має п'ять розділів: «Внутрішні хвороби», «Соціальна гігієна і організація охорони здоров'я», «Хірургія», «Педіатрія, акушерство та гінекологія», «Профілактична медицина».

Відділ зосереджує свою роботу над краєзнавчою проблематикою. Ведеться тематична картотека, а з 1990 року випускається бібліографічний покажчик «Охорона здо-

ров'я на Закарпатті ... року». Підготовлено до випуску зведений покажчик за матеріалами 1990-1996 років.

Розширюється тематична спрямованість наукових досліджень. Особливої актуальності набуло вивчення історичної медичної спадщини Закарпаття. Ведеться пошук матеріалів до бібліографічного покажчика «Видатні медики Закарпаття XVI - XIX ст.»

Сьогодні робота інформаційно-бібліографічного відділу в обслуговуванні користувачів - це робота інформаційного, бібліографічного, красзнавчого центру в галузі медицини та охорони здоров'я в області, як і бібліотеки в цілому.

Колектив обласної наукової медичної бібліотеки на 01.01.2000 року

1. **Безвершенко** Валентина Олексіївна — бібліотекар I категорії відділу комплектування бібліотечних фондів. Закінч. філолог. ф-т УжДУ в 1970 р. Прац. виховат. дитячого садка, з 1976 року — в ОНМБ. 21 рік очолювала відділ комплектування бібліотеки.

2. **Вакула** Наталія Степанівна — завідувача науково-методичним відділом. Закінч. філолог. ф-т УжДУ в 1980 р. Довгий час прац. в школі. В медичній бібліотеці — з 1995 р.

3. **Вовчок** Юстинна Михайлівна — завідувача сектором нестационарних форм обслуговування. Закінч. Хуст. культосвітній техн. в 1960 р. та філолог. ф-т УжДУ в 1977. Прац. на Тячівщині, потім — бібліот. Ужгород. торгово-кулін. учил., з 1977 р. — в обласній бібліотеці.

4. **Дмитрів** Олеся Василівна — бібліограф відділу наукової медичної інформації. Закінч. Ужгород. учил. культ. в 1997 р. Навчається на філолог. ф-ті УжДУ.

5. **Іваницька** Анастасія Федорівна — завідувача сектором обмінно-резервного фонду. Закінч. Хуст. культосвітній техн. в 1961 р. Прац. бібліот. на Воловеччині, завідувала науковою бібліот. Закарпатської лісової дослідної станції. В медичній бібліотеці — з 1979 р.

6. **Капустей** Софія Ференцівна — бібліотекар відділу обслуговування абонентів. Випускниця Ужгород. учил. культ. 1993 р. Мас дилом оператора ЕОМ. В ОНМБ з 1997 р.

7. **Кирилова** Антоніна Миколаївна — завідувача відділом обслуговування абонентів. Закінч. Елабужський бібл. техн. в 1961 р. та Ленінград. ін-т культ. в 1970 р. Завідувала б-кою при посольстві СРСР в Монголії, в Івано-Франківську. В ОНМБ — з 1983 р.

8. **Лаврякова** Жанна Анатоліївна — провідний бібліотекар. Закінч. філолог. ф-т УжДУ в 1982 р. та Ужгород. учил. культ. в 1994 р.

9. **Пендеренька** Надія Василівна — провідний бібліограф. Закінч. Львів. поліграф. ін-т в 1975 р. Прац. інженером-технологом підприємства "Патент". В бібліотеці — з 1984 р.

10. **Савицька** Галина Клавдіївна — бібліотекар I категорії. Закінч. філолог. ф-т Львівськ. держ. університету ім. Франка в 1960 та бібліотечні курси. Довгий час прац. в обл. бібліотеці для дітей ім. Д. Вакарова, з 1974 р. — в медичній бібліотеці завідувача відділом наукової медичної інформації.

11. **Симочко** Ірина Вікторівна — завідувача відділом обробки книжкових фондів. Випускн. Московського ін-ту культури 1985 р. Прац. в обл. бібліотеці для дітей ім. Д. Вакарова, з 1988 р. — в ОНМБ.

12. Турок Катерина Юріївна — завідуюча відділом комплектування бібліотечних фондів. Закінч. КДІК в 1981 р. Бібліотекар вищої кваліфікації. Прац. викладачем Ужгород. учил. культ., з 1988 року — в медичній бібліотеці.

13. Цифра Марія Михайлівна — завідуюча відділом наукової медичної інформації.

14. Шемет Магдалина Михайлівна — бібліотекар I категорії відділу абонентів. Закінч. Хуст. культосвітнє учил. в 1976 р. Прац. бібліот. Ужгород. красзнавчого музею. В обласній науковій медичній бібліотеці працює 13 р.

15. Юрченко Валерія Олександрівна — директор.

2000 р. Завдяки викладачам Ужгородського училища культури та його вихованцям літератури вечори в читальній залі обласної бібліотеки перетворюються в літературно-мистецькі свята.

1 ряд: Лемак О. Ф., Василик Г. С., Черевко Г. Г., Ухач Л. І., Шит О. В.

2 ряд: Плизешк П. П., Микудець В. М., Гарагонич Т. І.

Наукова бібліотека Ужгородського державного університету

Адреса бібліотеки: 88000, м. Ужгород,
вул. Капітульна, 9, тел.: 3-21-36, 3-72-29.

Режим роботи: читальний зал з 10 до 20 год.,
абонемент з 10 до 18 год.

Заснована 1945 р.

*О.І. Почекутова,
директор наукової бібліотеки УжДУ*

Скарбниця духовності

Наукова бібліотека Ужгородського державного університету найбільша, найбагатша в Закарпатті скарбниця виданої багатьма мовами наукової, художньої, навчально-методичної та довідково-бібліографічної літератури з основних галузей знань, має унікальні для наукового світу стародруки, рукописи та інші цінні видання.

Заснована вона у жовтні 1945 року на базі колишньої єпископської та Ужгородської міської бібліотеки.

Велику допомогу у комплектуванні літературою бібліотеки молодого вузу надали російські та українські університети: Московський і Київський, Саратовський і Львівський, Ленінградський і Харківський та інші. На початок лютого 1946 року, коли розпочалися заняття, бібліотечний фонд нараховував уже 43500 книг, з яких 2500 підручників.

Зараз книжковий фонд бібліотеки складає — 1,5 млн. примірників. Серед цих фондів — цінні книги і унікальні зразки як вітчизняного, так і зарубіжного книгодрукування. Бібліотека зберігає книги великої цінності, серед них, зокрема, інкунабули (першодруковані книги), що побачили світ латинською мовою до 1500 року. Велику роботу по їх виявленню і опису провів доцент університету Ю.М. Сак, який видав в 1974 році навчальний посібник «Інкунабули бібліотеки Ужгородського державного університету». Він описав 24 інкунабули, в яких знаходяться твори III - VII та XII - XV століть. Частина їх настільки рідкісна, що немає відповідників в інших бібліотеках України, Росії та інших державах.

Почекутова Олена Іванівна,

*заслужений працівник
культури України.*

*Народилася 1936 в с. Литча
на Хустщині. Після закінчення
Хустського культосвітнього
технікуму була направлена на
роботу в Ужгородську міську
бібліотеку для дорослих і
одночасно навчалася
на філологічному факультеті
УжДУ. З 1960 р. працює в
науковій бібліотеці УжДУ,
де пройшла шлях від бібліотекаря
до директора найбільшої
в краї книгозбірні.*

*Під її керівництвом бібліотеку
переведено до вищої категорії
подібних закладів.*

*За вміле керівництво, професіоналізм
О.І. Почекутовій у 1996 р.
присвоєно звання — "Заслужений
працівник культури України". Вона
член науково-методичної комісії
вузівських бібліотек України,
член вченої ради УжДУ.*

Закришидорога Олена Дем'янівна

Народилася 1923 року в м. Мерефа на Харківщині. 4 роки війни провела у військово-санітарному поїзді (санітаркою, сестрою милосердя), нагороджена сімама медалями, орденом Великої Вітчизняної війни II ступеня. На Закарпаття переїхала за направленням ЦК ЛКСМУ в 1947 р. Закінчила Хустське педучилище та філологічний факультет УжДУ (1958). В бібліотеці УжДУ працює понад 40 років: бібліограф, ст. бібліограф, головний бібліограф, зав. довідково-бібліографічним відділом, нині - провідний спеціаліст. Дослідник-бібліограф, вона підготувала і видала (самостійно і у співавторстві) 16 бібліографічних покажчиків, серед яких найбільш груповий "Юрій Іванович Венелін-Гуца", "Хунгарологія в Ужгородському госуниверситеті", "Основні друковані праці викладачів та співробітників УжДУ (1946 - 1990 рр.)", "Олександр Духнович", "Скарбниця духовності" тощо. Олена Дем'янівна незамінний працівник, помічник студентів і викладачів, наставник молодих спеціалістів.

Не можна не згадати про рукопис історика М. Лучка «Історія карпатських русинів» (латинською мовою), «Російську грамматику» М. Ломоносова, збірку безцензурних поем Т.Г. Шевченка, видану в Празі у 1876 році, «Русалку Дністровую» М. Шашкевича, І. Вагилевича, Я. Головацького, видану у 1837 році в Будапешті, досить велику колекцію палеотипів (друковані книги першої половини XVI століття), «Острозьку біблію», надруковану Іваном Федоровим у 1581 році, багато слов'янських і латинських рукописів. У їх числі одна з найдавніших рукописних книг Закарпаття «Мінея», написана у 1556 році, рукописи видатних закарпатських письменників, істориків, громадських та культурних діячів В. Довговича, О. Духновича, А. Коцака.

Корисну справу по вивченню стародавніх рукописів бібліотеки провів професор В.Л. Микитась, який видав у двох частинах каталоги з описом давніх рукописів і стародруків.

З 1947 по 1991 рр. бібліотека отримувала обов'язковий платний примірник літератури. З 1996 р. почала отримувати обов'язковий примірник літератури видавництва області.

У бібліотечних фондах зберігається також університетське періодичне видання «Наукові записки», видане у 50-ти томах (українською або російською мовами) за період з 1947 до 1963 рр. Досить багатим є розділ «Карпатіки» книжкового фонду бібліотеки.

Комплектування здійснюється у відповідності із профілем вузу. Щорічно тепер бібліотека отримує всього 8-10 тис. примірників книг. Бібліотека одержала та зберігає 686 назв журналів, 40 назв газет, 90 назв інформаційних видань. Це різноманітні вітчизняні та зарубіжні видання. З 1985 року бібліотека одержала мікрофіші на 101 назву фізичних, хімічних, математичних журналів.

Поповнюється книжковий фонд і за рахунок праць вчених: монографій, збірників, курсів і текстів лекцій, матеріалів конференцій. Ряд видань бібліотека отримала від різних організацій та товариств: видавництва «Патент», «Закарпаття», журналу «Карпатський край», газети «Новини Закарпаття», товариства «Просвіта», від наукових бібліотек Київського та Львівського університетів.

З метою збагачення книжкових фондів здійснюється книгообмін з бібліотеками вузів нашої країни та рядом бібліотек зарубіжних держав. За рахунок книгообміну суттєво збагатилися фонди відділу іноземної літератури.

Книжковий фонд відділу іноземної літератури становить 222014 примірників книг, журналів на 19-ти інозем-

ліній мовах. Значна частина фонду — це книги, видані у другій половині XIX ст. угорською, чеською та німецькою мовами. Цінними є енциклопедії, словники, видані на початку XX ст. Багатим є фонд славістики, історії угорології і природничих наук.

Книжковими скарбами щорічно користуються понад 40 тис. читачів структурних підрозділів бібліотеки та кафедральних бібліотек. Читачів обслуговують 8 абонементів, 10 читальних залів, довідково-бібліографічний відділ, відділ рідкісної і рукописної книги, відділ «Карпатики», кафедральні бібліотеки. Щороку їм видається понад 1 млн. примірників друківаних і недруківаних видань.

Працівники бібліотеки організують для читачів різні масові заходи: читальні конференції, літературні та тематичні вечори, диспути, усні журнали, бібліографічні огляди літератури, презентації нових книг. Працюють клуби за інтересами «Сузір'я», «Дуст» при гуртожитку № 4.

До послуг читачів існує система каталогів та картотек, що дозволяє читачам підібрати потрібну літературу.

У 1983 році Мінвуз УРСР перевів бібліотеку у другу категорію наукових вузівських бібліотек. Активізувалася довідково-інформаційна, наукова робота. Систематично проводяться «Дні інформації», «Дні спеціаліста», «Дні кафедри».

Для студентів перших курсів всіх факультетів протягом багатьох років бібліотека проводить бібліотечно-бібліографічні заняття.

Бібліотека готує інформаційні бюлетні: «Диференційне обслуговування керівництва» (ДОК) з питань науки і освіти, «УжДУ в пресі», «Нові художні твори, надруковані в літературно-художніх журналах».

Наукова бібліотека УжДУ підготувала і видала ряд бібліографічних показників. Серед них: «Юрій Іванович Венелін-Гуца (1802-1839)» (1989), «Хунгарология в Ужгородском государственном университете» (1990), «Ілля Гаврилович Шульга» (Вінниця, 1991), «Основні друковані праці викладачів та співробітників Ужгородського державного університету (1946-1990 рр.)» (1991), «Професор Штернберг Яків Ісакович» (1994), «Голодомор 1932 - 1933 рр. на Україні» (1994), «Олександр Духнович» (1995), видані також матеріали науково-практичної конференції, присвяченої 50-річчю Наукової бібліотеки УжДУ - «Скарбниця духовності» (1997), «Професор Болдизар Михайло Миколайович: Бібліографіч-

Дованич Ганна Михайлівна

Народилася 1931 р. у м. Хуст Закарпатської області. В 1949 р. закінчила Хустський технікум підготовки культосвітніх працівників (1-й випуск), а в 1959 р. - Харківський бібліотечний інститут. Трудову діяльність розпочала в бібліотеці с. Нова Бовтрадь Берегівського району, потім працювала бібліотекарем Виноградівської районної, Хустської міської бібліотек. З 1957 р. - зав. читальною залом В. Березнянської, а з 1961 р. - обласної бібліотеки для дітей. З 1964 р. - в науковій бібліотеці УжДУ бібліотекарем читальної зали гуманітарних наук, зав. відділом комплектування і обробки літератури, старшим бібліотекарем читальної зали природничих наук. З 1973 р. до виходу на пенсію (1986 р.) - заступник директора з наукової роботи. Внесла помітний вклад в організацію та формування каталогів наукової бібліотеки. Своїми знаннями та досвідом щиро ділилася з молодими колегами, своєю працею сприяла підвищенню авторитету бібліотеки університету.

Похіляк Марія Іванівна

Народилася 1922 р. в с. Балаклея Смілянського району Черкаської області в родині робітників. Працювала в школі с. Вільбовна Острозького району Рівненської області. З листопада 1948 р. опинилася на Закарпатті. Почала працювати у бібліотеці Ужгородського державного університету бібліотекарем, ст. бібліотекарем, зав. відділом обслуговування, а протягом останніх 35 років завідувала відділом книгозберігання. Працює в бібліотеці успішно поєднуючи з навчанням на історичному факультеті УжДУ. Своїми знаннями і багатим досвідом практичної роботи щиро ділиться з молодими працівниками бібліотеки та студентською молоддю. Майже все життя Марія Іванівна присвятила улюбленій справі – роботі з книгою. Вона користується повагою серед читачів та колег по роботі. Людина з добрим серцем і тепер навідується до бібліотеки, допомагає працівникам порадою. Вона говорить: "Бібліотека – це мій дім. Книжки – мої діти".

ний покажчик основних праць (До 60-річчя від дня народження)» (1998р.), «Літописець карпатського села. Про життєвий шлях та науково-педагогічну діяльність професора Василя Ілька. Біобібліографічний покажчик» (Укладач бібліографії О. Закривидорога) (1999р.).

Структурно бібліотека складається із 8 відділів: відділ комплектування; відділ наукової обробки літератури; довідково-бібліографічний відділ; відділ обслуговування; відділ іноземної літератури; відділ стародруків; відділ книгосховища; відділ карпатознавства;

За 55 років діяльності зостав і професійно міцнів колектив бібліотеки. У лютому 1946 р. штат складав 4 працівники, а першим директором був Е.М. Шадуров.

З 1947р. керівником бібліотеки призначена О.М. Фесенко, яка доклала чимало зусиль для її розвитку. У цей час тут працюють Т.М. Баренблат, М.І. Воскресенська, М.І. Павлюк, а згодом О.Е. Платонова, М.І. Похіяк, які все своє життя присвятили улюбленій справі.

У першій половині 50-х років у колектив прийшли Г.І. Гомонай, О.Д. Келемен, М.І. Фушич, В.С. Поп, Н.К. Скриглякова, а в кінці 50-х років – випускники УжДУ – К.С. Балкаса, О.Д. Закривидорога, В.Ю. Васовчик. Випускниці Харківського інституту культури Л.О. Грошик, Ленінградського інституту культури – Г.С. Запєсочна в різні часи очолювали довідково-бібліографічний відділ.

З 1964 по 1972 р. директором бібліотеки працював знавець культосвітньої справи і книги – І.І. Кирячок. На ці роки припадає організація кафедральних бібліотек, філіалів у м. Мукачеві, Виноградіві. Штат бібліотеки зріс до 36 одиниць.

Багато років у відділах обслуговування працювали випускники Харківського, Московського інститутів культури – Г.М. Довганич, О.Д. Куцеконь, В.П. Москаленко, О.П. Топчій, Г.І. Шніцер, С.С. Сорока, УжДУ – О.К. Булеца, Л.О. Санько, Хустського культосвітнього училища – О.І. Лавришинець.

З 1972 по вересень 1978 р. бібліотеку очолює випускник філфаку УжДУ відповідальний і кваліфікований цінитель книги І.В. Сабадош, який на цій посаді захистив кандидатську дисертацію з українського мовознавства згодом став доктором філологічних наук, професором, завідувачем кафедрою української мови. Заступником наукової роботи вперше була призначена у 1973 р. Г.М. Довганич.

Відділ обслуговування в новому аудиторному корпусі очолює зав. відділом Н.П.Молнар, випускниця УжДУ. Тут працюють два абонементи навчальної літератури, дві читальні зали, якими керують зав. секторами випускниці УжДУ О. А. Шурубор, М.А.Кіш, Харківського інституту культури – С.С. Сорока. Разом з ними працюють молоді співробітники Г.А. Смирнова, М.І. Піско, які закінчили філфак УжДУ, випускниця Ужгородського училища культури – М.Й. Штилиха.

Відділ іноземної літератури з 1991 р. очолює ММ. Байвельман. На абонементі і в читальній залі відділу працюють бібліотекарі, випускники УжДУ Ю.Ф.Рогаль, Н.В. Данило, Ужгородського училища культури - Ур А.В.

З 1987 р. відділ обслуговування центрального корпусу бібліотеки та двох філіалів очолює випускниця Львівського держуніверситету О.М. Тиханович. Під її керівництвом - абонемент наукової та художньої літератури, 3 навчальних бібліотеки,

4 читальні зали. У відділі працюють 6 працівників зав. секторами: С.П.Слепньова, Н.Т. Кирилук, М.В. Баранник, Г.В. Броді – випускниці УжДУ, В.О. Цупик - випускниця Рівненського інституту культури, Е. А. Кімак – випускниця Хустського училища культури, бібліотекарі: О.М. Данканич, І.О. Кулібаба, М.Й. Кірман, М.П.Шостак, С.В. Серединська, гол. бібліотекар М.Б. Гулья – випускники УжДУ, Н.В. Святюк, Ж.С. Цюняк – випускниці Вінницького та Житомирського педінститутів, С.М. Чижова.

З 1964 р. у бібліотеці на різних посадах працювала випускниця УжДУ Г.Й. Лізунова, яка з 1972 р. очолила відділ комплектування і пропрацювала на цій посаді понад 26 років. У ті роки книжковий фонд бібліотеки поповнювався щорічно на 35-40 тис. прим. з різних галузей знань.

Значно в гірших економічних умовах доводиться працювати теперішній зав. відділом комплектування О.М. Пеці – випускниці історичного факультету УжДУ. Та робиться все можливе для комплектування книжкових фондів бібліотеки потрібною літературою. У відділі працюють випускниці УжДУ – зав. сектором Ж.Б. Тущер, бібліотекар М.В. Гамник – досвідчений спеціаліст, молодий працівник М.І. Думнич.

Штат бібліотеки за останні роки поповнився чималою кількістю випускників інститутів, училищ культури, випускників філфаку, істфаку, хімфаку, біофаку

Товстуха Анастасія Никонівна

Народилася 1928 р. в с. Петрівка Бахмацького району Чернігівської області. Закінчила Ніжинський технікум культосвітніх працівників (1948 р.). Того ж року була направлена в Закарпатську область. Працювала завідуючою бібліотекою с. Середис, пізніше — с. Великі Лазы Ужгородського району, а з 1954 р. - бібліотекарем, зав. читальним залом та абонементом Ужгородської районної бібліотеки для дітей. Багато зробила для покращення рівня обслуговування юних читачів, для підвищення авторитету бібліотеки. Користувалась любов'ю і повагою у дітей, вчителів, колег.

Федорова Галина Виславівна

*Народилася 1932 у с. Рачки
Володарського району
Київської області.
Спеціальну освіту здобула
у Київському технікумі
підготовки культосвітніх
працівників в 1952 р.,
а в 1967 р. заочно закінчила
Харківський інститут культури.
У Закарпатську область
приїхала за направленням. Почала
свою трудову діяльність
бібліотекарем Ужгородської
районної бібліотеки для дітей
та юнацтва, яка на той час
була розміщена у м. Чоп.
У 1966 р. була призначена на посаду
завідуючої цією бібліотекою,
де проявила себе здібним
організатором бібліотечної справи.*

УжДУ. Більшість з них за роки роботи в бібліотеці вросли від бібліотекарів до керівників відділів: С.Г. Кривоша – зав. відділом наукової обробки літератури та каталогізації. Під її керівництвом працюють редактори А.П. Топчій, Ю.В. Яким, Н.Ю.Жане, гол. бібліотекар Л.О. Санько, М.В.Повхан – зав. віділом книгозберігання, під керівництвом якої працюють випускники вузів та культосвітніх училищ – А. Б. Меленевич, О.І. Люта, Г.М. Олаг, О.І.Лавришинець, М.І. Чорній, К.Й Яночік.

Відділ рідкісної літератури очолює з 1971 р. випускниця УжДУ Е.ІІІ. Калочай.

З 1989 р. працює у різних відділах бібліотекарем, старшим бібліотекарем Г.З. Шарган, яка закінчила Тернопільський педінститут. А з 1999 р. призначена зав. сектором “Карпатика”.

Випускниця філфаку УжДУ Л.О. Мельник у довідково-бібліографічному відділі працювала спочатку бібліографом, з 1979 р. старшим бібліографом, а з 1986 р. – зав. відділом. Тут працюють також головні бібліографи О. Г. Люта, Т.В. Туренко, бібліограф В.В. Воробець, провідний спеціаліст бібліотеки О.Д. Закривидорога.

Наукову роботу в бібліотеці веде заступник директора В.П. Москаленко.

Бібліотека на сьогодні розташована по вул. Капітульній, 9 (центральної корпус) та 5-ти філіалах бібліотеки в новому аудиторно-лабораторному корпусі студентських гуртожитках.

Бібліотека УжДУ — член Закарпатського відділення Асоціації бібліотек України.

Для більш детального ознайомлення з діяльністю наукової бібліотеки Ужгородського державного університету слід звернутися до видання «Скарбниця духовності: Державній науковій бібліотеці Ужгородського державного університету — 50 років / Редкол.: В.С. Поп, О.І. Почечукова, О.Д. Закривидорога та ін. (1997).

Бібліотека Ужгородського державного інституту інформатики, економіки та права

Адреса: 88015, Ужгород, вул. Заньковецької, 89,
тел.: 5-09-00.

Режим роботи: з 9 до 20 год., без вихідних.

Заснована 1995 р.

*М. М. Медведь,
директор бібліотеки УжДІІЕП*

Молода бібліотека - для молоді

Ужгородський державний інститут інформатики, економіки та права (далі — УжДІІЕП) - один з наймолодших вищих закладів освіти в області - розпочав свою діяльність в 1996 р. Інститут готує спеціалістів з вищою освітою з таких спеціальностей: комп'ютеризовані системи обробки інформації і управління, облік і аудит, комерційна діяльність, правознавство, країнознавство, управляючі системи і технології, економічна кібернетика.

Майже всі випускники інституту отримують три вищі освіти: основну, педагогічну та право працювати референтом-перекладачем іноземної мови.

Бібліотека УжДІІЕП щорічно обслуговує більше 1500 читачів, серед них: студенти та викладачі інституту та інших вузів, частково жителі міста.

Фонд бібліотеки нараховує біля 30 тис. книг. Понад 10 тис. з них складає література юридичного характеру, значну частину — довідкова література: енциклопедії, довідники, словники, наукова, навчальна література, що відповідає програмам вузу. Серед цих видань — наукові посібники ректора інституту Вашука Ф.Г., декана факультету права Ухаля А.М., зав. кафедрою теорії права Олексика Х.М. та ін. Всього понад 300 найменувань науково-методичних посібників, виданих вузом.

Медведь Марія Миколаївна

*Народилася 1960 р.
в с. Голубече Вінницької області.
Закінчила Український поліграфічний
інститут ім. І. Федорова (Львів)
по спеціальності "книгознавство".
Працювала в обласному відділі
книжкової торгівлі.
З 1995 р. - директор
бібліотеки Ужгородського державного
інституту інформатики,
економіки та права.*

Титшинець Поліна Юрївівна

*Народилася 1933 р.
в с. Н. Селище Хустського району
Закарпатської області.*

*Спеціальну освіту здобула
в Хустському культосвітньому
техникумі (1951) та Київському
інституті культури (1973).*

*З 1973 р. - завідувачка Свалявської
бібліотеки для дітей,
з 1978 р. - заступник директора
по роботі з дітьми.*

*П.Ю. Титшинець — бібліотекар
високої кваліфікації,
вмілий організатор. Очолованій нею
бібліотеці було присвоєно звання
"Бібліотека відмінної роботи".*

*Нагороджувалась
Почесними грамотами
Міністерства культури УРСР,
обласного управління культури,
а також медаллю
"Ветеран праці".*

Бібліотека передплачує періодичні видання з питань права, економіки, комп'ютеризації, філософії, психології, історії, міжнародного права та ін.

До послуг користувачів бібліотеки ряд каталогів: систематичний, алфавітний, тематичний. Їх доповнюють картотеки: систематична картотека статей, картотека періодичних видань, картотека виданих довідок, поточні бібліографічні покажчики літератури тощо.

В читальній залі бібліотеки одночасно можуть працювати 150 читачів. Тут же надаються послуги ксерокопіювання. Великим попитом користується створений при бібліотеці комп'ютеризований центр з правознавства, в який закладена комп'ютерна правова система "Лоцман" на 150 тисяч документів: закони, накази, постанови, нормативні акти, що значно поліпшує працю співробітників бібліотеки та її користувачів.

Бібліотека УЖДПЕП, та й сам інститут, радо відкривають двері всім, хто прагне отримати інформацію, знання, оволодіти професіями.

Мукачевська бібліотека ім. Мукачова
Verejné knižnica mesta Mukachevo
Мукачевська бібліотека імені Мукачова

ОТЧЕТЬ
О ДѢЯТЕЛЬНОСТИ ЗА 1929 Г.
ZPRÁVA
O ČINNOSTI KNİHOVNY ZA ROK 1929
JELENTÉS
A KÖNYVTÁR 1929 ÉVI MŰKÖDÉSÉRŐL

1 9 3 0

*Звіт про діяльність публічної бібліотеки
м. Мукачева за 1929 рік*

Бібліотеки навчальних закладів

1. Факультет підготовки молодших спеціалістів
Мукачівського технологічного інституту.
м. Виноградів, вул. Перемоги, 6.
2. Виноградівське кооперативне училище.
м. Виноградів, вул. Фрунзе, 11.
3. Міжгірське медучилище.
смт. Міжгір'я, вул. Шевченка, 82, тел. 2-16-59.
4. Мукачівський технологічний інститут.
м. Мукачево, вул. Філатова, 16.
Тел. 2-11-09.
5. Мукачівський кооперативний технікум.
м. Мукачево, вул. Московська, 41, тел. 2-24-59
6. Мукачівське педучилище.
м. Мукачево, вул. Коменського, 53, тел. 2-10-56.
7. Мукачівський радгосптехнікум.
м. Мукачево, вул. Матросова, 32, тел. 2-20-98.
8. Свалявський технічний коледж.
м. Свалява, вул. Духновича, 6.
9. Закарпатський машинобудівний технікум.
смт. Дубове Тячівського р-ну, вул. Гагаріна, 1,
тел. 7-20-53.
10. Бібліотека «ІНПРОФ».
м. Ужгород, вул. Ф. Тішого, 11, каб.106.
11. Інститут електронної фізики НАН України.
м. Ужгород, вул. Університетська, 21, тел. 4-37-15.

*Лебідько Олександра Олексіївна
(1930 — 1993)*

*Народилася 1930 р. в м. Кременчук
Полтавської області.
Спеціальну освіту здобула
в Харківському інституті культури.
У Виноградівській районній
бібліотеці для дітей працювала
з 1955 і до останнього дня життя —
38 років.
Спочатку — зав. читальною залом,
а з 1964 р. — зав. бібліотекою
(з 1977 р. — заступником директора
Виноградівської ЦБС по роботі з
дітьми). Бібліотеці, яку вона
очолювала, першій в області серед
дитячих бібліотек було
присвоєно звання
"Бібліотека відмінної роботи".
За багаторічну сумлінну працю
неодноразово нагороджувалась
Почесними грамотами Міністерства
культури УРСР,
обласного управління культури,
була нагороджена медалями
"За доблесну працю" і
"Ветеран праці".*

Дуда Іван Іванович

*Народився 1942 р.
в с. Подобовець Міжгірського
району Закарпатської області.
Спеціальну освіту здобув заочно у
Київському інституті культури
ім. О. Корнійчука (1971 р.).*

*Свою трудову діяльність
розпочав 1959 р. у бібліотеці
в рідному селі. Пізніше працював
на різних посадах
у системі культури,
а з 1972 р. по 1975 р. —
завідуючим Міжгірською районної
бібліотекою для дорослих,
тривалий час очолював
відділ культури
Міжгірського райвиконкому.*

12. Закарпатський філіал Київської Міжрегіональної Академії управління персоналом.

м. Ужгород, пл. Театральна, 3, тел. 1-51-41.

13. Ужгородське державне музучилище ім. Д. Задора.

м. Ужгород, вул. Волошина, 13, тел.: 3-42-09.

14. Ужгородське училище культури.

м. Ужгород, вул. Минайська, 38/80, тел. 6-36-84.

15. Ужгородський коледж мистецтв ім. А.М. Ерделі.

м. Ужгород, вул. Минайська, 38/80, тел. 6-32-90.

16. Ужгородський комерційний технікум.

м. Ужгород, вул. Капітульна, 1/3, тел. 3-30-44.

17. Закарпатський лісотехнічний технікум.

м. Хуст, вул. Волошина, 66, тел. 51-63.

18. Хустське базове медучилище.

м. Хуст, вул. Волошина, 66, тел. 55-68.

Валерія Юрченко, директор обласної наукової медичної бібліотеки.

1999 р. Інформація завжди має бути під руками директора Обласна бібліотека ім. Д. Вакарова. Зінаїда Вдовіна

Колектив обласної бібліотеки для дітей ім. Д. Вакарова, 1999 р.
Сидять: зліва направо – Трицько Г. С., Вдовіна З. Л., Гуменюк Л. М., Раковська В. В.
Стоять: Меленкова К. Ю., Зенченко Г. Ю., Горкій О. М., Буратчук Є. М.,
Цуник О. З., Шестопалова Т. М., Вайда А. В., Федака Г. І.

Група підтримки бібліотек - спеціалісти управління культури облдержадміністрації
 1 ряд: Ліп'явко Софія Василівна,
 Русинь Інга Вайрисівна;
 2 ряд: Демура Ірина Григорівна,
 Рак Петро Михайлович,
 Бігуняк Галлина Дмитрівна,
 Савицька Євгенія Олексіївна, Акулова Галлина Меркуріївна.
 1999 р.

З щими гарними дівчатами радимо дружити...
 Працівниці централізованої бухгалтерії: Ганна Василюк, Оксана Стародубцева, Мар'яна Капла, Ганна Вакерич, Ганна Синько. 1999 р.

Начальник відділу бібліотечно-інформаційних систем Міністерства культури і мистецтв України Тетяна Миколаївна Прокошева знайомиться з організацією роботи бібліотек Закарпаття.

Фотофакти з життя бібліотеки

Працює комісія з присудження обласної літературної премії ім. Ф. Потоушняка.
Зліва направо:

Поп В. С., зав. каф. укр. літ. УжДУ;
Чендей І. М., тисьменник, лауреат Державної премії ім. Т. Г. Шевченка; Григаши Л. З., директор ЗОУНБ;
Федака Д. М., ред. редакційно-видавничого відділу Всеукраїнського державного багатопрофільного видавництва "Карпати";
Марушко І. П., реж. обл. держ. телерадіокомпанії;
Ферець Н. С., доц. УжДУ; Балега Ю. І. доц. УжДУ;
Чумак В. Г., проф. УжДУ.

1997 р. Ганна Бобонич, Марія Руцак (зліва) учасниці міжнародної наукової конференції з проблем бібліотек Карпатського євро регіону (Кросно, Польща).

1999 р. Виставка книг, надісланих до бібліотек області завдяки Всеукраїнській акції "Видавництва та бібліотеки – читачам Закарпаття".

1998 р. Зліва-направо:
Наталя Вигодованець,
подружжя Керекви, Юрій Шин.

1999 р. П. Скуць - бажаний гість
ЗОУНБ.

1999 р. М.І. Чендей, І. М. Селько.

1997 р.
Письменник
Фелікс Кривін,
поет Василь Густі,
дитяча поетеса
Галина Малик,
художник
Наталя Долгои.

2000 р. Обласна універсальна наукова бібліотека. Літературно-музичний вечір до 80-річчя з дня народження Семена Панька
На фото: сит поета — Сергій Панько.

Зі спогадами про Семена Панька виступили:
В.Сочка-Боржсавін, Логойда, С.Ващ, І. Хланта.

1997 р. Театралізований літературний вечір "Моя Древнє місто".
Учасники і гості.
1 ряд: Олена Ламсадзе,
Володимир Віра Цупик,
Олена Закривидорога, Раїса Файзова;
2 ряд: художник Антон Ковач,
бібліограф Іван Хланта.

"Циганка гадала"... Викладач
Ужгородського училища культури
Ярослава Рендер.

*Свійос кватет "Цімбори"
Ужгородського училища культури:
викладач Олександр Карбованець,
заслужений артист України
Микола Попенко, заслужений працівник
культури України Петро Сокач,
директор училища Михайло Митровка.*

Виставка творів А. Ф. Кралицького.

*1998 р. Вечір-презентація книжки
А. Кралицького "Кому мила єсть отчина".
Зліва-направо: Федака Д. М., Черевко Г. Г. та
Падяк В. І., укладач презентованої книги.*

*... а допомагають провести вечурки файній
дівчатка з Ужгородського училища культури.*

Нічого людського не цураємось...

1997 р. Заступник начальника управління культури Валентин Дудка дарує квіти і слова подяки Ганні Місєри.

1997 р. Художній керівник Будинку культури с. Руські Комарівці Віра Стець прийшла привітати Магдану Дзямко.

1999 р. Прийшов у 1961-му році як читач і знайшов у бібліотеці свою долю. Петро Бобонч, кандидат фіз.-мат. наук, постійний помічник бібліотеки, із своєю дружиною - зав. відділом обробки Бобонч Г.

1999 р. Цю людину ужгородці знають в різних ролях. Найкраща з них – активіст бібліотеки Лев Луцкер з дружиною - зав. відділом художньої літератури.

Бібліотека Закарпатського інституту методики навчання і виховання, підвищення кваліфікації педагогічних кадрів

*Адреса бібліотеки: 88000, м. Ужгород, вул. Волоши-
на, 35а,*

тел. 3-42-74 (приймальня).

Режим роботи бібліотеки: з 8-ої до 17 години.

Вихідний — субота, неділя.

Бібліотека інституту методики навчання і виховання, підвищення кваліфікації педкадрів — одна з найстаріших на Закарпатті. Зараз вона нараховує біля 22 тисяч примірників книг, в т.ч. 7000 — методичної літератури та біля 2000 підручників. До послуг вчителів-предметників, вихователів дитячих садків та шкільних бібліотекарів, що навчаються на курсах підвищення кваліфікації — систематичний каталог та систематична картотека статей, 95 назв газет та журналів.

*А. П. Кот,
бібліотекар ЗІМНВ*

Шкільні бібліотеки на допомогу реалізації Державної національної програми “Освіта”

Основними документами, якими керується мережа шкільних бібліотек, є Конституція України, Закон України “Про освіту”, а також Закон України “Про внесення змін і доповнень до Закону України “Про освіту”, Закон України “Про бібліотеки і бібліотечну справу” та Положення про бібліотеку загальноосвітнього навчального закладу від 14.05.1999 р.

З перетворенням України на самостійну державу розбудова системи освіти, її докорінне реформування мають стати основою відтворення інтелектуального, духовно-

Кот Анюта Павлівна

Народилася в 1958 р.

у с. Годубині Свалявського району.

*В 1979 р. закінчила Рівненський
інститут культури.*

*З 1979 р. по 1988 р. працювала в
Закарпатській обласній
бібліотеці ім. Д. Вакарова
на посаді старшого методиста.*

*З 1989 по 1993 рр. — на обласних
курсах підвищення кваліфікації
працівників культури.*

*З 1994 р. — бібліотекар Інституту
методики навчання та виховання,
підвищення кваліфікації
педагогічних кадрів.*

Роговикова Юлія Юріївна

*Народилася 1933 р. в с. Руське
Поле Тячівського р-ну Закарпатської
обл. Після закінчення Хустського
культурноосвітнього технікуму в 1951 р.
була направлена в м. Тячів на посаду
завідуючої районною бібліотекою для
дітей, де працювала до 1975 р.,
потім тривалий час очолювала
Тячівський районний відділ культури.
У 1969 р. Юлія Юріївна здобула вищу
освіту, заочно закінчивши Київський
державний інститут культури
ім. О. Кортійчука.*

*На різних посадах
зарекомендувала себе ініціативним,
сумлінним працівником, здібним
організатором бібліотечної справи,
була нагороджена значком
Міністерства культури
"За відмінну роботу",
медаллю "За доблесну працю".*

го потенціалу народу, виходу на світовий рівень, національного відродження, становлення державності та демократизації суспільства в Україні. Сформувати покоління всебічно розвинутих, свідомих громадян — почесне завдання освіти. Шляхи його розв'язання та необхідного для цього реформування освітньої галузі визначені Державною національною програмою "Освіта".

Вирішальну роль в її реалізації покликана відігравати двомільйонна громада освітян України, в т.ч. і шкільні бібліотеки. Їх головною метою є створення життєздатної системи безперервного навчання і виховання для досягнення високих освітніх рівнів, забезпечення можливостей постійного духовного самовдосконалення особистості, формування інтелектуального потенціалу як найвищої цінності нації. Шкільна бібліотека, як структурний підрозділ загальноосвітнього навчального закладу, здійснює бібліотечно-інформаційне, культурно-просвітницьке забезпечення навчально-виховного процесу як в урочний, так і в неурочний час.

Нині у навчально-виховних закладах області нараховується 668 шкільних бібліотек, в яких працює 532 бібліотекарі: 240 — на повну ставку, решта — на 0,5 ставки або отримують доплату за підручники (відповідно до норм: 8-13 класів — 0,5 ставки бібліотекаря, 14-19 класів — 1 ставка зав. бібліотекою, 30-37 класів — 1 ставка зав. бібліотекою та 0,5 ставки бібліотекаря, 38 і більше класів — 1 ставка зав. бібліотекою та 1 ставка бібліотекаря). Книжковий фонд складає 9007252 примірники, в тому числі біля 5 млн. підручників.

Сьогодні диктує школі нову модель бібліотеки, вимагає наповнення її новим змістом, виокремлює пріоритетні напрямки функціонування. Серед них:

- підвищення інформаційної, освітньої, культурологічної, виховної, пізнавальної функцій;
- глибоке вивчення читацьких інтересів та якнайповніше задоволення їх;
- координація дії шкільної бібліотеки бібліотеками інших систем і відомств, педагогами, батьками в популяризації книги;
- систематична робота по збереженню книжкового фонду;

- вивчення і впровадження в практику роботи кращого досвіду бібліотек загальноосвітніх навчальних закладів;

- сприяння підвищенню методичної, педагогічної майстерності вчителів шляхом популяризації педагогічної літератури;

- всебічне сприяння різними формами і методами бібліотечної роботи самоосвіті учнів і педпрацівників: забезпечення програмами, підручниками, посібниками, додатковою методичною літературою.

Окрім традиційних, апробованих життям форм масової бібліотечної роботи з'явилися нові, народжені сучасними умовами та запитам читачів. У ряді шкільних бібліотек функціонують красзнавчі кутки, постійні виставки творів народного мистецтва, діють гуртки вивчення історії населеного пункту та ін. Так, на Свалявщині учні Сасівської ЗОШ ведуть пошукову роботу по збиранню легенд свого села; читачі бібліотеки Березниківської школи — коломийок. Тут проводяться родинні, обрядові свята, зокрема храмове свято "Покрова". У Голубинській школі діє красзнавчий гурток "Планетяни", програма якого спрямована на формування в учнів екологічної культури. Шкільні бібліотеки м. Тячево працюють у тісному зв'язку з клубом "Народознавець", що створений при центральній районній бібліотеці. Спільними зусиллями ведеться робота по збиранню матеріалів про історію Грушівського монастиря.

Активну участь беруть бібліотеки загальноосвітніх навчальних закладів у Всеукраїнській акції "Живи, книго!". Її мета — поліпшити роботу щодо збереження книг та підручників, виховувати повагу до праці людей, які їх створюють, а також прилучати підрастаюче покоління до книги як джерела знань, культурних надбань та цінностей народу. Спільними зусиллями бібліотекарів та педагогів проведено ряд масових заходів: година книголюбів "Книги — вірні друзі, бережіть їх", свято книги "Книга — джерело знань", бібліотечні уроки "Як берегти книгу" та інші. Відновлено роботу гуртків юних палітурників, реставраційних майстерень, "Книжкових лікарень", постів бережливих. Заслужовують на увагу бібліотеки ЗОШ №15 (зав. бібліотекою Тимко М.І.), № 8 (Ортман К.І.), № 19 (Терпай І.Ю.) м. Ужгорода; ЗОШ № 11(Кешеля В.Д.), №7 (Якимчук Н.М.), № 13

*Дребівко
Валентина Митрофанівна*

*Народилась 1933 р. на х. Гарнещина
Городнянського району Чернігівської
обл. Спеціальну освіту здобула в
Хустському культосвітньому
технікумі (1953 р.) та Харківському
інституті культури (1967 р.).
На бібліотечній роботі — з 1953 р.
Тривалий час очолювала Свалявську
районну бібліотеку для дорослих,
завідувала бібліотекою Свалявського
політехнікуму. У 1975 р. призначена
директором Свалявської ЦБС.*

*Під її керівництвом була успішно
завершена централізація бібліотек
району, зріс авторитет бібліотеки,
значно поліпшився матеріальний
стан та якісний склад книжкових
фондів ЦБС.*

*Вона обиралась депутатом міської
ради (м. Свалява), головою райкому
профспілки працівників культури,
нагороджена медаллю "За доблесну
працю". Почесними грамотами
управління культури та обкому
профспілки працівників культури.*

Шостак Валентина Яківна

*Народилася 1941 р. в с. Марково
Добровеличківського району
Кіровоградської області.
Спеціальну освіту здобула в
Хустському культосвітньому
технікумі (1962) та Київському
інституті культури (1968).
З 1962 р. по 1964 р. працювала
завідуючою Воловецької районної
бібліотеки для дорослих, завідуючою
читальною залом Воловецької
селищної бібліотеки, зав. районною
бібліотекою для дітей,
а з 1977 р. - заступником директора
Воловецької ЦБС по роботі з дітьми.
Почуття відповідальності,
висока виконавська дисципліна,
привітна усмішка
сприяли авторитету
Валентини Яківни
серед читачів та колег.*

(Баняк М.П. та Скільська П.І.) м. Мукачева, Великолазівської ЗОШ Ужгородського району (Вовчок О.Ю.), Берегівської ЗОШ №2 (Торнаї І.В.); Свалявської ЗОШ №1 (Федер Г.М.) та багато інших.

Питання організаційно-методичного забезпечення роботи шкільних бібліотек знаходять своє відображення у планах роботи райметодкабінетів, в тематиці постійнодіючих семінарів-практикумів методичних об'єднань шкільних бібліотекарів області. Тематика їх різноманітна: "Громадянське виховання в змісті, формах і методах позаурочної роботи", "Організація довідково-бібліографічного обслуговування школярів і педколективу", "Основні напрями та шляхи оптимізації шкільної бібліотеки", "Роль шкільних бібліотек у житті держави і школи" (до Всеукраїнського Дня бібліотек).

Методично-інформаційне керівництво шкільними бібліотеками області, підвищення кваліфікації їх працівників забезпечує інститут методики навчання і виховання, підвищення кваліфікації педкадрів. Кабінет виховної роботи (зав. Сивохоп В.І.) щороку проводить обласні семінари, організовує курси підвищення кваліфікації шкільних бібліотекарів, вивчас, узагальнює та популяризує передовий досвід роботи кращих шкільних бібліотек області, готує питання на науково-методичну раду інституту та ін. Зокрема, у квітні 1999 р. на базі Мукачівської ЗОШ №11 відбувся обласний семінар на тему "Спільна діяльність бібліотекаря та педколективу школи по формуванню громадянина України". Досвід роботи Вовчок О.Ю., бібліотекаря Великолазівської ЗОШ Ужгородського р-ну "Шкільна бібліотека — центр духовного становлення особистості" занесено в обласну картотеку передового педагогічного досвіду. Розроблені методичні рекомендації по проведенню масових бібліотечних закладів і т.д.

Потреби суспільства в духовній, творчій, активній особистості, покликаній стати творцем української та світової культури, зумовили реформування школи. І сама бібліотека середнього загальноосвітнього закладу має потужний потенціал для підвищення ролі школи в соціальному вихованні підростаючого покоління.

Бібліотека навчально-методичного центру профспілок області

Адреса: 88000, м. Ужгород, вул. Собранецька, 150,
тел.: 4-31-17.

Режим роботи з 8 до 19.

Вихідні дні: субота, неділя.

Заснована в 1950 р.

Основні функції: обслуговування профактиву області, читачів мікрорайону. Бібл. фонд універс. — 36501 прим. книг і брошур укр., рос. та угор. мовами. 14 назв журналів, 9 назв газет. Комплектується літературою з питань техніки, музики, художньою літературою. ДБА: каталоги алф., сист., краєзн., СКС. Бібл. обслуг.: абонемент, МБА. Бібліографічні довідки: письмові, усні, в т.ч. по телефону. Інформ.-бібліогр. обслуг. профспілкового активу області — інформаційні списки, бібліографічні огляди.

*І.М.Піскар,
зав. бібліотекою НМЦ
профспілок області*

Обласна базова бібліотека Закарпатської облпрофради

Заснована в 1950 році як бібліотека облпрофради. В 1977 р. організовано обласну базову бібліотеку Закарпатської облпрофради.

В 1979 р. розпочато і в 1981 р. закінчено централізацію профспілкових бібліотек.

Згідно постанови Закарпатської обласної ради профспілок від 30.01.1981 року всі 47 профспілкові бібліотеки області були об'єднані в єдину міжспілкову бібліотечну систему на базі обласної базової бібліотеки облпрофради. На кінець 1990 року було відкрито ще дві бібліотеки: Міжгірського заводу «Селена» та Виноградівського промкомбінату. 21 бібліотека відносилась до обкому профспілки лісової, паперової та деревообробної промис-

Піскар Ірина Михайлівна

*Народилася 1948 р. в с.
Мирогоща Рівненської області.*

*У 1974 р. закінчила Київський
державний інститут культури
ім. Корнійчука. Працювала зав.
технічною бібліотекою заводу
ДЕЗІО (м. Ужгород) — 1971-73 рр.,
інспектором Ужгородського райвід-
ділу культури — 1973-79 рр.; зав.
відділом комплектування обласної
базової бібліотеки облпрофради; з
1991 р. — зав. бібліотекою
навчально-методичного центру
профспілок області.*

Годам Василина Дмитрівна

Народилася в 1936 р. в с. Іза Хустського району Закарпатської області. Освіту здобула в Хустському культосвітньому технікумі та Ужгородському державному університеті на філологічному факультеті. Працювала в бібліотеках різних систем і відомств: в обласній для дітей, для дорослих, науковій медичній, Великоберезнянській районній бібліотеках. З 1975 по 1991 р. була директором обласної базової бібліотеки профспілок області. Кваліфікований фахівець, принциповий авторитетний керівник. Під її керівництвом ця бібліотека стала найсучаснішою бібліотекою області, авторитетним методичним центром бібліотек профспілкової мережі. Після виходу на пенсію Василина Дмитрівна багато зробила для організації бібліотеки при крайовому товаристві "Просвіта".

ловості, 8 — обкому текстильної та легкої промисловості, 7 — обкому профспілки машинобудування та приладобудування, 2 — обкому працівників освіти, по одній бібліотеці відносились до обкомів профспілки працівників державної торгівлі, будівництва, агропрому, 3 бібліотеки — до обкому працівників автотранспорту та шосейних доріг, 1 — Солотвинській солекопальні.

Наприкінці 1986 р. в Ужгороді по вул. Собранецькій (Радянській) виросла красива споруда — обласна базова профспілкова бібліотека. Бібліотеку побудовано за індивідуальним проєктом. І це єдина в області спеціально побудована бібліотека, гарно названа читачами — Палац книги. Автори проєкту — керівник групи архітекторів Ужгородського філіалу «Діпроміста» В.Й. Ганзел та начальник архітектурно-конструкторського бюро В.Ф. Мелентьев. Споруджували об'єкт будівельники ПМК тресту «Карпаткурортбуд». Зведено бібліотеку протягом одного року, восени 1985 року було закладено фундамент, восени 1986 — новобудову прийняла комісія, а вже 4 січня 1987 року відбулося урочисте відкриття закладу культури, який зробив би честь і столичному місту.

Значну підтримку в будівництві надавали обласна рада профспілок — голова В.В. Васильєв, обком компартії України.

Велика заслуга в цьому і директора бібліотеки, досвідченого спеціаліста, керівника, патріота бібліотечної справи — Годам Василини Дмитрівни.

Загальна площа бібліотеки складала 1952 м². На першому поверсі великий вестибюль, гардероб, лекційний зал на 80 чоловік, книгосховище. Відділ комплектування та обробки літератури, фотолaboratorія, ротаторна, побутові кімнати. Другий поверх — абонемент, розкішна, велика читальна зала (мрія кожної бібліотеки), прекрасний, світлий, по-сучасному і зі смаком обладнаний, тематично оформлений зал «круглий стіл», відділ мистецтв, відділ інформаційно-бібліографічної роботи. Третій поверх — методичний кабінет, читальна зала профспілкової і технічної літератури.

Вся бібліотека обійшлась профспілкам в 1 млн. крб., на 1987 рік це значна сума. Вона була добре технічно оснащена: відеосалон, магнітофони, кольорові телевізори у кожному відділі, відеокамера, обладнана студія звукозапису зроблені на замовлення стелажі, столи, каталожні шафи і т. ін.

Працівники абонементу (зав. Кіш М.А. та ст. бібліотекар Варга М.Є.), читальної зали (зав. Хмара І.М., ст. бібліотекар Павлице Т.М.), відділу мистецтв (зав. Ігнацевич Г.В., ст. бібліотекар Шурубор О.А.), відділу профспілкової літератури (зав. Довганч О.С.) приділяли велику увагу удосконаленню обслуговування читачів, пропаганди книги. Обслужено читачів у 1980 р. — 2047, а в 1990 — 4325. Фонд бібліотеки збільшився з 30622 прим. у 1980 р. до 62358 у 1990 р. В 1990 р. читачам було видано 92191 прим. книги і брошур, читаність складала 21,3, обертаність 1,4.

З метою активізації пропаганди книги в бібліотеках профкомів проводилися огляди літератури, читацькі конференції, вечори, диспути, усні журнали, книжкові виставки, комплексні заходи (місячники, декади, тижні). Все частіше господарі світлого, по-сучасному і зі смаком обладнаного приміщення гостинно розчиняли двері залу «круглого столу» для проведення міських, республіканських та всесоюзних заходів. Тут проходив всесоюзний симпозіум «Рабочая газета и читатель», міжнародна зустріч Червоного Хреста, республіканській семінар директорів базових профспілкових бібліотек облпрофрад України, директорів обласних науково-медичних бібліотек, проводилися наради представників торгівельних закладів міста та закладів громадського харчування, лісівників області, засідання колегії юридичних працівників області. Важливо відзначити, що відомча приналежність не мала ніякого значення. Тут усіх зустрічали доброзичливо, по-діловому. Оформлялись виставки спеціальної літератури, допомагали технічними засобами.

Профспілковий актив області — основна категорія читачів, яку обслуговували профспілкові бібліотеки, допомога в організації виховної та культурно-масової роботи, інформаційне забезпечення навчання профспілкових кадрів — ось напрямки роботи профспілок, в яких бібліотеки відігравали відчутну роль. Бібліографічні огляди літератури по основних напрямках профспілкової роботи, книжкові виставки, дні профспілкового активіста, конференції, зустрічі за «круглим столом» стали традиційними. Серед правофлангових слід назвати бібліотеки Рахівської картонної фабрики (зав бібліотекою — Нейжмак Є.В.), тресту «Закарпатбуд» (Височанська Л.Ф.), Ужгородської швейної фабрики (Кохан І.В.), Хустського лісокомбінату (Григорик Г.І.).

Повсюдно в бібліотеках області вводилась така форма обслуговування, як абонемент цехового комітету.

Савинець Марта Василівна

Народилася 1933 р. в с. Дешковиці Іршавського району Закарпатської обл. Спеціальну освіту здобула в Хустському культосвітньому училищі (1961). З 1961 р. до виходу на пенсію (у 1988 р.) очолювала Міжгірську районну бібліотеку для дітей (з 1980 р. — заступник директора Міжгірської ЦБС по роботі з дітьми). Обиралась депутатом Міжгірської селищної Ради народних депутатів, головою профспілки працівників культури Міжгірського району. Нагороджена медаллю "Ветеран праці", Почесними грамотами, дипломами, цінними подарунками Міністерства культури УРСР. Після виходу на пенсію продовжує вести активне громадське життя, вона є майстринею-вишивальницею, учасницею багатьох виставок народної творчості, працює в активі працівників культури району.

Федурця Марія Миколаївна

Народилася 1939 р. в смт. Великий Бичків Рахівського району Закарпатської області. Освіту здобула в Хустському культурно-освітньому технікумі (1958 р.) та Харківському інституті культури (бібліотечне відділення, 1967 р.) На бібліотечній роботі — з 1960 р. Працювала на різних посадах в районних бібліотеках для дітей та дорослих. У 1969 р. очолила Рахівську районну бібліотеку, з 1979 по 1999 р. була директором Рахівської ЦБС. Багато зробила для покращення матеріально-технічного стану бібліотек району, якісного та кількісного складу книжкових фондів, була ініціатором створення в ЦРБ об'єднань за інтересами, краєзнавчого музею. За багаторічну роботу нагороджена медаллю "За доблесну працю". Почесними грамотами управління культури.

Школа передового досвіду «Робота бібліотеки по залученню до систематичного читання профспілкового активу» працювала на базі бібліотеки радгосп-заводу «Мукачівський» (зав. бібліотекою Верясова А.С.).

Відділ профспілкової літератури базової бібліотеки активно співпрацював з обласними профспілковими курсами. Всі новинки літератури з питань профспілкового будівництва оперативно доводились до слухачів курсів. Популярністю серед них користувалась така форма, як «Ділові ігри». Якнайповніше задоволення потреб профактиву — так завдання ставили перед собою бібліотечні працівники і робили все можливе для його виконання.

Важливим напрямком роботи бібліотеки була пропаганда досягнень науки та технічного прогресу, передового виробничого досвіду, формування засад чесної та сумлінної праці, піднесення престижу технічної інтелігенції. Для виконання цих завдань було створено відділ технічної та профспілкової літератури, який тісно співпрацював з обласними організаціями ВТВР та НТТ, відділом Львівського ЦНТІ і центру патентної інформації. Так, на базі бібліотеки було створено консультативний пункт пропаганди досягнень науково-технічного прогресу. Було підготовлено тематичні добірки, копії актів винаходів та інші матеріали з питань організації виробництва, господарського обліку, бригадного підряду, якості продукції, охорони праці та навколишнього середовища, обчислювальної техніки, патентно-ліцензійної роботи. У чергового консультанта можна було отримати консультацію та замовити копію відібраних матеріалів.

На підприємствах профспілкові бібліотеки працювали в тісному зв'язку з технічними бібліотеками та відділами науково-технічної інформації. Особливо слід відмітити бібліотеки Ужгородського механічного заводу (зав. бібліотекою Повч Ю.Я.), ВО «Тиса» (Іванина М.В.), заводу «Мукачівприлад» (Касинець В.А.). На цих підприємствах обслуговування спеціалістів виробництва займало пріоритетне місце.

У профспілкових бібліотеках області успішно використовувались форми нестационарного обслуговування читачів. На Свалявському лісохімкомбінаті діяла школа передового досвіду «Робота профспілкової бібліотеки на допомогу виробництву». На цьому підприємстві було організовано двадцять бібліотечних пунктів на лісодільницях, 10 бригад обслуговувались за бригадним абонементом. Завідувала бібліотекою, розташованою в одному

з кращих в області палаців культури і техніки, ветеран бібліотечної роботи Олена Йосипівна Русин. Тут систематично організовуються цікаві дні різних професій — столярів, деревообробників, токарів, тощо. Бібліотеска вносить свій посильний вклад у розвиток рідного підприємства.

Цікаву роботу проводила бібліотека радгосп-заводу «Мукачівський» (зав. бібліотекою Верясова А.С.) — цикли усних журналів «Світ людини», години цікавих повідомлень «Незвичайні явища природи», книжкові виставки «Моя земля», «Природа рідного краю».

В області працювало 12 піонерських таборів, які також обслуговувались профспілковими бібліотеками. На допомогу в організації обслуговування дітей методичним відділом базової бібліотеки були випущені методичні рекомендації «Салют, літо!». Бібліотечний пункт в піонерському таборі «Тиса» Буштинського лісокомбінату (завідуюча Ваканич Г.Д.) функціонував більше 20 років. Фонд складав понад 4 тисячі примірників різногалузєвої літератури угорською, чеською, словацькою мовами, для дітей із Угорщини, Чехії, Словаччини.

При відділі мистецтв базової бібліотеки працював відеосалон на 80 місць (завідуюча Ігнацевич Г.В.). Традиційними були «Музичні суботи», які проводились двічі на місяць, прослуховування сучасної рок-музики. Клуби за інтересами діяли у бібліотеках Тересвянського ДОКУ, Ужгородського машзаводу, Хустської фетрофільцевої фабрики, Воловецького, Усть-Чорнянського, Міжгірського, Мукачівського, Довжанського лісокомбінатів.

Змістовною була робота відділу інформаційно-бібліографічної роботи (зав. Цупик В.О.). Серед цікавих починань в його роботі — картотека поезії «Світ в образах», де представлені вірші поетів різних часів і народів, стенд, з тематичними оглядами «товстих» журналів, «Експрес-інформація про нові надходження», Декади інформації, Дні бібліографії.

Формування фондів профспілкових бібліотек здійснював відділ комплектування та обробки літератури (Піскар І.М.). Комплектування здійснювалось із врахуванням специфіки кожного підприємства. Кількісний склад фонду області протягом 1980-1990 років збільшився на 201 тисячу примірників книг та брошур. Фонд 1980 — 343632; 1990 — 544881; відповідно зросла книговидача: 1980 — 695528, 1990 — 946373. Всього читачів у системі: 1980 — 42208, 1990 — 51080. Читаність: 1980 — 16,6, 1990 — 18,5. Обертаність: 1980 — 1,6, 1990 — 1,8.

Микулинєць Ірина Василівна

Народилась 1933 р. в м. Хуст.

Після завершення навчання в Хустському культосвітньому технікумі 1951 р. була призначена на роботу завідуючою Воловецькою бібліотекою для дітей. У 1955 р. переїхала у Тячівський район, де працювала завідуючою сільської бібліотеки с. Р. Поле, зав. пересувним фондом та методистом Тячівської районної бібліотеки для дорослих, а потім зав. читальною залом, завідуючою Тячівською районною бібліотекою для дітей (з 1979 по 1988 р. — заступник директора по роботі з дітьми).

Бібліотека, очолювана нею, завжди була серед кращих.

Неодноразово відзначалась

Почесними грамотами Міністерства культури України.

Качур Ганна Дмитрівна

Народилася 1937 р. в с. Іванівці Мукачівського району Закарпатської області. У 1959 р. закінчила Хустський культосвітній технікум. У 1970 р. - Київський інститут культури. Трудову діяльність розпочала в бібліотеці присілку Аршиця Рахівського району. Пізніше - у бібліотеках сіл Березинка, Ключарки, Страбичово, Жияшино Мукачівського району та с. Ярک Ужгородського району, зав. дитячим відділом та завідуючою Воловецької зональної бібліотеки, бібліотекарем Березівської районної бібліотеки для дорослих. З 1966 по 1993 р. працювала в Ужгородській районній бібліотеці на різних посадах, а з 1979 р. очолила її. Багато зробила для популяризації бібліотек району, підвищення їх авторитету. Здобула популярність і як пропагандист народної вишивки. За досягнуті успіхи в розвитку декоративно-прикладного мистецтва неодноразово нагороджувалась медалями лауреата та Почесними грамотами.

Комплектування повністю залежало від фінансування профкомів. Добре налагоджено воно було на заводах м. Ужгорода — машзавод, мехзавод, «Турбогаз», Рахівській картонній фабриці, на Свалявському та Березівському МК, «Мукачівприладі». Ці підприємства виділяли щороку 1-2 тисячі крб. на комплектування літературою. 24 бібліотеки системи комплектувались літературою угорською мовою, чеською, словацькою, румунською, бібліотека Усть-Чорнянського ЛК — німецькою мовою.

Методичною роботою керувала завідуюча відділом Науменко Т.О., ст. методист Понзель А.В. Вони приділяли постійну увагу підвищенню кваліфікації бібліотечних кадрів, вивченню і впровадженню кращого досвіду в практику роботи бібліотек області, надавали практичну і методичну допомогу на місцях. Проводились засідання за круглим столом, дискусії бібліотечних працівників з актуальних питань переструктуризації бібліотечної роботи, виступи з розкриттям досвіду своєї роботи, семінари, школи передового досвіду, книжкові аукціони, випускались інформаційні листки «Запровадьте в себе». Надавалась методична та практична допомога бібліотекам санаторіїв, профілакторіїв, турбаз та бібліотечкам професійно-технічних училищ.

Всього в мережі профспілкових бібліотек працювало 79 бібліотечних працівників, 16 — з вищою освітою, 28 — з середньою спеціальною. В базовій бібліотеці було оформлено кімнату трудової слави, де зібрані матеріали (стенди, альбоми) з історії бібліотечної справи профспілок області, про ветеранів, переможців змагань.

Наші ветерани: Буштинський ЛК — Ваканич Ганна Дмитрівна; Мукачівський ЛК — Кошеля Віра Миколаївна; Ужгородський мехзавод — Повч Юлія Янівна; Виноградівська швейна фабрика — Кисельова Аліна Миколаївна; В. Бичківський ЛХК — Данилко Василюк Миколаївна; Рахівська картонна фабрика — Нейжмак Еліна Василівна; Мукачівський будинок учителя — Мітусова Зінаїда Миколаївна; Перечинський ЛХК — Гойс Єлизавета Іванівна; ВО «Тиса» (машзавод) — Іванніна Магдаліна Вікторівна; Свалявський ЛК — Русин Олена Йосипівна; Радгосп-завод «Мукачівський» — Вєрєсова Ада Степанівна; В. Березнянський ЛК — Комоні Єва Іванівна; Воловецький ЛК — Бабушка Марія Іллівна; Перечинський ЛК — Пеняк Йосип Васильович; Базова бібліотека — Кручєниця Ганна Михайлівна.

Економічна криза 90-х років позначилась і на долі профспілкових бібліотек області. В 1991 р. сталася сум-

на подія в житті бібліотек. Адже було ліквідовано міжгоспярківську бібліотечну систему профспілок області, по частинах. Між різними комерційними структурами розділено чудово, єдине в області спеціально побудоване бібліотечне приміщення, розпродано і роздано знов такі єдине в області спеціальне бібліотечне обладнання, залишилися без роботи знаючі, досвідчені спеціалісти, тисячі читачів залишилися без «своєї» бібліотеки.

Всього в області ліквідовано на 01.06.1999 року 33 профспілкові бібліотеки. В лісовій промисловості з 21 працюють 7 бібліотек — на лісохімкомбінатах Сваляви, Мукачєва, Буштино, Довгого, Хуста, Терєсєвянського ДОКУ та Рахівської картонної фабрики. В легкій промисловості з 8 працюють 4 — на Ужгородській та Виноградівській швейних фабриках, Хустській фєтрофілицєвїй, Мукачєвській трикотажній. Обслуговують читачів бібліотеки м. Мукачєва — заводу комплексних лабораторій та радгосп-заводу «Мукачєвський» і бібліотека облпрофради та бібліотека профкурсів.

Обласну базу бібліотєку Закарпатської облпрофради реорганізовано у бібліотєку навчально-методичного центру профспілок області. У важких економічних умовах бібліотека намагається виконувати свій обов'язок перед читачами.

*Колектив обласної профспілкової бібліотеки.
Зліва-направо: Варга М. І., Ковач І. М., Ігнацевич Г. В.,
Павлицє Т. М., Довганіч О. С., Кузьма Н. М.,
Шурубор О. А., Шаракєва В. К.*

Шобєр Ірина Бартоломєєвна

*Народилася 1934 р.
в м. Берегово Закарпатської області.*

*Спеціальну освіту здобула в
Хустському культосвітньому
технікумі (1958 р.).*

*На бібліотечній роботі — з 1956 р.
Особливо вдало проявила себе за час
свої роботи в Берегівській міській
бібліотеці для дітей, де працювала
бібліотекарєм, завідуєчою
абонементом, а з 1960 р.
завідуєчою цієї бібліотеки.*

*Серед читачів та
працівників бібліотек
м. Берегово та району
І. Б. Шобєр користувалась
заслужєним авторитєтом.*

Федака Павло Михайлович,

кандидат історичних наук.

Народився 1945 р. в с. Кальник Мукачівського району. У 1963 р. закінчив Кальницьку середню школу, а в 1968 р. – Ужгородський державний університет.

З 1968 р. працював старшим науковим співробітником, завідуючим відділом, заступником директора з наукової роботи Закарпатського музею народної архітектури і побуту. З 1981 р. – заступник директора з наукової роботи Закарпатського краєзнавчого музею. Автор кількох книжок та понад 400 наукових та науково-популярних статей з питань етнографії, історії, музеєзнавства та пам'яткознавства Закарпаття. З 1990 року очолює Закарпатське крайове культурно-освітнє товариство "Просвіта".

Бібліотека Закарпатського крайового культурно- освітнього товариства “Просвіта”

*Адреса: 88000, м. Ужгород,
пл. В. Гренджі-Донського, 3, Народний Дім
“Просвіта”*

Тел.: 3-45-42.

*Режим роботи: з 13 до 18 год.;
вихідні дні: п'ятниця, субота.*

*П. М. Федака,
голова Закарпатського крайового
товариства “Просвіта”*

Просвітянські традиції гідно продовжуються

Заснована в 1920 році музейно-бібліотечна комісія при Головному відділі “Просвіти” (Т. Скиба, М. Новаковський, П. Куцун, І. Панькевич) доклала чимало зусиль для збирання книжкового фонду й формування бібліотеки, а під кінець 1920 року було зібрано ряд рукописів ХУІІ сторіччя, стародруків ХУІІ-ХУІІІ ст., документи, усі видання, що на той час виходили на Підкарпатській Русі, близько 1500 томів книг (Наука, 21 лютого, 1920 року), а на кінець 1924 р. бібліотечний фонд нараховував 4387 книжок з історії, культури, природознавства, основою якого були місцеві видання (Календар “Просвіти” на 1926 рік. – С. 37-38.). З кінця 1928 р. бібліотека розмістилася у Народному Домі товариства “Просвіта”, збудованому на кошти просвітян краю.

Велику роботу проводили читальні “Просвіти” (у 1937 р. їх було 234), мережа яких охоплювала значну частину сіл краю. Вони комплектувались не тільки місцевими виданнями, але й книгами та періодикою, що друкувалася в Україні. Значну допомогу у створенні та поповненні центральної бібліотеки надавали львівські

“Просвіта” та Наукове товариство ім. Шевченка. У 1938 р. центральна бібліотека “Просвіти” нараховувала близько 8 тисяч томів книжок, а в бібліотеках читальень товариства того ж 1938 року було 38287 книг (Федака П. Нарис історії товариства “Просвіта” Карпатської Русі-України. – Ужгород, 1991. – С. 40.).

Як відомо, згідно Віденського арбітражу Ужгород відійшов до Угорщини, і в першій декаді 1938 року товариство “Просвіта” проти якого проводилися репресії з боку угорських фашистів, вимушене було евакуювати майно під супровід стрільянини на вулицях Ужгорода. Бібліотека “Просвіти” була вивезена в Перечин, і основний фонд її внаслідок подій 1939-1944 та пізніших років в основному пропав. Залишилися поодинокі книги з штампами “Просвіти”, які знаходяться в деяких бібліотечних установах області, обласному краєзнавчому музеї та в окремих людей.

Після відродження (23 грудня 1990 року) крайового культурно-освітнього товариства “Просвіта” в першій половині 1991 року засновано бібліотеку, для якої з листопада того ж року було отримано приміщення в Народному Домі “Просвіти”, який у 1997 р. повернено у власність крайового товариства “Просвіта”, де вона знаходиться й досі.

Бібліотека комплектувалася й комплектується з книг, подарованих щирими українськими патріотами як із Закарпаття, так і з діаспори – переважно із США та інших країн поселення українців. Найбільше цінних книжок подарували бібліотеці “Просвіти” Зірка Гренджа-Донська (Мінеаполіс, США) та Микола Мигович (США), а також Іван Кертиця (Канада), д-р Марко Антонович (Канада), д-р Іван Жегуц (Німеччина), Юрій Плавайко (Австралія), д-р Вікентій Шандор (США), д-р Микола Кушніренко (США), Катерина Галан (Канада), проф. Микола Мушинка (Словаччина), д-р Мирослав Сополіга (Свидник, Словаччина), Музей української культури у Свиднику, українська бібліотека ім. сенатора Павла Юзика в м. Норт-Потр (США), Карпатський Союз Австралії, Карпатський Союз Америки, кооператив “Калина” (Канада), а з наших краян – Федір Сас, Ганна Мандзюк, Емерих Васько, Іван Долгош (с. Невницьке), Василь Пагирия, Михайло Тиводар, Омелян Росул, Олександр Пайкош, Василь Белей, Степан Пеняк, Йосип Баг-

Клейменова Ніна Олександрівна

*Народилася 1934 р.
в с. Гніздище Городнянського району
Чернігівської області.*

*Після закінчення навчання
в Хустському культосвітньому
технікумі почала працювати на
посаді бібліотекаря Мукачівської
міської бібліотеки.*

*У 1970 р. закінчила заочно
Харківський інститут культури.
З 1967 р. призначена завідувачкою
міської бібліотеки для дітей.
Саме на цій посаді найтовніше
розкрився її організаторський
талант. Бібліотека, очолювана нею,
багато років була серед кращих.*

*У 1977 р. переведена на посаду
старшого бібліографа Мукачівської
міської бібліотечної системи, де
багато зусиль доклала до створення
дійового довідково-бібліографічного
апарату системи.*

*За сумлінну роботу
неодноразово нагороджувалась
Почесними грамотами
обласного управління культури та
обкому профспілки
працівників культури.*

Радник Лариса Василівна

*Народилась 1936 року
в м. Юр'євець*

Івановської області (Росія).

*Спеціальну освіту здобула у
бібліотечному технікумі м. Бор
Горьковської області.*

*В Закарпатську область переїхала
у 1959 р. Працювала завідуючою
або наемником Берегівської міської
бібліотеки для дітей, зав. читальною
залою районної бібліотеки для дітей,
зав. бібліотекою*

Берегівського медучилища.

*У 1968 р. призначена завідуючою
Берегівською районною
бібліотекою для дітей, потім
заступником директора ЦБС
по роботі з дітьми. На базі бібліотеки
проводились обласні семінари з
питань роботи з дітьми. Виступи
Лариси Василівни з обміну досвідом
були змістовними, наповнені новими
задумками, гумором
і охоче сприймалися слухачами.*

лай, Микола Бандусяк, Гнат Герич, Михайло Федака, Іван Хланца, Іван Сенько, редакція часопису "Карпатський край", обласна універсальна бібліотека та ін.

На ширшій день книжковий фонд бібліотеки нараховує 3000 одиниць цінних видань з українознавства та карпатознавства, художніх творів українських письменників (класичного періоду та новітнього часу) з різних країн світу, часописів та календарів.

Серед цих видань 12-томне зібрання творів Василя Гренджі-Донського, 31 том Наукового збірника Музею Української культури у Свиднику, 16-томна "Українська мала енциклопедія" проф. Євгенія Онацького, багатотомний "Літопис УПА", книжки видані закарпатською "Просвітою" у 20-30-ті роки ХХ ст., твори і праці Августина Волошина, Зореслава, Василя Пачовського, Івана Огієнка, Яра Славутича, Івана Багряного, Уласа Самчука, Михайла Качалуби, Івана Ірлявського, Августина Штефана, Петра Стерча, Вікентія Шандора, Юрія-Августина Шерегія, Марійки Підгірянки, Олега Ольжича, Світлани Русової, Василя Іваниса, Івана Панькевича, Миколи Мушинки, Михайла Тиводара, Володимира Фединишинця, Івана Хланца, Івана Сенька, Павла Федаки, Василя Пагіри, Юрія Чорі, Богдана Галаса, Йосипа Баглая, Павла Пойди та інших, а також поетичні збірки 60-70-х років нашого століття, прозові твори новітньої української літератури, мемуарні видання і т. ін.

Послугами бібліотеки користуються науковці УЖДУ, аспіранти, учителі, студенти, допитливі шанувальники історії України й Закарпаття, рідної культури й художнього слова.

*1995 рік.
На державних
іспитах в
Ужгородському
училищі
культури:
проф. КІДІК
Василь
Степанович
Бабич, голова
циклової комісії
училища Ганна
Григорівна
Черевко.*

Ужгородське училище культури

*Г. Г. Червко,
викладач Ужгородського
училища культури*

ПІДГОТОВКА БІБЛІОТЕЧНИХ КАДРІВ

З визволенням і воз'єднанням Закарпаття з Україною поряд з економічними перетвореннями швидко розвивалася і культура краю. Усюди відкривалися клубні і бібліотечні державні установи і тому постало питання підготовки кваліфікованих спеціалістів для бібліотек області. Щоб розв'язати дану проблему, відповідно до наказу Комітету у справах культосвітніх установ при Раді Міністрів України від 9 серпня 1946 року в Закарпатській області було відкрито технікум підготовки культосвітніх працівників в місті Хуст. Нелегкими були перші роки навчального закладу. Через відсутність необхідних приміщень навчальний процес розпочався лише 5 квітня 1947 року. До навчання приступила одна академгрупа бібліотекарів у складі 36 учнів. Навчально-виховний процес у перші роки роботи технікуму здійснювало десять викладачів.

У 1961 році постановою колегії Міністерства культури України Хустський технікум культосвітніх працівників був перейменований на культосвітнє училище.

Бібліотечних спеціалістів довгі роки готували такі викладачі як Фаїна Павлівна Левінштейн, подружжя Залязів, Емма Артемівна Пальчей, Борис Іллч Петровицький, Наталя Андріївна Гармаш, Марія Йосипівна Дулка, Семен Леонідович Шехмейстер.

Нова сторінка в історії підготовки бібліотечних спеціалістів пов'язана з переведенням училища з Хуста в обласний центр — м. Ужгород. Було це 1 липня 1985 р. Переведення училища в Ужгород дало можливість спиратися у навчально-виховному процесі підготовки майбутніх бібліотечних спеціалістів на бібліотеки обласного центру і перш за все на ЗОУНБ як провідну бібліотеку області. У пошуках нового змісту в організації навчально-виховного процесу циклова комісія бібліотечних дисциплін училища виступила ініціатором створення навчального комплексу «училище - вуз», де підготовка спеціалістів здійснюється за єдиним наскрізним планом і програмами. І в 1994 році на

Червко Ганна Григорівна

*Народилася 1945 р.
в с. Новоречье Белгородської області.
В 1968 р. закінчила Харківський
державний інститут культури (нині
- Харківська державна академія
культури і мистецтв). З 1969 р. за
направленням працює в Хустському
культосвітньому училищі
(нині - Ужгородське
училище культури).
З 1986 р. - голова циклової
комісії бібліотечних дисциплін.
Кваліфікований, досвідчений педагог.
Разом зі своїми вихованцями
організує в бібліотеках міста
змістовні міроприємства, що
презентують українську культуру.*

*Кричфалуній
Михайло Васильович*

*Завідувач бібліотекою-філіалом
с. Кричово Тячівської
централізованої
бібліотечної системи.
50 років трудового стажу
з єдиним записом
у трудовій книжці.
Доброволець Червоної Армії,
хоробрий кричівський легінь, він
брав участь у визволенні міст і сіл
Польщі, Угорщини,
у жорстоких боях за Берлін.
Удостоєний двох орденів Слави,
медалі «За відвагу»,
«За бойові заслуги» та ін.
Відданий своїй справі,
Михайло Васильович
вже 50 років щодня відкриває
бібліотеку, острівця духовності,
для всіх, хто прагне знань і
вірить у майбутнє.*

базі Ужгородського училища культури та Київського інституту культури (пізніше - це Національний університет культури і мистецтв) такий комплекс був створений. Внаслідок цього вже дев'ятнадцять кращих випускників бібліотечного відділення без вступних іспитів були зараховані до вузу на II курс. Майже всі вони закінчили його з відзнакою.

У майбутньому такий комплекс планується створити на базі училища та Рівненського гуманітарного університету. Зараз училище готує бібліотечних спеціалістів за новим навчальним планом. Бібліотеки, органи НТІ, архіви, музеї розглядаються в ньому як єдина документально-інформаційна система. Замість трьох спеціальних дисциплін (бібліотечні фонди, бібліографія, бібліотекознавство), які вивчалися студентами училища на протязі багатьох років, навчальним планом передбачено 12 профілюючих спеціальностей, об'єднаних у 2 цикли, що значно наближує навчання до вузівського: 1) документознавство; 2) організація обслуговування та управління діяльністю в ДІС.

Навчально-виховний процес на бібліотечному відділі здійснюють п'ять викладачів циклової комісії бібліотечних дисциплін, яку очолює викладач вищої категорії, Черевко Ганна Григорівна. Профілюючі дисципліни викладають досвідчені фахівці з вищою спеціальною освітою - Світлана Юріївна Алексининець, Марія Михайлівна Гомоляк, Ольга Федорівна Лемак, Марія Петрівна Стойка, які в свій час теж закінчили це училище. За 52 роки існування училища бібліотечне відділення випустило понад дві тисячі бібліотечних спеціалістів і сьогодні в усіх бібліотеках області майже 92 % - це його випускники.

Серед випускників чимало відомих і нині знавців бібліотечної справи, а саме: заслужений працівник культури України, директор ЗОУНБ - Людмила Захарівна Григаш, заслужений працівник культури України, директор бібліотеки УЖДУ Олена Іванівна Почкутова, заступник директора обласного будинку народної творчості Василь Федорович Сможаник, завідувача бібліотекою училища Елеонора Юліївна Лукеча.

Переважає більшість випускників працюють в сільській місцевості, в шкільних бібліотеках, в бібліотечних навчальних закладах, санаторіїв, військових частинах, очолюють міські та районні ЦБС.

Випускники бібліотечного відділу сьогодні в умовах гострої економічної кризи роблять все можливе для збереження бібліотек як частини національного культурного надбання, виконують головні функції книгозбірень - відродження духовності суспільства.

Бібліотечний колектор

*Г. В. Митровка,
начальник відділу ДВТІ "Закарпаткнига"*

Деякі питання історії створення та фактичної діяльності бібліотечного колектора

Бібліотечні колектори були створені в перші роки Радянської влади. Покликані вони були *"постачати по-востворені бібліотеки різних типів комплектами книг"*.

На Закарпатті бібколектор був створений в 1946 році як підрозділ Закарпатської обласної контори торгівлі книгами і культтоварами Міністерства торгівлі України (Облкнигокультторг). Бібколектор був розташований в м. Ужгороді на площі Корятовича. В 1968 році бібколектор переходить на проспект 40-річчя Жовтня (тепер проспект Свободи) і займає 1-й поверх житлового будинку. І лише в 1992 році отримує спеціально для нього побудоване приміщення на вул. Капушанській.

З перших днів свого існування колектор був основним джерелом планового систематичного комплектування книжкових фондів переважної більшості бібліотек Закарпаття. З кожним роком вдосконалювались форми і методи роботи по забезпеченню бібліотек літературою. Сюди надходили книги центральних та республіканських видавництв, значна частина яких видавалася цільовим призначенням і потрапляла не в продаж, а розподілялась між бібліотеками. Звідси в районні, міські та сільські бібліотеки області, профспілкові, технічні, шкільні, інших навчальних закладів надходила суспільно-політична, науково-технічна, сільськогосподарська, художня, медична, навчально-виховна та інша література, розрахована на широке коло читачів, спеціалістів з різних галузей знань. В цей же час був відкритий палітурний відділ, де книги в м'яких обкладинках опрацьовувались, що для бібліотеки було дуже важливо.

Бібколектор працював з бібліотеками на договірних засадах. Бібліотеки замовляли літературу по тематичних планах видавництва. Бібколектор обробляв 92 тематичні плани центральних та 25 республіканських видавництв.

Митровка Галина Василівна

Народилася 1947 року в м. Ковель, Волинської обл. Після закінчення Харківського інституту культури в 1969 році направлена на роботу в Закарпатський облкниготорг. Спочатку працювала бібліографом бібколектора, а з 1975 року до 1994 — директором обласного бібліотечного колектора. Досвідчений фахівець з питань книжкової торгівлі, якій завжди були близькі проблеми формування фондів бібліотек різних систем і відомств.

*Карабінюши Діна Іванівна
(1931 – 1990)*

Народилася 1931 р. в с. Суханівці Уманського району Хабаровського краю (Росія). Незабаром сім'я переїхала в Україну, на Черкащину. Спеціальну освіту здобула в Київському культурно-освітньому технікумі (1952) та Харківському бібліотечному інституті (1959). У 1952 р. за призначенням переїхала на Закарпаття, працювала художнім керівником Міжгірського РБК, а з 1955 р. цілком присвятила себе бібліотечній справі — з 1955 по 1963 р. працювала завідувачою читальною залогою Іршавської районної бібліотеки для дітей, а з 1963 р. — завідувачою Іршавською районною бібліотекою для дорослих.

З 1978 р. — директор Іршавської ЦБС. Під її керівництвом успішно пройшла централізація бібліотечної мережі району. Завдяки її ініціативності та енергії в районі та бібліотеках-філіалах активно впроваджувались нові форми роботи, зокрема, клуби за інтересами, лекторії, курси по вивченню іноземних мов. За сумлінну працю була нагороджена медаллю "Ветеран праці", численними Почесними грамотами Міністерства культури УРСР та управління культури.

Всі замовлення обговорювалися та затверджувалися на Раді по комплектуванню бібліотек, куди входили представники обласних бібліотек, управлінь культури та освіти, бібліотеки університету та ін. Замовлення бібліотек на літературу через бібколектор узгоджувались і на засіданнях обласної тиражної комісії. Основними довідковими матеріалами при замовленні книг були картотеки економічного профілю області та національного складу районів.

З 1974 року бібліотечний колектор почав отримувати книги цільового призначення так звану "Бібліотечна серія", які значно збагатили фонди бібліотек області. Розподіл цих книг здійснював бібколектор разом з обласними бібліотеками та Радою по комплектуванню.

Провідною ланкою бібколектора став відділ бібліографії, який на протязі багатьох років очолювала Белінська Р.І. — випускниця Харківського інституту культури. Працівники відділу всебічно вивчали попит бібліотек на літературу, надавали їм методичну допомогу в комплектуванні, формували книжковий асортимент бібколектора, стежили за залишками книг попередніх років видання, пропагували літературу різної тематики, складали і надсилали до бібліотек інформаційні списки книжкових видань, оформляли книжкові виставки. Бібліографи проводили консультації, давали необхідні поради працівникам бібліотек. Велике значення мало проведення засідань груп комплектування бібліотек, візди працівників бібколектора на районні семінари та очне комплектування безпосередньо в бібліотечному колекторі.

На протязі всіх років свого існування бібколектор підтримував найтісніші ділові контакти з усіма обласними бібліотеками. Жодна з нарад чи семінарів, проведених управлінням культури не проходила без участі працівників бібколектора.

В 70-80-х роках до комплектування через бібколектор було залучено всі бібліотеки області: системи Міністерства культури, шкільні, санаторні, турбазівські, медичні, військових частин, дитячих садків та ін. Бібколектор в ті роки комплектував більше 2 тис. бібліотек. Цілком зрозуміло, що регулярність надходження літератури з бібколектора в бібліотеки була дуже важливим питанням оперативності задоволення читацького запиту. Тому всі бібліотеки області отримували нові партії книг щомісяця, швидко і вчасно. Спочатку посылки з літерату-

рою відправлялися поштою в кожен сільську бібліотеку, що вимагало чимало коштів та часу. Пізніше, у зв'язку з централізацією бібліотек і об'єднання їх у районні централізовані бібліотечні системи, цей процес набагато вдосконалився. У визначений графіком день автотранспорт доставляв літературу в централізовані бібліотечні системи. Таким чином усувалися поштові витрати.

В жовтні 1978 року Закарпатський обласний бібліолектор одним з перших в Україні організував централізовану бібліотечну обробку книг. Обробці підлягали книги, що надходили в кількості не менш 50 примірників. В зв'язку з цим був створений відділ бібліотечної обробки книг в складі двох працівників, який працював на внутрішньому господарстві. Бібліотеки отримували технічно оброблені книги, засистематизовані та з каталожними картками.

З 1980 року бібліотечний колектор забезпечував всі шкільні бібліотеки області книгами серії "Шкільна бібліотека" відповідно до рознарядок обласного управління народної освіти. Книги щомісяця згідно графіка доставлялися автотранспортом в районні відділи народної освіти, а в містах Ужгород та Мукачево — в кожен школу окремо. Однією з важливих функцій бібліолектора було забезпечення бібліотек області бібтехнікою. Замовлення предметів бібліотечної техніки та розподіл її між бібліотеками завжди проводився на засіданнях Ради по комплектуванню.

Всі роки існування бібліолектора велику і копітку роботу по комплектуванню бібліотек області здійснювали від 10 до 14 працівників. В основному, це були люди віддані книжковій справі. Більше 30 років пропрацювали в бібліолекторі завідувача загальним відділом Штефаняк М.І., комплектувальниці Кортиня М.Ю., Церковна К.Й. Люди, які не любили книгу, надовго тут не затримувались. Робота була і важкою фізично. Багато нового, прогресивного у справу поліпшення комплектування бібліотек внесли спеціалісти бібліотечної справи, які працювали в різні роки в бібліолекторі. Це: Родюкова З.А., Григаш Л.З., Духнова В.Г., Дрозд І.Г. та інші. Всі вони доклали чимало зусиль та енергії в удосконалення комплектування бібліотек.

В січні 1992 року бібліолектор був переіменований у відділ комплектування бібліотек при ДВТП "Закарпат-

Васильсва Тамара Іванівна

Народилась в 1941 р. в с.м.т. Нижні Сірогози Херсонської області. В 1958 р. закінчила технікум підготовки культосвітніх працівників у м. Мелітополь Запорізької області, тоді ж розпочала трудову діяльність завідувачкою ІІ. Петрівською сільською бібліотекою. Подорожуючи по країні за чоловіком-військовим працювала на різних посадах у бібліотеках Херсонської, Харківської, Львівської, Мурманської областей. З 1977 р. працює в обласній бібліотеці для дітей ім. Д. Вакарова на посадках ст. бібліографа, зав. відділом довідково-бібліографічної роботи. На посаді бібліографа проявила себе як висококваліфікований спеціаліст. З 1993 р. працює завідувачкою сектором краєзнавчої бібліографії ЗОУНБ. Користується повагою і авторитетом у читачів завдяки своїй тактовності, вмінню слухати співрозмовника, бажанню обов'язково знайти відповідь на питання, що хвилюють людей різного освітнього рівня, різних уподобань і різних вікових груп.

Вісневська Лідія Іванівна

Народилася 1932 р. в с. Логвин Володарського району Київської обл. Спеціальну освіту здобула у Хустському культосвітньому технікумі, який закінчила з відзнакою у 1950 р. та Харківському бібліотечному інституті (1954 р.) З 1950 по 1956 р. працювала в обласній бібліотеці для дорослих бібліотекарем, зав читальним залом, бібліографом. У 1956 р. за призначенням чоловіка переїхала у м. Тячів, де працювала спочатку зав. читальним залом міської бібліотеки для дітей, а з 1963 р. — завідуючою Тячівської районної бібліотеки для дорослих. На цій посаді пропрацювала більше 20 років, під її керівництвом в районі успішно проводилась централізація мережі (1979 р.), значно поліпшився стан забезпечення книгою населення району, зріс авторитет бібліотеки. За сумлінну працю нагороджена медаллю "За доблесну працю", Почесними грамотами управління культури.

книга" і продовжував виконувати попередні функції. В такому статусі бібліотекар проіснував до квітня 1994 року. Кризова ситуація в державі завдала шкоди всій галузі культури, але особливо бібліотечній системі — у зв'язку з відсутністю коштів на формування книжкових фондів, придбання нової літератури. Відсутність коштів на книгу спричинила до втрати прямих функцій обласного бібліотечного колектора, як установи, покликаної науково комплектувати книжкові фонди бібліотек. Бібліотекар був вимушений перейти на торгівлю не лише книгами, але й різними побутовими товарами. Бібліотечний колектор 48 років здійснював благодію і дуже важливу справу — забезпечував бібліотеки новинками літератури, і виконував покладені на нього завдання з честю.

Втрата бібліотекарем своїх функцій, повна розбалансованість книжкового ринку за останні роки привела до появи значних прогалин у фондах бібліотек всіх систем, що негативно впливає на інформаційний потенціал бібліотек, їх громадський авторитет, врешті-решт, на розвиток суспільства в цілому. Обставини, що склалися, вимагають невідкладних заходів, спрямованих на відновлення систематичного поповнення фондів бібліотек. Тільки спільними зусиллями всіх зацікавлених установ можна повною мірою зупинити руйнівні процеси у практиці комплектування бібліотек.

Що стосується державної підтримки книжкової торгівлі, як частини нашої культури, то в першу чергу потрібно:

- зменшити податки від книговидавництва (як це має місце у більшості провідних країн);
- надавати пільгові кредити банків на придбання книг;
- запровадити пільги на утримання приміщень книжкової торгівлі.

Окрім того, ми глибоко переконані, що і в умовах ринкових відносин в області потрібна установа, яка буде акумулювати всі дані про книжковий ринок країни та краю, надавати бібліотекам усіх систем і відомств методичну і практичну допомогу у комплектуванні книжкових фондів.

*Н. М. Панчук,
працівник редакції газети
«Закарпатський калейдоскоп»*

Видавництва і бібліотеки України — читачам Закарпаття

В жовтні-листопаді 1998 р. Закарпаття спіткало велике лихо. Страшна повінь і зсуви ґрунту знищили добробут багатьох закарпатців і навіть забрали життя наших земляків. На ці жахливі події відгукнулась вся Україна і закарпатці повік будуть вдячні всім за безкорисливу допомогу.

Лихо не оминуло і бібліотеки нашої області. Постраждало 50 бібліотек. Серед майже повністю знищених — фонди бібліотек-філіалів сс. Усть-Чорна, Руська Мокра, Комсомольськ, Лопухово, Чумалево, Кричево, Колодно, Угля та інші Тячівського району, Чорнотисово, Сасово, Виноградівського, Павшино, Ключарки Мукачівського та інших районів. 18 тисяч фонду було залито водою в бібліотеці-філіалі Мукачівської міської ЦБС, 25 тис. — Хустської центральної бібліотеки для дітей, біля 40 тис. видань в підвалах Закарпатської обласної універсальної наукової бібліотеки. Повністю зруйновано приміщення бібліотеки-філіалу с. Дешево Міжгірського району. Значного зволоження зазнала велика кількість книг, періодичних видань в інших бібліотеках. Бібліотечні працівники намагались зробити все можливе, щоб зберегти для читача те, що не забрала вода і гори.

Зрозуміло, що під час ліквідації наслідків повені, в першу чергу всі кошти були направлені на організацію життєво-необхідних для людей заходів — відбудову домівок, забезпечення ліками, їжею, одягом, відновленням зв'язку, електропостачання і т.ін. На відновлення бібліотек майже нічого не залишилось. Обласна бібліотека для юнацтва (директор — Чіка В.Д.) першою звернулась до видавництва за допомогою, її приклад наслідували бібліотеки універсальна наукова та обласна для дітей.

І населення області, наші читачі, не залишились одиниці з бідюю. Десятки видавництв та бібліотек України простягнули руку допомоги, погодились передати безкоштовно бібліотекам Закарпаття сотні, тисячі примірників книжок для відновлення фондів. Цю всеукра-

Панчук Надія Михайлівна

*Народилася 1940 р.
в с. Горинка Кременецького району
Тернопільської області.
В 1966 р. закінчила Харківський
інститут культури
і за призначенням Міністерства
культури УРСР була направлена в
ЗОУНБ, де працювала
на різних посадах:
зав. читальною залю (1965-67 рр.),
редактором (1974-75 рр.),
зав. відділом ДБР (1975-80 рр.).
У 1980-81 рр. — заступник директора
з наукової роботи обласної
бібліотеки для юнацтва.
З 1982 по 1996 рр. —
зав. бібліотекою редакції газети
“Закарпатська правда”.
Член Національної Спілки
письменників України,
автор чотирьох збірок віршів.*

Хришак Ніна Григорівна

Народилась в 1946 р. в с. Бандурівка Немирівського району Вінницької області. В 1969 р. закінчила Ужгородський державний університет. З 1970 р. працювала в Закарпатській обласній бібліотеці для дітей ім. Д. Вакарова на посадах бібліотекаря, старшого бібліотекаря відділу комплектування та обробки бібліотечних фондів. З 1976 р. очолила відділ книгозберігання. Постійна робота над підвищенням фахового рівня, зацікавленість в справі, висока вимогливість до себе, готовність прийти на допомогу кожному – така життєва позиція Ніни Григорівни. Багато років очолювала профспілкову організацію бібліотеки. Неодноразово відзначалась Почесними грамотами обласного управління культури, Міністерства культури України, нагороджена медаллю «Ветеран праці».

їнську акцію очолила “Видавнича програма” Міжнародного фонду “Відродження”.

Закарпатці вдячні Міжнародному фонду “Відродження” (директор С. Бистрицький, менеджер “Видавничої програми” Л. Грива) та українсько-американському добродійному фонду “Сейбр-Світло” (директор О. Ісасвич) за організацію Всеукраїнської акції “Видавництва і бібліотеки — читачам Закарпаття”, за організаційну та фінансову підтримку доставки книг до бібліотек нашої області. 60 установ та організацій взяли участь у проекті надання гуманітарної допомоги бібліотекам Закарпаття, що постраждали від повені, надіславши в наш край 70 тис. книг нових і минулих років видання різної тематики і читачького призначення.

Першими відгукнулись видавництва “Техніка”, “Оберіг”, “Світ” (м. Львів), “Либідь”, “Спалах”, “А.С.К.”. Найбільшу допомогу закарпатським бібліотекам надали і продовжують надавати Національна парламентська бібліотека України (директор Корніснюк А.П.), Державна історична бібліотека (директор Макаренко Л.Л.), Державна бібліотека для дітей (директор Кобзаренко Н.С.), Державна бібліотека для юнацтва (директор Бурбан В.Я.), Публічна бібліотека ім. Л. Українки, м. Київ (Ковальчук Л.І.) та ін.

Завдяки фонду “Сейбр-Світло” бібліотеки області отримали 186 комплектів періодичних видань, в т.ч. 140 надходили до сільських бібліотек-філіалів. Варто відмітити й активну допомогу Валерія Молочка, який безпосередньо приймав і переслав літературу, зв’язківців, представників транспортних служб та чимало добродіїв, що допомагали книгам знайти читачьку адресу.

Література, яка надійшла в результаті акції, розподілена між бібліотеками області, в першу чергу в Тячівській, Хустській, Мукачівській та Виноградівській райони, які найбільше постраждали від повені.

Бібліотечні працівники та читачький актив Закарпаття щиро вдячний колективам видавництв і бібліотек України, Українській асоціації видавців, Британській Раді (м.Львів), Інституту Гете, Дому Америки (м. Київ), громадським організаціям і особисто п. Лідії Гриві, Ользі Ісасвич за допомогу у справі порятунку бібліотек Закарпаття.

**Список установ,
які взяли участь в проекті надання гуманітарної допомоги
бібліотекам Закарпаття, що постраждали від повені**

1. Національна парламентська бібліотека
2. НБУВ НАН України
3. Державна бібліотека для дітей
4. Державна бібліотека для юнацтва
5. Державна історична бібліотека
6. Бібліотека Києво-Могилянської Академії
7. Публічна бібліотека ім.Л.Українки (м. Київ)
8. Благодійний фонд "Сфера"
9. Британська рада в Україні (м. Львів)
10. Геге Інститут (м. Київ)
11. Дім Америки (м. Київ)
12. Інститут археології
13. Міжнародний фонд "Відродження"
14. Українська бібліотечна асоціація
15. Фонд "Сейбр-Світло"
16. Книжкова палата України
17. Видавництво "Абрис"
18. Видавництво КМ "Академія"
19. Видавництво "Аквілон-прес"
20. Видавництво "Альтернативи"
21. Видавництво "Артек"
22. Видавництво "А.С.К."
23. Видавництво "Ваклер"
24. Видавництво "Веселка"
25. Видавництво "Вища школа"
26. Видавництво "Всесвіт"
27. Видавництво "Глобус"
28. Видавництво "Дніпро"
29. Видавництво "Дух і літера"
30. Видавництво "Закарпаття"
31. Видавництво "Здоров'я"
32. Видавництво "Карпати"
33. Видавництво "Картографія"
34. Видавництво ""К.І.С.""
35. Видавництво "Колегіум"
36. Видавництво "Критика"
37. Видавництво "Либідь"
38. Видавництво "Лібра"
39. Видавництво "Літера ЛТД"
40. Видавництво "Літопис УПА"
41. Видавництво "Мистецтво"
42. Видавництво "Наукова думка"
43. Видавництво "Національні меншини"
44. Видавництво "Оберіг"
45. Видавництво "Освіта і культура"
46. Видавництво "Основи"
47. Видавництво "Патент"
48. Видавництво "Порт Ройал"
49. Видавництво "Право"
50. Видавництво "Смолоскіп"
51. Видавництво "Соняшник"
52. Видавництво "Спалах"
53. Видавництво "Сфера"
54. Видавництво "Техніка"
55. Видавництво "Українська енциклопедія"
56. Видавництво "Український письменник"
57. Видавництво "Четверта хвиля"
58. Видавництво "Юніверс"
59. Видавництво "Юрінком-Інтер"
60. Видавничий центр "Академія"

ФОТОЛІТОПИС ЗОУНЬ

(не без гумору)

*Інформаційний простір?
Нема проблем! «ІНТЕРНЕТ - в дії».
Марія Гумен «на проводі».*

*1993 р.
Директор і
голова
профкому.
«Виробляємо
імпунітет проти
директора».*

*1994 р. «Ніжки втомилися,
ручельки тернуть, Боже, чи довго
тягти... (відділ комплектування).*

*Мар'яна Буліна.
Підкорюємо вершини ...
у відділі комплектування.*

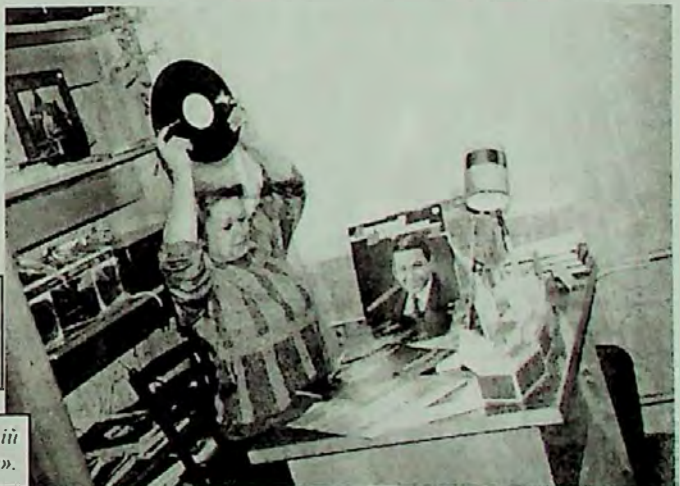
1993 р. Марія Руцук. «Час причепуритися».

1995 р.
Ганна Качала і Ніна
Сизова «Обслуговуємо
одна одну, а читачі на
дачі подались» (відділ
виробничої літератури).

1991-1993 рр. Це не 4-й блок
ЧАЕС, це робота з фондом у
підвалах (відділ книгозберігання).

1996 р. Олена Касьяненко і Євгенія
Петросян. «Будні відділу мистецтва».

1999 р. Такі ви гарні!
Ві́́а Рошко,
Мар'яна Григаи,
Женя Сєорова,
Люда Антєолонова,
Оля Дзурович.
(читальна зала).

1999 р. Ганна Місєвра: "Книг
ніколи не буває багато?"

1999 р. Катя Лукєча:
"Я готова, чекаю відвідувачів"
(читальна зала).

1999 р. Ві́́ Шимон, Руслана
Перєсоляк: "Народжєсємо і виховує-
мо... читачів". Юрчик та Іванко.

1998 р. Бібліотєкарі сміютьєся:
Зліва-направо: Ольга Дзурович,
Вікторія Сорока,
Надія Яблонська, Руслана
Перєсоляк, Віра Данканшч.

1998 р.
 31 Всеукраїнським Днем
 бібліотек прийшов
 привітати працівників
 Микола Васильович Дубанич,
 який має читацький стаж в
 нашій бібліотеці – 48 років.
 1 ряд: Євгенія Єгорова,
 Ольга Дзуровчик,
 Руслана Пересоляк,
 Ганна Місєвра.
 2 ряд: Вікторія Сорока,
 Галина Ковальчук,
 Маргарита Бадида,
 Мар'яна Григаи,
 Вікторія Замула.
 3 ряд: Віра Данкашич,
 Катерина Лукеча.

1994 р. До засідання клубу
 шанувальників угорської культури
 ім. Г. Дравой готуються Пірошка Гадар,
 Ілона Горват, Олена Бардош.

1999 р. Перед початком літературного вечора,
 присвяченого 100-річчю священика, просвітянина,
 письменника Д. Поповича головний бібліограф наукової
 бібліотеки УжДУ Оксана Люта і ведуча вечора
 зав. читальною залом Марія Івашко.

Бібліографія видань ЗОУНБ та публікацій про її діяльність

Видання бібліотеки

1. Атеїзм. Релігія. Реком. покажч. л-ри на матеріалах Закарпаття / Закарпат. держ. обл. б-ка для дорослих; Уклад. Н.Т. Кермас. — Ужгород, 1976. — 18 с.
2. Аттила Йожеф-Jozsef Atilla: Бібліограф. матеріали, посвященні 75-лліттю со дня рождення известного венгер. пролетар. поэта Аттилы Йожефа / Закарпат. обл. б-ка для взрослых; Сост. П.Т. Гадар. — Ужгород, 1980. — 53 с.
3. Бібліотеки — активні пропагандисти атеїзму: [З досвіду роботи Закарпат. обл.]. — Ужгород, 1959. — 22 с.
4. Борці за велику справу. Короткий біобібліограф. покажч. / Закарпат. обл. упр. культури; Закарпат. держ. обл. б-ка для дорослих / Уклад. І.І. Холопенков.- Ужгород, 1967.- 56 с.
5. Борці за велику справу: Активні діячі революц. руху на Закарпатті: Короткий бібліограф. покажч.: Вип. 2 / Закарпат. держ. обл. б-ка для дорослих; Уклад. Н.Т. Кермас, Г.Є. Гряділь. Т.П. Гарник. — Ужгород, 1979. — 28 с.
6. Борці за велику справу: Активні діячі революц. руху на Закарпатті. Короткий бібліограф. покажч. Вип. 3/ Закарпат. обл. універс. наук. б-ка; Уклад. М. Руцак.- Ужгород, 1986.- 21 с.
7. В сім'ї єдиний: Покажч. реком. л-ри до 15-річчя воз'єднання Закарпаття з Рад. Україною/ Закарпат. обл. упр. культури; Закарпат. держ. обл. б-ка для дорослих; Уклад. Т. Аكوпова. — Ужгород, 1960. — 40 с.
8. Д.О. Вакаров: Пам'ятка читачу / Закарпат. обл. упр. культури; Держ. обл. б-ка для дорослих; Уклад. Н.Г. Коростельова. — Ужгород: Карпати, 1965. — (Письменники Закарпаття).
9. Великий Жовтень і Закарпаття: Бібліограф. покажч. л-ри / Закарпат. обл. б-ка для дорослих / Уклад. Н.Т. Кермас. — Ужгород, 1977. — 108 с.
10. Відзначення в бібліотеках області красназавчих пам'ятних дат 1977 року: Метод.-бібліограф. матеріали; Упоряд. Н.Т. Кермас. — Ужгород, 1976. — 38 с.
11. Відзначення в бібліотеках області красназавчих пам'ятних дат 1978 року: Метод.-бібліограф. матеріали; Упоряд. О. Довмат, Є. Колесник. — Ужгород, 1977. — 31 с.
12. Відзначення в бібліотеках області красназавчих пам'ятних дат 1979 року: Метод.-бібліограф. матеріали; Уклад. Н.Т. Кермас. — Ужгород, 1978. — 36 с.; 1979. — 47 с.; 1980. — 44 с.; 1981. — 33 с.; 1982. — 33 с.; 1983. — 55 с.
13. Відзначення в бібліотеках області красназавчих пам'ятних дат 1985 року: Метод.-бібліограф. матеріали; Уклад. М.Ю. Руцак. — Ужгород, 1984. — 55 с.; 1985. — 26 с.; 1986. — 45 с.; 1987. — 49 с.; 1988. — 61 с.; 1989. — 47 с.; 1990. — 43 с.; 1991. — 44 с.; 1992. — 64 с.
14. Відзначення в бібліотеках області красназавчих пам'ятних дат 1994 року: Метод.-бібліограф. матеріали; Уклад. М.Ю. Руцак; Г.К. Ковальчук — Ужгород, 1993.- 43 с.; 1994.- 45 с.
15. Відзначення в бібліотеках області красназавчих пам'ятних дат 1996 року: Метод.-бібліограф. матеріали / Закарпат. обл. упр. культури, Закарпат. обл. універс. наук. б-ка; Уклад. Т.І.Васильєва, Г.К. Ковальчук. — Ужгород, 1995. — 60 с.; 1996. — 38 с.
16. Василь Юрійович Вовчок: Пам'ятка читачу / Закарпат. обл. упр. культури; Закарпат. держ. обл. б-ка для дорослих; Відп. за вип. П.Ф. Распопін. — Ужгород: Карпати, 1965. — (Письменники Закарпаття).
17. Воини трудом своїм прославили наш край: Бібліограф. покажч. / Закарпат. держ. обл. б-ка для дорослих / Уклад. Н.Т. Кермас. — Ужгород, 1977. — 42 с.

18. Гадар П.Т., Васовчик В.Ю. Zalka Mate: К 80-летию со дня рождения: Метод.-библиограф. материалы. — Ужгород, 1976. — 30 с.
19. Гадар П.Т., Васовчик В.Ю. Krudy Gyula: К 100-летию со дня рождения (1878-1978): Метод.-библиограф. материалы / Закарпат. обл. б-ка для взрослых. — Ужгород, 1978.- 48 с.
20. Герої Соціалістичної Праці Закарпаття. Вип. 2: Короткий бібліограф. покажч. л-ри / Закарпат. обл. універс. наук. б-ка; Уклад. М.Ю. Рушак. — Ужгород, 1987. — 23 с.
21. Юрій Андрійович Гойда: До 70-річчя з дня народж.: Пам'ятка читачу / Закарпат. обл. упр. культури; Закарпат. обл. універс. наук. б-ка; Уклад. М.Ю. Рушак. — Ужгород, 1989. — 4 с. — (Письменники Закарпаття).
22. Юрій Андрійович Гойда: Пам'ятка читачу / Закарпат. обл. упр. культури; Держ. обл. б-ка для дорослих; Відп. за вип. П.Ф. Распопін.- Ужгород, 1965.- (Письменники Закарпаття).
23. Лука Васильович Дем'яни: Пам'ятка читачу / Закарпат. обл. упр. культури; Держ. обл. б-ка для дорослих; Відп. за вип. Н.Г. Коростельова. — Ужгород: Карпати, 1965. — (Письменники Закарпаття).
24. Дочка Верховини: До 80-річчя з дня народж. Ганни Туряниці — активної учасниці революційного руху на Закарпатті (1910-1943): Пам'ятка читачу / Закарпат. обл. упр. культури; Закарпат. обл. універс. наук. б-ка; Уклад. М.Ю. Рушак. — Ужгород, 1990. — (Борці за велику справу).
25. Олександр Васильович Духнович: Пам'ятка читачу / Закарпат. обл. упр. культури; Б-ка Ужгород. держ. ун-ту; Закарпат. держ. обл. б-ка для дорослих / Уклад. О.Д. Закривидорога, В.І. Неточасв. — Ужгород: Карпати, 1965. — 12 с. — (Письменники Закарпаття).
26. Олександр Духнович (1803-1865): Бібліограф. покажч. / Наук. б-ка УжДУ; Закарпат. обл. універс. наук. б-ка. — Ужгород: ВВК "Патент", 1995. — 282 с.
27. Закарпатська обласна універсальна наукова бібліотека: 50 років. — Ужгород, 1995. — 15 с.
28. З досвіду роботи бібліотек Закарпатської області / Закарпат. обл. б-ка для дорослих. — Ужгород, 1957. — Бюл. №1 (2). — 23 с.
29. З досвіду роботи бібліотек Закарпатської області / Закарпат. обл. б-ка для дорослих. — Ужгород, 1957. — Бюл. №2 (3). — 25 с.
30. Закарпаття у виданнях Союзних республік Радянського Союзу та країн соціалістичної співдружності: Бібліограф. покажч. / Закарпат. обл. б-ка для дорослих; Уклад. С.Є. Калачова, Н.Т. Кермас. — Ужгород, 1982. — 227 с.
31. Історія міст і сіл Закарпатської області: Бібліограф. покажч. л-ри / Держ. обл. б-ка для дорослих; Уклад. Г.С. Насековська. — Ужгород, 1964. — 120 с.
32. Інформлістівка по організації роботи бібліотек області по відзначенню 45-річчя визволення Закарпаття від німецько-фашистських загарбників / Закарпат. обл. держ. універс. наук. б-ка. — Ужгород, 1989. — 8 с.
33. Календар краєзнавчих пам'ятних дат на 1998 рік / Упр. культури Закарпат. облдержадмін.; Закарпат. обл. універс. наук. б-ка; Уклад. Т.І.Васильєва, Г.К.Ковальчук.- Ужгород, 1997.- 39 с.
34. Календар краєзнавчих пам'ятних дат на 1999 рік / Упр. культури Закарпат. облдержадмін.; Закарпат. обл. універс. наук. б-ка; Уклад. Т.І. Васильєва, Г.К. Ковальчук. — Ужгород, 1998. — 54 с.
35. Календар краєзнавчих пам'ятних дат на 2000 рік / Упр. культури закарпат. облдержадмін.; Закарпат. обл. універс. наук б-ка; Уклад. Т.І. Васильєва, Г.К. Ковальчук. — Ужгород, 1999. — 35 с.
36. Комсомол Закарпаття: Бібліограф. покажч. 1966-1979 рр. / Закарпат. держ. обл. б-ка для дорослих. — Ужгород, 1980. — 43 с.
37. Книги видавництва "Карпати" (1946-1970) / Закарпат. обл. упр. культури; Закарпат. держ. обл. б-ка для дорослих/ Уклад. І.Холопенков, П.Распопін.- Ужгород: Карпати, 1970.- 127 с.

38. Кривін Фелікс Давидович: До 65-річчя від дня народження: Бібліограф. покажч. / Закарпат. обл. універс. наук. б-ка; Уклад. Г.К. Ковальчук, Л.О. Ільченко. — Ужгород, 1994. — 80 с.
39. Володимир Ладичєць: Бібліограф. покажч. / Закарпат. держ. обл. б-ка для дорослих; Ужгород держ. ун-т / Уклад. І.В. Хланта, Вступ. ст. В. Вовчка. — Ужгород, 1985. — 88 с.
40. В.І. Ленін і Закарпаття: Реком. покажч. л-ри / Закарпат. держ. обл. б-ка для дорослих / Уклад. Н.Т. Кермас. — Ужгород, 1974. — 18 с.
41. Література про Закарпатську область за 1965-1966 роки: Бібліограф. покажч. / Закарпат. обл. упр. культури, Закарпат. держ. обл. б-ка для дорослих; Закарпат. обл. орг. укр. т-ва охорони пам'яток історії та культури / Уклад. І. Холопенков, Г. Гряділь. — Ужгород, 1970. — 127 с.
42. Література про Закарпатську область за 1967-1968 роки: Бібліограф. покажч. / Закарпат. обл. упр. культури; Закарпат. держ. обл. б-ка для дорослих / Уклад. Н.Т. Кермас та Г. Гряділь. — Ужгород, 1977. — 96 с.
43. Література про Закарпатську область за 1969-1970 роки: Бібліограф. покажч. / Закарпат. обл. упр. культури, Закарпат. держ. обл. б-ка для дорослих / Уклад. Н.Т. Кермас та Є.О. Колесник. — Ужгород, 1979. — 225 с.
44. Література про Закарпатську область за 1971-1972 роки: Бібліограф. покажч. / Закарпат. обл. упр. культури; Закарпат. держ. обл. б-ка для дорослих / Уклад. Н.Т. Кермас. — Ужгород, 1983. — 272 с.
45. Література про Закарпатську область за 1973 рік: Бібліограф. покажч. / Закарпат. обл. упр. культури; Закарпат. держ. обл. б-ка для дорослих / Уклад. Н.Т. Кермас. — Ужгород, 1981. — 128 с.
46. Література про Закарпатську область за 1974, 1975 роки: Бібліограф. покажч. / Закарпат. обл. упр. культури; Закарпат. держ. обл. б-ка для дорослих; Уклад. М.Ю. Рушак. — Ужгород, 1983. — 90 с.
47. Література про Закарпатську область за 1976-1977 роки: Бібліограф. покажч. / Закарпат. обл. упр. культури; Закарпат. держ. обл. б-ка для дорослих; Уклад. М.Ю. Рушак. — Ужгород, 1986. — 118 с.
48. Література про Закарпатську область за 1978-1980 роки: Бібліограф. покажч. / Закарпат. обл. упр. культури; Закарпат. держ. обл. б-ка для дорослих; Уклад. М.Ю. Рушак. — Ужгород, 1986. — 155 с.
49. Література про Закарпатську область за 1981-1982 роки: Бібліограф. покажч. / Закарпат. обл. упр. культури; Закарпат. держ. обл. б-ка для дорослих; Уклад. М.Ю. Рушак. — Ужгород, 1985. — 104 с.
50. Література про Закарпатську область за 1983-1984 роки: Бібліограф. покажч. / Закарпат. обл. упр. культури; Закарпат. держ. обл. б-ка для дорослих; Уклад. М.Ю. Рушак. — Ужгород, 1986. — 216 с.
51. Література про Закарпатську область за 1985 рік: Бібліограф. покажч. / Закарпат. обл. упр. культури, Закарпат. держ. обл. б-ка для дорослих; Уклад. М.Ю. Рушак. — Ужгород, 1986. — 143 с.
52. Література про Закарпатську область: Бібліограф. покажч. за ... / Закарпат. держ. обл. універс. б-ка; Уклад. Т.І. Васильєва. — Ужгород, 1996. — I кв. — 32 с.; II кв. — 29 с.; III кв. — 34 с.; IV кв. — 58 с.
53. Література про Закарпатську область: Бібліограф. покажч. за ... / Упр. культури Закарпат. облдержадмін.; Закарпат. держ. обл. універс. наук. б-ка; Уклад. Т.І. Васильєва, Г.К. Ковальчук, М.Ю. Рушак. — Ужгород, 1997. — I кв. — 40 с.; II кв. — 50 с.; III кв. — 58 с.; IV кв. — 88 с.
54. Література про Закарпатську область: Бібліограф. покажч. за ... / Упр. культури Закарпат. облдержадмін.; Закарпат. держ. обл. універс. наук. б-ка; Уклад. Т.І. Васильєва, Г.К. Ковальчук, М.Ю. Рушак. — Ужгород, 1998. — I кв. — 56 с.; II кв. — 46 с.; III кв. — 51 с.; IV кв. — 80 с.

55. Література про Закарпатську область: Бібліограф. покажч. за... / Упр. культури Закарпат. облдержадмін.; Закарпат. держ. обл. універс. наук. б-ка; Уклад. Т.І. Васильєва, Г.К. Ковальчук, М.Ю. Рушак. — Ужгород, 1999. — I кв. — 40 с.; II кв. — 52 с.; III кв. — 40 с.; IV кв. — 82 с.
56. Література про пам'ятки історії та культури: краєзнавчі, фольклорні матеріали на сторінках обласної та районної преси Закарпаття (1988 р.): Бібліограф. покажч. / Закарпат. обл. орг. укр. т-ва охорони пам'яток історії та культури; Закарпат. обл. універс. наук. б-ка; Уклад. Ю.Ю. Качій, М.Ю. Рушак, І.С. Латко. — Ужгород, 1989. — 38 с.
57. Олександр Іванович Маркуш: Пам'ятка читачу / Закарпат. обл. упр. культури; Держ. обл. б-ка для дорослих; Відп. за вип. П.Ф. Распопін. — Ужгород, 1965. — (Письменники Закарпаття).
58. Мистецтво Закарпаття: Бібліограф. покажч. / Закарпат. держ. обл. б-ка для дорослих. — Ужгород, 1978. — 159 с.
59. Мондок І.І.: Пам'ятка читачу: (До 95-річчя з дня народж.) / Закарпат. обл. упр. культури; Закарпат. обл. універс. наук. б-ка. — Ужгород, 1988. — 4 с.
60. Падяк В., Ільченко Л. О. Анатолій Кралицький: Бібліограф. покажч. / Закарпат. обл. універс. наук. б-ка. — Ужгород: Патент, 1994. — 112 с.
61. Пам'ятники історії та культури Закарпатської області: Науч.-вспомогат. библиограф. указатель / Закарпат. обл. упр. культури; Закарпат. обл. універс. наук. б-ка; Сост. С.Е. Калачёва. — Ужгород, 1986. — 81 с.
62. Партійна організація Закарпаття в боротьбі за комунізм: Бібліограф. покажч. л-ри / Закарпат. держ. обл. б-ка для дорослих; Уклад. Н.Т. Кермас. — Ужгород, 1976. — 58 с.
63. Письменники Радянського Закарпаття: Короткий покажч. л-ри, 2-е вид. / Закарпат. обл. упр. культури; Закарпат. держ. обл. б-ка для дорослих / Уклад. Т. Акіпова, В. Поп; Літ. ред. В. Поп; Відп. за вип. О. Ковальчук; Вступ. ст. В. Попа. — Ужгород: Закарпат. обл. вид-во, 1960. — 72 с.
64. Поточний краєзнавчий бібліографічний покажчик літератури за 1986 рік / Закарпат. обл. універс. наук. б-ка; Уклад. М.Ю. Рушак. — Ужгород, 1986. — 156 с.
65. Поточний краєзнавчий бібліографічний покажчик літератури за ... / Закарпат. обл. універс. наук. б-ка; Уклад. М.Ю. Рушак. — Ужгород, 1987. — I кв. — 42 с.; II кв. — 36 с.; III кв. — 44 с.; IV кв. — 32 с.
66. Поточний краєзнавчий бібліографічний покажчик літератури за ... / Закарпат. обл. універс. наук. б-ка; Уклад. М.Ю. Рушак. — Ужгород, 1988. — I кв. — 28 с.; II кв. — 32 с.; III кв. — 52 с.; IV кв. — 17 с.
67. Поточний краєзнавчий бібліографічний покажчик літератури за ... / Закарпат. обл. універс. наук. б-ка; Уклад. М.Ю. Рушак. — Ужгород, 1989. — I кв. — 33 с.; II кв. — 24 с.; III кв. — 20 с.; IV кв. — 36 с.
68. Поточний краєзнавчий бібліографічний покажчик літератури за I-й та II-й квартали 1990 року / Закарпат. обл. універс. наук. б-ка; Уклад. М.Ю. Рушак. — Ужгород, 1990. — 41 с.
69. Поточний краєзнавчий бібліографічний покажчик літератури за ... / Закарпат. обл. універс. наук. б-ка; Уклад. М.Ю. Рушак. — Ужгород, 1990. — III кв. — 16 с.; IV кв. — 49 с.
70. Поточний краєзнавчий бібліографічний покажчик літератури за ... / Закарпат. обл. універс. наук. б-ка; Уклад. М.Ю. Рушак. — Ужгород, 1991. — I кв. — 30 с.; II кв. — 32 с.; III кв. — 23 с.; IV кв. — 47 с.
71. Поточний краєзнавчий бібліографічний покажчик літератури за ... / Закарпат. обл. універс. наук. б-ка; Уклад. М.Ю. Рушак. — Ужгород, 1992. — I кв. — 22 с.; II кв. — 13 с.; III кв. — 23 с.; IV кв. — 38 с.
72. Поточний краєзнавчий бібліографічний покажчик літератури за ... / Закарпат. обл. універс. наук. б-ка; Уклад. М.Ю. Рушак. — Ужгород, 1993. — I кв. — 19 с.; II кв. — 22 с.; III кв. — 15 с.; IV кв. — 55 с.

73. Поточний краснзавчий бібліографічний покажчик літератури за ... / Закарпат. обл. універс. наук. б-ка; Уклад. М.Ю. Рушак. — Ужгород, 1994. — I кв. — 62 с.; II кв. — 35 с.; III кв. — 32 с.; IV кв. — 46 с.
74. Поточний краснзавчий бібліографічний покажчик літератури за ... / Закарпат. обл. універс. наук. б-ка; Уклад. М.Ю. Рушак. — Ужгород, 1995. — I кв. — 44 с.; II кв. — 35 с.; III кв. — 37 с.; IV кв. — 58 с.
75. Федір Михайлович Потушняк: Пам'ятка читачу / Закарпат. обл. упр. культури; Держ. обл. б-ка для дорослих; Відп. за вип. П.Ф. Распопін. — Ужгород, 1965. — (Письменники Закарпаття).
76. Федір Михайлович Потушняк: Пам'ятка читачу / Закарпат. обл. упр. культури; Закарпат. обл. універс. наук. б-ка; Уклад. М.Ю. Рушак. — Ужгород, 1990. — (Письменники Закарпаття).
77. Природні скарби Закарпаття. Їх використання і охорона: Реком. покажч. л-ри / Закарпат. держ. обл. б-ка для дорослих; Уклад. Г.С. Гряділь. — Ужгород, 1974. — 41 с.
78. Природні скарби Закарпаття. Їх використання і охорона. Вип. 2: Бібліограф. покажч. / Закарпат. обл. універс. наук. б-ка; Уклад. М.Ю. Рушак. — Ужгород, 1991. — 87 с.
79. Проблеми збереження бібліотек як частини національного культурного надбання в сучасних умовах: Матеріали обл. міжвідом. наук.-практ. конф. / Упр. культури облдержадміністрації, Закарпат. обл. універс. наук. б-ка; [Упоряд. Н.М. Панчук; Відпов. за вип. Л.З. Григаш]. Ужгород, 1996. — 83 с.
80. Серцем торкнулися струн: (З досвіду роботи літ. об-ня "Струмок" при Сваляв. ЦРБ/ Закарпат. обл. упр. культури; Закарпат. обл. універс. наук. б-ка; Сваляв. ЦРБ; Підгот. А.С. Лефтер. — Ужгород, 1990. — 5 с.
81. Славні сторінки історії комсомолу Закарпаття: Анот. покажч. реком. л-ри / Закарпат. обл. б-ка для дорослих; Уклад. Т. Аكوпова, Ю. Макаренко. — Ужгород, 1959. — 34 с. — (До 40-річчя ЛКСМ України).
82. Славні сторінки історії комсомолу Закарпаття. Вип. 2: Анот. покажч. реком. л-ри / Закарпат. держ. обл. б-ка для дорослих / Уклад. І.І. Холопенков і П. Распопін. — Ужгород: Карпати, 1968. — 19 с.
83. 40-річчя визволення і возз'єднання Закарпаття з Радянською Україною: Бібліограф. покажч. / Закарпат. обл. упр. культури; Закарпат. обл. універс. наук. б-ка; Уклад. М.Ю. Рушак. — Ужгород, 1985. — 37 с.
84. 45-річчя возз'єднання Закарпаття з Радянською Україною: Бібліограф. покажчик / Закарпат. обл. упр. культури; Закарпат. обл. універс. наук. б-ка; Уклад. М.Ю. Рушак. — Ужгород, 1990. — 9 с.
85. Матвій Григорович Тевельов: Пам'ятка читачу / Закарпат. обл. упр. культури; Держ. обл. б-ка для дорослих; Відп. за вип. П.Ф. Распопін. — Ужгород, 1965. — (Письменники Закарпаття).
86. 30-річчя визволення і возз'єднання Закарпаття з Радянською Україною: Бібліограф. покажч. л-ри / Закарпат. держ. обл. б-ка для дорослих. — Ужгород, 1976. — 52 с.
87. Іван Франко і Закарпаття: Короткий бібліограф. покажч. / Закарпат. обл. упр. культури; Закарпат. держ. обл. б-ка для дорослих / Уклад. В.І. Неточас та Ю.Ю. Качій. — Ужгород: Карпати, 1966. — 16 с.
88. Хланта І. Омелян Довганч: Бібліограф. покажч. / Закарпат. держ. обл. універс. наук. б-ка. — Ужгород: Патент, 1995. — 73 с.
89. Хланта І.В., Сенько І.М. Петро Літур: Біобібліограф. покажч. / Закарпат. держ. обл. універс. наук. б-ка; УЖДУ. — Ужгород: Патент, 1999. — 83 с.
90. Хланта І.В. Літературне Закарпаття у ХХ столітті: Біобібліограф. покажч. / Упр. культури Закарпат. облдержадмін.; Закарпат. обл. універс. наук. б-ка. — Ужгород: Закарпаття, 1995. — 967 с.

91. Хланга І.В. Василь Микитась: Біобібліограф. покажч./ Закарпат. держ. обл. універс. наук. б-ка — Ужгород: Патент, 1998. — 140 с.
92. Хланга І. Микола Рішко: Біобібліограф. покажч. / Закарпат. держ. обл. універс. наук. б-ка. — Ужгород: Патент, 1995. — 141 с.
93. Іван Михайлович Чендей: Пам'ятка читачу / Закарпат. обл. упр. культури; Держ. обл. б-ка для дорослих; Відп. за вип. П.Ф. Распопін. — Ужгород, 1965. — (Письменники Закарпаття).
94. Чендей Іван Михайлович: До 70-річчя від дня народж.: Бібліограф. покажч. / Закарпат. обл. універс. наук. б-ка; Уклад. М.Ю. Рушак, Г.К. Ковальчук. — Ужгород, 1992.- 45 с.
95. Шевченко і Закарпаття: Пам'ятка до 150-річчя з дня народж. Т.Г. Шевченка / Закарпат. обл. упр. культури; Держ. обл. б-ка для дорослих; Б-ка Ужгород. держ. ун-ту/ Уклад. В.І. Неточасв, О.Д. Закривидорога. — Ужгород: Закарпат. обл. вид-во, 1964. — 16 с.
96. Шевченко і Закарпаття: (До 175-річчя з дня народж. Т.Г. Шевченка: Бібліограф. покажч.)/ Закарпат. обл. упр. культури; Закарпат. обл. універс. наук. б-ка; Уклад. М.Ю. Рушак. — Ужгород, 1989. — 13 с.

Публікації про:

державні нагороди колективу

97. Україна. Президент (1994 — ; Кучма Л.Д.). Про присвоєння почесних звань України трудівникам Закарпатської області: [Григаш Л.З. — засл. працівник культури]: Указ Президента України //Новини Закарпаття. — 1995. — 1 лип.
98. УРСР. Верховна Рада. Президія. Про присвоєння тов. Гадар П.Т. почесного звання "Заслужений працівник культури Української РСР": Указ //Закарпат. правда.- 1989.- 9 серп. — С.1.

роботу ЗОУНБ

99. Александрова О.К. До питання розвитку соціологічної служби по вивченню читання в бібліотеках України: [в т.ч. ЗОУНБ] //Соціолог. дослідж. в б-ках: інформ.-аналіт. бюл. — К., 1994. — Вип. 8. — С. 5-10.
100. Аналітико-синтетичний огляд науково-дослідної роботи наукових бібліотек і інститутів культури України (в тому числі дисертаційних досліджень) в галузі бібліотекознавства, бібліографознавства і основ книгознавства за 1986-1990 рр. / Складачі А.М. Макарова, В.І. Студенкова. — К., 1993. — 80 с;
Із змісту: ЗОУНБ — с. 16, 33, 42.
101. Бабич В.С. Бібліотека і читач. — К.: Мистецтво, 1983. — 128 с. — /Б-чка культ.-освіт. працівника/. — Бібліогр.: С. 128.
Із змісту про Закарпаття: с. 15, 23, 44, 45, 50-51, 55, 103, 105, 107, 109, 121, 123, 125.
102. Бабич В. Главное направление: [О работе б-к и молодёжных клубов при б-ках в УССР, в т. ч. и в Закарпат. обл.] // Библиотечкарь. — 1975.— №10. — С.5-8.
103. Библиотечкарь Е. Рыжова обслуживает студентов УЖДУ: Фото о обл. б-ке для взрослых // Закарпат. правда.—1965.—3 июня.

104. Бібліотекознавство і бібліографія: Респ. міжвід. наук.-метод. зб. — Х.: Основа, 1989.— Вип. 29.—134 с.
З змісту: про Закарпат. обл. б-ку для дорослих.— С.36.
105. Бібліотечна справа: сучасні тенденції: [Обл. семінар “Пріоритети та функції бібліотек на порозі ХХІ сторіччя” пройшов в обл. універс. наук. б-ці]// Новини Закарпаття.- 2000.- 25 січ.- С.3.
106. Болдижар Д. Зародження бібліотечної справи на Закарпатті:[В т.ч. історія ЗОУНБ]// Новини Закарпаття.—1998.—22 верес.—С.6.
107. Буркало І.Ф. Організація і розвиток бібліотечної справи на Закарпатті за роки Радянської влади // Питання історії народів СРСР: Респ. міжвід. наук. зб.- К., 1967.- Вип. 4.- С. 94-100.
108. Бушак І.Й. Бібліотеки – славному ювілею:[В т.ч. ЗОУНБ]// Закарпат. правда.-1974.-22 жовт.
109. В очікуванні нових успіхів:[Колегія Міністерства культури і мистецтв України. В т.ч. участь дир. ЗОУНБ Л.Григаш]// Соціал.-демократ.—1999.— 6 лют.—С.3.
110. Варіанти розвитку масових бібліотек: Матеріали науч.-практ. конф. (г. Одеса, 23-24 лютого 1992 г.)/ Сост. М.В. Тетенко.- Одеса, 1993.- 32 с.
Из содерж.: ЗОУНБ — с. 7, 8.
111. Верхом на ринкових засадах:[Обл. наук. універс. б-ка]// Орбіта-логос.- 1997.-14 серп.- С.5.
112. Габорець В.С. Бібліотеки області: сучасні тенденції і проблеми, перспективи: [В т.ч. ЗОУНБ] //Проблеми збереження бібліотек як частини національного культурного надбання в сучасних умовах: Матеріали обл. міжвідом. наук. практ. конф.- Ужгород, 1996.- С.7-22.
113. Габорець В.С. “Економити на кадрах неможливо. Вдвічі програємо на результатах...”: [Про підсумки роботи установ культури і мистецтва у 1998 р. веде мову нач. упр. культури В.Габорець / Записала Т. Грицишук] // Соціал.-демократ.—1999. —13 лют. — С.2.
114. Габорець В.С. Про культуру замовте слово:[Інтерв'ю з нач. упр. культури В.С. Габорцем / Розмовляла Б.Баглай] // Срібна земля.—1999. —20 лют.—С.13.
115. Гаврош О. Бібліотеки гаснуть, завтра – темрява...: [50-річчю Закарпат. обл. універс. наук. б-ки присвячується / Фото О. Яроватого; Колаж О. Юрковецької] // Срібна земля.—1995.— 30 верес.
116. Гаврош О. Чим бідніший народ, тим популярніші бібліотеки: [Закарпат. обл. універс. наук. б-ка] // Закарпат. правда.—1997.—9 серп. — С.7.
117. Гадар Пірошка Томашівна: [Зав. від. л-ри інозем. мовами в ЗОУНБ]// Уральський Л. Ентузіасти: творчі портрети заслужених працівників культури України. — Ужгород, 1998. — С. 19-20.
118. Гоменюк В. Читач не залишається без допомоги: [Співпраця обл. універс. наук. б-ки з б-кою ганкової частини] // Армія України.— 1997. — 30 верес. — С.5.
119. Граб Ю., Григаш Л. Важливий фактор національного відродження:[Впровадження в б-ках обл. Закону про мови в УРСР] // Новини Закарпаття. — 1991. — 16 трав. — С.2.
120. Григаш Л. Бібліотечна асоціація: спроби міжбібліотечної кооперації та включення у світову інформаційну структуру: (За матеріалами роботи Асоціації угорських бібліотечарів Закарпаття) // Бібл. планета. — 1999. — №3. — С. 12-13.
121. Григаш Л.З. Важко бути острівцем ренесансу: [Пробл. б-ки] // Закарпат. правда. — 1995. — 18 лют.
122. Григаш Л. Джерело, яке ніколи не засохне: [Інтерв'ю з дир. ЗОУНБ Л. Григаш/ Бесідувала М.Станко].- Соціал.-демократ.- 2000.- 26 лют.- С. 11.
123. Григаш Людмила Захарівна:[Директор ЗОУНБ] // Уральський Л. Ентузіасти: Творчі портрети заслужених працівників культури України. — Ужгород, 1998. — С. 27-28.
124. Григаш Л.З. Духовне багатство – цінне понад усе:[Інтерв'ю з дир. обл. універс. наук. б-ки Людмилою Григаш / Записала Т. Грицишук] // Соціал.-демократ. —1999. —12 черв. — С. 16.

125. Григаш Л.З. Закарпатська обласна універсальна наукова бібліотека і культура краю // Проблеми збереження бібліотек як частини національного культурного надбання в сучасних умовах: Матеріали обл. міжвідом. наук.-практ. конф.- Ужгород, 1996.- С. 59-64.
126. Григаш Л. Закарпатська обласна універсальна наукова бібліотека і культурне життя краю //Скарбниця духовності: Наук. 6-ці Ужгород. держ. ун-ту — 50 р. — Ужгород, 1997. — С. 56-64.
127. Григаш Л. “Ми такі вимріяли цей день...”: [Інтерв'ю з дир. обл. універс. наук. б-ки Л.З. Григаш / Записала Л. Попова] // Новини Закарпаття. —1998. —26 верес. — С. 14.
128. Григаш Л.З. “На моєму шляху завжди були хороші люди”:[Інтерв'ю з дир. обл. універс. наук. б-ки Л.З. Григаш / Розмову вели Г. Данилюк, Л. Подоляк] //Срібна земля.- 1998.- 13 черв. — С.1, 14.
129. Григаш Л.З. 50 років Закарпатській обласній універсальній науковій бібліотеці: Ювілей бібліотеки // Бібл. вісн. —1995. —№3. — С. 11.
130. Григаш Л.З. У бібліотеку за хлібом духовним:[Інтерв'ю з дир. ЗОУНБ Л. Григаш / Розмовляла Л. Попова] // Новини Закарпаття. —1998. — 15 серп. — С.5.
131. Григаш Л.З. “Я обожаю ритися в книгах”: [Інтерв'ю з дир. ЗОУНБ Л. Григаш / Записала Л. Кудрявська] // Вісті Ужгородщини. —1995. — 25 лип.
132. Григаш Л., Дудка В. Книга і книгозбірня нині і завтра // Новини Закарпаття.-1996.- 27 черв. — С.6.
133. Григаш Л., Панчук Н. Конгрес на фоні барикад: [Конгрес IFLA (Міжн. асоц. бібл. орг. і установ), в якому брала участь дир. ЗОУНБ Л. З. Григаш] // Закарпат. правда. —1991. — 5 верес.
134. Губина В. Учреждения культуры – на службе пятилетки – девиз эстафеты // Закарпат. правда. — 1976. —15 июня. — С.2.
135. Губина В. Щоб ширшало коло друзів: [Про результати роботи б-к] //Закарпат. правда. — 1977. — 5 листоп.
136. Гудимова М. Пріоритет – бібліотеці: [В т.ч. зав. відділом Закарпат. обл. б-ки Г. Місєвра] //Культура і життя. — 1989. — 14 трав.
137. Демчук У. Скарбниця духовності: [Красзнав. від. Закарпат. обл. універс. наук. б-ки] // Закарпат. правда. —1993. — 19 січ.
138. Деятельность библиотек Ворошиловградской, Закарпатской и Хмельницкой областей по атеистическому воспитанию различных категорий населения: Справка / Одес. гос. научн. б-ка им. А.М. Горького [Сост. Г.В. Болобон]. — Одеса: ОГНБ, 1987. — 8 с.
139. Довбак Г.С. Книга идёт к людям: [О работе б-к обл.] // Закарпат. правда. — 1987. —27 янв.
140. Духовний світ сучасника: [В т.ч. про обл. універс. наук. б-ку] //Закарпат. правда.— 1987. — 27 верес.
141. Интеграция библиотечной науки и практики в Украинской ССР: Сб. науч. тр. — К., 1988. — 90 с.
Из содерж.: о Закарпатье: с. 24, 39.
142. Касьяненко О.М. Вдосконалення бібліотечного обслуговування національних груп населення на Україні: До пробл. задоволення чит. потреб нац. груп населення Закарпат обл. //Сучасний стан і бібліотека: Тези доп. і повідомл. Респ. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24-27 верес. 1990 р.). — К., 1990. — С. 20-21.
143. Кисельова В.П. Окремі аспекти видавничої діяльності бібліотек України в галузі краєзнавчої бібліографії [В т.ч. ретроспект. показч. ЗОУНБ] //Соціолог. дослідж. в б-ках: Інформ. аналіт. бюлетень. — К., 1995. — Вип. 15. — С. 4-9.
144. Кирячок І. Бібліотекарі обмінюються досвідом роботи // Закарпат. правда. — 1958. — 27 груд. — С.3.
145. Кирячок І. З думою про читачів: [Про роботу б-к області] //Закарпат. правда. —1973. — 1 лют.

146. Кирячок І. Культосвітні працівники звітують // Закарпат. правда.- 1958.-27 груд.- С. 3.
147. Кирячок І. Методична рада діє:[Закарпат. обл. б-ка] // Соц. культура.- 1959.- № 10. — С. 27.
148. Кирячок І. Обласна нарада бібліотекарів: [В Перечині] // Закарпат. правда.- 1959.- 3 квіт.
149. Кирячок І. поезія і читачі: [Закарпат. обл. б-ка] // Закарпат. правда. — 1956. — 27 жовт.
150. Кирячок І. Семінар бібліотекарів:[На базі ЗОУНБ] // Закарпат. правда.-1955.- 16 квіт.- С.3.
151. Книжки на дом: [В Закарпат. обл. б-ке працює отдел доставки книжки на дом] // Сов. Закарпатсьє.— 1954. —18 апр. —С.2.
152. Ковальчук О. Улучшим роботу бібліотеки // Сов. Закарпатсьє. — 1959. —10 окт.
153. Ковальчук О. Читатель пришел в библиотеку // Сов. Закарпатсьє. — 1957. — 13 марта.
154. Комарницький В. Вандалізм: [Про умови зберігання кн. фонду ЗОУНБ] // Закарпат. правда. —1990. — 9 верес.
155. Корнієнко А.П. Результати дослідження потреб і запитів читачів окремих національних груп населення республіки як один з важливих факторів формування фонду краєзнавчої літератури: [В т.ч. Закарпат. обл. універс. наук. б-ка] //Краєзнавча робота бібліотек — фактор патріотичного і інтернаціонального виховання населення: Матеріали респ. наук.-практ. конф. працівників обл. б-к УРСР 6-9 вересня 1989 р.- Хмельницький, 1989.- С. 76-82.
156. Костак В. Діалог про час і про себе // Закарпат. правда. — 1965. — 4 квіт.
157. Лехцер В.Г. Наше свято, наша гордість: [Б-ки обл. до 7-ї річниці Незалежності України] // Новини Закарпаття. — 1998. — 6 серп. — С.4.
158. Лехцер В.Г. Робота бібліотек Закарпатської області по обслуговуванню багатонаціонального складу населення //Пріоритетні напрямки розвитку бібліотечної справи в Україні: Міжрегіон. наук.-практ. конф. (24-25 берез. 1993 р.): Тези доп. та повідомл. — Рівне, 1993. — С. 25-26.
159. Лехцер В.Г. “Так починався для нас Афган...”:[Комплексу заходів з нагоди 10-ї річниці виведення радян. військ з Афганістану у закладах культури і мистецтв. обл.] // Новини Закарпаття. — 1999. — 9 лют. — С.2.
160. Макаренко Л.Л. Бібліотечне краєзнавство в республіці: стан і завдання в процесі перебудови, демократизації суспільного життя: [В т.ч. Закарпат. обл. універс. наук. б-ка] //Краєзнавча робота бібліотек – фактор патріотичного і інтернаціонального виховання населення: Матеріали респ. наук.-практ. конф. працівників обл. б-к. — Хмельницький, 1989. — С. 13-21.
161. Мальков А. Библиотека Советского Закарпатья // Библиотекарь. — 1952. — №8. — С. 42-43.
162. Матлах Й. На службе культуры:[О работе сектора л-ры на иностр. языках обл. б-ки] // Карпат Ігас Со. —1965. — 18 шона.
163. Митровка М.М. Острівець надії у морі негараздів:[Інтерв'ю з дир. Ужгород. уч-ща культури М.М. Митровою. В т.ч. Л.З. Григаш / Записала Г. Данилюк]// Срібна Земля.— 1998. — 23 трав. — С. 14.
164. Михайлова О. Організаційна структура і кадровий склад краєзнавчих підрозділів у бібліотеках України:[За матеріалами дослідж.; в т.ч. ЗОУНБ] // Інформаційні потреби населення України в умовах трансформації суспільства: Матеріали соціолог. читань '98 / МКіМ України, Нац. парлам. б-ка України; / Уклад. В. Студенкова. — К., 1999. — С. 110-114.
165. Науменко Т. Семінар бібліотекарів: [На тему “Акту питання бібл. обслуг. в сучасних умовах”, проведено ЗОУНБ на базі Берегів. ЦРБ] // Новини Закарпаття. — 1991. — 8 черв. — С. 4.
166. Новини з бібліотек: [ЗОУНБ відкрилась для читачів після ремонту] // Закарпат. правда. — 1994. — 6 груд.
167. Палиничак Г. Так ли это безобидно:[О читателях – задолжниках обл. б-ки для взрослых] // Закарпат. правда. — 1965. — 12 авг.
168. Паляниця В.И. Библиотеки – производство: [Новое в культ.-просвет. работе] // Закарпат. правда. — 1972. — 15 авт.
169. Паляниця В.И. Хлеб и книга:[О работе б-к обл.]// Закарпат. правда. — 1974. — 6 февр.

170. Панчук Н.М. Бібліотека в бібліотеці: [Від. м-ва в ЗОУНБ]// Закарпат. правда.- 1990.- 20 груд.
171. Панчук Н.М. Бібліотеки не панікують: [Про наук.-практ. конф. "Сучасний читач і бібліотека"]// Закарпат. правда. — 1991. — 11 груд.
172. Панчук Н.М. Дивен-світ мрії: [П.Т. Гадар – працівниця б-ки] // Молодь Закарпаття. — 1982. — 27 квіт.
173. Панчук Н.М. Довгожитель журналістики: [Ужгород. ж-ст М.І. Бабидоріч] // Укр. періодика: історія і сучасність: Доп. та повідомл. четвертої Всеукр. наук.-теорет. конф. 19-20 груд. 1997 р. — Львів, 1997. — С.273-275.
174. Панчук Н.М. Книжки теж плачуть:[Критичне ставовище із збереженням кн. фондів, з забезпеченням умов праці персоналу і обслуг. читачів в обл. універс. наук. б-ці] // Закарпат. правда. — 1993. — 1 черв.
175. Панчук Н.М. Людина весняної вдачі:[О.А. Бардош] // Закарпат. правда. — 1982. — 25 лип.
176. Панчук Н.М. Сатирична газета "Сова": маловідомі сторінки історії української сатиричної періодики Закарпаття //Укр. періодика: історія і сучасність / Доп. та повід. третьої Всеукр. наук.-теорет. конф. 22-23 груд. 1995 р. — Львів, 1995. — С.114-116.
177. Панчук Н.М. У супроводі Лонга і Кобоза: [Про засідання клубу шанувальників угор. культури ім. Г. Дравой, який працює при від. л-ри інозем. мовами ОУНБ]// Закарпат. правда. —1989. — 7 жовт.
178. Поливянський М., Гречко Г. Библиотеки-пасынки: [Ужгород. б-ка № 2, обл. б-ка для взрослых] // Правда Украины. — 1959. — 18 сент.
179. Поспелов П. Читачі будуть вдячні:[Про години роботи обл. б-ки для дорослих] // Закарпат. правда. — 1961. — 19 верес.
180. Про обласну бібліотеку для дорослих // Закарпат. правда. — 1961. — 19 груд.
181. Про поліпшення діяльності книгозмішних фондів бібліотек системи Міністерства культури УРСР: (Інформ. лист) /Складачі Н. Григоренко, Т. Кришевич. — К., 1979. — 18 с. Із змісту: ЗОУНБ — С. 5, 6, 13, 15, 17.
182. Проблеми збереження бібліотек як частини національного культурного надбання в сучасних умовах: Матеріали обл. міжвідом. наук.-практ. конф. / Упр. культури облдержадміністрації; Закарпат. обл. універс. наук. б-ка; [Упоряд. Н.М. Панчук; Відпов. за вип. Л.З. Григаш].- Ужгород, 1996. — 83 с.
183. Проценко В. Юнацтво – категорія особлива:[Пробл. роботи б-к Закарпат. обл.]// Культура і життя. — 1982. — 28 берез.
184. Пудсакулч О.П. В сокровищницу достижений:[О работе б-к] // Закарпат. правда. — 1978. — 9 февр. — С.4.
185. Пудсакулч О.П. Поглиблювати знання: Атеїстична пропаганда: форми і методи:[З досвіду роботи б-к обл.] //Закарпат. правда. — 1970. — 10 груд.
186. Пудсакулч О.П. Книга іде до робітників: [З досвіду роботи обл. б-ки для дорослих] // Закарпат. правда. —1968. — 3 лют.
187. Пудсакулч О.П. У скарбницю набутків: [Робота б-к обл.] // Закарпат. правда.- 1978.- 9 лют.
188. Пудсакулч О.П. У чашу дружби: [Б-ки обл. – на зустріч виборам] // Закарпат. правда. — 1974. — 16 трав.
189. Распопін П. Скарбниця людських знань: Закарпат. обл. універс. наук. б-ці 25 років.// Закарпат. правда. — 1970. — 12 верес.
190. Распопін П., Сможаник В. 363 тисячі книг: [Гос. обл. б-ка]// Закарпат. правда.- 1965.- 16 нояб.
191. Распопін П. Центр допомоги читачам: [Закарпат. обл. б-ка для дорослих] // Соц. культура. — 1968. — № 12. — С. 39.
192. Растёт любовь к советской книге:[О работе Закарпат. обл. б-ки]// Сов. Закарпатье. — 1949. — 16 сент.

193. Розумно, по-господарськи використовувати бібліотечні фонди:[В т.ч. ЗОУНБ]// Рад. культура. — 1959. — 25 жовт.
194. Роман Ю. Обласна книгозбірня:Торік Закарпат. обл. б-ці виповнилось 40 літ// Молодь Закарпаття. — 1986. — 14 січ.
195. Рот О. Скарби для всіх: [Про сектор л-ри на інозем. мовах обл. б-ки для дорослих] // Закарпат. правда.— 1967. — 11 черв.
196. Рубін Д. Автоматизація бібліотек Закарпатської області // Вісн. Кн. палати. — 1998. — №8. — С. 8-9.
197. Рубін Д. Видавнича діяльність Закарпатської ОУНБ — запорука її майбутнього процвітання // Бібліотека. Інформація. Суспільство: Зб. наук. праць за матеріалами Всеукр. наук.-практ. конф. 20-22 жовт. 1998 р. — К., 1998. — С. 175-178.
198. Рубін Д. Літературознавець Іван Хланта про Василя Микитася // Вісн. Кн. палати. — 1999. — №6. — С. 19-21.; Бібліот. планета. — 1999. — №2. — С. 22-23.
199. Рубін Д. Свято прийшло в бібліотеку: [Про відзначення в Закарпат. обл. універс. наук. б-ці 30 верес. Всеукр. Дня бібліотек] //Закарпат. калейдоскоп. — 1999. — 7 жовт. — С. 2.
200. Рушак М. Красознавча робота бібліотек:[Семинар бібліотекарів Мукачів. р-ну]//Закарпат. правда. —1991. —13 квіт.
201. Рушак М. Красознавча робота бібліотек: [У Чопі на базі Ужгород. ЦРБ обл. універс. наук. б-ка провела семінар на тему."Оптимізація красознавчої роботи бібліотек"] // Закарпат. правда. — 1991. — 19 черв.
202. Свято українського слова.[Семинар на базі Виноградів. ЦБС "Фонди української літератури в бібліотеках області як основний засіб сприяння процесам національного відродження"] // Новини Закарпаття. — 1994. — 9 лип.
203. Сегеда Т.С. Створення культосвітніх закладів на Закарпатській Україні та їх роль в боротьбі за возз'єднання з Радянською Україною (1944-1945 рр.): [в т.ч. б-ка для дорослих] //Матеріали ХХІ наук. конф. Ужгород. держ. ун-ту. — К., 1967. — С. 80-85. — (Історія).
204. Сенько І. Не хлібом єдиним...: [Роздуми напередодні 50-річчя ЗОУНБ]// Новини Закарпаття. — 1995. —23 верес.
205. Сідей І. Бібліотека шукає читача:[Бібліотечна справа на Закарпатті]// Рад. Україна. — 1987. — 9 жовт.
206. Стоколос О. Джерело знань:[Про обл. публ. б-ку розповідає директор] //Закарпат. правда. — 1954. — 19 січ. — С.3.
207. Сторожук Г. Пропаганда ленінської спадщини:[В обл. б-ці для дорослих]//Закарпат. правда. — 1966. — 17 квіт.
208. Сучасний стан роботи бібліотек України з технічною та економічною літературою: Інформ. довідка за наслідками вивч. діяльн. б-к у 1994-1995 рр. /МКіМ України, Харк. держ. наук. б-ка ім. В.Г. Короленка. — Харків, 1995. — 23 с. Із змісту ЗОУНБ — С. 4, 6, 9.
210. Тарасюк В. Подавай Махна й Петлюру...:[Смаки й уподобання читачів ЗОУНБ] // Закарпат. правда. — 1992. — 13 серп.
211. Ужвенко В. Скарбниця знань //Закарпат. правда. — 1983. — 17 квіт.
212. Урам Г. Буде палац знань:[Інформ. про буд-во ЗОУНБ в Ужгороді]// Закарпат. правда. — 1990. — 20 серп.
213. Устич С. Обласній державній науковій універсальній бібліотеці – 50: [Поздоровлення]// Новини Закарпаття. — 1995.— 30 верес.
214. Федака П. Бібліотеки Закарпаття: джерело національного відродження чи інструмент русифікації: [Комплектування фондів; в т.ч. обл. універс. наук. б-ки]//Срібна земля. — 1996. — 22 черв.
215. Холопенков І. Книжкові "жуки" //Закарпат. правда. — 1960. — 9 верес.
216. Холопенков І. "Компас в книжном океане" // Закарпат. правда. — 1967. — 18 фебр.

217. Холопенков І. Компас життя // Закарпат. правда. — 1966. — 14 окт.
218. Холопенков І. Мозок бібліотеки: [Довід.-бібліограф. від.]// Закарпат. правда.- 1968.- 3 жовт.
219. Холопенков І. Поважайте книгу: [На прикладах Закарпат обл. б-ки]// Закарпат. правда. — 1964. — 18 лип.
220. Холопенков І. Скарбниця знань:[Про Закарпат. обл. б-ку] // Закарпат. правда. — 1964. — 19 лют.
221. Холопенков І. Слово книгам // Закарпат. правда. — 1967.— 4 марта.
222. Холопенков І. Як читати книгу? // Молодь Закарпаття. — 1960. — 30 листоп.
223. Холопенков І. Юбилей обласної бібліотеки //Закарпат. правда. — 1965. — 12 окт.
224. Цуга І. Просвітництво – поклонання Ілоні Горват:[Зав. від. інозем. л-ри обл. універс. наук. б-ки]//Соціал-демократ. — 1999. —10 квіт. — С. 13.
225. Чернавский А. В плену у должников:[О работе б-к с должниками; в т.ч. Ужгород. обл. б-ка]/ / Библиотекарь.— 1978. — №3.— С. 52-56.
226. Черненко Н. Для збереження духовних скарбів:[Обл. універс. наук. б-ка відсвяткувала свій піввіковий ювілей] // Новини Закарпаття. — 1995. —7 жовт. — С.11.
227. Черненко Н. “Сучасний читач і бібліотека”:[Пройшла в Ужгороді обл. міжвід. наук.-практ. конф.]// Новини Закарпаття.— 1991. —10 груд.
228. Чип І. Тебе уже полвека... Виват бібліотека!: Обл. бібліотеке – 50 // Единство плюс.— 1995.—16 сент.
229. Чиста криниця:[Про роботу клубу краєзнавців “Біля витоків”, який діє в ЗОУНБ]// Закарпат. правда. — 1992. —29 жовт.
230. Чорі Ю. Учителю присвячується:[Бібліограф. покажч. І. Хланті та І. Сенька “Петро Лінтур”, виходу якого сприяла ЗОУНБ]// Срібна Земля. — 1999. — 12 черв. — С. 14.
231. Шкурда Є. Телефонні дзвінки не завадять:[Про боржників і боротьбу з ними]// Культура і життя. — 1982. — 18 лип.
232. Шкробиниць Ю. Що ви читаете?: [Про роботу обл. б-ки для дорослих]// Закарпат. правда. — 1963. — 4 лип.
233. Юрченко В. Збережімо бібліотеки: Як задовільняється вимога на книги:[В т.ч. обл. наук. б-ка]// Закарпат. правда. — 1988. — 5 листоп.

Інформація бібліотеки на сторінках місцевої преси

234. Анотує обласна універсальна наукова бібліотека: Нові книги// Закарпат. правда.- 1989.- 9 груд.
235. Анотує обласна універсальна наукова бібліотека: Нові книги// Закарпат. правда.- 1990.- 6 лют.
236. Анотує обласна універсальна наукова бібліотека: Нові книги //Закарпат. правда. - 1990. - 7 лип.
237. Анотує обласна універсальна наукова бібліотека: Нові книги //Закарпат. правда. - 1991. - 23 січ.
238. Анотує обласна універсальна наукова бібліотека: Нові книги //Закарпат. правда. - 1991. - 23 серп.
239. Анотує обласна універсальна наукова бібліотека: Нові книги //Закарпат. правда. - 1991. - 22 жовт.
240. Анотує обласна універсальна наукова бібліотека: Нові книги //Закарпат. правда. - 1992. - 25 квіт.
241. Басараб В. “Я так її люблю, мою Україну убогу...”: [Вечір в обл. універс. наук. б-ці, присвяч. Т.Г. Шевченку] //Новини Закарпаття. — 1999. — 13 берез. — С. 12.

242. Б.Ш. Библиотека приймає поздравлення: [ЗОУНБ — 50] // Единство-плюс. — 1995. — 30 сент.
243. Библиотеки крокують на свято: [Темат. кн. вист. розгорнуті у б-ках Ужгорода до 5-ї річниці Незалежності] // Голос України. — 1996. — 30 лип. — С.1.
244. Библиофіли не перевелись: [Вечір писем. Ф. Кривіна в ЗОУНБ] // Закарпат. правда. — 1994. — 11 черв.
245. “Біля витоків”: [Клуб краєзнавців при обл. універс. наук. б-ці] // Срібна Земля. — 1993. — 8 черв.
246. Божук Г. “Із кривавим серцем у руках до тебе йду, народе мій”: [Вечір в ЗОУНБ, присвяч. 90-річчю громад. та реліг. діяча, поета Зореслава]. // Карпат. голос. — 1999. 18-24 груд. — С. 8.
247. Божук Г. Ф. Лазорник повернувся до нас: [Вечір пам’яті поета відбувся в ЗОУНБ] // Срібна Земля. — 1993. — 6 квіт.
248. Божук Г. Присвячено Карпатській Україні: [Кн. вист. в облмуздрамтеатрі “Августин Волошин і Карпатська Україна”] // Карпат. Україна. — 1994. — 24 берез.
249. Боровець З. Різномірні форми: [Пропаганда с.-г. л-ри. в б-ках обл.] // Закарпат. правда. — 1978. — 5 верес.
250. Браун Г. Библиотека відзначає ювілей: Репортаж : [3 обл. б-ки для дорослих] // Закарпат. правда. — 1965. — 13 жовт.
251. Будинок знань приймає вернісаж: [В обл. наук. б-ці відкрилася вист. кольорових фотогр. під назвою “Історія бібліотек”] // Закарпат. правда. — 1993. — 6 листоп.
252. “Були колінь літа...”: [У відділі краєзнав. л-ри, оформлена кн. вист. “Були колінь літа...”] // Закарпат. правда. — 1994. — 4 жовт.
253. В тиші читального залу: [Вечір в обл. універс. наук. б-ці, присвяч. В.Ладичю] // Новини Закарпаття. — 1999. — 6 лип. — С.8.
254. В управліннях та відділах облвиконкому: [В ЗОУНБ літ. вечір з дня народж. поета Ю. Боршоша-Кум’ятського] // Новини Закарпаття. — 1995. — 11 лип.
255. Васильєва Т. Завітайте до нас!: [Відзначення в б-ках обл. краєзнав. і пам’ят. дат 1996 р.] // Новини Закарпаття. — 1996. — 18 січ. — С. 3.
256. Васильєва Т. Молодь прилучається до збереження природи: [День краєзнавства] // Новини Закарпаття. — 1996. — 29 жовт. — С. 3.
257. Васильєва Т. На свято Андрія: [Вечір у військ. частині] // Закарпат. правда. — 1994. — 20 груд.
258. Васильєва Т. Нова краєзнавча література: [Список л-ри за I кв. 1995 р.] // Закарпат. правда. — 1995. — 30 трав.
259. Васильєва Т. Нова краєзнавча література, яка надійшла до відділу краєзнавчої літератури обласної універсальної наукової бібліотеки у III кварталі 1994 року // Закарпат. правда. — 1994. — 29 жовт.
260. Васильєва Т. Нова краєзнавча література, яка надійшла до відділу краєзнавчої літератури ОУНБ у IV кварталі 1994 р. // Закарпат. правда. — 1994. — 15 листоп.
261. Вдовіна О. Праця гідна шанн: [Презентація бібліогр. покажч. І. Хланги “Літературне Закарпаття у XX столітті”] // Новини Закарпаття. — 1996. — 7 трав. — С. 6.
262. Вернісаж у бібліотеці: [Вист. картини худож. з Ужгорода Р. Товта у від. інозем. л-ри обл. універс. наук. б-ки] // Молодь Закарпаття. — 1999. — 16 січ. — С. 1.
263. Верхом на ринкових засадах: [Обл. наук. універс. б-ка] // Орбіта-логос. — 1997. — 14 серп. — С.5.
264. Вечір вшанування письменника: [До 75-річчя з дня народж. Ю. Керекеша] // Закарпат. правда. — 1996. — 29 черв.
265. Вечір з нагоди 85-ліття від дня народження П. Лінтура: [Відбувся в ЗОУНБ] // Срібна Земля. — 1994. — 14 трав.
266. Вечір “Наш край — наша історія”: [Відбувся в обл. б-ці] // Срібна Земля. — 1994. — 15 січ.
267. Вечір невиданої книжки: [Вечір поезії в чит. залі обл. універс. наук. б-ки] // Закарпат. правда. — 1994. — 29 січ.

268. Вечір пам'яті земляка: [П. Лодія] //Закарпат. правда. — 1994. — 19 листоп.
269. Вечір пам'яті поета: [Про вечір, присвяч. пам'яті відомого поета Ю. Боршоша-Кум'ятського] //Вісті Ужгородщини. — 1995. — 18 лип.
270. Вечір пам'яті: [П. Лінтура відбувся в ЗОУНБ] //Голос Карпат. — 1994. — 17 трав.
271. Вечір пам'яті Г. Сковороди: [Відбувся в обл. універс. наук. б-ці] //Закарпат. правда. — 1992. — 22 груд.
272. Вечір, присвячений Шолом-Алейхему: [в ЗОУНБ] //Вісті Ужгородщини. — 1994. — 19 берез.
273. Вечір-реквієм “Уклоняється вам Україна”: [в ЗОУНБ] //Закарпат. правда. — 1995. — 21 берез.
274. Виставка відкрилась під музику Баха: [Фотовиставка “Історія бібліотек” в чит. залі обл. б-ки] //Новини Закарпаття. — 1993. — 11 листоп.
275. Виставка, присвячена 130-річчю з дня народження Шандора Петефі: [Закарпат. обл. б-ка] // Закарпат. правда. — 1953. — 4 січ.
276. Відзначили ювілей: [Вечір Ю. Боролинчу в ЗОУНБ] //Нове життя. — 1996. — 15 берез. — С. 2.
277. Вірменка з Франції напише про Закарпаття: [5 листоп. в обл. наук. універс. б-ці відбулася зустріч вірмен. письменниці Нусіне Аветисян з представниками наук. й культур. еліти краю] //Срібна Земля-фест. — 1997. — 13-19 листоп. — С. 14.
278. Владимиров Б. Вечер о братстве: [О крепких связях между погран. заставой и обл. б-кой] // Сов. пограничник. — 1982. — 15 окт.
279. “Встань, Богдане, подивися ...”: [Чит. конф., присвяч. ювілею Богдана Хмельницького у чит. залі обл. б-ки] //Закарпат. правда. — 1995. — 25 лют.
280. Гашпар І. Не бути Іванами без роду та коріння: [Семінар “Стан і шляхи вдосконалення краснав. роботи в б-ках”. на базі Біловар. б-ки Тячів. р-ну] //Дружба. — 1991. — 25 квіт.
281. Геній печального гумору: [Вечір, присвяч. 100-річчю з дня народж. єврей. письменника Шолом-Алейхема] //Закарпат. правда. — 1994. — 5 берез.
282. Гість — угорська книга: [В ЗОУНБ відбулося відкриття свята угор. книги] //Закарпат. правда. — 1996. — 1 листоп. — С. 2.
283. Гордість слов'янського світу: [Вечір пам'яті до 125-річчя з дня народж. фольклориста й етнографа В. Гнатюка] //Срібна Земля-фест. — 1996. — №3. — С. 14.
284. Горьковські дні в Ужгороді //Закарпат. правда. — 1951. — 16 черв.
285. Громадськість Закарпаття шанує пам'ять великого українського поета-демократа Т.Г. Шевченка: [Обл. б-ка для дорослих] //Закарпат. правда. — 1951. — 10 берез.
286. Густі В. Непростий шлях до читача: [Презентація роману А. Дурунди в ЗОУНБ] //Новини Закарпаття. — 1999. — 17 лип. — С. 11.
287. Данканич В. Свято бібліотек: [30 верес — Всеукр. День бібліотек. Свято в обл. універс. наук. б-ці] //Новини Закарпаття. — 1998. — 6 жовт. — С.3.
288. Делеган М. Цікава виставка: [Про ХХІ з'їзд КПРС] //Закарпат. правда. — 1958. — 19 жовт. — С. 3.
289. Демчук У. Вечір в бібліотеці: [В ЗОУНБ проведено вечір “Місто моє”] //Молодь Закарпаття-реформа — 1997. — 11 жовт. — С.1.
290. Демчук У. Скарбниця духовності: [Красн. від. Закарпат. обл. універс. наук. б-ки] //Закарпат. правда. — 1993. — 19 січ.
291. День краєзнавства: [Відбувся в ЗОУНБ, присвяч. вченому-славісту Ю. Венеліну-Гуці] Закарпат. правда. — 1992. — 25 квіт.
292. До ювілею Лесі Українки //Молодь Закарпаття-реформа. — 1996. — 24 лют. — С. 1.
293. До ювілею Юрія Гойди: [Вечір в ЗОУНБ] //Вісті Ужгородщини. — 1994. — 2 квіт.
294. Довбак Г.С. Книга идёт к людям: [О работе б-к обл.] //Закарпат. правда. — 1971. — 27 янв.
295. Донсць А. Вечір камерної музики: [В обл. наук. б-ці] //Закарпат. правда. — 1987. — 1 січ.
296. Дубовик Л. Про хліб духовний: [Фотовиставка “Історія бібліотек” в обл. наук. б-ці] // Закарпат. правда. — 1993. — 11 листоп.
297. Дуда Й. Художнє слово про природу: [Вечір в обл. б-ці для дорослих] //Закарпат. правда. — 1985. — 23 січ.

298. Дурунда О. Презентація книжкової виставки: [“Нац. банк України: вчора, сьогодні, завтра” — в Закарпат. обл. універс. наук. б-ці] //Новини Закарпаття. — 1999. — 11 лип. — С.8.
299. Духовний світ сучасника: [В т.ч. про обл. універс. б-ку] //Закарпат. правда. — 1987. — 24 верес.
300. “Є у мене слово”: [Вечір, присвяч. Ю. Гойді в ЗОУНБ] //Карпат. Україна. — 1994. — 31 берез.
301. Егорова Е. Новая литература: [Библиогр. о религии] //Закарпат. правда. — 1976. — 27 мая. — С. 3.
302. Жупанин С. Ювілей Михайла Томчанин: [Вечір в ЗОУНБ] //Ужгород.- 1999.- 17 лип.- С. 2.
303. ЗОУНБ — 50 //Закарпат. правда. — 1995. — 30 верес.
304. Звернено до молодого покоління: [Презентація кн. Ю. Химниця в обл. універс. наук. б-ці] //Молодь Закарпаття. — 1997. — 2 серп. — С. 2.
305. Зореславу — 90: [Літ.-муз. вечір, присвяч. поету, священику С. Саболу відбувся в ЗОУНБ]// Закарпат. калейдоскоп. — 1999. — 16 груд. — С.1.
306. Зробім собі свято: [В обл. б-ці спільно із Союзом українок проведено старий Новий рік з піснями, колядками] //Карпат. Україна. — 1994. — 27 січ.
307. Зубач В. Фрайера на гусиных ногах часто появляются в закарпатских селениях. Звездными почками, когда так хочется любить, они увлакивают доверчивых молодых девчат. И порою — навсегда...: [В ЗОУНБ состоялся памятный вечер, посвящ. 100-летию со дня смерти писателя А. Кралицкого]// Единство-плюс.- 1994.- 5 март.- С. 8.
308. Зустріч у бібліотеці: [Зустріч з П. Угляренко в Закарпат. обл. універс. б-ці] //Молодь Закарпаття-реформа. — 1997. — 7 черв. — С. 2.
309. Зустріч старого Нового року принесла дітям приємний сюрприз: [В обл. б-ці провед. вечір-зустріч] //Новини Закарпаття. — 1994. — 20 січ.
310. Зустрічі, вечори: [В ЗОУНБ відбувся вечір, присвяч. 80-річчю з дня народж. Ф. Лазорика] / //Карпат. Україна. — 1993. — 1 квіт.
311. Зустрічі тут завжди цікаві: [Презентація нової кн. Ф. Кривіна “Тюрьма имени свободы”] / //Закарпат. правда. — 1996. — 19 берез. — С. 3.
312. Іван І. Книжкова виставка творів сучасних чехословацьких письменників //Закарпат. правда. — 1958. — 23 жовт. — С.3.
313. Іван І. Пам'яті Адама Міцкевича: [В обл. б-ці для дорослих] //Закарпат. правда. — 1958. — 24 груд. — С. 3.
314. Івашко М. Герой книг — міліціонер: [Темат. вечір, проведений працівниками обл. б-ки для дорослих]// Закарпат. правда. — 1981. — 18 жовт.
315. Івашко М. Гостя читачів — знатна доярка: [Обл. б-ка] //Закарпат. правда. — 1981. — 5 черв.
316. Ізраїльські поети — москвич і харків'янин — в Ужгороді: [Зустріч. в обл. універс. наук. б-ці] //Ратуша. — 1997. — 9 серп. — С. 4.
317. Интересная выставка: Изучайте труды Ленина и Сталина, изучайте исторические решения XIX съезда КПСС, [которая открылась при обл. б-ке] //Сов. Закарпатье. — 1953. — 24 март. — С. 2.
318. Його книжки — найкраща пам'ять: [Літ. вечір, присвяч. 85-річчю з дня народж. Ф. Потушняка] //Срібна Земля. — 1995. — 4 берез.
319. Каберман О. Виставка книг на тему: “За мир, проти війни”: [ЗОУНБ] //Закарпат. правда. — 1951.— 30 жовт.
320. Каберман О. “Обласна бібліотека до виборів народних суддів” //Закарпат. правда. — 1951.— 17 листоп.
321. Калачова С. Книга спогадів: [В ЗОУНБ надійшов зб. спогадів “Так зароджувалось братерство”; в т.ч. про Закарпаття]: Бібліогр. огляд //Закарпат. правда. — 1991. — 18 черв.
322. Калачова С. На Ужгород: [Нова кн. надійшла в б-ку] //Закарпат. правда. — 1990. — 27 листоп.

323. Калачова С. Нова красзнавча література, що надійшла в обласну універсальну наукову бібліотеку //Закарпат. правда. — 1991. — 30 трав.
324. Калачова С. Нові надходження // Закарпат. правда. — 1990. — 13 трав.
325. Касьяненко О. “Два світи — дві демократії”: [Про конф., проведеною обл. б-кою для дорослих в УЖДУ] //Закарпат. правда. — 1983. — 9 жовт.
326. Касьяненко О. Книжкова виставка //Закарпат. правда. — 1967. — 11 жовт.
327. Качала Г. “Знайди в рослинні порятунок”:[Кн. вист. у відділі виробн. л-ри] //Закарпат. правда. — 1995. — 17 січ.
328. Качала Г. Маркетинг – ринкова концепція управління: [Список л-ри підгот. 30УНБ] // Закарпат. правда. — 1991. — 7 груд.
329. Качала Г. Список літератури: На допомогу демократії //Закарпат. правда.- 1995.- 27 черв.
330. Ковальчук Г. До ювілею Юрка Боролича: [В 30УНБ проведено літ.-муз. вечір] //Закарпат. правда. — 1996. — 7 берез.
331. Ковальчук Г. Поета вшанували рідні і друзі: [Вечір в 30УНБ: “Мій вірш — п’янке повітря полонинне”, присвяч. 80-річчю від дня народж. А. Патруса-Карпатського] //Новини Закарпаття. — 1997. — 3 квіт. — С. 8.
332. Ковальчук О. Книжкова виставка: [Підготовка до леіні. днів на Закарпатті] //Закарпат. правда. — 1955. — 15 квіт. — С. 2.
333. Книжка з голосу поетеси: [Вечір І. Шугової в обл. б-ці] //Карпат. Україна. — 1994. — 3 лют.
334. Кодак М. Духовний абрис Закарпатського століття: [Хланта І.В. Літературне Закарпаття у ХХ столітті. Бібліограф. покажч.- Ужгород: Закарпаття, 1995.- 967 с.]/ Дзвін. — 1997. — № 10. — С. 154.
335. Коротким текстом: [В 30УНБ відбувся вечір, присвяч. 85-й річниці з дня народж. М. Божук] //Новини Закарпаття. — 1992. — 18 січ.
336. Костак В. Діалог про час і про себе //Закарпат. правда. — 1965. — 4 квіт.
337. Коц А. Рішення з’їзду в масі //Закарпат. правда. — 1962. — 4 січ.
338. Крайнова Л. День бібліографії //Закарпат. правда. — 1973. — 18 лют.
339. А. Крालицький — без “пригладжування”: [Презентація кн. творів А. Крालицького в обл. універс. наук. б-ці] //Ріо-інформ. — 1998. — 31 берез. — С. 2.
340. Крейдаль Р. Звучит горьковское слово: [Как пропагандировать произв. писателя в мас. б-ках] //Бібліотекарь. — 1968. — №2. — С. 22-27.
341. Кришталеві палаци пам’яті: [Вечір, присвяч. В. Ладичю в обл. універс. наук. б-ці] // Закарпат. калейдоскоп. — 1999. — 24 серп. — С. 15.
342. Кузьма Г. Презентація роману: [А. Дурида “Сльози Святої Марії”. Презентація в обл. наук. б-ці] //Молодь Закарпаття. — 1999. — 19 черв. — С. 6.
343. Кудрявська Л. “До тебе йду, народе мій”:[Літ.-муз. вечір в обл. б-ці, присвяч. 90-річчю громад. та реліг. діяча, поета Зореслава (Степана Сабола)]// Вісті Ужгородщини. — 1999. — 18 груд. — С. 8.
344. Кудрявська Л. “Зате душа не мовчить...”: [Вечір пам’яті І. Долгоша в 30УНБ] //Вісті Ужгородщини. — 1994. — 12 квіт.
345. Кудрявська Л. Зодчий мостів дружби: [Вечір, присвяч. 70-річчю з дня народж. Ю. Шкробинця в обл. універс. наук. б-ці] //Вісті Ужгородщини. — 1998. — 5 груд. — С. 5.
346. Кудрявська Л. І квіти, і вино ... : [30УНБ підготувала вечір, присвяч. 50-річчю з дня народж. поета В. Вароді] //Вісті Ужгородщини. — 1993. — 17 лип.
347. Кудрявська Л. Про всіх літераторів краю: [Презентація бібліограф. покажч. І. Хланти “Літературне Закарпаття у ХХ столітті”] //Вісті Ужгородщини. — 1996. — 27 квіт. — С. 8.
348. Лупак Л. День бібліотеки //Молодь Закарпаття. — 1975. — 3 черв.
349. Малаховська Н. У вінок пам’яті //Закарпат. правда. — 1979. — 14 жовт.
350. Малик Г. Свято духовності: [Презентація бібліограф. покажч. І.В. Хланти “Літературне Закарпаття у ХХ столітті”] //Срібна Земля. — 1996. — 4 трав. — С. 2.

351. Мальков А. Библиотека Советского Закарпатья //Библиотекарь. — 1952. — №8. — С. 42-43.
352. Маринець В. Анні Зегерс: [Конф. нім. мовою в обл. б-ці для дорослих] //Закарпат. правда. — 1970. — 19 листоп.
353. Маргітніч С. Семінар бібліотекарів у Берегові: [Проведено ЗОУНБ для зав. від. обслуг б-к обл. / Фото Б. Александра] //Віст. Берегівщини. — 1991. — 11 черв.
354. Маринін В. Книжкова виставка: [В обл. б-ці відкрилась кн. вист., присвяч. 125-річчю з дня смерті рос. худож. І.Є. Рєпіна] //Молодь Закарпаття.- 1995.- 28 верес.
355. Матлах Й. У перекладі на мови світу: [Твори М. Горького] //Закарпат. правда. — 1968. — 28 берез.
356. Матлах Й. Пам'яті Яноша Араня //Закарпат. правда. — 1967. — 5 берез.
357. Медвідь М., Бобинець С. Присвячена 30-річчю НДР: [Чит. конф. в обл. б-ці для дорослих] / /Рад. студент. — 1979. — 20 жовт.
358. Меморіальна дошка Вільмошу Ковачу: [В обл. універс. б-ці відбудеться ювіл. вечір із нагоди 70-річчя закарпат. угор. письмен. В. Ковача] //Срібна Земля-фест. — 1997. — 5-11 черв. — С. 14.
359. Мишанич В. Вечір пам'яті М. Томчанина: [Вечір в ЗОУНБ] //Ріо.- 1999.- 17 лип.- С. 2.
360. "Мос древнє місто": [Літ. вечір в ЗОУНБ] //Ратуша. — 1997. — 11 жовт. — С. 2.
361. На книжну полку: [Новые поступления в фонды обл. б-ки для взрослых] //Закарпат. правда. — 1974. — 3 июля. — С. 3.
362. "Національний банк України: вчора, сьогодні, завтра": [Кн. вист. у від. вироб. л-ри обл. універс. б-ки] //Закарпат. калейдоскоп. — 1999. — 17 черв. — С. 5.
363. Новини культури: [В т.ч. вечір "Зодчий мостів дружби", присвяч. 70-річчю від дня народж. Ю. Шкребинця в обл. універс. наук. б-ці] //Срібна Земля.- 1998.- 14 листоп.- С. 14.
364. Нові книги: Аногус обл. універс. наук. б-ка //Закарпат. правда. — 1990. — 17 квіт.
365. Нові книги: Аногус обл. універс. наук. б-ка //Закарпат. правда. — 1991. — 5 берез.
366. О выдающемся гетьмане: [В обл. науч. б-ке прошла чит. конф. "Образ Богдана Хмельницкого вчера и сегодня"] //Всеукр. ведомости. — 1995. — 1 марта.
367. Обласна універсальна наукова бібліотека: [Вечір пам'яті В.Діяннича] //Новини Закарпаття. — 1995. — 22 лип.
368. Обласний семінар-парада директорів районних бібліотечних систем в Сваляві: [Участь працівників ЗОУНБ] // Новини Закарпаття. — 1998. — 18 черв.— С.7.
369. Ортутай Л. Душа, відкрита поезії: [Вечір в обл. наук. б-ці, присвяч. 110-річчю від дня народж. А.Ахматової] //Ужгород.— 1999.— 3 лип.— С.12.
370. Островська Г. На допомогу раціоналізаторам і винахідникам: [ЗОУНБ] //Закарпат. правда. — 1988. — 16 лип.
371. Павлович Н. Для шанувальників художньої літератури: [Закарпат. обл. універс. наук. б-ка] //Молодь Закарпаття. — 1998. — 25 лип. — С. 2.
372. Пам'яті Анатолія Крालницького: [Вечір в обл. б-ці] //Закарпат. правда. — 1994. — 1 берез.
373. Пам'яті Василя Довговича: Культ. хроніка: [В обл. наук. б-ці пройшов літ.-муз. вечір, присвяч. 210-й річниці від дня народж. В. Довговича] //Закарпат. правда.- 1993.- 23 берез.
374. Пам'яті Володимира Ладичця: [Вечір пам'яті в обл. універс. наук. б-ці] //Соціал-демократ. — 1999. — 19 черв. — С. 3.
375. Пам'яті Ю. Гойди: [Вечір в ЗОУНБ] //Срібна Земля. — 1994. — 2 квіт.
376. Пам'ятна зустріч: [Клуб ім. Г Дравої в ЗОУНБ] //Вісті Ужгородщини. — 1991. — 25 груд.
377. Папчук Н. Дорогой отцов: [Конф.] //Закарпат. правда. — 1967. — 10 янв.
378. Папчук Н. Згадали людину: [Вечір, присвяч. 90-річчю М. Поповича, відбувся в обл. універс. наук. б-ці] //Срібна Земля. — 1998. — 21 лют. — С. 3.
379. Папчук Н. Наш друг — Угорщина //Закарпат. правда. — 1988. — 3 квіт.
380. Папчук Н. Професія — бібліотекар: [Про О.А. Бардош — зав. від. МБА Закарпат. обл. універс. наук. б-ки] //Закарпат. правда. — 1990. —25 лют.

381. Панчук І. Світ книги і його проблеми: Післяювілейні нотатки: [ЗОУНБ — 50] //Закарпат. правда. — 1995. — 7 жовт.
382. Подарунок земляка: [Обл. наук. б-ка отримала автобіограф. кн. Й. Терелі] //Закарпат. правда. — 1993. — 22 трав.
383. Поезія звучить, хоч не друкується: [Вечір поетеси І. Шутової в ЗОУНБ] //Вісті Ужгородщини. — 1994. — 5 лют.
384. “Поезію народжує душа”: [Вечір, присвяч. 90-річчю з дня народж. Ю. Боршоша-Кум’ятського] //Закарпат. правда. — 1995. — 11 лип.
385. Полох І. Читачі обговорюють книгу Г. Шошміна // Закарпат. правда. — 1959. — 2 квіт.
386. Попова Л. “Я просто пишу...”: [Вечір поетеси І. Шутової в чит. залі обл. б-ки] // Новини Закарпаття. — 1994. — 5 лют.
387. Федір Потушняк — знайий і незнайий: [Вечір в ЗОУНБ] // Закарпат. правда. — 1995. — 4 верес.
388. Правда і мужність поезії: [Вечір А. Ахматової в обл. універс. наук. б-ці] //Закарпат. калейдоскоп. — 1999. — 1 лип. — С. 16.
389. Приходько Е. Вечер памяти М. Мункачи: [В ЗОУНБ] //Закарпат. правда. — 1974. — 26 февр. — С. 4.
390. Про обласну бібліотеку для дорослих //Закарпат. правда. — 1961. — 19 груд.
391. Про Ужгород в бібліотеці: [Вечір “Моє древнє місто” в ЗОУНБ] //Ріо-інформ. — 1997. — 11 жовт. — С. 3.
392. Проценко В. Юнацтво — категорія особлива: [Пробл. роботи б-к Закарпат. обл.] //Культура і життя. — 1982. — 28 берез.
393. Пудсакулч О. Читательская конференция: [“Содружество сов. и венгер. народов” в обл. б-ке для взрослых] //Закарпат. правда. — 1980. — 18 апр. — С. 3.
394. Радяться бібліотекарі чотирьох країн: [Конф. бібліотекарів Карпат. Єврорегіону в Польщі; в т.ч. представники ЗОУНБ] //Новини Закарпаття. — 1996. — 17 верес. — С. 3.
395. Разгулов В. Он писал о Подкарпатской Руси: [Открытый просмотр л-ри в ЗОУНБ] // Единство-плюс. — 1994. — 5 февр.
396. Рубін Д. Пам’ять: [Здобутки Петра Лінтура з погляду бібліографів] //Вісті тижня. — 1999. — 29 трав. — С. 13.
397. Рушак М. День бібліографії: [“Кобзар у народній пам’яті”, присвяч 175-річчю з дня народж. Т.Г. Шевченка] //Закарпат. правда. — 1989. — 19 берез.
398. Рушак М. День бібліотекаря: [с. Ракошино Мукачів. р-ну] //Закарпат. правда. — 1990. — 11 листоп; Панорама. — 1990. — 20 листоп.
399. Рушак М. День краєзнавства: [В Ужгород. комерц. технікумі провели працівники від. краєзн. л-ри] //Новини Закарпаття. — 1995. — 12 груд. — С. 2.
400. Рушак М. День краєзнавства: [“Дорогий і милий рідний край” відбувся в ЗОУНБ] //Закарпат. правда. — 1991. — 11 груд.
401. Рушак М. “Добре зроблене діло залишиться”: [Знаменні дати Закарпаття у берез. міс.] // Закарпат. правда. — 1993. — 13 берез.
402. Рушак М. Клуб краєзнавців — про закарпатських письменників: [В Ужгород. комерц. технікумі обл. універс. наук. б-ка провела чергове засідання клубу краєзнавців “Біля витоків”] //Закарпат. правда. — 1993. — 6 лип.
403. Рушак М. Краєзнавча робота бібліотек: [Семінар бібліотекарів Мукачів. р-ну] //Закарпат. правда. — 1991. — 13 квіт.
404. Рушак М. Краєзнавча робота бібліотек: [У Чопі на базі Ужгород. ЦРБ обл. універс. наук. б-ка провела семінар на тему: “Оптимізація краєзнавчої роботи бібліотек”] //Закарпат. правда. — 1991. — 11 січ.
405. Рушак М. Нова краєзнавча література, яка надійшла до краєзнавчого відділу державної обласної наукової бібліотеки у І кварталі 1996 р. //Закарпат. правда. — 1996. — 1 черв. — С. 2.

406. Рушак М. Нова красназавча література, яка надійшла до Закарпатської обласної універсальної наукової бібліотеки // Закарпат. правда. — 1992. — 4 серп.
407. Рушак М. Нова красназавча література, яка надійшла до відділу красназавчої літератури обласної наукової універсальної бібліотеки у II кварталі 1994 р.: [Список л-ри] // Закарпат. правда. — 1994. — 7 черв.
408. Рушак М. Нова красназавча література, яка надійшла до відділу красназавчої літератури обласної наукової універсальної бібліотеки у III кварталі 1994 р. // Закарпат. правда. — 1994. — 13 верес.
409. Рушак М. Нова красназавча література, яка надійшла до відділу красназавчої літератури ЗОУНБ у III кварталі 1995 р. // Закарпат. правда. — 1995. — 12 груд.
410. Рушак М. Нова красназавча література, яка надійшла до відділу красназавчої літератури ЗОУНБ у IV кварталі 1995 р. // Закарпат. правда. — 1995. — 30 груд.
411. Рушак М. Нова красназавча література // Закарпат. правда. — 1992. — 24 листоп.
412. Рушак М.Ю. Нова красназавча література // Закарпат. правда. — 1992. — 24 груд.
413. Рушак М.Ю. Нова красназавча література, яка надійшла до красназавчого відділу ЗОУНБ / Закарпат. правда. — 1993. — 16 берез.
414. Рушак М.Ю. Нова красназавча література: [Список] // Закарпат. правда. — 1993. — 15 черв.
415. Рушак М.Ю. Нова красназавча література, яка надійшла до Закарпатської обласної універсальної наукової бібліотеки // Закарпат. правда. — 1993. — 11 груд.
416. Рушак М. У книгах — досвід віків: [Про красназав. роботу обл. універс. наук. б-ки] // Закарпат. правда. — 1991. — 19 черв.
417. Рушак М. У науковій бібліотеці: [Про проведення місячника пропаганди красназав. л-ри] // Вогні комунізму. — 1987. — 5 листоп.
419. Рушак М. Ювілей газети в бібліотеці: [До 70-річчя “Закарпат. правди”] // Закарпат. правда. — 1990. — 21 квіт.
420. Сабалош В. Інформація “ЛУ”: [Відбулася чит. конф. журн. “Всесвіт” в Закарпат. обл. наук. б-ці] // Літ. Україна. — 1987. — 1 жовт.
421. Світлий майстер: [Вечір пам’яті з нагоди 85-річчя Ф. Потушняка] // Карпат. Україна. — 1995. — 7 берез.
422. Свято угорської книги: [В обл. універс. наук. б-ці] // Закарпат. правда. — 1996. — 26 жовт. — С.2.
423. Серце поета вічно горить: [Вечір в ЗОУНБ, присвяч. 75-річчю з дня народж. Ю.Гойди] // Закарпат. правда. — 1994. — 29 берез.
424. Сідей І. Бібліотека шукає читача: [Бібл. справа на Закарпатті] // Рад. Україна. — 1987. — 9 жовт.
425. Скупць П. Зореслава згадала рідна земля: [Вечір в ЗОУНБ] // Срібна Земля. — 1999. — 18 груд. — С.15.
426. Скупць П. Не тільки священик, а й письменник: [Літ. вечір, присвяч. Д. Поповичу відбувся в ЗОУНБ] // Срібна Земля. — 1999. — 11 груд. — С.15.
427. Слід Володимира Гнатюка на Закарпатті: [В ЗОУНБ пройшов вечір, присвяч. 125-річчю В.Гнатюка] // Закарпат. правда. — 1996. — 18 трав.
428. Сможанник В. Ювілейний вечір Юрія Гойди: [В обл. універс. наук. б-ці пройшов вечір Ю.Гойди] // Карпат. голос. — 1999. — 3-9 квіт. — С.8.
429. “Со мною добро, тепло и свет”: [Творч. вечір Л.Кудрявської в ЗОУНБ] // Закарпат. правда. — 1993. — 14 верес.
430. Справжню літературу шанують і пінні: [Відбулася зустріч з відомим пнсьм. Ф. Кривиним, організ. обл. універс. наук. б-кою] // Закарпат. правда. — 1993. — 22 черв.
431. 1000 сторінок про нашу літературу: [Презентація бібліограф. покажч. І. Хланті “Літературне Закарпаття у XX столітті”] // Срібна Земля-фест. — 1996. — №1. — С. 13.

432. Стойка І. Виставка творів видатного російського байкаря І.А. Крилова в обласній бібліотеці //Закарпат. правда. — 1954. — 14 лют. — С. 3.
433. "Тюрма імені свободи": [Презентація кн. Ф. Кривіна] //Вісті Ужгородщини. — 1996. — 23 берез. — С. 8.
434. У відділі іноземної літератури обласної бібліотеки: [Нові надходження] //Закарпат. правда. — 1955. — 28 жовт. — С. 2.
435. Угорська книжка на Закарпатті: [В обл. б-ці пройшов День угор. кн.] //Срібна Земля-фест. — 1997. — 9-15 жовт. — С. 14.
436. Ужвенко В. Скарбниця знань //Закарпат. правда. — 1983. — 17 квіт.
437. Уманець О. Вечір пам'яті Василя Довговича: [Відбувся в обл. універс. наук. б-ці] //Новини Закарпаття. — 1993. — 25 берез.
438. Уманець О. Витязь: [Вечір в ЗОУНБ до 85-річчя з дня народж. П. Ліптура] //Новини Закарпаття. — 1994. — 21 трав.
439. Уманець О. Володимир Гнатюк і Закарпаття: [Вечір пам'яті в ЗОУНБ] //Новини Закарпаття. — 1996. — 16 трав. — С. 3.
440. Уманець О. Іван Долгош: "Я живу тоді, коли малюю": [Вечір пам'яті І. Долгоша в ЗОУНБ] //Новини Закарпаття. — 1994. — 9 квіт.
441. Уманець О. "Кого майбутнє запитає? Кому минуле відповість?": [Презентація нової кн. Н. Панчук в обл. універс. наук. б-ці] //Новини Закарпаття. — 1997. — 6 груд. — С. 3.
442. Уманець О. "Люблю тебе, мій рідний край": [Відзначення ювілею поета Ф. Лазорика в обл. універс. наук. б-ці] //Новини Закарпаття. — 1993. — 8 квіт.
443. Уманець О. Повінь життя і творчості митця: [Вечір пам'яті Ф. Потушняка] //Новини Закарпаття. — 1995. — 7 берез.
444. Уманець О. Поезію народжує душа: [Вечір пам'яті поета Ю. Боршоша-Кум'ятського в ЗОУНБ] //Новини Закарпаття. — 1995. — 15 лип. — С. 3.
445. Уманець О. "Я весь — вогонь": [Вечір в ЗОУНБ до 75-річчя з дня народж. Ю. Гойди] //Новини Закарпаття. — 1994. — 2 квіт.
446. Уста І., Попова Л. Святукувався ювілей: [Кн.-ілюстр. вист. "Августин Волошин і Карпатська Україна"] //Новини Закарпаття. — 1994. — 17 берез.
447. Фольклорний витязь: [Вечір пам'яті фольклориста П. Ліптура] //Закарпат. правда. — 1994. — 14 трав.
448. Химич Ю. Турботи книгарні: [Вечір Ю. Боролічу в ЗОУНБ] //Закарпат. правда. — 1996. — 19 берез. — С. 4.
449. Холопенков І. Герої, яких не вибираємо //Закарпат. правда. — 1968. — 18 січ.
450. Холопенков І. Два світи — дві книги //Закарпат. правда. — 1967. — 24 серп.
451. Холопенков І. Зустріч з автором: [Чит. конф. по кн. С. Панька "Під синіми бескидами"] //Закарпат. правда. — 1963. — 2 квіт.
452. Холопенков І. Книга в житті Ілліча //Закарпат. правда. — 1967. — 13 трав.
453. Холопенков І. Книжки — солдати, книги — будівники //Закарпат. правда. — 1967. — 30 листоп.
454. Холопенков І. "Релігія — ворог науки і прогресу": [Кн. вист. в обл. б-ці для дорослих] //Закарпат. правда. — 1959. — 3 квіт.
455. Хто краще знає угорську мову: [Конкурс юних читців в ЗОУНБ] //Закарпат. правда. — 1995. — 4 берез.
456. Чекрій Л. Його життя — без ліку рядочків написано: [Літ. вечір з нагоди 75-ліття В. Піпаша-Косівського в ЗОУНБ] //Новини Закарпаття. — 1997. — 23 груд. — С. 3.
457. Черненко О. Коли читачі люблять: [Вечір-зустріч з Ф. Кривіним відбувся в ЗОУНБ] //Новини Закарпаття. — 1993. — 22 черв.
458. Черненко О. Ювілей книжини: [Ювілей дир. обл. універс. наук. б-ки Людмили Григаш] //Новини Закарпаття. — 1995. — 15 квіт.

459. Черненко О. Для спеціалістів і школярів: [Комп'ютерна л-ра: Список] // Молодь Закарпаття. — 1997. — 12 квіт.
460. Читательская конференция: ["Трудящиеся нашей области в борьбе за выполнение V сталинской пятилетки", которая прошла в Закарпат. обл. б-ке] // Сов. Закарпатье.- 1953. — 14 март. — С. 3.
461. Читачі обласної універсальної наукової бібліотеки: [Презентація покажч. 1. Хланти "Літературне Закарпаття у ХХ столітті"] // Закарпат. правда.- 1996.- 27 квіт.- С. 4.
- 461a. Чорногор В. Три світлі урочистості: [Відзначення 80-річчя від дня народж. Семена Панька. В т.ч. в ЗОУНБ] // Новини Закарпаття.- 2000.- 24 лют.- С. 6.
462. Шкурда С. Два світи — дві демократії: [Про прес.-конф., проведену обл. б-кою для дорослих в УЖДУ] // Молодь Закарпаття. — 1983. — 6 жовт.
463. Шолом-Алейхему присвячено: [Вечір в ЗОУНБ] // Новини Закарпаття. — 1994. — 22 берез.
464. Штефаняк Б. Зодчий мостів дружби: [Вечір в обл. універс. наук. б-ці, присвяч. до 70-річчя поста і перекладача Ю. Шкробинця] // Новини Закарпаття. — 1998. — 19 листоп. — С. 6.
465. Штрихи: [В ЗОУНБ відбувся вечір, присвяч. 75-річчю з дня народж. Юрка Боролнча] // Срібна Земля. — 1996. — 2 берез. — С. 12.
466. Штрихи: [В обл. універс. наук. б-ці відбувся вечір пам'яті В. Довговича] // Срібна Земля. — 1993. — 30 берез.
467. Щира подяка: [Від. красн. л-ри за проведення вечора пам'яті, присвяч. 80-річчю з дня народж. А. Патруса-Карпатського] // Молодь Закарпаття. — 1997. — 12 квіт. — С. 2.
468. Що видно на літературних обрядах?: [Огляди літ.-мист. вид. України, що готують працівники обл. універс. наук. б-ки в обл. Спілці письмен.] // Новини Закарпаття.- 1998.- 28 квіт.- С. 6.
469. "Я хаос безмежний уже сходив...": [Вечір, присвяч. 70-річчю з дня народж. В. Ковача] // Рагуша. — 1997. — 7 черв. — С. 4.

Про життя бібліотеки угорською мовою

470. Barát Mihály. Amolyan mindenesek vagyunk... // Kárpáti Igaz Szó. — 1996. — Március 19. — 6. old.
471. Barát Mihály. Egy kis tudomány - nem csupán tudósoknak. (Olvasólámpa) // Kárpáti Igaz Szó. — 1999. — Március 2. — 6. old.
472. Barát Mihály. Eszmecsere a könyvtárban: Hitére, melengető szavakra... // Kárpáti Igaz Szó. — 1995. — Október 12. — 4. old.
473. Barát Mihály. Fő az egészség! (Olvasólámpa) // Kárpáti Igaz Szó. — 1998. — Decemer 22. — 6. old.
474. Barát Mihály. Hogy mások is megismerjék nyelvünket (Olvasólámpa) // Kárpáti Igaz Szó. — 1998. — Augusztus 1. — 6. old.
475. Barát Mihály. Könyvkölcsönzők, figyelme! // Kárpáti Igaz Szó. — 1998. — Október 10. — 3. old.
476. Barát Mihály. Könyvtár és informácó: A művelődési főosztály kollégiumán. // Kárpáti Igaz Szó. — 1998. — Április 11. — 14. old.
477. Barát Mihály. A közgazdaságtan alapjai. (Olvasólámpa) // Kárpáti Igaz Szó.- 1998.- December 29.- 6. old.
478. Barát Mihály. Megemlékezés a könyvtárban. // Kárpáti Igaz Szó. — 1997. — Január 23. — 3. old.
479. Barát Mihály. Megkérdeztük: Milyen negyedvet zár a könyvtár (idegennyelvű osztálya)? // Kárpáti Igaz Szó. — 1998. — Március 28. — 16. old.
480. Barát Mihály. Negyvenyolc emlékezet. (Olvasólámpa) // Kárpáti Igaz Szó. — 1998. — Október 24. — 14. old.
481. Barát Mihály. Örökké élni. (Olvasólámpa) // Kárpáti Igaz Szó. — 1999. — Január 23. — 14. old.

482. Barát Mihály. Ünnepelet a könyvtár. // Kárpáti Igaz Szó. – 1995. – Szeptember 30. – 3. old.
483. Horváth Katalin. A kárpátaljai magyar költészet napja. // Kárpáti Igaz Szó. – 1997. – Április 26.- 3. old.
484. Horváth Sándor. Alkotók eszmecseréje. // Kárpáti Igaz Szó. – 1997. – Február 1. – 3. old.
485. Horváth Sándor. Bécsi vendég Kárpátalján. // Kárpáti Igaz Szó. – 1997. – Május 24. – 3. old.
486. Horváth Sándor. CD-ROM a sportolók világalálkozójáról. // Kárpáti Igaz Szó. – 1999. – Február 18. – 3. old.
487. Horváth Sándor. Együtt is lehet: Nemzetiségi értelmiségiek kerekasztala. // Kárpáti Igaz Szó. – 1997. – Február 6. – 4. old.
488. Horváth Sándor. Előterben az érdekvédelem: magyar újságírók fóruma. // Kárpáti Igaz Szó. – 1997. – Február 25. – 3. old.
489. Horváth Sándor. Goethe-est a könyvtárban. // Kárpáti Igaz Szó. – 1999. – Július 3. – 2. old.
490. Horváth Sándor. Hasznos és értékes ajándék. // Kárpáti Igaz Szó. – 1998. – December 19. – 3. old.
491. Horváth Sándor. Kiállítás a könyvtárban. // Kárpáti Igaz Szó. – 1999. – Január 12. – 3. old.
492. Horváth Sándor. Kiállítás a könyvtárban. // Kárpáti Igaz Szó. – 1999. – Június 17. – 3. old.
493. Horváth Sándor. Költésznapi rendezvények. // Kárpáti Igaz Szó. – 1999. – Április 24. – 14. old.
494. Horváth Sándor. Könyvbemutató a megyei könyvtárban. // Kárpáti Igaz Szó. – 1996. – November 21. – 3. old.
495. Horváth Sándor. Közgyűlést tart a MÉKK. // Kárpáti Igaz Szó. – 1998. – December 22. – 3. old.
496. Horváth Sándor. Műveltségi verseny lesz a könyvtárban. // Kárpáti Igaz Szó. – 1995. – Február 25. – 2. old.
497. Horváth Sándor. Óvodások a Drávai Körön. // Kárpáti Igaz Szó. – 1998. – December 29. – 3. old.
498. Horváth Sándor. Petőfi, Madách, Horatius. // Kárpáti Igaz Szó. – 1998. – Január 31. – 3. old.
499. Horváth Sándor. Rendhagyó elnökségi ülés a könyvtárban. // Kárpáti Igaz Szó. – 1996. – Február 27. – 3. old.
500. Horváth Sándor. Sütő Kálmánt ezüst emlékéremmel jutalmazták: Irodalmi találkozó a megyei könyvtárban. // Kárpáti Igaz Szó. – 1995. – December 12. – 3. old.
501. Horváth Sándor. Szavalóverseny a könyvtárban. // Kárpáti Igaz Szó. – 1997. – Április 19. – 3. old.
502. Horváth Sándor. Vendégünk volt Pomogáts Béla. // Kárpáti Igaz Szó. – 1999. – Január 26. – 3. old.
503. Illényi Éva. Adyra emlékeztek. // Kárpáti Igaz Szó. – 1997. – November 27. – 3. old.
504. Illényi Éva. Ünnepi összefoglaló. // Kárpáti Igaz Szó. – 1998. – Április 9. – 3. old.
505. Jakab Lajos. Ausztriai vendégek a Drávai-kör ülésén. // Kárpáti Igaz Szó. – 1997. – Május 29. – 3. old.
506. Jakab Lajos. Egy évtizede a kultúra szolgálatában: 10 éves a Drávai-Kör. // Kárpáti Igaz Szó. – 1997. – Július 19. – 3. old.
507. Jakab Lajos. Évfordulókat méltattak. // Kárpáti Igaz Szó. – 1998. – December 8. – 3. old.
508. Köszegehy Elemér. Civil szervezetek és kisebbségi közösségek. / IV. Magyar Értelmiségi Fórum Ungváron / // Kárpáti Igaz Szó. – 1997. – Április 22. – 1-3. old
509. Magyar Timea. Könyvnapok Ungváron: A szakma ünnepe volt. // Kárpáti Igaz Szó. – 1996. – Október 29. – 3. old.
510. Markovics Máttyás. Kiállítás. // Kárpáti Igaz Szó. – 1999. – Április 24. – 14. old
511. Radvánci Mihály. Almási László életregénye. (Olvasólámpa) // Kárpáti Igaz Szó. – 1998. – November 17. – 6. old
512. Radvánci Mihály. Hojda-emlékest. // Kárpáti Igaz Szó. – 1999. – Március 27. – 3. old
513. Radvánci Mihály. Mégis közöttünk van...: Emlékkiállítás. // Kárpáti Igaz Szó. – 1999. – Június 26. – 14. old
514. Radvánci Mihály. Micsoda nők! Személyi tárlat a könyvtárban. // Kárpáti Igaz Szó. – 1998. – Október 17. – 14. old
515. Radvánci Mihály. Petőfi a Felvidéken. (Olvasólámpa) // Kárpáti Igaz Szó. – 1998. – November 3. – 6. old
516. Radvánci Mihály. Szemelvények Kelet-Magyarország és Kárpátalja iskolatörténetéből (Olvasólámpa) / // Kárpáti Igaz Szó. – 1998. – Október 31. – 14. old.
517. Somogyi Ilona. Kiállítás. // Kárpáti Igaz Szó. – 1999. – Január 19. – 3. old.

ОФІЦІЙНІ ДОКУМЕНТИ, ЩО РЕГЛАМЕНТУЮТЬ РОБОТУ БІБЛІОТЕК УКРАЇНИ

Затверджено:
Постановою Кабінету Міністрів України
від 30 травня 1997 р. № 510

Мінімальні соціальні нормативи забезпечення населення публічними бібліотеками в Україні

На території України можуть створюватися і діяти бібліотеки, що розрізняються за цільовим призначенням, формами власності, контингентом користувачів, віковими групами, тематичним і видовим складом фондів.

1. У населених пунктах з кількістю жителів від 500 чоловік до 3 тис. чоловік повинна діяти як мінімум одна загальнодоступна бібліотека на території сільської (селищної) ради; у населених пунктах з числом жителів понад 3 тис. чоловік — одна бібліотека на 3-5 тис. чоловік.

2. Кількість міських бібліотек визначається щільністю населення та поверхністю забудови:

у житлових районах з багатоповерховою забудовою (8 і більше поверхів) — одна бібліотека на 30 і більше тис. чоловік із середньоповерховою забудовою (4 – 5 поверхів) — одна бібліотека на 15-20 тис. чоловік; у житлових районах з малоповерховою забудовою (1-3 поверхи) — одна бібліотека на 5-8 тис. чоловік.

3. Для обслуговування дітей та юнацтва у містах з населенням до 75 тис. жителів — повинна бути як мінімум одна бібліотека для дітей на 8 – 12 шкіл, у містах з районним поділом по одній бібліотеці для дітей у кожному адміністративному районі.

У кожному обласному центрі функціонує обласна бібліотека для дітей як науково-дослідний, інформаційний, консультативний центр з питань культурного розвитку дітей, у містах Києві та Севастополі — центральні міські бібліотеки для дітей з такими ж функціями.

4. Для обслуговування юнацтва у містах з населенням від 500 тис. жителів створюються юнацькі бібліотеки. В містах, що є обласними центрами — обласні бібліотеки для юнацтва як науково-дослідні, інформаційні, культурно-просвітницькі центри.

5. У кожному обласному центрі функціонує обласна універсальна наукова бібліотека, яка є головним закладом у сфері бібліотечно-інформаційного обслуговування населення, науково-дослідним, методичним, координаційним центром для бібліотек усіх систем і відомств області, центральним обласним книгосховищем, обласним депозитарієм краєзнавчої літератури, центром книгообміну та міжбібліотечного абонементу, у містах Києві та Севастополі — центральні міські бібліотеки.

У столиці Автономної Республіки Крим функціонують республіканські: універсальна наукова бібліотека, кримсько-татарська бібліотека, бібліотека для дітей та юнацтва.

Витяг з переліку платних послуг, які можуть надаватися закладами культури і мистецтв, заснованими на державній та комунальній формі власності

1. У сфері культурно-освітньої діяльності:

- проведення концертів-презентацій, фестивалів, бенефісів, естрадних шоу, демонстрація кіновідеофільмів тощо;
- навчання у народних університетах (факультетах), лекторіях, на курсах; консультації з питань культури, літератури, історії та з бібліотечно-бібліографічних питань тощо;
- навчання в школах, студіях, заняття в літературно-музичних вітальнях, ігрових кімнатах для дітей, образотворчого і декоративно-ужиткового мистецтва, краєзнавства тощо;
- навчання на курсах: іноземних мов, швидкого читання; в'язання, вишивки, машинопису, палітурної справи тощо; технічної творчості, комп'ютерної підготовки.
- участь у любительських об'єднаннях та клубах за інтересами (художніх, технічних, природничо-наукових, колекційних, за професіями тощо);
- проведення культурно-мистецьких заходів: спектаклів і концертів художньої самодіяльності; театралізованих свят, фестивалів, конкурсів, обрядових заходів, виставок книг і творів образотворчого мистецтва; надання послуг під час проведення презентацій фірм, банків, організацій, установ тощо; демонстрації сучасних моделей одягу; виробів підприємств (тканин, меблів, виробів харчової промисловості тощо); вечорів відпочинку, танцювальних вечорів, балів, дискотек; показ слайдо-кінопрограм;
- тиражування в установленому порядку записів на магнітних носіях (платівок, компакт-дисків, магнітних стрічок), записів програмного забезпечення комп'ютерів;
- виготовлення в установленому порядку рекламної продукції та інших друкованих матеріалів для сторонніх організацій та фізичних осіб;
- розроблення сценаріїв і проведення заходів за заявками підприємств, установ і організацій;
- користування атракціонами, ігровими автоматами (крім тих, що передбачають грошову винагороду), настільними і комп'ютерними іграми, аудіовізуальним обладнанням для показу фільмів, персональним комп'ютером, переглядовими залами відеотек тощо;
- продаж рекламних видань про фонди і діяльність бібліотек, музеїв, картинних галерей, виставочних залів, заповідників та інших закладів культури і мистецтва, репродукцій, наборів листівок, афіш, плакатів, у тому числі із зображенням творів мистецтв, пам'яток літератури, а також сувенірних виробів, значків тощо;
- додаткові бібліотечні послуги: позачергове користування літературою підвищеного попиту під заставу, нічний абонемент, продовження терміну користування документами, резервування документів;

- організація читальних комерційних залів букністичної літератури та рідкісних видань;
- користування каталогами і журналами мод;
- складання бібліографічних списків для курсових, дипломних і наукових робіт, каталогів для особистих бібліотек та бібліотек підприємств, установ і організацій;
- інформаційно-бібліотечне обслуговування підприємств, установ і організацій;
- підготовка фактографічних, аналітичних довідок;
- продаж організаціям і громадянам невикористаної літератури з резервних і обмінних фондів бібліотек;
- користування міжбібліотечним абонементом (пересилання документів), дистанційний інтерактивний доступ до машинозчитуваних баз даних;
- надання послуг в оформленні ресстраційних документів користувачів бібліотек.

2. У сфері міжнародного співробітництва:

- прийняття та культурне обслуговування культурно-мистецьких і туристських колективів;
- проведення науково-практичних конференцій, виставок, тощо;
- забезпечення матеріалами протокольного-інформаційного та методичного характеру в галузі культури.

3. У сфері інших послуг:

- оформлення інтер'єрів, дизайнерського оздоблення виставочних стендів;
- ремонт друкованих видань; палітурні роботи;
- роздрібна торгівля сувенірами, виробами народних промислів, декоративно-ужиткового мистецтва в спеціалізованих магазинах (кіосках, лотках);

4. У сфері побутових послуг:

- прокат музичних інструментів, звуко- і відеотехніки, платівок, магнітофонних і відеокасет із записами (класичні твори тощо), експозиційного обладнання (вітрини, щити, експозиційні столи тощо);
- фотокопіювання, репродукування, ксерокопіювання, мікрокопіювання з книжок, брошур, газет, журналів, музейних експонатів, документів з фондів бібліотек, музеїв;
- виготовлення фонограм концертів і спектаклів, копій звукозапису музичних творів з фонотек, бібліотек, надання послуг студій звуко- і відеозапису;
- надання підприємствам, установам і організаціям в оренду приміщень для проведення мистецьких заходів, презентацій;
- розроблення і оформлення інтер'єрів, музейних експозицій для закладів культури та інших організацій, оренда творів образотворчого мистецтва.

погоджено:

Міністерство освіти України
Міністерство охорони здоров'я України
Міністерство юстиції України
Національна академія наук України
Українська академія аграрних наук

затверджено:
Наказ Міністерства
культури і мистецтв України
05.05.99 р. № 275

Типові правила користування бібліотеками в Україні

1. Загальні положення

1.1. Типові правила користування бібліотеками в Україні розроблено у відповідності з Законом України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» і поширюються на бібліотеки України незалежно від їхнього відомчого підпорядкування.

1.2. На підставі Типових правил кожна бібліотека України розробляє власні правила користування відповідно до її статусу, цільового призначення, складу користувачів, спеціалізації бібліотечних фондів.

2. Права користувачів

2.1. Користувачами бібліотечних послуг є: юридичні й фізичні особи України, зарубіжних країн та особи без громадянства. Кожний громадянин незалежно від соціального походження й майнового стану, расової й національної приналежності, статі, освіти, мовних ознак, віросповідання, місця проживання, а також підприємства, установи, організації мають право на бібліотечне обслуговування на території України;

2.2. Формами бібліотечного обслуговування є: абонемент, читальний зал, міжбібліотечний абонемент (далі — МБА), міжнародний бібліотечний абонемент, а також обслуговування поза бібліотекою (бібліотечні пункти, пересувні бібліотеки тощо).

2.3. Користувачі бібліотек мають право отримувати безкоштовну інформацію про склад бібліотечних фондів, консультаційну допомогу в пошуках джерел інформації, одержувати в тимчасове користування книги, документи (далі — документи) з бібліотечного фонду, брати участь у читацьких конференціях та інших заходах, що їх проводить бібліотека, та входити до читацьких рад.

2.4. Користувачі мають право одержати для опрацювання поза бібліотекою одноразово не більше 5 документів терміном до 30 днів. Термін користування новими надходженнями, документами підвищеного читацького попиту, періодикою може бути зменшено до 15 днів. Кількість бібліотечних документів, що видаються в читальному залі, не обмежується. Кожна бібліотека самостійно визначає види й типи документів, що видаються лише в читальному залі.

Спеціальні бібліотеки можуть установлювати інші терміни з урахуванням контингенту користувачів і специфіки їхнього обслуговування.

2.5. Користувачі мають право виносити документи за межі бібліотеки, якщо вони записані у формулярі або іншому обліковому документі.

Термін користування документами на прохання користувача може бути продовжений, якщо на них відсутній попит інших користувачів.

2.6. Рідкісні та цінні документи, довідкові видання, а також видання, одержані по МБА, видаються для користування тільки у читальному залі.

2.7. Видача додому документів, що користуються підвищеним попитом, може здійснюватися під грошову заставу за дозволом керівника, який визначає перелік таких документів. За дітей грошову заставу вносять батьки або особи, під наглядом яких перебувають діти. Розмір застави встановлюється бібліотечною. Якщо одержані в бібліотеці під заставу документи не повертаються користувачем у зазначений термін і дії для повернення їх не мають результату, то грошова застава зараховується на спецрахунок бібліотеки й використовується на придбання чи опрацювання бібліотечних документів.

2.8. У разі відсутності в бібліотечному фонді потрібних документів користувач має право отримати їх (або копії) з інших бібліотек через МБА чи внутрішньосистемний книгообмін та міжнародний бібліотечний абонемент.

2.9. Особи, які тимчасово проживають у зоні обслуговування бібліотечного закладу, мають право користування тільки його читальними залами або одержати документи додому під грошову заставу.

3. Обов'язки користувачів

3.1. Для запису до бібліотеки громадяни пред'являють паспорт або документ, що його замінює, фотокартку (для бібліотеки, де видається читацький квиток), ознайомлюються з правилами користування бібліотекою, підписують зобов'язання їх виконувати й дають відомості для заповнення реєстраційної картки або читацького формуляра.

У разі зміни місця проживання, зазначеного в паспорті, користувач повинен негайно повідомити про це бібліотеку.

Діти й підлітки до 16 років записуються в бібліотеку на підставі документа, який пред'являють їхні батьки, установи або особи, під наглядом яких перебувають діти.

3.2. У разі втрати читацького квитка користувач повинен заявити про це в бібліотеку, відшкодувати вартість його в розмірі, що відповідає накладним витратам, і отримати дублікат читацького квитка.

3.3. Користуючись документами з бібліотечного фонду, читач повинен дбайливо ставитися до них; при одержанні документів має перевірити їхню кількість та наявність пошкоджень і в разі виявлення дефектів попередити про це бібліотекаря, який зобов'язаний зробити на документах відповідну позначку. В іншому разі відповідальність за виявлені у книгах дефекти несе користувач.

3.4. За кожний документ, одержаний на абонементі, користувач (крім дошкільників та учнів 1-4-х класів) розписується в читацькому формулярі. Повернення документів засвідчується підписом бібліотекаря.

3.5. Користувач, який втратив або пошкодив документ з фонду бібліотеки, повинен замінити його аналогічним чи документом, визнаним бібліотекою рівноцінним, або відшкодувати збитки реальної вартості документа, яку визначає комісія з роботи з фондом.

У разі пошкодження або втрати документа, одержаного через МБА чи внутрішньосистемний книгообмін, користувач за домовленістю з бібліотекою-фондоутримувачем повинен замінити його аналогічним документом (чи копією) або внести кратне грошове відшкодування вартості документа. Розмір відшкодування визначається бібліотекою в залежності від цінності видання.

3.6. За втрату або псування документа з фонду бібліотеки неповнолітнім користувачем відповідальність несуть його батьки, навчальний заклад чи установа, під наглядом яких він перебував.

3.7. Користувач, який порушує правила користування бібліотекою, позбавляється права відвідувати її на термін, що визначається бібліотекою. Матеріали про злісне порушення правил користування бібліотекою можуть бути передані до суду згідно з чинним законодавством України.

3.8. Користувачі в бібліотеці мають дотримувати тиші. Особи в нетверезому стані й неохайному вигляді до бібліотеки не допускаються. Палити дозволяється тільки в спеціально відведеному місці.

4. Обов'язки бібліотек з обслуговування користувачів.

Бібліотеки зобов'язані:

- інформувати користувачів про всі види послуг, що їх має бібліотека, в т.ч. й платні, перелік яких затверджено постановою Кабінету Міністрів України №534 від 05.06.97;
- створювати умови для використання бібліотечного фонду, роботи в бібліотеці, надавати допомогу в доборі потрібних документів;
- дбати про культуру обслуговування користувачів;
- формувати в користувачів потребу в інформації, користуванні бібліотеками, сприяти підвищенню культури читання;
- задовольняти потреби в створенні при бібліотеках читацьких об'єднань, клубів за інтересами;
- систематично здійснювати контроль за своєчасним поверненням до бібліотеки виданих користувачам документів;
- урахувати читацькі запити при формуванні фонду, проведенні масових заходів;
- створювати читацькі ради;
- звітувати перед користувачами бібліотеки.

Положення про красназавчу роботу бібліотек системи Міністерства культури і мистецтв України

1. Загальні положення

1.1. Мета «Положення...» – удосконалення красназавчої діяльності бібліотек, уточнення її змісту, основних завдань.

1.2. Красназавча діяльність бібліотек – один з провідних напрямів бібліотечної роботи – передбачає виявлення, збирання і організацію загальнодоступного користування інформацією про певну місцевість (край)*, зафіксованою у документах. Красназавча діяльність бібліотек здійснюється в формах, в цілому притаманних бібліотечній роботі.

1.3. Красназавча діяльність бібліотек сприяє:

- соціальному, економічному, культурному розвитку краю;
- охороні і раціональному використанню природних багатств і культурної спадщини краю;
- всебічному вивченню і науковому дослідженню краю;
- формуванню національної свідомості, вихованню поваги до історії і культури краю;
- розвитку творчих здібностей особистості на основі місцевих традицій народного та професійного мистецтва.

1.4. Базою красназавчої діяльності бібліотек є красназавчі фонди, які включають:

1/ документи, пов'язані з краєм змістом, – незалежно від тиража, мови, місця видання чи виготовлення, політичної чи ідейної спрямованості (красназавчі документи);

2/ документи, пов'язані з краєм походженням (місцеві видання), опубліковані на території краю, – незалежно від їх змісту, виду, способу видання, мови, в т.ч. малотиражні, внутрішні, вузькоспеціальні та ін.

1.5. Координують красназавчу діяльність бібліотек в державі, області, місті, районі, селі і здійснюють методичне забезпечення Національна парламентська бібліотека України, Державна бібліотека України для юнацтва, Державна бібліотека України для дітей ім. М.Горького, Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка, Державна історична бібліотека України, універсальна наукова бібліотека ім. І. Франка Автономної Республіки Крим, обласні універсальні наукові бібліотеки, центральні міські і районні бібліотеки.

* Поняття «край» у даному «Положенні...» розглядається як конкретна частина країни, яка співпадає з одиницею сучасного адміністративно-територіального розподілу (область, район, місто, село, тощо). В окремих випадках поняття «край» може бути розширено за межі адміністративно-територіального поділу – відносно територій, які мають специфічні історичні, природничо-географічні, економічні ознаки (Волинь, Поділля, Полісся, Галичина, тощо).

1.6. Красназнавча робота здійснюється у відповідності з діючим законодавством України, стандартами та іншими документами, які регламентують бібліотечну діяльність, цим положенням.

2. Організація красназнавчої роботи бібліотек

2.1. Красназнавча робота окремої бібліотеки ведеться у відповідності з статутом (положенням) бібліотеки, її завданнями і функціями.

2.1.1. Красназнавчу роботу здійснюють спеціальні структурні підрозділи (відділи, сектори), або працівники, які відповідають за цю ділянку роботи, – за участю і в координації з усіма підрозділами, на основі фондів і довідково-бібліографічного апарату бібліотек.

2.1. Красназнавча робота бібліотек провадиться на засадах:

- єдності організаційних, методичних рішень, координації і кооперування;
- раціонального використання бібліотечно-бібліографічних ресурсів регіону;
- впровадження в практику роботи сучасних технологій і результатів наукових досліджень.

3. Функції бібліотек

3.1. Національна парламентська бібліотека України формує на основі обов'язкового примірника документів країнознавчий фонд, здійснює бібліотечно-бібліографічне обслуговування читачів, методично забезпечує виконання бібліотеками красназнавчої роботи:

- вивчає і аналізує стан красназнавчої діяльності бібліотек, визначає її напрями, вирішує організаційні і методичні проблеми;
- розробляє і впроваджує документи нормативного і методичного характеру, перспективні плани і програми;
- узгоджує напрями, організаційні і методичні питання красназнавчої діяльності з крупними науковими і галузевими бібліотеками країни, які очолюють свою бібліотечну мережу;
- координує роботу по формуванню системи красназнавчих бібліографічних посібників;
- надає методичну і практичну допомогу бібліотекам країни з конкретних питань красназнавчої роботи, сприяє у виявленні, збиранні і використанні красназнавчих матеріалів;
- проводить науково-дослідну роботу в галузі красназнавчої діяльності бібліотек;
- поширює кращий досвід красназнавчої роботи бібліотек;
- організовує наради, науково-практичні конференції, семінари, стажування та інші заходи з питань красназнавчої роботи бібліотек.

3.2. Одеська державна бібліотека ім. М.Горького і Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г.Короленка:

- формують фонд красназнавчих документів;
- здійснюють бібліографічну діяльність в галузі красназнавства;
- обслуговують читачів красназнавчими документами;
- популяризують красназнавчі документи засобами бібліотечної роботи;
- вивчають і аналізують стан красназнавчої діяльності бібліотек, беруть участь у визначенні її напрямів, вирішенні організаційних і методичних проблем, розробці і впровадженні документів нормативного і методичного характеру, перспективних планів і програм;

- надають методичну допомогу бібліотекам з конкретних питань краєзнавчої роботи;
- проводять науково-дослідну роботу в галузі краєзнавчої діяльності бібліотек;
- поширюють кращий досвід краєзнавчої роботи бібліотек;
- проводять науково-практичні конференції, семінари, стажування та інші заходи з питань краєзнавчої роботи бібліотек;
- координують роботу по основних напрямках краєзнавчої діяльності бібліотек.

3.3. Державна бібліотека України для дітей і Державна бібліотека України для юнацтва здійснюють методичну, практичну і консультативну допомогу з питань краєзнавства для бібліотек, які обслуговують дітей і юнацтво, організаторів читання цієї категорії читачів:

- формують фонд методично-бібліографічних матеріалів краєзнавчого характеру, підготовлених бібліотеками України для дітей і юнацтва, і на його основі узагальнюють і поширюють кращий досвід краєзнавчої роботи серед юних читачів;
- розробляють матеріали методичного характеру з питань краєзнавчої роботи серед дітей і юнацтва;
- координують з іншими бібліотеками підготовку та видання спільних методичних матеріалів, нормативних документів, проведених наукових досліджень та заходів по підвищенню кваліфікації з питань бібліотечного краєзнавства.

3.4. Державна історична бібліотека України:

- формує з максимальною повнотою фонд документів з історії країв, місцевостей, населених пунктів, здійснює бібліографічну інформацію про них, популяризує історичні знання;
- формує бібліографічну базу даних з історії України, історичного краєзнавства, суміжних історичних дисциплін;
- аналізує діяльність бібліотек України в галузі історичного краєзнавства, визначає шляхи і напрями її дальшого удосконалення;
- вивчає, узагальнює і поширює досвід історико-краєзнавчої роботи бібліотек;
- бере участь у розробці питань теорії і практики краєзнавчої діяльності та проводить науково-дослідну роботу;
- проводить науково-практичні конференції, семінари, стажування, консультації для працівників бібліотек з питань організації і удосконалення історико-краєзнавчої діяльності бібліотек;
- координує свою діяльність з бібліотеками, науково-дослідними установами, навчальними закладами, громадськими організаціями та ін.

3.5. Універсальна наукова бібліотека ім. І. Франка Автономної Республіки Крим, обласні універсальні наукові бібліотеки:

- виявляють краєзнавчі документи та місцеві видання і на основі обов'язкового примірника місцевих видань формують краєзнавчий фонд;
- відображають відомості про краєзнавчі документи і місцеві видання, незалежно від місця зберігання, у зведеному краєзнавчому каталозі і каталозі місцевих видань;
- створюють фактографічні краєзнавчі банки даних;
- здійснюють бібліографічне інформування про краєзнавчі документи і місцеві видання;
- забезпечують формування системи краєзнавчих бібліографічних посібників;
- обслуговують краєзнавчими документами і місцевими виданнями читачів своєї бібліотеки, інших бібліотек – по міжбібліотечному абонементу;
- популяризують краєзнавчі документи засобами бібліотечної роботи;
- надають методичну допомогу в краєзнавчій роботі бібліотекам області, узагальнюють і поширюють кращий досвід;

- проводять науково-дослідну роботу з питань краєзнавчої діяльності бібліотек;
- організовують міжвідомчу взаємодію бібліотек області по основних напрямках краєзнавчої діяльності на основі зведеного перспективного планування.

3.6. Обласні бібліотеки для дітей і обласні бібліотеки для юнацтва:

- виявляють і зосереджують у фонді максимально повне зібрання краєзнавчих документів відповідно до вікових категорій читачів;
- формують краєзнавчий довідково-бібліографічний апарат;
- формують банки краєзнавчих даних;
- складають краєзнавчі бібліографічні посібники;
- здійснюють бібліографічне інформування з питань краєзнавства свого читачького контингенту;
- пропагують краєзнавчу літературу, поширюють знання про край відповідними формами масової роботи;
- використовують краєзнавчі матеріали у краєзнавчій роботі;
- надають методичну допомогу в краєзнавчій роботі бібліотекам області, узагальнюють і поширюють кращий досвід;
- проводять науково-дослідну роботу в галузі краєзнавчої діяльності бібліотек для дітей та юнацтва;
- координують свою діяльність з бібліотеками, учбовими закладами, громадськими організаціями та ін.

3.7. Централізовані бібліотечні системи**:

- формують краєзнавчий фонд: у центральній бібліотеці – в повному складі, у філіалах – фонд документів про регіон, який обслуговують;
- організовують довідково-бібліографічний апарат (зведену краєзнавчу картотеку в центральній бібліотеці та краєзнавчі картотеки в бібліотеках-філіалах; фонд довідкових і бібліографічних посібників краєзнавчого змісту, архів виконаних довідок краєзнавчої тематики; фактографічні картотечки з питань історії, культури, економіки, екології краю);
- здійснюють бібліотечно-бібліографічне обслуговування з питань краєзнавства;
- популяризують документи про край, поширюють інформацію про його історичні, економічні, політичні, культурні та інші особливості;
- беруть участь в експериментальних розробках і впровадженні результатів наукових досліджень з питань бібліотечного краєзнавства;
- координують краєзнавчу діяльність бібліотек району, поширюють кращий досвід роботи, співпрацюють з учбовими закладами, культурно-освітніми установами і громадськими організаціями, товариствами, краєзнавчими осередками.

** В регіонах, де немає ЦБС, краєзнавчу роботу здійснюють бібліотеки, функції яких аналогічні функціям ЦБ та філіалів.

Примірний розподіл функцій бібліотек області по формуванню системи краєзнавчих бібліографічних посібників

1. Наукові бібліотеки філії НАН України:
 - а) науково-допоміжні галузеві і тематичні краєзнавчі покажчики;
 - б) покажчики праць філії;
 - в) бібліографічні і персональні посібники про працівників філії;
 - г) покажчики змісту періодичних видань, збірників, видань, що продовжуються, які видаються науковими установами філії.
2. Галузеві бібліотеки:
 - а) науково-допоміжні і тематичні покажчики.
3. Бібліотеки вузів:
 - а) науково-допоміжні галузеві і тематичні покажчики про край ;
 - б) покажчики праць вузу;
 - в) краєзнавчі бібліографічні покажчики, які забезпечують навчальні і загальноосвітні потреби студентів.
4. Універсальна наукова бібліотека ім. І. Франка Автономної Республіки Крим, обласні універсальні наукові бібліотеки:
 - а) універсальні поточні покажчики літератури про край;
 - б) ретроспективні покажчики універсального характеру, зведені друковані каталоги краєзнавчих книг;
 - в) рекомендаційні посібники універсального характеру типу «Що читати про край», календарі знаменних і пам'ятних дат краю;
 - г) галузеві і тематичні посібники;
 - д) біобібліографічні і персональні посібники;
 - е) краєзнавчі бібліографічні покажчики другого і вищих ступенів.
5. Обласні бібліотеки для юнацтва і обласні бібліотеки для дітей:
 - а) рекомендаційні посібники універсального характеру типу «Що читати про край», календарі місцевих пам'ятних дат (спільно з ОУНБ);
 - б) рекомендаційні краєзнавчі посібники (тематичні і біобібліографічні) для юнацтва і дітей.
6. Централізовані бібліотечні системи:
 - а) універсальні краєзнавчі рекомендаційні посібники про райони і міста;
 - б) тематичні і біобібліографічні посібники «малих форм».

(назва установи)

Типова форма № 03-5 (бюджет)

Затверджено

Наказ Головного управління Державного казначейства Управління та Державного комітету статистики України від 02.12.1997 р. № 125/70

Ідентифікаційний код ЄДПОУ

[]

Код за ДКУД

[]

ЗАТВЕРДЖУЮ

(посада,

прізвище, ім'я та по батькові, підпис)

«___» 200__ р.

код установи	інвентарний номер	основний рахунок	кореспондуючий рахунок	

АКТ №___

про списання з балансу бюджетних установ і організацій вилученої з бібліотек літератури

«___» 200__ р. комісія, призначена наказом по установі (організації) від «___» 200__ р. №___ у складі

здійснили перевірку стану застарілої (зношеної) літератури в бібліотеці і постановила, що література, перерахована в описі, підлягає списанню і вилученню з обліку.

Додаток: опис на вилучення з бібліотеки застарілої (зношеної) літератури.

У інвентарній книзі бібліотеки вибуття літератури відмічено.

Голова комісії:

(посада)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Члени комісії

(посада)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Списану літературу здано місцевим установам, що займаються заготівлею вторинної сировини, за квитанцією

№___ від «___» 200__ р.

Голова комісії:

(посада)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Члени комісії

(посада)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Додаток

«___» 200__ р.

(назва установи)

до акта №___ від «___» 200__ р.

№ п/п	Індекс	Інвентарний номер вибутих видань	Автор книги і назва	Кількість	Ціна за одиницю	Сума		На підставі яких документів проведено вилучення
						грн.	коп.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Всього на суму

в т. ч. за галузями знань

Голова комісії:

(посада)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Члени комісії:

(посада)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Зареєстровано:
в Міністерстві юстиції України
20 серпня 1996 р.
№ 462/1487

Затверджено:
наказом Міністерства культури і
мистецтв України
від 18 липня 1996р.
№385

Інструкція про організацію передачі та обміну документами між бібліотеками України

1. Загальні положення

1.1. Згідно із статтею 18 Закону України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» бібліотекам надається право передавати безкоштовно з фондів одних бібліотек в фонди інших бібліотек видання і інші матеріали (надалі – документи), що не входять у Національний архівний фонд України.

1.2. Право вирішувати питання про безкоштовну передачу документів або шляхом еквівалентного обміну надається директорам (завідувачам) державних бібліотек.

Керівник (директори, завідувачі) бібліотек, які знаходяться у безпосередньому підпорядкуванні підприємств, установ, учбових закладів та інших організацій, вирішують питання про передачу або обмін документами з дозволу свого керівництва.

Перевагою на одержання таких документів користуються наукові бібліотеки різних відомств, державні масові бібліотеки, бібліотеки при товариствах національних меншин, бібліотеки інших держав, які обслуговують українське населення.

2. Організація передачі та обміну документами

2.1. Для організації передачі та обміну документами між бібліотеками при державних, Республіканській (Автономної Республіки Крим), обласних, центральних бібліотеках централізованих бібліотечних систем Міністерства культури і мистецтв України та при головних бібліотеках різного відомчого підпорядкування створюються спеціальні обмінні фонди, сформовані на основі відокремленого фонду дублетних, непрофільних і маловикористовуваних документів бібліотеки – фондоутримувача та документів інших бібліотек, які не створюють такі фонди. До обмінного фонду приймаються документи з ліквідованих бібліотек, отримані в дар від приватних осіб, установ, видавництв, у т. ч., що надходять в Україну з-за кордону, а також спеціально закуплені або придбані іншими шляхами для обміну. Вище названі документи передаються до обмінного фонду після їх попереднього відбору до основного фонду бібліотеки – фондоутримувача.

До обмінного фонду приймаються документи за всіма основними видами, з усіх галузей знань, що не втратили наукового, виробничого, історичного і культурного значення, фізично придатні для подальшого використання.

До обмінного фонду не передаються документи, які включені до Державного реєстру національного культурного надбання.

Обмінний фонд функціонує самостійно, на баланс бібліотеки-фондоутримувача не береться. Його структура, штати визначаються у залежності від обсягу фондів, щорічних операцій по обміну з розрахунку існуючих нормативів на бібліотечні процеси. Цей фонд може діяти на правах відділу, сектора або групи при бібліотеці.

2.2. Національна парламентська бібліотека України відповідно до Положення, затвердженого Міністерством культури і мистецтв України, виконує функції головного державного

обмінного фонду і організовує перерозподіл документів у межах всієї держави. Отримує інформацію з обмінних фондів бібліотек системи Міністерства культури і мистецтв України, створює на їх основі бібліографічні списки (бази даних) для інформування про них відповідних користувачів незалежно від відомчого підпорядкування, здійснює ведення довідкового апарату по обміну документами, готує огляд діяльності обмінних фондів держави, надає методичну та практичну допомогу бібліотекам.

2.2.1. Головні бібліотеки інших систем і відомств держави готують зведені бібліографічні списки (бази даних) обмінного фонду, кожна по своїй системі бібліотек.

2.3. Організація роботи обмінного фонду, його облік, зберігання, вилучення документів здійснюється згідно з діючими інструкціями.

2.4. Обмін документами здійснюється шляхом безпосереднього відбору документів представником бібліотеки або згідно їх попередніми замовленнями за бібліографічними списками (базами даних) чи окремими заявками. Передача документів з фондів бібліотек оформляється актом (що додається).

Документи передаються представникові бібліотек на підставі офіційного доручення на їх отримання. В акті передачі обов'язково вказується номер та дата видачі доручення. Поштове відправлення документів проводиться за рахунок замовника.

2.5. Обмінні операції безпосередньо між бібліотеками України (внутрішньодержавний обмін), з бібліотеками держав СНД, інших країн (міжнародний обмін) здійснюються на взаємовигідних умовах (документ за документ та ін.).

2.6. Документи з обмінних фондів, не передані до основних фондів, не замовлені бібліотеками вилучаються згідно з чинним законодавством. Документи, що не підлягають вилученню, зберігаються постійно і періодично включаються в обмінні процеси.

2.7. У складі обмінного фонду може бути організований резервний фонд, що формується з надходжень документів до обмінного фонду. Він використовується для заміни у діючому фонді втрачених або зношених документів, тощо.

Організація та облік цього фонду здійснюється за вимогами, визначеними для документів обмінного фонду згідно з чинним законодавством.

ДОДАТОК
до Інструкції про організацію передачі
та обміну документами та бібліотеками України

ЗАТВЕРДЖУЮ

_____ (посада) _____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище особи, що затвердила документ)
«_____» _____ 200__ р.

АКТ № _____
«_____» _____ 200__ р.

Цей акт складено про те, що _____

_____ (назва бібліотеки, що передає)
прийняла (передала) _____
_____ (назва бібліотеки, що отримує)

документи, які відібрані (отримані) представником бібліотеки.
_____ п. _____
на підставі доручення № _____ від _____
_____ у кількості _____ примірників

_____ (писати літерами)
документ загальною вартістю _____
згідно з нижче наведеним списком.

СПИСОК

документів, що передаються із бібліотеки _____
_____ (назва бібліотеки, що передає)
у бібліотеку _____
_____ (назва бібліотеки, що одержує)

№ п/п	Автор, назва документа	Місце і дата видання	Кількість примірників	Ціна	Сума

Документи здав _____
Документи прийняв _____

ПОГОДЖЕНО:

Міністерство освіти України
Міністерство охорони здоров'я
Міністерство юстиції України
Національна академія наук України
Українська академія аграрних наук

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Наказ Міністерства
культури і мистецтв України
05.05.95 № 274

Інструкція

про порядок застосування в бібліотеках України грошової застави за особливо цінні книги та об'єкти користування

1. Загальні положення

1.1. Інструкцію розроблено у відповідності із законами України «Про бібліотеки і бібліотечну справу», «Про заставу» і постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.93 №14 «Про порядок ведення книги запису застав».

1.2. Мета цієї інструкції — забезпечення найповнішого задоволення попиту користувачів бібліотеки на наукові, довідкові, художні документи, документи з мистецтва, а також економічних гарантій їх збереження і своєчасного повернення до бібліотечного фонду.

2. Порядок застосування грошової застави

2.1. Застава — це засіб реалізації зобов'язань користувача щодо повернення книг, одержаних у бібліотеці в тимчасове користування, виражений як їхній грошовий еквівалент.

2.2. Кожна бібліотека самостійно визначає особливо цінні книги, що видаються під заставу.

2.3. До особливо цінних книг, що можуть видаватися під заставу, належать книги, які бібліотека має в обмеженій кількості примірників, а також високої вартості.

2.4. Видача книг під заставу здійснюється шляхом одержання книг під заставу і підтвердження їхньої згоди щодо виконання умов підписом.

2.5. Грошова застава вноситься громадянами, підприємствами, установами, організаціями, які є користувачами бібліотеки. За дітей грошову заставу вносять батьки або особи, під наглядом яких перебувають діти.

2.6. Користувачеві видається квитанція про одержання від нього грошової застави.

2.7. Розмір застави встановлює бібліотека.

2.8. Кількість книг, що видаються під грошову заставу одноразово, та термін повернення їх встановлюються Правилами користування бібліотекою, які розробляє кожна бібліотека відповідно до її статусу, цільового призначення, складу користувачів, спеціалізації бібліотечних фондів.

2.9. На прохання читача термін користування книгами, одержаними під заставу, може бути продовжено бібліотекою, якщо на них відсутній попит інших користувачів.

2.10. Застава повертається користувачеві після того, як одержані ним книги здано до бібліотечного фонду.

2.11. Якщо одержані в бібліотеці під заставу книги користувачем не повернено в зазначений термін і робота щодо повернення їх не дала результатів, грошова застава надходить на спецрахунок бібліотеки й може бути використана на придбання чи опрацювання книг, документів.

2.12. У разі втрати, пошкодження книги користувач повинен замінити її новою чи рівноцінною книгою або копією. При неможливості здійснити таку заміну робиться кратне грошове відшкодування її вартості. Розмір відшкодування визначається бібліотекою в залежності від цінності видання.

2.13. Облік застав ведеться в Книзі запису застав у відповідності з постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.93 «Про порядок ведення Книги запису застав». Книга повинна бути прошнурована, пронумерована, підписана керівником і головним бухгалтером установи, скріплена печаткою. Зразок ведення книги подається в додатку. Термін зберігання книги 2 роки.

2.14. Відповідальність за ведення бібліотечних документів, одержаних користувачами під заставу, покладається на відповідального працівника згідно з наказом керівника установи.

Додаток до пункту 2.12

Зразок Книги запису застав у бібліотеці

№ з/п	Дата запису	Предмет застави (кількість і вартість кожного найменування)	Загальна вартість предмета застави	Прізвище, ім'я та по батькові, № читацького квитка і формуляра користувача	Термін виконання зобов'язання, яке забезпечується заставою	Підпис користувача за одержання предмета застави від бібліотеки	Підпис відповідального працівника за одержання застави від користувача	Підпис користувача за одержання застави після повернення документа
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Персоналії

- Балог Л. Ю. (с. 96)
Бандурка Г.В. (с. 105)
Бардош О. А. (с. 54)
Басараба М. А. (с. 91)
Бачинський А. Ф. (с. 10)
Білей Є. А. (с. 88)
Бора Х. І. (с. 104)
Бущак І. Й. (с. 51)
- Валієва В. Н. (с. 107)
Василиха Г. М. (с. 39)
Васильєва Т. І. (с. 155)
Вашкеба К. Г. (с. 85)
Вдовіна З. Л. (с. 71)
Вісневська Л. І. (с. 156)
Волос Г. П. (с. 103)
Воробканич О. І. (с. 89)
- Габорець В. С. (с. 9)
Гаврилко П. О. (с. 31)
Гадар П. Т. (с. 34)
Гайналій В. М. (с. 98)
Герцег Л. М. (с. 97)
Годам В. Д. (с. 142)
Горова Є. І. (с. 92)
Григаш Л. З. (с. 27)
Губіна В. І. (с. 65)
- Дадико Д. В. (с. 67)
Данч Г. А. (с. 30)
Дарниченко Н. К. (с. 94)
Довганич Г. М. (с. 121)
Дребітко В. М. (с. 139)
Дубанич М. В. (с. 49)
Дуда І. І. (с. 128)
Дурунда О. С. (с. 28)
- Духнович О. В. (с. 12)
- Єрошева Н. М. (с. 29)
- Закривидорога О. Д. (с. 120)
Зейкан М. І. (с. 90)
- Івашко М. І. (с. 66)
- Кадош О. Ю. (с. 100)
Камінська О. І. (с. 102)
Карабіньош Д. І. (с. 154)
Касьяненко О. М. (с. 50)
Качур Г. Д. (с. 146)
Клейменова Н. О. (с. 149)
Ковальчук О. О. (с. 37)
Ковач І. П. (с. 33)
Комарницька З. О. (с. 109)
Костенко О. Ю. (с. 83)
Кот А. П. (с. 137)
Кралицький А. Ф. (с. 16)
Кричфалушій М. В. (с. 152)
Кулик М. Ф. (с. 38)
- Лебідько О. О. (с. 127)
Левко О. І. (с. 106)
Леврінц Л. П. (с. 81)
Лелекач М. М. (с. 19)
Лефтер А. С. (с. 101)
Лехцер В. Г. (с. 21)
Малиновська Г. П. (с. 72)
Матлах Й. Й. (с. 53)
Медвідь М. М. (с. 125)
Микитась В. Л. (с. 22)
Микулянець І. В. (с. 145)
Митровка Г. В. (с. 153)

Немеш М. І. (с. 68)
Нодь О. П. (с. 82)

Орбан К. Ф. (с. 108)

Панчук Н. М. (с. 157)
Піскар І. М. (с. 141)
Плеша Н. С. (с. 95)
Похиляк М. І. (с. 122)
Почекутова О. І. (с. 119)
Приймак Г. В. (с. 99)
Пудсакулич О. П. (с. 40)

Радчик Л. В. (с. 150)
Распопін П. Ф. (с. 32)
Роговикова Ю. Ю. (с. 138)

Савинець М. В. (с. 143)
Сак Ю. М. (с. 24)
Сафонова Г. І. (с. 116)
Семйон М. Ю. (с. 84)
Сеневич О. В. (с. 110)
Славинець М. В. (с. 77)
Стадник О. А. (с. 93)
Сторожук Г. С. (с. 112)
Супенко К. І. (с. 113)

Тегза Є. О. (с. 86)
Тимошко С. Г. (с. 74)
Титинець П. Ю. (с. 126)
Товстуха А. Н. (с. 123)
Трухманова М. К. (с. 35)

Ушакова К. Т. (с. 75)

Федака П. М. (с. 148)
Федорова Г. В. (с. 124)
Федурця М. М. (с. 144)

Халахан А. С. (с. 36)

Хланта І. В. (с. 52)
Хмара І. М. (с. 64)
Хрипак Н. Г. (с. 158)

Цапулич Г. І. (с. 114)
Цифра М. М. (с. 115)

Черевко Г. Г. (с. 151)
Чіка В. Д. (с. 63)

Шобер І. Б. (с. 147)
Шостак В. Я. (с. 140)
Штилиха М. Ю. (с. 76)
Шугаєва В. А. (с. 87)

Юрченко В. О. (с. 111).

ПРОСИМО ВИБАЧЕННЯ ЗА ДОПУЩЕНІ ПОМИЛКИ

сторінка	надруковано:	має бути:
45 (підпис до фото)	Зліва-направо: Марія Гумен, Надія Яблонська, Магдалина Дзямко, Вікторія Замула.	Зліва-направо: Марія Гумен, Надія Яблонська, Галина Зенченко, Тетяна Балаж, Магдалина Дзямко, Вікторія Замула.
50	Харківському інституті культури	Київському інституті культурн
90 (підпис до фото)	Письменник В.Шкіря в гостях у Іршавській ЦБС.	Письменник В.Шкіря в гостях у Іршавській ЦБС. Стоїть: Матішинець М.М.
122	відділ карпатознавства	відділ карпатики
140	масових бібліотечних закладів	масових бібліотечних заходів
162 (підпис до фото)	1999 р. Такі ви гарні! Віра Рошко, Мар'яна Григащ, Женя Єгорова, Люда Апполонова, Оля Дзурович	1999 р. Такі ви гарні! Віка Рошко, Мар'яна Григащ, Женя Єгорова, Люда Апполонова, Оля Дзурович
162 (підпис до фото)	Віра Шимон	Віта Шимон
201	2.4. Видача книг під заставу здійснюється шляхом одержання книг під заставу і підтвердження їхньої згоди щодо виконання умов підписом.	2.4. Видача книг під заставу здійснюється шляхом обов'язкового ознайомлення користувачів з умовами одержання книг під заставу і підтвердження їхньої згоди щодо виконання умов підписом.
202	2.14. Відповідальність за ведення бібліотечних документів...	2.14. Відповідальність за ведення, контроль та збереження книги, здійснення контролю за своєчасним поверненням бібліотечних документів...

Зміст

<i>І. М. Різак.</i> Найцінніший скарб нашої доби	...7
<i>ІВ. С. Габорець.</i> Коротка історія становлення бібліотек Закарпаття	...9
Бібліотеки системи Міністерства культури та мистецтв України.	
<i>ІВ. Г. Лехцер.</i> Бібліотеки області: сучасні тенденції та напрями діяльності	...21
Закарпатська обласна універсальна наукова бібліотека.	
<i>Л. З. Григаши.</i> Книгозбірня вчора, нині і завтра	...27
Сторінка вдячності.....	60
Закарпатська обласна бібліотека для юнацтва ім. С. Вайди.	
<i>В. Д. Чіка.</i> Бібліотека для юнацтва в системі бібліотечного обслуговування молоді	...63
Закарпатська обласна бібліотека для дітей ім. Д. Вакарова.	
<i>З. Л. Вдовина.</i> Бібліотека для дітей - центр духовної культури та організації дозвілля	...71
Централізовані бібліотечні системи	
Берегівська централізована бібліотечна система	...81
Великоберезнянська централізована бібліотечна система	...83
Виноградівська централізована бібліотечна система	...85
Воловецька централізована бібліотечна система	...87
Іршавська централізована бібліотечна система	...89
Міжгірська централізована бібліотечна система	...91
Мукачівська міська централізована бібліотечна система	...93
Мукачівська районна централізована бібліотечна система	...95
Перечинська централізована бібліотечна система	...97
Рахівська централізована бібліотечна система	...99
Свалявська централізована бібліотечна система	...101
Тячівська централізована бібліотечна система	...103
Ужгородська міська централізована бібліотечна система	...105
Ужгородська районна централізована бібліотечна система	...107
Хустська централізована бібліотечна система	...109
Закарпатська обласна наукова медична бібліотека.	
<i>В. О. Юрченко.</i> Медичні бібліотеки області: становлення, розвиток, сучасний стан	...111
<i>М. М. Цифра.</i> Сучасний стан інформаційно-бібліографічного обслуговування читачів	...115

Наукова бібліотека Ужгородського державного університету.	
<i>О. І. Почекутова.</i> Скарбниця духовності	...119
Бібліотека Ужгородського державного інституту інформатики, економіки та права. <i>М. М. Медведь.</i> Молода бібліотека - для молоді	...125
Бібліотеки навчальних закладів.....	127
Бібліотека Закарпатського інституту методики навчання і виховання, підвищення кваліфікації педагогічних кадрів.	
<i>А. П. Кот.</i> Шкільні бібліотеки на допомогу реалізації Державної національної програми "Освіта"	...137
Бібліотека навчально-методичного центру профспілок області.	
<i>І. М. Піскар.</i> Обласна базова бібліотека Закарпатської обліпрофради	...141
Бібліотека Закарпатського крайового культурно-освітнього товариства "Просвіта".	
<i>П. М. Федака.</i> Просвітянські традиції гідно продовжуються	...148
Ужгородське училище культури.	
<i>Г. Г. Черевко.</i> Підготовка бібліотечних кадрів	...151
Бібліотечний колектор.	
<i>Г. В. Митровка.</i> Деякі питання історії створення та фактичної діяльності бібліотечного колектора	...153
<i>Н. М. Панчук.</i> Видавництва і бібліотеки України — читачам Закарпаття	...157
Список установ, які взяли участь у проекті надання гуманітарної допомоги бібліотекам Закарпаття, що постраждали від повені.....	159
Бібліографія видань ЗОУНБ та публікацій про її діяльність	164
Офіційні документи, що регламентують роботу бібліотек України.....	186
Персоналії.....	203

Довідково-інформативне видання

**БІБЛІОТЕЧНЕ ЗАКАРПАТТЯ:
СТОРІНКИ ІСТОРІЇ ТА СУЧАСНОСТІ**

*До 55-річчя
Закарпатської обласної універсальної наукової бібліотеки*

*Укладач Н. М. Панчук
Відповідальна за випуск Л. З. Григаш
Видання перше*

Оригінал-макет виготовлено на базі ПП «Видавництво Падяка»

*Головний редактор
В. І. Падяк
Редактор
Л. О. Ільченко
Комп'ютерний набір
Д. О. Рубін
Кольорові ілюстрації
І. Сухих
Малюнок для обкладинки
Ю. Г. Шевченко
Виготовлення оригінала-макета
К. В. Черкай, В. І. Падяк*

Б59 **Бібліотечне Закарпаття: Сторінки історії та сучасності / Укладач Н.М. Панчук.-**
Ужгород: Патент; Видавництво Падяка, 2000.- 208 с., іл.

ISBN 966-7725-04-9

Довідник містить історичні та довідні дані про бібліотеки Закарпаття до сьогодення. Крім відомостей про бібліотечні установи області, видання збагачене великою кількістю фотографій, персоналіями осіб, які багато зробили для розвитку бібліотечної справи в області, залишили помітний слід у вдячній пам'яті широкого читацького загалу.

Для бібліотечних працівників, діячів культури, освіти, студентів бібліотечних факультетів, читацької громадськості краю та всіх, хто цікавиться історією та сучасним станом бібліотекознавства на Закарпатті.

**ББК 78.34(4Укр-4Зак)
УДК 027.53(477.87)**

Підписано до друку 29.02.2000 р. Формат 70х90/16. Папір офсетний. Друк офсетний.
Умов. друк. арк. 13,0. Тираж 800. Замовлення 2354.

Видруковано у ВАТ «Патент»,
88000, м. Ужгород, вул. Гагаріна 101.